

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М. Рильського

ПУТІВНИК

по особових фондах
Архівних наукових фондів
рукописів та фонозаписів
Інституту мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Рильського

Київ – 2005

ББК 79.3: 92л6
П 90

Путівник по особових фондах Архівних наукових фондів рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського/НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; Відп. ред. Г. А. Скрипник, заг. ред. Г. В. Довженок. – К., 2005. – 408 с.

У «Путівнику» містяться дані про 43 особові фонди українських вчених, митців, діячів культури – етнологів, фольклористів, мистецтвознавців, композиторів, художників, театральних діячів. Серед документів – рукописи наукових і творчих праць, фольклорно-етнографічних матеріалів фондоутворювачів, листування, біографічні матеріали та матеріали їхньої службової та громадської діяльності.

«Путівник» розрахований на дослідників й усіх, хто цікавиться українською культурою.

Відповідальний редактор *Г. А. Скрипник*

«Путівник» підготували: *Г. В. Довженок, К. М. Луганська, В. І. Новійчук, О. В. Рубан, С. В. Ситник, С. П. Стефанович*
Загальна редакція *Г. В. Довженок*

Редактор *В. І. Чумак*
Комп'ютерна верстка *Е. Є. Мільченко*
Комп'ютерний набір: *Л. В. Ліхньовська, О. В. Рубан, С. В. Ситник, С. П. Стефанович*

ISBN 966-02-3864-9

© Інститут мистецтвознавства,
фольклористики та етнології
ім. М. Рильського, 2005

Передмова

Науковий архів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАНУ – унікальне й найбільше в Україні зібрання рукописів, безпосередньо пов'язаних з науковими напрямами гуманітарної сфери, представленими в Інституті – фольклористикою, етнологією, музикознавством, історією образотворчого мистецтва.

«Путівник по особових фондах Архівних наукових фондів рукописів і фонозаписів» – перше науково-довідкове видання, що оприлюднює рукописну спадщину вчених та митців, яка зберігається в ІМФЕ.

Перша спроба створення довідника по фондах ІМФЕ співробітниками тодішнього відділу фондів під керівництвом М. С. Родіної припадає на кінець 1950-х рр.

У 1970-х рр. відділом (керівник Н. С. Шумада) готувалося видання, що мало подати інформацію про всі фонди. Ця робота також залишилася нереалізованою, можливо, через недостатній досвід подібних видань в архівних установах.

Останніми роками такий досвід в українській архівній справі з'явився,¹ і його було використано авторами путівника.

¹ Видатні вчені Національної Академії наук України. Особові архівні та рукописні фонди академіків і членів-кореспондентів у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського (1918–1998). Путівник. – К., 1998; Путівник по фондах відділу рукописів Інституту літератури. – К., 1999; Особові архівні фонди Інституту рукопису. Путівник. – К., 2002.

Початок формування архіву ІМФЕ, точніше, накопичення матеріалів, які згодом стали складовою частиною архіву, припадає на 1920-ті рр. – час активної діяльності інституцій Всеукраїнської академії наук, зокрема, Етнографічної комісії, Кабінету музичної етнографії, Кабінету антропології та етнології ім. Хв. Вовка. У період діяльності Інституту українського фольклору (1936–1941), Інституту народної творчості і мистецтв (в евакуації до м. Уфи під час Великої Вітчизняної війни) (1941–1944) та його спадкоємця, нинішнього Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології (від 1944 р. і до сьогодні), зібрання поповнилося цінними матеріалами наукових інституцій, художніх товариств та архівами українських фольклористів, етнографів, художників, композиторів, які надходили від спадкоємців чи передавалися іншими установами.

Нині архів налічує 60 фондів та колекцій¹ з 22 тисячами одиниць зберігання та близько 1,5 млн. аркушів. Хронологічний діапазон матеріалів – від середини ХІХ ст. до початку ХХІ ст.

Матеріали архіву умовно можна розділити на дві частини: ті, що пов'язані з традиційною народною культурою, та ті, що відображають історію професійного мистецтва в Україні – музики, образотворчості, театру – та його дослідження.

До першої групи належать особові фонди й колекції О. Алешо, О. Біжковича, М. Білозерського, Б. Грінченка, П. Демущького, О. Кістяківського, Ф. Колесси, В. Кравченка, П. Литвинової, П. Мартиновича, Я. Новицького, С. Носа,

¹ Зазначимо, що поняття колекції в архіві ІМФЕ дещо відрізняється від загальноприйнятого в архівознавстві. В Інституті у процесі опису архівних матеріалів у повоєнні роки колекціями називались не власне колекційні матеріали, а архівні документи переважно особистого походження, які з різних причин передавалися чи перебували з архівами певних установ. Так до складу фонду Етнографічної комісії ВУАН увійшли в статусі т. зв. колекцій архівні матеріали Б. Грінченка та О. Кістяківського, фонду Інституту українського фольклору – Д. Яворницького, І. Рудченка, М. Привалова і т. д. З огляду на це вміщення анотацій цих матеріалів саме у «Путівнику по особових фондах» цілком виправдане.

Я. Прилипка, І. Рудченка, Д. Яворницького та ін. Ця частина архіву є важливим джерелом знань про традиційну духовну і матеріальну культуру українців. Інша частина рукописів пов'язана з історією професійного мистецтва в Україні. Це фонди М. Грінченка, Ф. Ернста, В. Йориша, М. Лисенка, Ю. Павловича, В. Фемеліди, Я. Яциневича та ін.

Науковий архів Інституту – унікальне джерело інформації та незамінна база для сучасних досліджень у галузях етнології, фольклористики, музикознавства, історії образотворчого мистецтва. І хоч його матеріали активно використовуються дослідниками, проте досі вони лише частково ввійшли до наукового обігу.

Отже, «Путівник по особових фондах» архіву ІМФЕ, який охоплює 32 особові фонди та 9 особових колекцій, служиме науковцям ключем у пошуках необхідної інформації.

При укладанні анотацій упорядники дотримувалися таких принципів добору матеріалів і побудови «Путівника»:

1. Обсяг анотацій фонду пропорційний обсягу самого фонду.

2. Матеріали в самих фондах, як правило, укладені за певною схемою. Виділяються «Біографічні матеріали», «Наукові праці», «Листування» і т. д. Тому і в «Путівнику» виділено рубрики, в яких відповідний матеріал скомпоновано якомога послідовніше, навіть у випадках, коли такої послідовності бракує упорядкуванню самих матеріалів. Наприклад, якщо лист до N опинився серед матеріалів іншого змісту, в нашій анотації він згадуватиметься в розділі «Листування».

Структура анотацій конкретних фондів ураховує їх специфіку, склад і зміст матеріалів. Вона передбачає як сталі рубрики, так і розділи й підрозділи, яких може не бути в анотаціях інших фондів. Так у фондах етнологів і фольклористів є рубрика «Фольклорно-етнографічні матеріали», а у фондах композиторів зустрінемо підрозділи, які відображають діапазон їх творчості – «Музичні твори великих форм» (або «Опери», «Симфонії»), «Камерні та інструментальні твори» тощо.

Така різноманітність зумовлена характером докумен-

тів, які охоплюють різні аспекти наукової, творчої, громадської праці фондоутворювачів у сфері мистецтвознавчих, народознавчих наук і мистецтва.

Характеристика фонду, що становить основу анотації фонду в Путівнику, – це стислий огляд матеріалів, мета якого – дати читачеві можливість зорієнтуватися в розмаїтті інформації, а не надати повний опис фонду чи вичерпну характеристику документів.

3. Назви наукових праць, ділових та офіційних паперів подаються в лапках мовою оригіналу. В разі відсутності такої назви укладач дає свою назву конкретному документу або групі матеріалів.

4. Розміщення матеріалу в рубриках і підрубриках здійснюється за принципом хронологічним та абетковим. Хронологічний – в описах наукового або творчого доробку фондоутворювача, його біографічних і службових документів та ін. Абетковий – у рубриці «Листування», при подачі матеріалів інших осіб. В окремих випадках найдоцільнішим у групуванні фольклорних та етнографічних матеріалів упорядники вважали регіональний принцип (фонд О. Роздольського, колекція Я. Прилипка).

5. Документи датуються конкретним роком або обмежуються певним хронологічним відрізком (у випадку, якщо називається сукупність матеріалів). У разі відсутності дат у дужках вказується, що документ без дати (б. д.). Якщо укладач вважав за доцільне висловити своє припущення щодо датування, то така інформація подається у [], зокрема й датування в межах десятиліть.

В анотації характеристиці матеріалів передують:

Назва фонду, яка складається з прізвища, імені та по батькові; дат народження і смерті, фаху фондоутворювача, а також довідкових даних про фонд, що містять вказівку на номер фонду, обсяг (кількість одиниць зберігання) та хронологічні межі документів. Якщо матеріали даного фондоутворювача знаходяться й у інших фондах нашого архіву, зазначаємо номери цих фондів. Наприклад: «див. також фонд 1, фонд 6».

Назви фондів наукових установ та організацій, що містяться в цих додаткових даних, подаємо окремим списком.

Біографічна довідка, у якій зазначається місце народження, розкриваються основні етапи наукового чи творчого життя. Перелічуються навчальні заклади, які закінчив фондоутворювач, установи, де він працював, посади та роки роботи, наукові й творчі товариства й спілки, членом яких він був, нагороди, почесні звання. Висвітлюється участь у педагогічній та громадській діяльності. Через відсутність достатньої інформації про деяких фондоутворювачів (наприклад, М. Сергіїв, А. Пясковський, О. Біжкович), їхні біографічні довідки стислі або неповні. У деяких випадках інформацію про них доводилося видобувати із самих архівних матеріалів.

Характеристика фонду містить різноманітні рубрики й підрубрики, назви яких варіюються залежно від змісту матеріалів у конкретних фондах.

Наукові й творчі матеріали подаються за хронологічним принципом. У деяких фондах до цієї рубрики входять підрубрики: **Наукові праці, Матеріали педагогічної діяльності, Матеріали до наукових праць, Начерки до наукових праць, плани, нотатки, коментар**. Якщо наукові матеріали чітко розділяються за певними напрямками роботи дослідника або сам фондоутворювач об'єднував свої матеріали за проблемами, зберігався цей принцип подачі документів (наприклад, у фонді Ф. Ернста, колекції О. Кістяківського та ін.).

Загалом наукові й творчі матеріали в різних фондах відзначаються найбільшою різноманітністю, і саме їхній характер зумовив розподіл на рубрики й підрубрики. Так, у фондах фольклористів і етнографів, для яких фольклорні та етнографічні матеріали є емпіричною базою наукових досліджень, використано рубрики: **Записи фольклору, Етнографічні матеріали**. У фонді М. М. Білозерського як окрему рубрику виділено **Науково-допоміжні (джерелознавчі та бібліографічні) матеріали**, оскільки вони – велика частина фонду і стосуються широкого кола питань.

Відповідником рубрики **Наукові праці** (у фондах дослідників) у фондах композиторів виступає рубрика **Творчі матеріали (Музичні твори)**, яка в свою чергу може мати підрубрики, що відображають творчий діапазон митця

(Симфонії, Опери, Інструментальні твори, Обробки народних пісень тощо).

Біографічні матеріали містять документи про народження й хрещення, документи про одержання освіти, свідоцтва про нагороди і дипломи, посвідчення про роботу в установах, членські квитки творчих та громадських організацій, творчі угоди з видавництвами та театрами, заяви, клопотання, рекомендації, поздоровлення, запрошення тощо.

Документи службової діяльності найчастіше об'єднані з матеріалами про **громадську діяльність** у разі обмеженої кількості тих чи інших. Подаються вони переважно за хронологічним принципом. У деяких фондах систематизуються за напрямками в окремі підрубрики (наприклад: **Праця в галузі збереження пам'яток мистецтва та культурних цінностей, Робота в галузі музейної справи, Робота в наукових установах УАН** (фонд Ф. Л. Ернста). У межах підрубрик матеріали розміщено хронологічно. Вони розкривають діяльність у різних установах, наукових інституціях, творчих і громадських організаціях. Це заяви, протоколи нарад, засідань, звіти, відношення, інструкції, постанови, листування офіційних установ, статuti, анкети тощо.

Листування. Рубрика містить дві підрубрики – **Адресати**, тобто листи фондоутворювача, та **Кореспонденти**, тобто листи до фондоутворювача. Прізвища адресатів і кореспондентів подаються в називному відмінку за абеткою. У дужках вказується кількість листів та роки їх написання. Матеріали листування подаються максимально повно. Ініціали авторів листів, написаних російською мовою, передавалися українською, коли це було можливо. Якщо повне ім'я автора листа було невідоме авторам анотації, ініціали залишалися без змін.

Матеріали інших осіб. Ця рубрика може містити матеріали різного змісту, сформовані у відповідні підрубрики: біографічні документи, листування осіб з оточення фондоутворювача, наукові праці, музичні твори, фольклорні й етнографічні матеріали.

Фотографії. У рубриці подається перелік найцікавіших з них, із вказівкою на дату, якщо вона визначена. У

фондах мистецтвознавців та митців у цій рубриці виокремлюються фото пам'яток архітектури, творів мистецтва.

Образотворчі матеріали. Рубрика наявна переважно в анотаціях фондів художників та мистецтвознавців (фонди Ф. Ернста, О. Стіліануді та ін.). У ній представлені як оригінальні роботи, так і репродукції творів мистецтва – альбоми й окремі аркуші, художні листівки тощо.

Друковані матеріали. Рубрика є в більшості анотацій. У ній згадуються різні за характером і змістом тиражовані документи: від книг, брошур, окремих чисел періодики до друкованих статутів, маніфестів, програм, афіш і добірок вирізок з друкованих видань з певної проблематики. Серед матеріалів цієї рубрики переважна більшість таких, що безпосередньо пов'язані з творчими інтересами фондоутворювача.

Упорядники вважали за доцільне в анотаціях деяких фондів виокремити рубрики **Карти** та **Каталоги художніх виставок** у тих випадках, коли ці матеріали представлені значними і цінними добірками.

Список фондів установ та організацій, що знаходяться в науковому архіві ІМФЕ, і в яких зберігаються окремі матеріали фондоутворювачів, на які зроблено посилання в анотаціях:

- Фонд 1 – Етнографічна комісія ВУАН
- Фонд 6 – Кабінет музичної етнографії Етнографічної комісії ВУАН
- Фонд 8 – Інститут українського фольклору АН УРСР
- Фонд 12 – Інститут народної творчості і мистецтв АН УРСР
- Фонд 14 – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського
- Фонд 16 – Волинський краєзнавчий музей
- Фонд 20 – Товариство південно-російських художників
- Фонд 29 – Етнографічна комісія НТШ
- Фонд 34 – Львівський філіал Інституту українського фольклору АН УРСР
- Фонд 42 – Театр «Березіль»
- Фонд 46 – Журнал «Музика – масам»

Список скорочень

б. д. — без дати
вид. — видання
вид-во — видавництво
вол. — волость
ВУАН — Всеукраїнська академія наук
газ. — газета
губ. — губернія
див. — дивись
журн. — журнал
зб. — збірка
ін. — інше
кін. — кінець
м. — місто
м. — мова
мел. — мелодія
нім. — німецька
НТШ — Наукове товариство ім. Т. Шевченка
обл. — область
од. зб. — одиниця зберігання
окр. — округа
пов. — повіт
поч. — початок
р-н — район
с. — село
серед. — середина
сл. — слова
ст. — станиця
ст. — століття
т-во — товариство
УАН — Українська академія наук
ф. — фонд
фр. — французька
ч. — частина

ФОНДИ

<http://www.ethnolog.org.ua>

АЛЕШО Олександр Гаврилович (1890–1922) – антрополог, географ

Народився в Балтському пов. на Поділлі. Закінчив Уманську класичну гімназію. Навчався у Київському, згодом у Санкт-Петербурзькому університеті у групі географії та етнографії природничого відділу фізико-математичного факультету. Слухав лекції з антропології та етнографії проф. Ф. Вовка. Пізніше співпрацював з ним над складанням антропологічної та етнографічної карт до другого тому «Украинский народ в его прошлом и настоящем» (1916). Протягом 1911–1916 рр. брав участь у багатьох наукових етнографічних та антропологічних експедиціях: на Київщину (Уманський, Таращанський пов.), на Херсонщину, на Урал (Пермська, Уфимська та Оренбурзька губ.), в Малу Азію (на озеро Ван та його околиці) від Російського антропологічного товариства та етнографічного відділу Російського музею Олександра III. Результати експедицій поповнили колекції вищезазначених організацій та стали основою його праці «Антропометричні дослідження українського населення Уманського і Таращанського повіту на Київщині» (1919). У 1917 р. був призваний на військову службу, навчався у Павловському військовому училищі.

Був дійсним членом Всеросійського географічного товариства, Російського антропологічного товариства при Петербурзькому університеті, членом Комісії з вивчення племінного складу Росії при Російській академії наук.

У Києві з 1918 р. – організатор курсів природничого факультету, вечірніх курсів Українського робітничого клубу,

співробітник видавництва «Культура», редактор у «Книгоспілці», дійсний член-секретар Українського наукового товариства у Києві, голова його секції сільськогосподарського народного побуту, голова етнографічної секції Губкопису, редактор «Крайвидаву» літератури з антропології, етнографії та історії первісного суспільства. Засновник Музею антропології та етнології (пізніше Кабінет антропології та етнології) при Всеукраїнській академії наук.

Фонд 44, 11 од. зб. (1911–1922).

Наукові та творчі матеріали

Етнографічні нотатки до досліджень про матеріальну культуру різних народів світу (обробка шкіри, виготовлення тканин та одягу) (1911); матеріали до етнографічної карти, зібрані за анкетною Російського географічного товариства на Україні (відповіді на анкети: одяг, хата, сільськогосподарське знаряддя, хлібні рослини та їжа з цих рослин, напої та харчові заборони, прикраси, декоративні компоненти одягу, матеріал та дрібні елементи одягу; списки місцевостей, де проводилося опитування) (1914); антропологічна картка мешканця с. Гальчинці на Поділлі (б. д.).

Переклади:

Вейле К. «Культура безкультурних» (переклад з нім.) (б. д.); Вейле К. «Первісники людської культури» (переклад з нім.) (б. д.); Клінгер В. «З історії казкових мотивів античності» (переклад з фр.) (б. д.).

Біографічні матеріали

Охоронний лист на помешкання (1922); список праць (1920, 1922); автобіографія (б. д.).

Матеріали службової діяльності

Доповідна записка про організацію Музею антропології та етнографії (1921).

Фотографії

Народна архітектура, костюм, човен (Херсонська губ.) (10; 1914); експозиція Російського музею (Ленінград), етнографічний відділ – Україна (одяг, вишивки, кераміка, дерев'яні вироби, музичні інструменти, інструменти для різних народних промислів, люльки, кисети та ін.) (30, б. д.); експозиція Російського музею, етнографічний відділ – Галичина (одяг, кераміка, піч (кахлі), дерев'яні вироби, гуцульські речі, фото дерев'яних церков) (25; б. д.).

Лит.: Борисенко В. К. Нариси з історії української етнології 1920-х–1930-х років. – К., 2001. – С. 38–41; Борисенко В. К., Франко О. О. Народознавчі студії О. Г. Алеші // Народна творчість та етнографія. – 1990. – № 4. – С. 20–23; Носів А. О. Г. Алешо (9.II.1890–4.IV.1922) // Вісник сільськогосподарчої науки. – К., 1922. – Т. 1. Вип. 1. – С. 40.

БАРАНОВСЬКИЙ Полікарп Павлович (1897–1963) – музичний акустик, інженер-винахідник акустичної та медичної апаратури

Народився в м. Немирові Подільської губ. (тепер Вінницької обл.). У 1914–1918 рр. – рентгентехнік Чорноморського військового флоту. Закінчив Київський рентгенінститут (1925), навчався в Енергоінституті (м. Київ, 1938). У 1932 р. – старший радіотехнік тон-лабораторії Київської кінофабрики. У 1932–1938 рр. – завідувачий акустичною лабораторією Київського музкомбінату. У 1938–1944 рр. – науковий співробітник Інституту електрозварювання АН УРСР. У 1941–1944 рр., під час евакуації на Урал, працював на військових заводах (авіаційному і танковому) та у Бежицькому машинобудівельному інституті. У 1944–1949 рр. – науковець Українського науково-дослідного інституту психології

Міністерства освіти УРСР. Паралельно – завідуючий організованою ним звуколабораторією Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР (1944–1963).

Фонд 14 – колекція 5, 516 од. зб. (1932–1963).

Див. також фонд 36, фонд 14–10, фонд 14–2.

Наукові і творчі матеріали

Дослідження в галузі акустики та звукозапису:

«Материалы по исследованию слуховой чувствительности» (1958); «Построение хроматического звукоряда чистого строя» (тези, схеми, таблиці) (1958–1959); «Аудиографический метод исследования слуха» (б. д.); «Индивидуальные особенности чувствительности к высоте тона (в среднем регистре)» (б. д.); «Интонирование мелодии детьми младшего школьного возраста» (б. д.); «Исследование влияния утомления на частотную чувствительность уха (в среднем регистре)» (б. д.); «Коммографический метод исследования интонационной способности слуха» (б. д.); методика мікросинхронізації звукозаписів (б. д.); «Научно-теоретическое значение метода микросинхронизации в области звуковысотного анализа» (б. д.); «Обоснование унтертонной системы» (б. д.); «Объективный метод и прибор для звуковысотного анализа (Методика точной интонометрии)» (б. д.); опис, обґрунтування досліджень і різні методики використання універсального аудіографа (б. д.); «Рефрактерна теорія дуалізму інтервалів» (тези) (б. д.); «Теория дуализма интервалов» (тези) (б. д.); «Уточнение графика биологической коммы» (б. д.); «Характеристика некоторых неисследованных явлений» (б. д.)

Описи, технічні характеристики, анотації винаходів та інструкції до них:

«Технические условия на изготовление комплексного интонографа» (1947); «Політон» – прилад для

візуального навчання музичній грамоті (1948); «Технические условия на тонометр для объективного контроля настройки музыкальных инструментов и губных гармошек» (1952); «Універсальний поліаудіограф» (анотації, рекламні проспекти) (1952–1954); документація щодо удосконалення магнітофонів «Україна» та виготовлення портативно-батарейкового магнітофона (1954); «Аудио-коммометр. Краткое описание и технические условия» (б. д.); «Полиаудиограф типа ППБ-1. Описание и инструкция по эксплуатации» (б. д.); проект звукогенератора частоти 440 Гц (б. д.); «Технические условия на удлинитель звука...» (б. д.); удосконалення поліаудіографа (пояснення, обґрунтування, схеми, робочі розрахунки) (б. д.)

Схеми, таблиці, графіки:

Індивідуальна оцінка якості мелодійних інтервалів у таблицях та аудіограмах (1950); інтонометричні вимірювання в таблицях, схемах, діаграмах (1951–1954, б. д.); список досліджуваних осіб, персоніфікована шкала звуковисотних сприймань (1962); аудіограми від музично освічених осіб – Б. О. Архимовича, Л. Б. Архимович, М. П. Гайдая, З. І. Василенко, Л. А. Більчинського, Б. М. Лятошинського, М. В. Микиші, А. І. Мухи, П. І. Майбороди, Т. Ф. Онопи, Л. М. Ревуцького, А. Я. Штогаренка, О. М. Лисенка, Р. О. Лисенко, Д. Д. Шостаковича, Є. О. Юцевича та ін. (зведені узагальнені аудіограми і таблиці інтонометричних вимірювань) (б. д.); графік кривих фізіологічної коми (б. д.); діаграми і таблиці для встановлення біокоми та інтонаційних відхилень (б. д.); ілюстрації до праці «Дуалізм інтервалів» (б. д.); креслення, схеми акустичної апаратури (б. д.); схеми поліаудіографа (б. д.); таблиці досліджень висхідного та нисхідного хроматичного звукоряду (б. д.).

Розробки в галузі медицини:

Відгук О. І. Коломийченка про застосування поліаудіографа в медицині (1954); «О применении электролиза в онкологии» (1958); «О гальванотерапии новообразований» (1960); хронометраж використання гальванотерапії при діагнозі рапілома (б. д.).

Науково-допоміжні та інформативні матеріали:

Нотатки й виписки з праць В. Вундта, С. Майкопара, Л. Толстого та ін. (б. д.); «План съёмок сцен к любительскому фильму «И. П. Кавалеридзе» (б. д.); спогади про М. В. Микишу (б. д.).

Загально-інформативні матеріали процедури захисту дисертацій (статті, накази та ін.) (1949–1956); «О награждении за изобретение, техническое усовершенствование и рациональные предложения от 17. XI. 1942 г.» (інструкція) (1942).

Відгуки на праці інших авторів:

«Отзыв о работе Б. Ноздрунова «Краткое исследование о звуке» (1948); «Отзыв о работе В. А. Матвиенко «Критика современной системы температуры» (1957); «Рентгеновы лучи – опасные друзья! (по поводу статьи доцента М. Заркевича «Рентгеновские промені – друзі чи вороги?»» (1959); «Рецензия на работу О. Порицкого «Физика музыки (рассказ о музыкальной акустике)» (б. д.).

Відгуки на праці П. П. Барановського

Абашев-Константиновський А. Л. Відгук про наукову діяльність Барановського П. (1962); Белза І. Відгук про наукову діяльність Барановського П. (1955); Белза І. «Отзыв о работе П. П. Барановского и Е. Е. Юцевича «Звуковысотный анализ свободного мелодического строя» (1953); Гринченко Н. А. «Рецензия на работу Барановского «Коммографический метод исследования слуха» (1939); Дятлов Д. «Отзыв о

диссертационной работе научного сотрудника О. М. И. Барановского П. П. «Коммографический метод исследования слуха» (1943); Емченко А. И. «Отзыв о работе П. П. Барановского «Коммографический метод исследования слуха» [1955]; Костюк Г. С. «Отзыв о работах П. П. Барановского» (1955); Костюк Г. С. «Рецензия на працю П. Барановського «Коммографический метод исследования слуха» (1947); Леонтович А. Рецензия на працю «Коммографический метод исследования слуха» та рекомендація її до друку (1940); Лятошинский Б., Белза И. «Рецензия на диссертацию сотрудника научно-исследовательского Института электросварки Академии наук УССР П. П. Барановского «Коммографический метод исследования слуха» (1939); Лысенко О. Н. «Отзыв о научных работах П. П. Барановского» (1955); Раевский А. Н. «Отзыв о научной деятельности П. Барановского» (1955); Харкевич А. Відгук на праці П. Барановського (1950).

Відгуки різних установ на проект універсального поліаудіографа (1952–1954).

Біографічні матеріали

Довідки, витяги з протоколів та наказів щодо правління (1932–1944); документація для ВАЖу з приводу висунення на здобуття вченого ступеня (клопотання, витяги з протоколів, відгуки та ін.) (1939–1962); повідомлення І. Белзи про публікацію наукових праць П. П. Барановського у США в «Американському акустичному товаристві» (1943); рекомендація І. Белзи для вступу до Спілки радянських композиторів та до Музфонду (1945, 1946); посвідчення Спілки радянських композиторів України (1945); довідка про подання до ВАЖу праці «Коммографический метод исследования слуха» (1946); постанова Президії АН УРСР про винахід П. П. Барановським приладу «Універсальный аудиограф» (1955); витяг з протоколу засі-

дання Бюро Відділення суспільних наук АН УРСР (1957); витяги з протоколів засідань ученої ради ІМФЕ (1955, 1957); матеріали про висунення на здобуття Сталінської премії (1950); матеріали про висунення на здобуття премії за винахід аудіографа (клопотання, витяги з протоколів та ін.) (1957); подання Комітету в справах винахідництва при Раді міністрів СРСР до президії та дирекції ІМФЕ АН УРСР (1957); посвідчення та авторське свідоцтво про надання реєстраційного номера на винахід (1957); особисті картки (1957, б. д.); автобіографія (б. д.); бібліографія праць (б. д.); клопотання про надання персональної пенсії (б. д.) та ін.

Матеріали службової діяльності в установах АН УРСР

Трудові угоди: з Інститутом електрозварювання (1939); з Київським Державним театром опери і балету ім. Т. Г. Шевченка (1947–1948) та приймальний акт на виготовлену апаратуру (1947); з Інститутом психології (1946–1948, 1949–1962); з Музфабрикою (з приводу налагодження тонгенератора та ін. апаратури) (1946–1962); з Інститутом мистецтвознавства фольклору та етнографії АН УРСР (з приводу виготовлення комометра) (1944).

Матеріали про участь у репараційних комісіях (1946–1958); документація про співпрацю ІМФЕ з заводом радіоапаратури (виготовлення еталонного аудіографа) (1954); запрошення на конференції, засідання вчених рад, мандати, довідки від різних науково-дослідних установ (1943, 1947–1963); індивідуальні щорічні звіти про роботу в різних установах (1944–1962).

Заява директора Музкомбінату Г. В. Юрка до ІМФЕ про включення до робочих планів П. П. Барановського перевірок звучання музичних еталонів та інструментів (1953); службова документація про співпрацю ІМФЕ з заводом радіоапаратури (1954); матеріали щодо прак-

тичної допомоги музичним театрам, школам із застосування акустично-вимірювальної апаратури та настроювання музичного еталона звука «la» [1950–1955]; приймально-здавальні акти (1956, 1958).

Матеріали, пов'язані з роботою у звуколабораторії ІМФЕ:

Доповідні записки, клопотання про заснування звуколабораторії, її технічне оснащення, умови праці, відомості про роботу лабораторії, звіти і плани (1945–1963); «Разработка единой системы нотных обозначений в музыкальной фольклористике (аннотация проблемы)» (1947); «Разработка электрометода звукозаписи на фонографе для экспедиционных условий. Составление технических условий на изготовление и разработка специального рекордера для электрозаписи на фоновалик» (1947); «Составление технических условий на изготовление и разработку специального рекордера для электрозаписи на фоновалики» (1947); акт комісії з перевірки експериментального фоновалика, виготовленого П. П. Барановським (1948); репортажі з лабораторії звукозапису (1949, б. д.); розпорядження, постанови, положення, адресовані завідувачому звуколабораторією ІМФЕ (б. д.).

Листування

Адресати: Андрій Мечиславович (1961); Дмитро Дмитрович (1956); [Зінченко] М. П. (1957); Дробнер М. Б. (1962); Рильський М. Т. (1960); Skalnicova O. (1957); Юрко Г. В. (1953).

Вчена рада Міністерства охорони здоров'я СРСР (2; 1958); редакції, видавництва, науково-дослідні інститути (з питань рецензування та публікацій праць П. П. Барановського) (1950–1961); редакція газети «Вечірній Київ» (1953); редколегія збірника «Наукові записки» (1949) та ін.

Кореспонденти: Барановський Ю. П. (1959); Белза І. Ф. (1943); Морозов В. П. (1961); Огієвський В. (б. д.).

Акустична лабораторія Московської державної консерваторії ім. П. І. Чайковського (1956); редакція журналу «Вопросы психологии» (1958); редакція журналу «Радянська школа» (1951) та ін.

Матеріали господарсько-майнового характеру

Акти на виготовлення акустичної апаратури для Оперного театру, для ІМФЕ (1944, 1956, 1958); кошторис на придбання технічного обладнання для лабораторії ІМФЕ (1948–1949), кошторис на виготовлення аудіографа (1962); інвентаризаційні акти обладнання звуколабораторії ІМФЕ (1949); обґрунтування на удосконалення технічного процесу переплавляння старих фоноваликів (б. д.)

Матеріали інших осіб

Белза І. «Предисловие» (б. д.); Довженко В. Д. «Состояние и задачи украинского музыковедения» (доповідь на Пленумі Спілки радянських композиторів) (1958); невідома особа. Відгук на працю Є. А. Шолпо (б. д.); Стражеско М. Д. Заключне слово на власному 75-річному ювілеї (1958).

Листування:

Белза І. до Патона Є. О. (1939); Белза І. до [Павлія] П. Д. (1946); Белза І. до Рильського М. (1954); Булаховський Л. до Міністерства вищої освіти СРСР (б. д.); Коцарова Р. до Лятошинського (1957); Рильський М. до Єлютіна В. П. (б. д.); Рильський М. до Лисенка О. М. (1955); Рильський М. до Палладіна О. В. (б. д.); Розін Г. П. до Рильського М. (3; 1957, 1959, б. д.); Щербань О. Н. до Воробйова А. М. (1954).

Державний Музично-педагогічний інститут ім. Гнесіних до ІМФЕ (1954); Ленінградська Ордена Леніна державна консерваторія ім. М. Римського-Корсакова

до ІМФЕ (1958); ІМФЕ до Інституту фізики АН УРСР (1954); ІМФЕ до Щербаня О. Н. (б. д.); службова телеграма ТАРС (1950) та ін.

Листи-заявки установ на апаратуру П. П. Барановського (60; 1956–1958).

Лит.: Белза І. Визначна наукова праця // «Радянське мистецтво» (газ.). – 1947, 9 черв. – № 15. – С. 4; Луганська К. М. До питання акустичних досліджень та аудіоінформацій П. П. Барановського (На документальних матеріалах рукописних фондів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського) // Матеріали до українського мистецтвознавства (Пам'яті О. Г. Костюка): Зб. наук. праць. – К., 2003. – Вип. 2. – С. 92–100; Луганська К. З епістолярної спадщини Д. Шостаковича // Музика. – 1986. – № 2; Юцевич Є. О. Цінний науковий метод // «Радянське мистецтво» (газ.). – 1949. – № 31.

БІЖКОВИЧ Опанас Семенович (1892–1977) – історик, етнограф, музеєзнавець

Народився на Кубані. Закінчив географічний факультет Ленінградського державного університету. Співпрацював з Російським музеєм. У 1928 р. брав участь в антропологічній експедиції С. І. Руденка. До арешту – науковий співробітник Інституту народів Півночі. Публікувався під псевдонімом А. Бай.

Заарештований у 1933 р. та в 1934 р. засуджений до трьох років позбавлення волі у справі «Російської національної партії» («Справа славістів»). Термін відбував у Карагандинському таборі. У 1936 р. достроково звільнений. У 1936–1937 рр. працював у Нальчику, в 1937–1948 рр. – у Музеї мистецтв Узбекистана в Ташкенті. Займався узбецькою та киргизькою етнографією.

У 1948 р. повернувся до Ленінграда. Був завідувачем відділу України і Білорусії в Державному музеї етнографії народів СРСР. Ініціатор відкриття експозиції «Українці»

Кінець XIX – початок XX століть». Член Російського географічного товариства. Брав участь в організації експедицій в Україну, Білорусію та Молдавію.

Фонд 51, 104 од. зб. (1860–1973).

Див. також фонд 1, фонд 1 додатковий.

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«Этнические особенности земледелия народов Башкирии» (1929); «Материалы по Башкирии, собранные в 1929 г. во время работы в экспедиции АН СССР» (1930); «Пора навести порядок в музеях Узбекистана» (1947); «Оживить издательскую деятельность музея» (1948); «Размещение отделов и народов в музее и распределение экспозиционной площади между ними в связи с перспективным планом Государственного музея этнографии народов СССР. Проект» (1950); «Больше внимания музеям этнографии» (1953); «В хозяйствах музея навести порядок» (1953); «Предварительные результаты этнографической командировки в Западную Украину» (1953); «Этнографический воскресник» [1953]; «Украинская народная настенная роспись» (1955); «Киргизы. Этнографические особенности животноводства и земледелия» (рукопис монографії) (1956); «Предварительные итоги экспедиции в Белоруссию 1957 и 1958 гг.» [1958]; «Виды и орнаменты настенной росписи украинской хаты (XIX – первая половина XX вв.)» (1962); «К вопросу заселения Кубани и современный этнический состав края» (1964); «История заселения Кубани» (1968, б. д.); «К методике этнографических исследований земледелия» [1968]; «Ещё об агроэтнографических исследованиях» (1969); «Маршрут Башкирской этнографической экспедиции в 1929 и 1930 гг. Метод работы, число участников и задачи отрядов» (1969); «Этнические особенности выращивания и сбора урожая

у народов Башкирии (XIX – начало XX вв.)» (1969); «Земледельческий колхоз имени Чкалова на Украине» (б. д.); «Земледельческие культы и обряды у народов Средней Азии и необходимость борьбы с ними» (б. д.); «История и совершенствования. Украинские плуги XVIII–начала XX вв.» (б. д.); «История и этногеография пахотных орудий Полесья XVIII–начала XX вв.» (б. д.); «Конспект к статье «Черкессы от старого к новому и русская культура» (б. д.); «Материалы и исследования по этнографии земледелия и животноводства Уфимского кантона Башкирской АССР» (б. д.); «Основные принципы построения экспозиции в этнографических музеях» (б. д.); «Современный этнический состав Краснодарского края» (б. д.); «Украинский плуг XVIII–начала XX вв.» (б. д.); «Устройство казаков-украинцев на Кубани (конец XVIII–XIX вв.)» (б. д.); «Фамилии жителей станицы Нововеличковской, бывшего Екатеринодарского отдела Кубанской области, теперь Нововеличковского района Краснодарского края, относящиеся к рубежу XIX–XX вв.» (б. д.).

Фольклорні та історико-етнографічні записи:

«Легенда о черкесском проводнике Хатхе. 18 января 1924 года аул [Панахес] передал старик Падус Казанче» (1924); «Пісні, записані від козачки 49 років Мелашки Біжко станиці Нововеличківська Дінський район, Краснодарський край» (1965).

«Дневник для этнографических работ в Кубанской области за декабрь и январь месяцы 1923–1924 гг.» (про політичні погляди та ставлення до влади козаків і черкесів; шлюбно-сімейні відносини, особливості пісенного виконання, повір'я, пов'язанні з уживанням їжі, гігієна у черкесів; різдвяно-новорічні свята, виховання дітей, дозвілля молоді, прикмети, пов'язані з рибальством, самогоноваріння, народна мораль, народні повір'я про русалок, відьом, богатирів у козаків; знахарство та народ-

на медицина в українців-переселенців і козаків, дані про переселення козаків та українців, створення комун у козацьких станицях і черкеських аулах) (1924); щоденник експедиції на Кубань, написаний під час навчання в Географічному інституті (матеріали про організацію комун, їхній побут, проблеми) (1924).

Наукові доповіді, лекції:

«Доклад в историко-краеведческом музее (Днепропетровск) на тему: «Сбор этнографических экспонатов и показ их» (1949); «О работе местного комитета музея» (1949); «Кочевое хозяйство киргизов» (1959); «Доклад «120 лет этнографии в Географическом обществе и связь её с географией» (1969); «Работа отдела этнографии в РГО за 125 лет» [1974]; «Земледельческие культы и обряды у народов Башкирии» (б. д.); «Лекция в клубе IV Отдела Карлага «О происхождении жизни на земле» (б. д.); «Связанные с земледельческим культом поверья и обряды у народов Башкирии» (б. д.).

Робочі матеріали:

«От старого к новому российская культура» (конспект статті) (1924); бібліографічні картки (б. д.); виписки до теми «Борьба оседлой культуры с кочевой в Азии и Европе» (б. д.); виписки з друкованих джерел про подорож патріарха Макарія в середині XVI ст. (б. д.); виписки з друкованих джерел про українські села та українців у Середній Азії (б. д.); виписки з книги Стратона «География» (б. д.); виписки з інвентарних книг музею Етнографії народів СРСР про російські та українські знаряддя рільництва (б. д.); виписки з різних джерел з історії Середньої Азії (сільське господарство, кліматичні умови, політична історія, історія міст Бухари, Намангана) (б. д.); виписки з різних джерел про етногенез, взаємовплив, матеріальну та духовну культуру різних народів світу (б. д.); виписки з праць В. Белінського та М. Чернишевського про походження християнства

(б. д.); виписки з праць [Богаєвського] (б. д.); виписки з праць М. Пржевальського про побут та господарську діяльність монголів (б. д.); виписки зі статті [Братановича] про сільське господарство (б. д.); виписки з праці Плінія про римське землеробство (б. д.); матеріали до наукової праці «Украинское земледелие и его техника XVIII–начала XX вв.» (б. д.); «Материалы по истории Баш[кирской] АССР» (б. д.); матеріали про створення археографічної комісії в м. Києві (б. д.); нарис статті, присвяченої розвитку російської та української етнографії з бібліографічними посиланнями (б. д.); «План популярного очерка «Черкесский народ» (б. д.).

Відгуки та рецензії на праці О. С. Біжковича

Матейко К. І. «Рецензія на статтю наукового співробітника А. С. Бежковича «Результаты этнографической командировки в Западную Украину 1953 года» (1955); Могилянская С. Н. «Отзыв о докладе А. С. Бежковича «История заселения Кубани» (1965).

Біографічні матеріали

Запрошення на різні громадські заходи (1961, 1963, 1970); «Список научных и популярных печатных и рукописных работ А. С. Бежковича» (б. д.).

Матеріали службової та громадської діяльності

Протоколи засідання етнографічної секції Товариства вивчення української мови, літератури, історії, мистецтва (1926–1927); «Рапорт директору Республиканского музея культуры узбекского народа тов. Юсупову» (1947).

Листування

Адресати: [Бутник-Сіверський Б. С.] (б. д.); Греков П. (1952); [Гуслистый К.] (1961); Шумада Н. (1973); невідомі особи (5; 1933, 1955, 1968, б. д.).

Дирекція ІМФЕ (1967); редакція журналу «Народна творчість та етнографія» (3; 1964, б. д.).

Кореспонденти: [Студитський А.] (1953).

Редакція журналу «Известия Всесоюзного географического общества» (1956); редакція журналу «Советская этнография» (1965).

Матеріали інших осіб

Бежко М. «Кубанские старинные песни, записанные Меланией Бежко 1967 г. в станице Нововеличковской» (1967).

Карты

«Военноисторическая карта Кубанской области за время с 1800 по 1860 г.» (б. д.); «Карта Кубанской области. Приложение к Географическому очерку Куб[анской] обл. Л. Апостолова» (б. д.).

Ілюстративні матеріали

Рекламний проспект до альбому «Народні вишивки Львівщини» (б. д.).

Фотографії

«Полихромная роспись хаты снаружи венками и отводкой окон, дверей, окаймлена гирляндой цветов, а над дверью и окнами нарисованы наличники – с. Цебулевка, Подольской губернии» (1924); зразки настінного розпису – Державний музей етнографії народів СРСР (б. д.); «Подольская хата с нарижниками, гребнем и обычной побелкой и подводкой с призьбой с точечным орнаментом» (б. д.); «Подольская хата с. [Сокиринцы] Могилевского уезда. 20 годы XX в.» (б. д.); «Росписи в хате на стене и на печи. Подольск[ий] и Каменец[ий] у. с. Цибулевка. Украинцы» (б. д.).

Надгробки – Казахстан (1927); надгробки – Киргизия (1927–1931); побут естонських селян – Башкирія (1955).

Лит.: Дело «Российской национальной партии»

(«Дело славистов») (1933–1934) // Просим освободить из заключения / В. Гончаров, В. Нехотин – М., 1998. – С. 180–183; Довженок Г. Невідома праця кореспондента Етнографічної комісії Академії наук України // НТЕ. – 2000. – № 5–6. – С. 85–86; Люди и судьбы. Библиографический словарь востоковедов-жертв политического террора в советский период (1917–1991) / Я. В. Васильков, М. Ю. Сорокина. – СПб., 2003. – 496 с.

БІЛОЗЕРСЬКИЙ Микола Михайлович (1833–1896) – історик, фольклорист

Народився на хуторі Мотронівка (тепер у складі с. Оленівка) Борзнянського пов. Чернігівської губернії.

Навчався в Кадетському корпусі в Петербурзі, але навчання не закінчив. Деякий час мешкав у П. О. Куліша (одруженого з його сестрою), спілкування з яким мало великий вплив на формування зацікавлень М. Білозерського. У 1854 р. вступив на службу до Чернігівського губернського правління, був помічником редактора «Черниговских губернских ведомостей», а згодом (з середини 1854 р. до середини 1855 р.) фактичним редактором видання. У цей же час брав участь у виданні «Сборника малороссийских песен» А. Метлинського, передаючи йому свої записи. Йому ж належать вміщені у збірнику «Правила при записывании народных дум, песен, сказок, преданий и проч.» та «Список кобзарей (бандуристов) и лирников». Мав намір видати книгу своїх фольклорних записів. Йому завадили клопоти зі вступом до одного із створюваних у той час полків малоросійського козацтва (що незабаром були розпущені) і свої матеріали він передав П. Кулішу. Тоді ж підготував видання «Южнорусские летописи, открытые и изданные Н. Белозерским. Том 1» (К., 1856).

Усе життя записував на Чернігівщині все, що стосува-

лося особливостей культури й історії України – пісні, звичаї, народні вирази, слова і терміни, пов'язані з ремеслами й заняттями краю. Записи М. Білозерського ввійшли до збірки М. Номиса «Українські приказки, прислів'я і таке інше». Оpubлікував працю «Тарас Григорович Шевченко по воспоминаниям разных лиц» (Киевская старина, 1882, кн. 10).

Нездійсненими залишилися задуми М. Білозерського щодо видання бібліографічної праці з історії фольклористики та праці про кобзарів, матеріали до яких збереглися у його фонді. Господарював у своєму маєтку на хуторі Мотронівка. Брат Ганни Барвінок (О. М. Білозерської-Куліш) та В. М. Білозерського, члена Кирило-Мефодіївського товариства.

Фонд З, 1058 до. зб. (1795–1896).

Наукові матеріали

Начерки до наукових праць, плани, примітки, коментарі до творів фольклору:

«Народ в его рассказах и памятниках устной словесности» (нотатки, виписки) (1850–1893); «К «Географии языка Черниг[овской] губ[ернии]» (1853–1859); «Темы и предположения» (1855–1895); «Андыбер» (примітки, нотатки до дум) (б. д.); біо-бібліографічні матеріали про українських та російських фольклористів, етнографів, істориків, археологів, археографів (б. д.); «Материалы для «Истории морских походов коз[аков]» (б. д.); «Материалы для предисловия к статье «Морс[кие] походы козаков» (нотатки) (б. д.); «Народ[ная] словесн[ость] и язык» (б. д.); «Народ[ная] словесн[ость], язык и история» (б. д.); «Народ[ная] словесность, язык и и[стория]-г[еография]» (б. д.); «Народ[ная] словес[ность], язык», «Ист[ория] Рус[сов]» и др[угие] лет[описи]» (б. д.); «О историч[еских] песнях. О думах. О былинах. О кобзрях и лирниках» (б. д.); «О моих матери-

алах и заметках» (б. д.); «О песнях неисторич[еских]» (б. д.); «Примечания к былинам известного времени» (б. д.); «Примечания к былинам, неприурочен[ым] к лицам и событиям» (нотатки до дум) (б. д.); «Примечания к думам и истор[ическим] песням – с древнейших времен до смерти Б. Хмельницкого» (б. д.); «Примечания к думам и истор[ическим] песням со второй полов[ины] XVII в. до 1863 г. и времен неопределен[ных]» (б. д.); «Программа статьи «Морские походы козаков» (б. д.); «Словесность народ[ная] письменная и словесность ненародная устная. С примечаниями» (тексти, нотатки) (б. д.); «Списки дум и историч[еских] песен» (б. д.) та ін.

Фольклорні та етнографічні матеріали¹

Записи фольклору:

Пісні різних жанрів (1807–1892); «Анекдоты народные» (1840–1891); «Былины, записанные мною. (Кроме что от Шута и Бешка)». Думи, історичні пісні (1840–1894); історичні перекази (1840–1881); казки (фрагменти) та перелік казок, записаних М. Білозерським (1851–1880); лайки, прокльони, вихвалання, дотепи (Чернігівщина) (1851–1877); думи, пісні історичні та ін. (Чернігівська, Харківська губ.) (1854–1881); «Пословицы и поговорки, записанные и собранные мною» (1854–1877); прислів'я та приказки (Чернігівська губ.) (1854–1863); історичні пісні, дума, псалми записані від лірника Я. Ліпника з м. Димера (1856); «Сказки и предания, песни Переяславского уезда, в с. Ярковах, от слепца...» (1856); пісні календарно-обрядові, весільні, побутові (Чернігівська, Полтавська губ.) (1857–1864); «Загадки» (1864); «Народные слухи» (1864–1868); пісні побутові (Чернігів-

¹ Серед матеріалів фондоутворювача трапляються матеріали інших осіб, переважно родичів.

ська губ.) (1864–1865); веснянки, пісні родинно-побутові (Чернігівська губ.) (1865, 1877); пісні календарно-обрядові, весільні, соціально-побутові, родинно-побутові, жартівливі (с. Красилівка Борзнянського пов.) (1877–1879); пісні, ігри, загадки, оповідання, народні вирази (Борзнянський пов. Чернігівської губ.) (1880); «Этнография. 1881». Пісні дитячі, прислів'я, приказки, народні вирази (села Оленівка, Красилівка Борзнянського пов.) (1881); замовляння (записи, виписки, нотатки) (б. д.); колядки та щедрівки (Чернігівська губ.) (б. д.); «Песни, записанные мною. (Подлинники посланных П. А-чу). (149)». Чернігівська, Полтавська, Київська губ. (б. д.); «Песни, напечатанные Метлинским моего собрания (подлинники)». Чернігівська губ. (б. д.); «Песни, собранные мною. (Подлинники посланных П. А-чу)». Чернігівська, Харківська губ. (б. д.); розповіді (б. д.); «Сказки» (Чернігівська губ.) (б. д.); «Указатели: Отборные песни народные и ненародные [...]» (б. д.).

Етнографічні матеріали:¹

Народні прикмети, тлумачення снів (Чернігівська губ.) (1851–1879); народні уявлення, ігри, забави (Борзнянський пов.) (1880); «Жизнь человеческая» (обряди при народженні, весіллі, похованні, вірування про долю, лихо, уособлення смерті тощо) (б. д.); назви місяців і пір року (б. д.); народна медицина і ветеринарія (б. д.); народна міфологія й демонологія. Записи, виписки з друкованих джерел (б. д.); народні уявлення, оповідання про тварин, птахів, комах (б. д.); «Обряды по временам года» (нотатки, виписки) (б. д.); «О чародействе» (нотатки, записи, виписки з джерел XVII ст.) (б. д.); «Праздники» (б. д.) та ін.

¹ Записи часом супроводжуються власними нотатками та виписками з різних джерел.

Матеріали мовознавчого характеру: народна лексика, фразеологія та ін.¹

«Слова и выражения» (Борзнянський пов.) (1850–1876); «Слова и выражения, записанные мною в Черниг[овской] губ.» (1851–1863); «Слова и выражения Остерского уезда» [1853]; «Старечі слова в Борзенском уезде.» (1854–1864); «Детские слова» (Черниг[овская] губ. Борз[енский] уезд] (б. д.); «Объяснение отдельных слов» (б. д.); «О говорах в Черн[иговской] губ. По уездам» (б. д.); «Особенные выражения, пословицы и поговорки из Мотронов[ского] архива. (1747–1835)» (б. д.); «Слова и выражения из старин[ных] актов, летописей и т. п.» (б. д.); «Фам[илии]. Разн[ые] губ[ернии], (искл[ючая] Черниг[овскую])» (б. д.); «Фамилии Черниг[овской] губ.» (б. д.) та ін.

Виписки з словника польської мови Е. Д. Лінде (б. д.).

Науково-допоміжні (джерелознавчі та бібліографічні) матеріали. Виписки²

З публікацій фольклорних та етнографічних матеріалів:

Думи, пісні історичні та ін. жанрів із збірників М. Максимовича, А. Метлинського, П. Лукашевича, І. Срезневського, М. Цертелева, «Черниговских губернских ведомостей» (б. д.); «Змій по украин[ским] народн[ым] преданиям и песням» (б. д.); «Источники для издания «Предания малорусского народа» (б. д.); «Источники: думы и песни. Кобзари. Музык[альные] инструм[енты] кобз[арей]. Примеч[ания] к дум[ам] и

¹ У добірках зустрічаються записи творів фольклору та етнографічні матеріали.

² Хронологічний діапазон опрацьованих джерел – від творів античних авторів до сучасної М. Білозерському наукової літератури. Цю роботу М. Білозерський виконував протягом 50–х–90-х рр. XIX ст. і вкрай рідко позначав конкретні роки такої праці. Виписки часто супроводжені власними нотатками, залучено чимало матеріалів про традиційну культуру інших народів.

песн[ям]» (б. д.); «Источ[ники] к обряд[овым] песн[ям], особен[но] коляд[кам], щедр[ивкам]» (б. д.); «Источ[ики] о изд[ании] и классифик[ации] песен» (б. д.); «Козак по народным понятиям и памятникам народ[ной] словесности» (б. д.); «Народная поэзия» (б. д.); «О русской сказке» (б. д.); «Указатель источников о разных лицах и событиях, к котор[ым] думы и песни относятся» (б. д.); «Язык и словесность народная (кроме песен)» (б. д.).

«Верование 1) космогония 2) мифология, демонол[огия] 3) суеверие, приметы 4) колдовство и чаров[ание] 5) ведовство 6) заклинания 7) о растениях 8) о животных 9) травник» (б. д.); про вирій (б. д.); вірування, оповідання про гадів, риб, небесні тіла, природні явища (б. д.); календарні й родинні обряди (б. д.); народна медицина (б. д.); народна термінологія (житло, одиниці виміру та ін.) (б. д.); «Обряды при погребении; поверья о покойниках» (б. д.); «Одежды, утварь и т. под.» (б. д.); рахмани, песиголовці (б. д.); «Этнография» (б. д.); уособлення смерті, хвороб, долі, лиха в народних уявленнях (б. д.); «Юридические обычаи» (б. д.).

«Древние здания (Киев, Черниг[ов], Переясл[ав], Глух[ов], Неж[ин], Борз[на], Батур[ин] и др.) и надписи на них» (народна архітектура, будівництво, термінологія) (б. д.) та ін.

Історичні та історико-географічні відомості:

«Геогр[афические] назв[ания] Чернигов[ской] губ. по уездам» (б. д.); «Материалы для историко-статистич[еского] описания Черниговской губ.» (б. д.); «О городе Чернигове» (б. д.); «Собрание историко-топографич[еских], юридич[еских] актов, отн[осящихся] до Черн[иговской] губ.» (б. д.); «Сведения о Борзне, ее уезде и сотне Борзенской» (б. д.); соціальні стани, ремесла, зокрема в Чернігівській губернії (б. д.).

«Гербы. О старинных печатях и надписи на них» (є оригінальні зразки відбитків) (1856); «О арийск[их] странах и народах, о Греции, итал[ьянских] колониях и славян[ских] землях по отнош[ению] к Ю. Руси, с древн[их] времен» (1883–1885); географічні назви в різних губерніях України (б. д.); «Заметки о русском обществе вообще: 1778, 1831–1877, 1886» (б. д.); «История Польши, Галиции, Литвы, Руси» (б. д.); історія козацтва (б. д.); історія назви Русь – Малоросія – Україна (б. д.); «О переселениях южно-русского племени в разные страны» (б. д.); про євреїв, німців, циган в Україні (б. д.); самоназви українців (б. д.); «Сведения о курганах, могилах, городищах и проч., доставлен[ные] станов[ыми] приставами» (є перекази) (б. д.); «Славяне и Русь» (б. д.); топоніми й гідроніми, історична топоніміка (б. д.); українці-переселенці (б. д.).

«Byzantia. (Сборн[ики], исследов[ания] и материалы)» (1876–1893); «Гунны. Авары. Козары» (1877–1882); військова справа, збройні сили різних країн (б. д.); «Восток» (б. д.); давні (авари, сармати, скіфи, готи, гунни, обри) й сучасні народи (б. д.); грошові одиниці у різних народів у різні історичні епохи (б. д.); «О личных именах» (б. д.); політичні, економічні, статистичні відомості про різні країни й народи (б. д.).

Виписки з літописів, актів, документів XVII–XIX ст:

«Акты Борзенские 1664–1810» (б. д.); «Акты Рыхловского монастыря, сведения о монастыре и других помещен[ных] здесь актах» (б. д.); виписки з книг Стародубського магістрату XVII ст. (б. д.); «Выписки из «Летописи Величка» (б. д.); «Древности» (б. д.); «Издания правитель[ственных] и ученых учрежд[ений]. Акты. Летописи и т.п.» (б. д.); «История русов. 1769» (б. д.); «Карты» (б. д.); «Книга копиальная царских грамот и универсалов гетьманских» (б. д.); «Листи Лазаря Барановича. 1658–1693» (б. д.); «Находки кладов и древностей, а так-

же указание хранилищ древностей» (б. д.); «О старопечатных книгах и надписи на них» (б. д.); «Сборники актов, летописей, диар[иушей], мемуаров» (б. д.); «Списки краткого описания о Малой России (Список Летописи Софоновича)» (б. д.); список з копії-перекладу 1784 р. королівських привілеїв 1663 р. (б. д.).

Інформація про архіви ,колекції, музеї, книгозбірні тощо:

«Акти, документи, архіви» (б. д.); архіви Чернігівської, Полтавської, Харківської губ., Новоросійського краю, м. Одеси (б. д.); архіви Віленської, Ковельської, Гродненської, Мінської губерній (б. д.); архіви установ Рязанської, Тамбовської, Воронежської, Вітебської губ., Донського війська (б. д.); «Библиотеки Академий, ученых обществ, университетов, публичные городские и другие указатели книг, сборников и поврежденных изданий в них» (б. д.); «Библиографические и книжные бюро. Адреса библиографов» (б. д.); «Библиография книгопродавческая (1–4)» (б. д.); «Где, у кого и какие есть замечательные вещи, сведения и т. п. (сведения собраны Н. М. Белозерским)» (б. д.); іноземні архіви та їхні колекції (б. д.); «Москва; архивы и собрание рукописей» (б. д.); «Москва. Библиотеки и музеи» (б. д.); опис рукописів П. Куліша (б. д.); «Разных мест и адреса разных лиц Черниговской губ., которые могут доставлять сведения» (б. д.); «Рукописи и книги, хранящиеся в разных монастырях и т. п.» (б. д.); «Указатели Академий, ученых обществ, университетских музеев, архивов, библиотек, периодических изданий» (б. д.); «Указатели, описания и каталоги музеев, библиотек, архивов и частных собраний. Польские» (б. д.); «Указатель важнейших книгопродавцов иностранных» (б. д.); «Указатель и сведения: 1. Библиотеки и музеи публичные и замечательные частные [...]» (б. д.); «Указатель и сведе-

ния: музеи специальные – древностей и этнографические» (б. д.).

Інформація про різні типи видань:

Показчики публікацій в «Губернских ведомостях», зокрема, в «Херсонских губернских ведомостях» (1839–1888); «Жизнеописания, автобиографии, переписка, воспоминания ученых и общественных деятелей» (1879–1894); «Славянские письменные памятники» (1879–1883); «Издания Киевской временной комиссии для разбора древних актов» (б. д.); «Малорусские журналы, газеты и сборники» (б. д.); «Мемуары – с древних времен до первых гг. XIX в.» (б. д.); «Периодические издания польские с XVII в. – 1894. Указатель статей в них» (б. д.); показчики російських та іноземних періодичних видань (б. д.); «Сборники обществ и разных учреждений» (б. д.); «Справочный отдел. Календари общие и с.-хоз. и т. п.» (б. д.); «Старинные издания русские, относящиеся до Южной Руси» (б. д.).

Відомості про видання з різних галузей культури:

«Русские поэты и беллетристы» (1858–1893); «Иностранцы поэты и беллетристы» (1870–1894); «Музыкальные инструменты и музыка» (б. д.); «Ноты» (б. д.); «Рисунки и портреты. Художественные мастерские и т. п.»; «Словари» (б. д.); «Словари учебные» (б. д.); «Танцы и игры» (б. д.); «Южнорусские поэты и беллетристы» (б. д.) та ін.

Відомості про з'їзди, виставки, конкурси:

Конкурси на одержання премій за роботи в галузі історії, етнографії, філології (1850–1896); археологічні з'їзди та їхні видання, виставки (1869–1893); «Список членов 3-го Археологического съезда в Киеве 2–21 августа 1874 г.»

Матеріали, пов'язані з господарською діяльністю М. М. Білозерського

Власні спостереження і нотатки:

«Наблюдения над хозяйствен[ными] раст[ениями]» (1853–1881); «Баштан» (1858–1865); «Работы – огород[нические] и садоводч[еские] летом и осенью на 1895 г.»; «О мерах к улучшению с[ельского] х[озяйств]ва и пр.» (б. д.).

Виписки, нотатки, джерела з різних питань сільського господарства та побуту:

«Баштанничество и тыквенные растения» (б. д.); виноград, абрикоси, персики, мигдаль (б. д.); вино і виноробство (б. д.); вишні й черешні (б. д.); «Груши. Сортимент» (б. д.); «История садоводства» (б. д.); «Посадка в Бор[зенском] дворе ягод[ных] кустов и плодов[ых] деревьев» (б. д.); «Сливы. Сортимент» (б. д.); «Указатель статей и замет[ок] по фрукт[овому] садоводству в журн. «Сад». 1861, 1862, 1863 и 1865» (б. д.); «Что выгодно разводит в Борзне» (б. д.); «Яблонь. Сорт[имент]. (Опис[ание] кажд[ого] особ[ого] сорта)» (б. д.).

«Декорат[ивно]-фрукт[овые] дер[евья] и куст[арники]» (б. д.); «Живая изгородь» (б. д.); «Комнатные и горшеч[ные] цветоч[ные] и декорат[ивные] раст[ения]. Уход, почва и пр.» (б. д.); хвойні та чагарники (б. д.); «Цветочные -1-летние» (б. д.); городні культури (б. д.); добрива (б. д.); засоби знищення шкідників (б. д.); «Огородничество» (б. д.); «Системы полеводства» (б. д.).

«Земледельческие машины и орудия» (1859–1876); будівництво житла, будівельні матеріали, обладнання (б. д.); «Гигиена и медицина» (б. д.); заготівля, способи зберігання, технологія виробництва продуктів харчування (б. д.); «Технические производства» (млини, винокурні, лісопильні, маслобійні тощо) (б. д.); технічні школи, сільськогосподарські навчальні заклади, товариства, виставки (б. д.); шляхи сполучення, засоби перевезення, транспортні підприємства (б. д.).

Біографічні документи та матеріали службової діяльності

«Свидетельство» на право проживання в різних містах Російської імперії (1849); рапорт до Чернігівського губернського правління (1852); нотатки-щоденники (розрізнені) (1870–1890); квитки, посвідчення члена Археологічних з'їздів (1874, 1881, 1884).

Листування

Адресати: Білозерський В. М. (1851); Головацький Я. Ф. (б. д.); Ейнгерн В. О. (б. д.); Калужницький-Петрусевиц (б. д.); Левченко М. (1874); Маркевич М. О. (1885); Маркович О. (2; 1853, б. д.); Мержинський А. (1865); Петровський [М.] (1878); Пржевальський М. М. (б. д.).

Комісія для опису губерній Київського учбового округу (1856); Центральний архів у м. Вітебську (б. д.).

Кореспонденти: [Білозерська В. І.] (1881–1882); Брокгауз Ф. (1878); Бювар І. (б. д.); [Волненський] (1878); Головацький Я. Ф. (2; 1877–1878); Лебединцев Ф. (5; 1881–1883); Мурзакович [Н.] (1878); Пашкевич О. (1877); Шишацький-Ілліч О. (б. д.); Шрейдер Є. (1884).

Академія наук (2; 1877–1878); журнал «Русская старина» (1885); Комітет VI Археологічного з'їзду (1883); Московське археологічне товариство (1880); Московський архів Міністерства юстиції (3; 1877–1878); Московський головний архів Міністерства іноземних справ (5; 1877–1878); Московський публічний і Рум'янцевський музеї (3; 1878); Одеське товариство історії та старовини (2; 1878); Російське географічне товариство (5; 1870–1876); Церковно-археологічне товариство при Київській духовній академії (3; 1877).

Книгарні, книжкові крамниці та їхні власники (1867–1884).

Матеріали господарчо-майнового характеру

Листування з окремими особами, установами, закладами, спеціалізованими видавництвами з питань ведення господарства (1859–1894); замовлення, вимоги, рахунки на ноти, книжки, насіння (1863–1893); договори про здачу в оренду землі селянам (1876–1882); відношення статистичного відділу Чернігівської губернської земської управи (1877); записки господарського змісту до В. Білозерської (1881–1882); договори з селянами про різні господарські операції (1885–1886); записки службовців економії з господарських питань (б. д.); нотатки про умови продажу зерна (б. д.).

Матеріали інших осіб

Наукові матеріали:

Куліш П. «Малороссийские предания и разные заметки, касающиеся местных примечательностей, обычаев и т. п. (Материалы для изучающих народную историю и поэзию). Собрал П. Кулиш (1843)»; Куліш П. «Малороссийские предания и рассказы». Передмова до збірника (фрагмент) (б. д.); Куліш П. «О малороссийских песнях» (нотатки) (б. д.); [Куліш П.]. «Uwagi nad малороссийскими песнями» (б. д.).

Невідомі особи: «Заметки о малорус. истории, литературе. и языке» (1843); «Заметки о философии и церкви» (1843, 1844).

Фольклорні, етнографічні, діалектологічні матеріали:

Базилевченко Г. «Запис[анные] свящ[енником] Георг. Базилевченко в м. Александровке Сосн[ицкого] у[езда] около 1855 года. (свадебных 19)» [1855]; Білозерський В. Легенди, перекази, оповідання, прислів'я, приказки (Чернігівська губ.) (1841–1847); Білозерський В. Легенди, перекази, вірування (1842–1847); Білозерський В. Народна фразеологія, словник (Чернігівська губ.) [1840-і рр.]; Білозер-

ський В., [Новосельский А.]. Веснянки, весільні, родинно-побутові пісні [1840-і рр.]; Білозерський В. «Песни, собранные Вас. Мих. Белозерским в 1840-х годах». [Чернігівська губ.]; Білозерський В. «Собрание В. М. Б. (1844) г.» Дума, історичні пісні (Чернігівська губ.) (1844); [Білозерський І., Білозерський [Н.], Шишацький-Ілліч О.]. «Загадки, собранные разными лицами и напечатанные» (Чернігівська губ.) [1854]; Білозерський І. І. «Песни, записанные И. И. Белозерским. (Подлинники посланные П. А-чу), (87)». Сосницький пов. Чернігівської губ. (б. д.); Білозерський [М]. Д., Гоголь М., Куліш О. М., Куліш П. О., Танський І. «Песни, записанные разными лицами (Подлинники посланных П. А-чу) (45)». Пісні різних жанрів з Чернігівської, Полтавської, Воронезької губ. (б. д.); Білозерський Н. М. «Песни из собрания Н. М. Белозерского, записанные в Козелецк[ом] у[езде] в с. Церквицах, в северн[ых] уездах Чернигов[ской] губ. и др. местах» (б. д.); Богуславський Ф. Т. «Взгляд на село Юриновку Новгородсеверского уезда в историческом и этнографическом отношениях» (1857); Богуславський Ф. Т. Пісні різних жанрів (б. д.); Боровський Ф. «Палка. (Суеверие). Громниці» (с. Крупицполе Борзнянського пов. Чернігівської губ.) (1852); Боровський Ф. «Этнографические сведения о с. Крупицполе Борзенского уезда» (б. д.); Куліш П. О. «Заметки о малороссийских обычаях, верованиях, одеждах, утварях, постройках и пр.» (б. д.); Куліш П. О. Народні вирази, прислів'я, приказки (Чернігівська, Київська губ.) (б. д.); Куліш П. О. «О малороссийских одеждах, оружии, утвари и прочих древностях (Собрание и указание материалов)» (1842); Куліш П. О. Перекази історичні, топонімічні, нотатки історичного змісту (б. д.); Куліш П. О. «Песни (списки) из собрания П. А-ча. 1842–1847». Пісні різних жанрів (б. д.); Куліш П. О.

Пісні історичні, дума, реєстри дум та історичних пісень (1842–1856); Куліш П. О. Пісні історичні, фрагменти переказів (Київська губ.) (1840–1851); Лзский Ал. [Лазаревський О.] «Малороссийские пословицы и поговорки» (1854); Маркович О. «Песни (списки) из собрания А. В. Марковича». Пісні різних жанрів (Полтавська, Харківська, Волинська губ.) (1847–1866); Маркович О. «Слова и выражения Остерского уезда» (1853); М. Г. Прислів'я, приказки, загадки (1864); Метлинський А. Л. «Из собрания А. Л. Метлинского (до 1854)». Думи, пісні історичні (б. д.); Москалец Ф. «Старинные народные обычаи и гульбища в городе Коропе» (б. д.); Танський І. «Народные поверья (с. Врянцы Мглинского уезда)» (б. д.); Тулуб А. «О дятле» (б. д.); Тулуб А. «Суеверный рассказ Черниговского уезда» (б. д.); Шишацький-Ілліч О. П. «О народном языке и говорах Козелецкого уезда» (б. д.); Шишацький-Ілліч О. П. Перекази історичні (1854–1855); Шишацький-Ілліч О. П. Пісні календарно-обрядові, козацькі (с. Оленівка Козелецького пов. Чернігівської губ.) (1855); Шишацький-Ілліч О. П. «Проводи (в Козелецком уезде) и простонародный рассказ «Повар з того світу» (1853); Шишацький-Ілліч О. П. «Святки в м. Олишевке Козелецкого уезда» (1853); Шишацький-Ілліч О. П. та ін. Пісні історичні, дума (б. д.).

Невідомі особи: «Взгляд на с. Об[ражеевку] и его окрест[ности] в историческом отношении» (б. д.); історичні пісні, нотатки про могили, кургани тощо (є малюнки) (1844–1874); перекази, легенди (1843); «Обряды и обычаи жителей северных уездов Черниг[овской] губ.» (б. д.).

Біографічні матеріали:

Матеріали з архіву батька М. Білозерського – донесення, рапорти та ін. (копії) (1825–1831); «Открытое

предписание», видане П. Кулішу про право працювати в архівах магістратів, судів, церков тощо (1843).

Листування:

Білозерський В. М. до Білозерського М. Д. (1842); Бодянський О. до «Черниговских губернских ведомостей» (1853); Лебединцев Ф. до Білозерського В. М. (1882).

Друковані видання

«Satyra». Из польских перевод и на российский оды...» (1794); «Слова для польского петья в присутствии его сиятельства господина главнокомандующего 1-ю Армиею генерала от инфатерии графа фон дер Остен-Сакена во время обеда...» (1824); проспект словника польської мови (1859); «Издания Археографической комиссии» (1876); покажчик іменний та предметний до вид. «Tygodnik illustrowany» за 1859–1875 рр. (1877); «Воззвание с кратким сообщением об исторической судьбе Черниговского кафедрального собора церквей Спасова Преображения и Борисоглебского» (1887); «Программа Всероссийской сельскохозяйственной выставки в г. Харькове» [1887]; «Несколько слов о Вильне и ее окрестностях» (1893); «Воззвание от Комитета по устройству соборного храма во имя Успения Божией Матери в г. Переяславе Полтавской губернии как исторического памятника» (б. д.); проспект літературно-громадського видання «Głos» (б. д.); «Проспект настольного энциклопедического словаря» (б. д.).

Газети (окремі числа), додатки до них:

«Киевлянин», № 26, № 28 (1896); «Киевские губернские ведомости» (1853); «Новое время» (1896); «Подольские известия» (1913); «Русские ведомости», № 91 (1893); «Союз», № 13 (1893); «Черниговские ведомости», № 558 (1895); «Черниговские губернские ведомости» (1846, 1847, 1858); «Южный край», № 15 (1913).

Каталоги, реклама, прїскуранти:

«Catalogue general descriptif et illustré de l'Etablissement d'horticulture de E. H. Krelage & Fils» (1874); «Catalogue du cabinet de lecture de livres français...» (1887); «Каталог журналов по всем отраслям литературы на русском, немецком, французском, английском и итальянском языках на 1894 год»; «Nowości literackie do nabycia w księgarni Gebethnera i Wolfa w Warszawie» (1894); «Katalog dzieł nakładowych...» (1895); каталог періодичних видань (польських, французьких, німецьких, англійських) на 1896 р.; «Catalogue d'un choix des meilleurs ouvrages français...» (б. д.); «Россия. Список иностранным картам – планам – видам – летучим листам – портретам – костюмам и мундирам. Каталог № 153» (б. д.).

Повідомлення про передплату, видання, реклама книгарень і видавництв (1846–1896); каталоги бібліотек, книжкових та нотних видань, карт (1870–1893); каталоги літератури з питань рільництва, садівництва та реклама різних товарів та ін.

Матеріали колекційного характеру

Рукописи Я. М. Марковича: «Записки, касающиеся естественной истории Малороссии, составленные Яковом Мих. Марковичем» (1795–1796); «Краткая систематическая энтомология Малороссии» (б. д.); «Словарь естественной истории или Собрание российских физических слов. Из Словаря Российской Академии (С моими замечаниями)» (1796); «Физические и метеорологические записки (заметки, касающиеся естественной истории Малороссии, составленные в 1795 и 1796 годах Яковом Михайл. Марковичем)».

Фрагмент щоденника М. Ханенка [XVII ст.].

Лит.: А. Л. Памяти А. М. Белозерского // Киевская старина. – 1897. – № 1. – С. 145–150; Барабаш Н. Микола Білозерський: українознавчі студії // Київська старо-

вина. – 2004. – № 3. – С. 141–149; Кирдан Б. Собиратели народной поэзии. – М., 1974. – С. 247–259; Сарбей В. Г. Білозерський Микола Михайлович // Українська літературна енциклопедія. – К., 1988. – Т. 1. – С. 183.

ВАСИЛЬКО (МИЛЯЄВ) Василь Степанович (1893–1972) – театральний діяч, режисер, актор, педагог

Народився в с. Бурти (тепер Черкаська обл.). На професійній сцені вперше виступив у театрі М. Садовського в Києві (1912). Працював у Товаристві українських артистів під керівництвом І. Мар'яненка (1915–1916), в «Молодому театрі» (1918), Першому державному драматичному театрі ім. Т. Шевченка (1919–1923), театрі «Березіль» (1923–1925). Був художнім керівником Одеської держдрами (1926–1928), Харківського червонозаводського театру (1928–1938), який з 1933 р. був переведений до м. Сталіно (тепер м. Донецьк), Одеського українського драматичного театру Революції (1938–1941). Працював режисером і актором Харківського українського драматичного театру ім. Т. Шевченка (1941–1943). Очолював Чернівецький український музично-драматичний театр ім. О. Кобилянської (1944–1948) та Одеський український драматичний театр ім. Жовтневої революції (1948–1955).

Організував театральні студії в м. Одесі (1926) і м. Сталіно (1933). Керував кафедрою режисури Харківського музично-драматичного інституту (1929–1932). Один з організаторів Музею театального мистецтва УРСР.

Народний артист СРСР (1944).

Фонд 8 – колекція 3, 17 од. зб. (1929–1965).

Творчі матеріали

«За мистецьке самовизначення» – стаття (1929); «Авторитет революціонера в театрі чи лаври жер-

ця?» – полемічний відкритий лист (1932); тези промови до трупи Сталінського державного драматичного театру перед початком 1936–1937 виробничого року (1936); «Про М. К. Заньковецьку» – нарис (1949); стенограма [лекції] з історії «Молодого театру» (записано Йосипенком) (1949); зауваження після перегляду постановки «Женихи» (1952); режисерська експлікація до спектаклю «Наймичка» І. Карпенка-Карого в Одеському театрі ім. Жовтневої Революції (1955); «Любов Павлівна Ліницька» – нарис (1956); доповідь про М. Садовського (до 100-річчя з дня народження) (1956); «Федір Васильович Левицький» – нарис (1957); «М. К. Садовський та його театр 1906–1920 рр.» – монографія (1959); виступ, присвячений пам'яті народного артиста республіки режисера-новатора О. С. Курбаса (стенограма) (1962); «Народний артист УРСР О. С. Курбас» – нарис (1965).

Біографічні матеріали

Перелік постановок (1920–1962); автобіографія (б. д.); список літературних праць (б. д.).

Листування

Кореспонденти: Яценко М. Т. (1965)

Творчі матеріали інших осіб

Лесь Курбас. Переклад В. Сарду «Останній лист» (б. д.).

Друковані матеріали

Афіша до спектаклю «Наймичка» в Одеському театрі ім. Жовтневої Революції (1955); вирізки з газет зі статтями про постановку в Одеському театрі п'єси «Наймичка» (б. д.); статті 1925–1933 рр. про «Березіль» та інші театри (фотокопії) (б. д.).

Ілюстративний матеріал

Трупа Першого державного драматичного українського театру УРСР ім. Шевченка, м. Полтава (1925–1927).

Лит.: Андреев А., Віхрєв В. В. С. Василько: Народний артист СРСР. – К., 1949; Кравчук П. І. В. С. Василько – режиссер. – К., 1980; Недзвідський А. В. Василь Василько: нарис про життя і творчість. – К., 1981; Митці України. – К., 1992. – С. 105; Театральная энциклопедия. – М., 1961. – Т. I. – С. 854.

ГНАТЮК Володимир Михайлович (1871–1926) – фольклорист, етнограф, громадський і культурний діяч

Народився в с. Велеснів на Тернопільщині. Закінчив гімназію в Станіславі (теп. Івано-Франківськ) (1894). Вступив на філософський факультет Львівського університету (1894), закінчив університет 1898 р. Секретар НТШ у Львові (1898), секретар Етнографічної комісії з 1901 р., голова Етнографічної комісії НТШ (1916).

Член-кореспондент Російської академії наук (1902). Член-кореспондент німецьких етнологічних товариств у Відні і Берліні, чеського наукового етнографічного товариства в Празі, почесний член Українського етнографічного товариства.

Редактор визначних літературно-громадських друкованих органів Західної України: «Українсько-руської видавничої спілки» (1898–1913, 1917–1926), «Літературно-наукового вісника» (1899–1906, 1922–1926). Редактор і видавець матеріалів Етнографічної комісії: «Етнографічного збірника» і «Матеріалів до української етнології» (1900–1926). Академік Академії наук України (1924).

Фонд 28, 584 од. зб. (1834–1939).

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«Русини чи словаки?» Причинок до пізнання русько-словацьких відносин в Угорщині» (1900); «Нарис української міфології» (1918); «Выписки о Ходаковском» (б. д.); «Герб» (б. д.); «Кара за утрату вінка» (б. д.); «Коломийки. Т. 4. Словарець» (словник діалектних слів) (б. д.); огляд забороненої літератури за 1890–1900 рр. (б. д.); «По истории малорус[ской] литерат[уры]» (б. д.); «Про живу словесність. Витяги» (б. д.); розвідка про народну пісню (уривок) (б. д.); «Сильветки з Угорської Руси» (б. д.); «Товстенъке, його лад і звичаї» (етнографічний опис с. Товстенъке) (б. д.); «Угорсько-руська хроніка» (б. д.); «Чи слово «піп» образливе?» (б. д.).

Нотатки: про колядування, домашній устрій, жіночий, чоловічий, парубоцький одяг (1918); з демонології («Почитання лісів», «Дерево життя», «Боги і жертви», «Кумири і храми», «Вода», «Сонце», «Вирій», «Дош», «Цілюща і живуца вода», «Сон», «Водяник», «Болотник», «Полевик», «Лісовик», «Жертви з людей богам», «Купало», «Огонь», «Мороз», «Ладо і Лада») (б. д.); про байку (казку) (б. д.); про народні уявлення (кіт, пес, заєць, медвідь, вовк, осел) (б. д.).

Фольклорні записи:

Казки (с. Пужники, с. Коропець) (1895–1902); «Матеріали етнологічні з села Хітара (як називають бойки) коло Лавочного». Пісні історичні, родинно-побутові, жовнірські, казки (1895–1903); пісні історичні, родинно-побутові, коломийки, (с. Хитар – пов. Стрий, с. Волове [Дрогобиччина]) (1895); анекдоти, казки, оповідання (с. Пужники) (1896); «Угорські пісні». Легенди, казки, колядки (с. Пужники) (1896–1897); [Гнатюк В.]

Казки, перекази, анекдоти (с. Коропець, с. Пужники – пов. Бучач) (1897); вірування (1899); новели (с. Коропець – пов. Бучач) (1902); «Коломийки. Збірка В. Гнатюка» (б. д.); «Матеріали етнографічні, записані в селі Пужники Бучацького повіту. (Імена, прозвища і назви уличні Пужників)» (б. д.); народні повір'я, народна медицина (б. д.); пісні історичні, родинно-побутові, соромицькі, коломийки, приспівки, казки, легенди, перекази, оповідання, розповіді (б. д.).

Виписки з журналу «Киевская старина» до збірки історичних пісень з бібліографією, коментарями і варіантами (1890–1900); до збірки обрядових пісень (б. д.); із збірників і матеріалів В. Андрієвського, Я. Головацького, П. Куліша, М. Лисенка, М. Максимовича, І. Манжури, Я. Новицького, С. Носа, Скальковського, І. Срезневського, В. Чубинського, К. Шейковського (думи, пісні історичні, балади, родинно-побутові, жартівливі, весільні, рекрутські, солдатські) (б. д.); колядки і щедрівки із зб. І. Вагилевича (для 1-2 томів «Колядок» В. М. Гнатюка) (б. д.); вірування, народна медицина з матеріалів Федоровського (б. д.); «Досвітчані пісні». Пісні різних жанрів (с. Мотовилівка, с. Карпилівка, с. Македони, с. Черняхівка, м. Васильків, м. Київ, м. Золотоноша, м. Переяслав, м. Фастів) (б. д.).

Чернетки. Казки, анекдоти, легенди, перекази, оповідання, коломийки. Етнографічні матеріали (Дрогобиччина, Закарпаття) (б. д.).

Листування

Адресати: Майковська З. (2; 1901).

Адміністрація наукових видань (б. д.).

Кореспонденти: Андрусак Я. (2; 1918); Балицький Ю. (1917); Вахнюк М. (2; 1917); Глинка Г. (1907); Дикарева В. (б. д.); Дорошенко Н. (1918); Заклинський Б. (2; 1916–1917); Заклинський Р. (1913); Кар-

маза Г. (б. д.); Кузьмак М. (1912); Левинський В. (1900); Ленчевський Л. (1903); Майка А. (б. д.); Мартинчук П. (1918); Павлик Ю. (1906); Підгірний М. (1906); Рождественська К. (б. д.); Харов'юк Д. (б. д.); Шекерик-Доників П. (1925); Шпікула С. (1919); Яворський О. (1912).

Книгарня Наукового т-ва ім. Шевченка (1922).

Матеріали інших осіб

Добірки фольклорних та етнографічних записів:

Андрієвський В., Коновал І. «Дитячі іграшки, забавки і приповідки». Є мел. (Харківщина, Поділля) (1878–1898); Андрухів І. Вірші про Першу світову війну (м. Самбір) (1915); Антонюк П. Гаївки. Є мел. (с. Переволока – пов. Бучач) (1912); Аршаниця А. Гумористичні оповідання, вірші (Остерський, Козелецький пов. – Чернігівщина) (б. д.); Бабанич Є. Пісні родинно-побутові, про Першу світову війну, коломийки (с. Нижня Рожанка, с. Нижнє Синьовидне) (1912–1917); Бабій О. Розповіді, оповідання, перекази про Першу світову війну (с. Бабин – пов. Косів, с. Середнє – пов. Калущ, с. Журавиця, с. Козини – пов. Станіслав) (1917–1918); Багашевич В. «Piesni» (пісні різних жанрів польською мовою). Дрогобиччина (б. д.); Бажалук М. «Анекдоти», «Етнографічні матеріали». Казки, легенди (с. Вільшаниця – пов. Товмацький, с. Будзанів, с. Вербівці – пов. Тереховля, с. Косів – пов. Чортків) (1900, б. д.); Балика А. Духовні пісні (с. Сіровки – пов. Городня, Чернігівщина) (1897); Балюк І. «Етнографічні матеріали». Коломийки, легенди, оповідання, повір'я, народна медицина, пісні історичні, родинно-побутові, жовнірські, рекрутські, молодіжні забави, колядки, щедрівки, опис весільного обряду (с. Трибухівці, с. Космирин – пов. Бучач, с. Джурин – пов. Чортків) (1912–1913, б. д.); Барилляк Р. «Співанки людей гірських в п. п. Калуським і Боле-

хівським». Пісні родинно-побутові, коломийки (1925); Баричко В. Пісні історичні, духовні, родинно-побутові, весільні, коломийки, козачки, анекдот (с. Голубичок – пов. Борщів, с. Іванківка, с. Лисець Старий, с. Щирці – пов. Богородчани) (1918–1919); Берлад Л. Пісні родинно-побутові (с. Видинів – пов. Снятин) (1914); Білецький В. Пісні родинно-побутові, коломийки (с. Виженка – пов. Вижниця) (1910); Білецький О. «Народні співанки з Тустанє коло Галича. Зібрав Олександр Білецький» (1867); Білик М. Примовки, пісні (Львів) (1899); Білінський С. Пісні родинно-побутові, соціально-побутові (б. д.); Бодяньський Ф. Пісні історичні, солдатські, козацькі, чумацькі, бурлацькі, родинно-побутові, обрядові, п'яницькі (Полтавщина, Чернігівщина, Київщина, Сумщина, Харківщина). Копії збірників (1837–1867); Бокс Ю. Соромицькі приспівки, приповідки, коломийки, загадки (с. Ліщин – пов. Бібрка, с. Жаб'є – пов. Косів) (б. д.); Борисов Є. Пісні родинно-побутові, історичні, рекрутські (с. Вербовець, с. Кастанівка – пов. Звенигород. Київської губ.) (1875–1876); Бородайкевич К., Бородайкевич П. Пісні історичні, родинно-побутові, балади (с. Рожен) (1872); Бохенська Є. Пісні родинно-побутові, колядки, щедрівки (с. Перегинське – Станіславщина) (1908); [Бохенська Є.] Пісні весільні, родинно-побутові, дитячі, коломийки, колядки, гаївки, казки (с. Красносільці, с. Розношинці, с. Синягівка, с. Скорики, с. Черниківці, с. Любинці, с. Коропуж, м. Збараж) (б. д.); Брикович В. Весільні пісні (с. Токи – пов. Збараж) (б. д.); Будка М. Пісні родинно-побутові, жовнірські (с. Товстенське – пов. Гусятин) (б. д.); Булка О. «Збірка народних пісень з села Григорова пов. Рогатин». Коломийки, опис весілля, «похоронські» пісні (1909); Бунт М. Вірування, повір'я, забобони, пісні родинно-побутові (с. Глібів, с. Коцюбинці) (б. д.); [Бушак] І. «Народні пісні, зібрані із села Заму-

линець повіту Коломийського» (б. д.); Бучинський М. «Давнина», «Казки», «Байки», «Приповідки», «Чари», «Вороження», «Забобони», «За нечисту силу», «Звичаї деякі», «Збірник народних пісень. Сторона Станіславська, села: Королівка, Гринівці, Колинці, Кутинці, Марківці» (1866–1871, б. д.); Веретельник А. Пісні родинно-побутові, духовні, народна медицина, ліки, новели, легенди, оповідання, анекдоти, вірування (с. Батятичі – пов. Жовква, с. Камінка Струмилова, с. Стоянів, с. Криволянка, с. Сільці, с. Руді – пов. Камінецький, Львівщина) (1900–1903); Веселовська Ю. Вірші, пісні про Першу світову війну. Авторська творчість (с. Діброви – пов. Перемишль) (1916); Вовк Г. «Народні, пісні записані в Ганусівцях під Станіславом». Є мел. (б. д.); Вовчук І. Пісні родинно-побутові (с. Ляшки Горішні – пов. Бібрка) (б. д.); Войновський М. Пісні родинно-побутові, жовнірські (Буковина) (1918); Волошинський І. «Співанки», «Приповідки», «Загадки», «Байки», «Оповідання», «Демонологічні матеріали» (с. Далешів, с. Корнів, с. Семаковець – пов. Городенка, с. Космирин – пов. Бучач) (1893–1913, б. д.); Вончицька Є. «Весільні звичаї в Сороках пов. Коломия» (1911); Гавдуник П. Пісні родинно-побутові, ліричні (с. Вовчківці – пов. Снятин) (1913–1914); Гаврилей Є. «Дитячі та інші грання». Дитячі ігри, загадки-задачі, анекдоти (с. Вертіївка – пов. Ніжин, Чернігівщина) (б. д.); Гаврилюк А. «Чотири стишки, зложені Атаназієм Гаврилюком». Авторська творчість (1891); Ганенко. Пісні чумацькі, бурлацькі, наймитські (Полтавщина, Херсонщина) (б. д.); Гарматій Л. Казки (с. Голови) (1902–1903); Гарматюк А. Пісні родинно-побутові, жовнірські, авторські твори (с. Розношинці – пов. Збараж) (б. д.); Герасимович В. «Narodni piesni vsilakogo zmistu» (с. Крехів – пов. Жовква) (1893); Геринович В. П. Пісні про Першу світову війну (б. д.); Глинка Г. «Збірник

етнографічних матеріалів в піснях». Пісні історичні, родинно-побутові, жовнірські (с. Денисів – Тернопільщина) (б. д.); Гловачевський-Юрчук А. Пісні родинно-побутові, рекрутські, солдатські, чумацькі, козацькі (с. Демидівка – Рівненщина) (1901); Гонтарюк І. Збірник пісень про Першу світову війну (с. Жаб'є – пов. Косів) (1914–1917); Гордієнко П. «Тетрадь для этнографического исследования народной жизни в связи с голодом и холерою крестьянина Петра Гордиенко». Казки, перекази, легенди (м. Майкоп) (1896); Горленко В. Псалми, духовні пісні і вірші (Харківщина, Полтавщина) (б. д.); Горницький П. Пісні родинно-побутові (с. Волиця – пов. Рава Руська) (б. д.); Грабенко А. Пісні родинно-побутові (с. Гатне – Київська губ.; хут. Оріхівщина – Полтавська губ.; с. Королівка – пов. Сквиря, м. Сквиря) (б. д.); Грималюк В. «Народні забобони і пісні». Пісні родинно-побутові, коломийки. Є мел. (с. Пруси – пов. Самбір) (1926); Грищенко О. Пісні родинно-побутові, веснянки, щедрівки, прислів'я, приказки, перекази, анекдоти (м. Крелевець – Сумщина) (1900–1902); Громович. «Пісні, зібрані між народом в Раранче». Пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, лірницька, рекрутські, жовнірські, бурлацькі, п'яницькі (б. д.); Грушкевич З. «Записки Зенона Грушкевича». Пісні родинно-побутові, коломийки, загадки (с. Залісся – пов. Борщів) (1878); Гугняк Н. Молитви (с. Ясенів – Львівщина) (б. д.); Гуменюк М. Казки (б. д.); Гутовський Є. «Пісні, записані в с. Лотівці Заславск[ого] повіту на Волині» (1894–1899); Гутул Ю. Казки, легенди (с. Кобаки – пов. Косів) (1896); Дерев'яно О. Перекази, анекдоти, пісні родинно-побутові, колискові (с. Костільники, с. Зубрець – пов. Бучач, с. Будзанів – пов. Тербовля, с. Іванівці – пов. Жидачів, с. Русов – пов. Снятин, с. Печеніжин – пов. Чортків, с. Чехи – пов. Броди, с. Підмихайлівці – пов. Рогатин)

(1897–1904); Деркач В. Оповідання, перекази, загадки, вірування, пісні історичні, родинно-побутові, похоронні, чумацькі, гаївки (с. Вербівці – пов. Тереховля, с. Град – пов. Львів) (1909–1913, б. д.); Дерлиця Т. «Етнографічний матеріал». Співанки дівочі, парубочі, родинно-побутові, весільні, сороміцькі, маланки, щедрівки, гагілки. Є мел. Легенди, перекази, казки (с. Застав'є – Тернопільщина; Львівщина) (1894–1904, б. д.); Доброхольський О. Анекдотичні оповідання, жарти, нісенітниця, прокльони, співи до танців, загадки (м. Гайсин – Поділля) (б. д.); Дольницький А. «Пісні народні, зібрані в Холойові». Пісні жартівливі, родинно-побутові, балади, гаївки (1865); Доманицький В. «Деякі українських шептань», «Прислів'я, приказки» (Рівненщина) (1899, б. д.); Дробенко Р. «Пісні з Олеська». Пісні історичні, родинно-побутові, жовнірські, коломийки (б. д.); Дудка М. Пісні родинно-побутові, весільні, жовнірські, коломийки (с. Товстенке – пов. Гусятин) (1897–1898, б. д.); Дучимінська О. Коломийки (с. Тяпче – пов. Долина) (б. д.); Ендик Д. «Русь милозвінна». Пісні родинно-побутові, весільні, коломийки, казки, (с. Зозулинці – Тернопільщина) (1889–1896, б. д.); Єрофіїв І. «Матеріали для изучения малорусской народной поэзии. Песни села Баламутовки Киевской губернии Сквирского уезда и некоторых других сел той же губернии (Собраны в 1906–1907 гг.)». Пісні історичні, родинно-побутові, купальські, весільні, чумацькі, п'яницькі, псалми, колядки, щедрівки, веснянки (с. Баламутівка, с. Ревуха – Київська губ., м. Обухів) (1906–1909); Жила А. «Збірка народних пісень» (с. Нагаїв – пов. Яворів) (б. д.); Забіла В. «Малоросійські пісні, записані Віктором Забілою». Пісні історичні, родинно-побутові (с. Петрівка – пов. Прилуки, Полтавщина) (1869–1873); Заклинський Б. «Археологічні записки і етнографічні», «Устна словесність», «Етнографічні матері-

али з Волині». Пісні історичні, родинно-побутові, сороміцькі, коломийки, історичні перекази, казки, оповідання, повір'я, вірування, приказки, пісні часів Першої світової війни (с. Журавки, с. Горохолина, с. Посіч – пов. Богородчани, с. Дорогиничі – пов. Володимирський, с. Грибард – пов. Марамарош, с. Оршів – пов. Снятин, с. Вихторів, с. Комарів, с. Черніїв – пов. Станіслав, с. Раковець – пов. Солотвин, с. Старі Богородчани, с. Озеряни, с. Торло) (1904–1918); Збитковський І. «Военна думка Івана Збитковського». Віршовані твори про Першу світову війну (с. Вільхи Мазовецькі – пов. Рава Руська) (1914); Зубрицький М. Пісні родинно-побутові, обжинкові (с. Ясинці Масьові – пов. Турка) (1880); Іванчук О. «Гаївки» (с. Тростянець – пов. Снятин) (1915); Калита А. Історичні пісні (с. Березняки, с. Свидівок – пов. Черкаси, с. Лісняки, с. Черняхів – пов. Київ, с. Бобринець – пов. Єлисаветград, с. Чернецьке – пов. Охтирка, с. Орхівщина – пов. Лубни) (1886, б. д.); Капій М. «Матеріали до етнології західно-українського народу. т. 1. Бойківщина. Повіт: Ліський, село Бандрів. Народні пісні і оповідання зібрав в 1906 р. Мирослав Капій», «Пісні родинного життя». Казки, анекдоти, вірування, забобони, повір'я, народна медицина (с. Бучач, с. Костільники – пов. Бучач, с. Іванівка – пов. Тереховля) (1904–1907); Карабут Д. Пісні про Першу світову війну (українські, російські, сербські, польські) (1915); Кармазин Г. Пісні родинно-побутові, колискові (с. Сасів – пов. Золочів) (б. д.); Кинах Г. «Оповідання з звіриного життя» (с. Костільники – пов. Бучач, с. Подусільна – пов. Перемишляни) (1904–1907); Киселиця Л. Співанки, пісні родинно-побутові, казки (с. Чопра – Буковина) (б. д.); Кіс В. Пісні історичні, родинно-побутові, вірування (с. Камінка Струмилова, с. Пісочна, с. Черниця) (1904); Кіт М. «Народні пісні записав Михайло Кіт». Пісні

родинно-побутові, соціально-побутові, жовнірські, рекрутські, козацькі (с. Трудовач – пов. Гологори) (1906–1910); Ковалевський Я. Пісні родинно-побутові, рекрутські, чумацькі, бурлацькі (м. Вінниця) (1846); Ковальчук В. Авторська творчість. Вірші (с. Гумніська, [Тернопільщина]) (1921–1922); Ко- зій Т. Пісні родинно-побутові, краков'яки (с. Буців – пов. Перемишль, с. Мочари – пов. Лісько) (б. д.); Ко- марницький М. Казки, пісні родинно-побутові (с. Ви- соцьке Вижне – пов. Турка) (б. д.); Коновал І. Пісні ро- динно-побутові, обрядові (с. Вороньків – пов. Переяс- лав, Київщина) (1899); Короткий А. «Співанки села Отак Хотинського повіту» (1910–1911); Костів І. «Ладкання на весіллі в селі Дидьовій пов. Турка» (1908); Коцан О. «Пісні і думки народні». Пісні родин- но-побутові (с. Лучинці) (1889); [Коцик І.] «Довші піс- ні народні, зібрані на Великодних святах р. 1884», «Довші пісні народні, зібрані на вакаціях в Батятичах р. 1884» (1884); Кошубинський А. Пісні родинно-побу- тові (с. Пикуличі – пов. Перемишль) (б. д.); Кошиць О. Колядки (с. Тарасівка – пов. Звенигород., Київська губ.) (б. д.); Крушельницький А. «Етнографія, запи- сав Антін Крушельницький». Казки, коломийки, піс- ні різних жанрів (Станіславщина) (1898–1899); Кудиб І. Сороміцькі співанки (с. Солунів, с. Станкова) (б. д.); Кузеля З. «Про чарівниці». Вірування (с. Жу- ків – Тернопільщина) (1900); Куклярський. Пісні іс- торичні, родинно-побутові (с. Лемешівка – пов. Пиря- тин, с. Березняки – пов. Черкаси, с. Красносілки – пов. Чигирин) (1888); Купровський Ч. «Зібране ріж- них пісень і обичаїв, котрих уживають люди в моєй околиці». Весілля, хрестини, похорони, пісні пасту- ші, ліричні, родинно-побутові (Самбір) (1926); Куп- чанка І. «Сказки» (с. Берегомети – пов. Кіцмань) (б. д.); Курилович З. «Пісні постові вечірницькі» (с. Розстанне – пов. Ясло) (б. д.); Лебедь Д. Гуморис-

тичні оповідання, вірші (Чернігівщина) (б. д.); Левин- ский В. Казки, пісні родинно-побутові, жовнірські, жартівливі, балади (м. Дрогобич) (1898–1902, б. д.); Левицька Н. Пісні родинно-побутові, історичні (ново- утворені), вояцькі, жовнірські, анекдоти, казки, ле- генди, народна медицина, вірування (с. Пистинь – пов. Косів, с. Іванівці – пов. Жидачів) (1904, б. д.); Ле- вицький М. «Пісні народні з повіта Борщівського» (1892); Ленцівський Л. Пісні духовні, жартівливі, ко- лядки, легенди, оповідання, анекдоти, казки, загад- ки, дитячі забави, примовки, жарти, забобони, віру- вання (с. Карабіївка, с. Корівка – пов. Старокостян- тинів, с. Васьковичі – пов. Золочів, с. Яворівці, с. Котю- жинці, с. Караїми) (1885–1899); [Ленцівський Л.] «Матеріали до етнографії Волині (Село Карабіївка – Ст. Костянтинівського повіту)» (1894–1897); [Ленців- ский Л.] «Волинь». Пісні родинно-побутові, рекрут- ські, «до скоку», дитячі, обрядові (обжинкові, вели- кодні, купальські, хрестинні, весільні, колядки, щед- рівки) та ін. (1894–1897); Лисинецька К. Перекази, оповідання, вірування, співанки (с. Космач) (1902–1904); Лисько Ф. Пісні родинно-побутові, жов- нирські, гаївки, приповідки, оповідання (с. Винники, с. Підберезці) (1901–1904); Лібрик М. «Збірник на- родних пісень Матія Лібрика». Пісні родинно-побуто- ві, жартівливі, коломийки (с. Палагичі, с. Гринівці) (1866–1870); Любачівський П. Пісні, вірші про Пер- шу світову війну. Різні місцевості Західної України. (1916–1917); Ляторовська М. «Зборник людових пес- ней и т. др.» Пісні родинно-побутові, коломийки, каз- ки (Сапогів) (1882); Ляторовська Л. «Збірник людових пісней. Списала в Сапогові, на Поділлі р. 1882 і 1883». Пісні родинно-побутові, історичні, коломийки, казки (1882–1883); Майка [А.]. Пісні жовнірські, жартівливі, до танцю (с. Ладичин) (1904); Малиць- ка К. Пісні родинно-побутові, весільні, щедрівки, спі-

ванки (с. Вулька Гамулецька, с. Єзупіль, с. Залуків, с. Галич, с. Поплавники – Львівщина, Станіславщина) (б. д.); Манжура І. Пісні історичні, духовні, обжинкові, весільні, чумацькі, бурлацькі, балади, колядки, щедрівки, веснянки, забави (с. Ольшана, с. Мурафа, с. Трьомсинівка – пов. Богодухів, с. Люботин – пов. Валків, с. Вербова, с. Олексіївка, с. Миколаївка, с. Пурхівка – пов. Олександрів, с. Банное – пов. Ізюм, с. Більша Михайлівка, с. Мануйлівка, с. Покровське, с. Багата – пов. Новомосковськ, с. Ворожба – пов. Лебедин, м. Богодухів) (1875–1882); Маркович М. (Марко Вовчок), Маркович О. Пісні родинно-побутові, рекрутські, чумацькі, веснянки, гаївки, колядки, щедрівки (м. Радомишль, м. Лубни, м. Гадяч, м. Борзна, м. Острог, м. Бердичів, м. Пирятин, м. Полтава, м. Чернівці, м. Житомир) (б. д.); Мартинчук П. «Австрійська доля, котра украшається в рожевих красках» Авторська творчість (с. Бедриковець) (б. д.); [Мартович Л.] Колядки, казки, історичні перекази (Волинь, Галичина) (1890–1896); Мацієвич. Вірші, пісні, розповіді про Першу світову війну. Різні місцевості Західної України (1916–1920); Медведівна О. Пісні весільні (б. д.); Мельник О. «Весілля на Волині». Опис весілля з весільними піснями (с. Янкевичі на Волині) (б. д.); Мигаль. Пісні родинно-побутові (с. Буців – пов. Перемишль) (1912, б. д.); Миколаєвич Я. «Байки, списані з уст народа в селах: Половім і Вульці Сушенській повіта Кам'янецького». Казки (1895); Мисько Ф. Пісні родинно-побутові, жовнірські, гаївки, оповідання (Львівщина) (1901–1904); Михайлович В. «Коломийки з села Ямниці п. Стан. Зібрав Володимир Михайлович» (1905); Михайлюк Ю. Казки. Є ілюстрації (с. Бростурів – пов. Косів) (1908); Навроцький В. Пісні історичні, родинно-побутові, балади, гаївки, щедрівки, загадки, опис сільськогосподарського знаряддя (с. Котузів – пов. Підгайці) (1862–1868);

[Навроцький В.] Щоденник (1869–1870); Наумович Я. Пісні родинно-побутові (м. Збараж) (1905–1907); Неміш Д. Поетичні твори про Першу світову війну. Різні місцевості Західної України (1914–1917); Нечипор П. «Збір народних пісень». Пісні родинно-побутові, коломийки (с. Волоща – пов. Самбір) (б. д.); Олійник А. «Зшиток Антона Олійника з Городислович коло Львова». Пісні ліричні, жовнірські, співанки (укр. і польськ. мовами) (1900); Онищук А. Пісні історичні, родинно-побутові, духовні, співанки, коломийки, колядки, народна медицина, вірування (с. Зелениця, с. Черник – пов. Надвірна) (1907–1908, б. д.); Орищук Ю. Коломийки (с. Пистинь – пов. Косів, Станіславщина) (1882); Орловський. «Деякі народні прикмети» (Поділля) (1860); Охримович М. «Обряди і пісні». Пісні родинно-побутові, коломийки (с. Грабовець – пов. Сколя, Дрогобиччина) (1923, б. д.); Павлик М. «Пісні». Пісні родинно-побутові, балади (1872); Палійчук І. Пісні історичні, жовнірські, родинно-побутові (с. Драгасимів – пов. Снятин) (1914); Панас М. Пісні родинно-побутові, обрядові. Різні місцевості Західної України (1917); Пастернак Я. Пісні історичні, родинно-побутові, жовнірські, чумацькі, співанки, приказки, прокльони, словниковий матеріал, «Воєнні співанки» (с. Вацовичі – пов. Дрогобич, Буковина, Станіславщина, Поділля) (1908–1918); Перейма Т. «Лемківські пісні». Пісні родинно-побутові (с. Буців – пов. Перемишль) (1912, б. д.); Петровська В. «Народні пісні з Галицької України» (б. д.); Півень Ф. «Книга для сочинения басен и стихотворения» (ст. Шкуринська) (1894); Підгірний М. Пісні родинно-побутові, жовнірські, гаївки (с. Корівка, с. Охрімівці – пов. Збараж, с. Глібів – пов. Скалат) (1907); Підручний С. «Гагілки» (Тернопільщина) (б. д.); Подолук Ф. Казки, загадки, пісні родинно-побутові (с. Нагоряни) (1891); Поплавська П. Пісні історичні,

родинно-побутові, солдатські (с. Яланець – Поділля) (б. д.); Поплавський С. Пісні родинно-побутові, весільні (с. Лисанівці – Поділля) (1913); Пристай М. Казки, легенди, загадки, анекдоти, опис весілля, пісні. Є мел. (с. Дроговижі – пов. Жидачів) (1926); Процюк Й. Пісні родинно-побутові, колядки, коломийки, зразки «тарабарської» мови (с. Шульганівка – Тернопільщина) (1913, б. д.); Рак О. Пісні історичні, родинно-побутові, весільні (Буковина) (б. д.); Ревакович Т. Пісні родинно-побутові, соціально-побутові, весільні, військові, жартівливі, балади, коломийки, гаївки, шумки (с. Волосянка, с. Мшана) (1859–1910); Рибчук І. Стрілецькі пісні (Коломийщина) (б. д.); Рождественська К. Пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові (с. Суськ – пов. Рівне, Волинь) (1922); Роздольський О. Легенди (с. Кожичі, с. Бортне – пов. Городок, с. Берлін – пов. Броди, м. Боратин) (1893–1900); Романюк М. Коломийки (с. Іванівці – пов. Коломия) (б. д.); Росткович. Пісні історичні, родинно-побутові, чумацькі, рекрутські, жовнірські (с. Копичинці, с. Синяківка, с. Косів, с. Добровідка, с. Радодуби, с. Раковець – пов. Чортків, с. Костиченці, с. Товстеняке – пов. Гусятин, с. Юженець – пов. Кіцмань, м. Чернівці) (1900); Руденко О. Розповідь про народні звичаї (Чернігівщина) (1901); Савак І. Пісні родинно-побутові, весільні, опис весілля (фрагмент) (Станіславщина) (1904); Савицький І. Пісні родинно-побутові, гаївки. народна медицина, вірування (с. Підбірці – пов. Львів, с. Роздол – пов. Жидачів) (1905); Сапельяк І. Щедрівки, пісні родинно-побутові, весільні (м. Самбір) (1926); Свенцицький. Похорон у Криворівні (б. д.); Свистун В. Пісні родинно-побутові, жартівливі, до танцю, балади (с. Сороцьке – Тернопільщина) (б. д.); Семененко П. «Українські пісні» (с. Нетеребка – пов. Канів) (б. д.); Семенюк. Пісні родинно-побутові (с. Свитазів – пов. Сокаль) (б. д.); Сенчик Я.

«Етнографічні матеріали». Загадки, прислів'я, прикмети, казки, скоромовки, жіночі й дівочі забавки, парубочі забавки (Холмщина, Підляшшя) (1903–1908); Слобода І. Вірші про Першу світову війну. Авторська творчість (с. Урмань – пов. Бережани) (1917–1924); Сологуб Ф. Пісні історичні, родинно-побутові, весільні, жнивні, колискові, гаївки (Львівщина) (б. д.); Стадник П. Пісні історичні, родинно-побутові, весільні, коломийки, краков'яки, козачки (с. Сороцьке, с. Теклівка, с. Лука Мала – пов. Скалат) (б. д.); Стайничий О. Коломийки, колядки, родинно-побутові пісні (с. Бережани, с. Жовнівка – пов. Бережани, с. Добаничі – пов. Перемишль, с. Колоколин – пов. Рогатин, с. Джурків – пов. Городенки) (1876–1887); Степаненко В. Пісні історичні, родинно-побутові, обрядові (колядки, щедрівки, веснянки), (с. Полствин – Київщина, с. Коростишів – Житомирщина) (1868–1896); Стернюк Б. Коломийки, пісні історичні, родинно-побутові (с. Путятинці – пов. Рогатин) (1923–1924); Стефановський І. «Весілля. Песни и коломийки» (Харків) (1876); Стеранко С. «Лемківські пісні» (с. Зубрики) (б. д.); Стрийська І. Співанки до танцю, весільні пісні, опис звичаїв, обрядів, опис весілля, одяг (1922); Субота А. «Этнографический календарь», «Этнографические сведения» (сл. Попасна – пов. Богучарів, Воронежчина) (1900–1902); Суботін Т. «Хліборобський календар» (1901); Суботін Т. «Этнографические материалы» [Воронежчина] (1903); Судовицков. «Песни жизни личной, выражающие любовь, развлечения (между прочим пьянство и волокитство), печальное настроение». Копія збірника (б. д.); Тарасевський П. «Етнографічний збірник». Казки, легенди, оповідання, перекази, демонологічні легенди, новели, анекдоти, звичаї, обряди (с. Логове, с. Шебикіно – Курщина) (1909–1912, б. д.); Тис С. «Народні пісні села Ременова повіт Львів списав Тис Стефан»

(1910); Трильовський Г. Пісні родинно-побутові, жартівливі (с. Ожидів – пов. Новий Золочів) (1872); Трофимов Л. «Життя селян в піснях для Летичівського повіту». Пісні історичні, родинно-побутові, хрестильні, обрядові (б. д.); Туркало К. «Приказки-пословиці» (Поділля) (1909); Тучайський. «Гагілки» (с. Плесяни) (1881–1884); Федюк Д. Пісні родинно-побутові (с. Видинів – пов. Снятин) (1914); Харов'юк Д. Пісні родинно-побутові, коломийки (б. д.); Харук С. «Воєнні пісні», «Народні оповідання, сміховинки та жарти», «Етнографічні записки. Народні чари, ліки, звичаї та вірування» (с. Раковець – пов. Городенка, с. Рудольфсдорф – пов. Снятин) (1921–1922, б. д.); Ходаковський З. Пісні родинно-побутові, чумацькі, про рослини та звірів. Копія збірника (б. д.); Цар М. «Співанки вояцькі», «Коломийки», «Народні співанки», «Співанки весільні», «Гагівки» (с. Острів – пов. Березжани, с. Підберезці – пов. Львів, с. Шешори – пов. Косів, с. Вільхівка, с. Корнів – пов. Городенка, с. Велеснів – пов. Монастирська, с. Тустани – пов. Галич, с. Волосянка – пов. Сколе, с. Вербиця – пов. Жовква, с. Курники – пов. Яворів) (1870–1883, б. д.); Чернецький С. «Народні співанки» (с. Далешів – пов. Городенка) (1897); Чернявський Б. «Народні пісні». Пісні родинно-побутові, веснянки (с. Буда, с. Козел – пов. Чернігів) (б. д.); Чигиринська С. «Записник». Пісні родинно-побутові, часів Першої світової війни, коломийки (Дрогобиччина) (б. д.); Чубатий М. «Байки з народних уст написав Никола Чубатий для п. Богдана Заклинського». Казки (с. Озеряни – пов. Товмач) (1905); Чудновська М. Народні вірування, народна медицина, народні назви рослин, звірів і пов'язані з ними вірування. «Дитські іграшки» (дитячі ігри) (с. Виблі – Чернігівщина) (1901, б. д.); Чукла М. «Пісні народні». Пісні родинно-побутові, коломийки (с. Модрин, с. Сільці, с. Кутія, с. Стебник, с. Труска-

вель) (1926); Чупрей І. Вірування, пісні родинно-побутові, жовнірські, великодні, співанки (с. Печеніжин, с. Будилів) (1902–1904); Шангін С. «Народные песни». Пісні історичні, родинно-побутові (Чернігівщина) (рос. і укр. мовами) (1900); Шаравара І. Пісні, вірші про Першу світову війну (с. Руди – пов. Бібрка) (1914–1915); Шекерик-Доників П. Оповідання, казки, загадки, прислів'я, приказки, анекдоти, вірування, пісні родинно-побутові, співанки, сороміцькі вірші, приспівки, пісні і поетична творчість про Першу світову війну, «Штуки (заклади)», «Молодече життя в горах». Еротичні розповіді (с. Голови, с. Жаб'є; с. Баранівка – пов. Перемишль, с. Виноград, с. Підгайчики – пов. Коломия, м. Львів) (1902–1925); Шимчук Д. «Руски співанки народні. Коляди. Щедрівки. Гаївки», «Народні байки. (Байки, списані з уст народних в Галичині)» (с. Сапогів, м. Снятин, м. Станіслав) (1882–1884); Шпікула С. Пісні історичні, родинно-побутові, вірші. Авторська творчість (с. Копичинці – Тернопільщина) (1916–1921); Шпіцер С. Пісні історичні, родинно-побутові, колискові, жовнірські, співанки (с. Лукавиця Нижня – пов. Стрий, с. Нінів Долішній – пов. Болехів) (б. д.); Штефан. «Piesni Ludski je Podolskije» (латинською абеткою). Пісні різних жанрів (1880–1892); Щербаківський Д. Пісні історичні, чумацькі, рекрутські, родинно-побутові, весільні. Копія збірника (Поділля, Житомирщина) (б. д.); Юрчак С. Анекдоти, байки (казки), приповідки (с. Задарів, с. Трибухівці – пов. Бучач) (б. д.); Яблоновський В. Загадки, пісні родинно-побутові, чумацькі, солдатські, рекрутські, весільні (копія збірника) (с. Каїри, с. Карапиші – пов. Одеса, с. Олександрія – пов. Херсон, с. Карпівка, с. Шелудьківка, сл. Пасіка – пов. Зміїв, м. Біла Церква) (1914, б. д.); Яким'юк Ю. «Небилиці написав Юрко Яким'юк» (1849); Яцкевич Л. «Пісні, вірування, прислів'я і т. д.» (с. Вільця –

пов. Сокаль) (б. д.); [Яцків М.] Пісні чумацькі, жовнірські (с. Майдан Пасічі) (1891).

Розрізнені фольклорні та етнографічні записи:

Пісні історичні, родинно-побутові, весільні, соромицькі, обрядові, рекрутські, жовнірські, козацькі, духовні, псалми, молитви, співанки, коломийки. Замовляння, вірування, звичаї, привітання, оповідання, анекдоти, казки, приказки, загадки.

Збирачі: Білецька М., Венгринович Р., Говиківч А., Гоморак М., Гришко В., Кабин В., Кізь Т., Ключас І., Коберський, Ковальський Л., Кравченко Г., Куземський О., Куник Є., Луканюк М., Любинець В., Матвіїв В., Мочульський М., Олійник М., Парацак Ф., Підгорський, Полянський Ю., Придаткевич П., Пришляк І., Процик М., Рейда І., Романова О., Руденко О., Садовський І., Салчаник В., Сапрук Т., Сітницький М., Сумин С., Трильовський Г., Хемич М., Череватий Д., Шевченко П., Шлемко Ю., Шраг, Шульга М. Записи з різних регіонів України (1860–1926).

Фольклорно-етнографічні матеріали невідомих осіб:

«Народні пісні (Подольської губернії)» (1875); пісні весільні, казки (є польською мовою) (1882–1893); новели, анекдоти (с. Сапогів – пов. Борщів) (1883); гаївки, купальські, родинно-побутові (1889–1894); «Збірка народних пісень». Коломийки, приказки, пісні родинно-побутові, історичні, чумацькі (с. Красносільці, с. Розношинці, с. Капустинці, с. Старий Збараж, с. Трудовач – пов. Золочів) (1889–1891, б. д.); «Збірка народних пісень». Пісні історичні, родинно-побутові, чумацькі (с. Збараж, с. Красносільці, с. Розношинці – Тернопільщина; с. Трудовач – Львівщина) (1890–1899); «Малороссийская свадьба или змовини зарученого молодого князя» (с. Сидорівка, [Київщина]) (1893); перекази, дитячий фольклор (Рівненщина) (1894); «Вулиця в сл. Попасній Богу-

чарського пов.» (1897); казки (1897); легенди (апокрифічні), дитячі забавки, забобони, примовки, нісенітниця (с. Котюржинці – пов. Острия, с. Карабіївка, с. Турівці) (1897–1910); «Дещо від людей». Замовляння (Станіславщина) (1900); «Анекдоти і оповідання і всячина» (Станіславщина) (1904); казки, легенди (с. Бушковичі – пов. Перемишль) (1905); віршовані перекази (Поділля) (1909); «Етнографічні матеріали, зібрані в селі Погорільцях Перемишлянського повіту. Паскудні пісні. Порнографічні і паскудні оповідання» (1911); народна медицина (ліки) (с. Бабин – пов. Косів) (1913); «Новоніяда» (поема) (1916); «Андріївські вечорниці в с. Бандрові, пов. Лісько» (б. д.); «Білоруські і великоруські пісні Чернігівської губ.» (б. д.); «Вертеп» (б. д.); «Гуцульські забобони, ліки, приповідки» (б. д.); «Коломийки» (б. д.); «Коломийки» (Бойківщина) (б. д.); «Малороссийские песни» (пісні різних жанрів) (б. д.); народна медицина (ліки), народні вірування (с. Зелена – Станіславщина) (б. д.); «Народні пісні» (с. Тростянець – Станіславщина) (б. д.); оповідання, байки, перекази (польською мовою) (Поділля, Тернопільщина, Станіславщина) (б. д.); «Пам'ятка з неволі». Пісні і спогади про Першу світову війну (с. Злотники – пов. Підгайці) (б. д.); пісні різних жанрів (польською мовою) (Поділля, Тернопільщина, Станіславщина) (б. д.); пісні родинно-побутові, весільні, коломийки, обжинкові, гаїлки, опис весілля (Станіславщина) (б. д.); приказки (б. д.); п'єса про часи гетьмана Мазепи (б. д.); «Словник українсько-руський» (б. д.); «Словник циганський» (б. д.); «Страсти». Твір релігійно-дидактичного змісту (б. д.); «Улиця і весілля» (б. д.); «Charakterystyka ludu ruskiego z okolic Podola» (оповідання, байки, перекази польською мовою) (б. д.); щедрівки (б. д.).

Жанрові добірки фольклорних записів:

Історичні пісні: гайдамацькі, про Морозенка, про Кармелюка (Київщина, Одещина, Полтавщина, Черка-

щина, Чернігівщина, Харківщина, Херсонщина) (1854–1904, б. д.); поезія зимового циклу: колядки, щедрівки (меланки), коза, вертеп (фрагмент) (с. Ясинці Масьові – пов. Турка, с. Каїри – пов. Одеса, с. Дубляни – пов. Самбір, с. Ляхівці – пов. Богодухів, с. Кубаки, с. Соколівка – пов. Косів, с. Іванівці – пов. Коломия, с. Красне – пов. Золочів, с. Салтів – пов. Борщів, с. Поручин – пов. Бережани, с. Банное – пов. Ізюм, с. Шукай Води – пов. Умань, с. Желдець – пов. Жовква) (1880–1912, б. д.); колискові (1882); казки, історичні перекази (с. Рудники, с. Орелець – пов. Снятин, с. Дмитрове, с. Сіньків – пов. Кам'янець, с. Радехів, с. Криве – пов. Камінка Струмилова, с. Мервичі – пов. Жовква) (1890–1898, б. д.); оповідання, розповіді, легенди, приказки (Чернігівщина) (1890–1901, б. д.); сороміцькі приспівки (Лубенський пов.; с. Паволоч, с. Гатне – Київщина) (1894–1901, б. д.); казки, оповідання, історичні перекази, легенди, анекдоти (Львівщина, Дрогобиччина, Станіславщина, Тернопільщина; Волинь, Буковина) (1895–1914, б. д.); народна медицина (Дрогобиччина, Львівщина) (1901); співанки-хроніки (с. Ясенів Горішній, с. Довгополе – пов. Косів, с. Трудовач, с. Пужники – пов. Гусятин) (1902–1909); гагілки. Західні області України (1904); «Пісні замість гаївок» (с. Теклівка – пов. Скалат, с. Воля Велика – пов. Жидачів, с. Худобинці, с. Присівці – пов. Збора, с. Скорики – пов. Збараж, с. Сухостав – пов. Гусятин) (1908–1909); сороміцькі співанки, приспівки, коломийки. Є латинською абеткою (с. Іванівці, с. Косів, с. Роздол – пов. Жидачів, с. Ліщин – пов. Бібрка, с. Жураки, с. Кропивник Новий, с. Мшанець, с. Сілець, с. Ласківці – пов. Тербовля, с. Вовків – пов. Перемишляни) (1909–1910, б. д.); спогади, пісні, перекази, казка, анекдоти, вірші про Першу світову війну (1914–1920, б. д.); коломийки, шумки, краков'яки, козачки (різні тематичні цикли). Західні області України (б. д.).

Листування:

Отець Попов І. до отця Григорія (1894).

Листи до Дикарева М. О.

Кореспонденти: Давидов І. (1896); Іваненко Д. (1896); Квач Н. (1897); Кобзар І. (1899); Лисавцов К. (б. д.); Півень А. (3; 1895–1897); Попов І. (2; 1894–1895); Сизов Ю. (6; 1893–1894); Смиков В. (1897); Субота А. (7; 1896–1898); Тарасевський П. (42; 1892–1898); Філатов К. (б. д.); Яковлев Г. (1888); невідомі (3; 1896–1898, б. д.).

Листи до НТШ у справі видання збірника, присвяченого пам'яті В. Гнатюка.

Кореспонденти: Бодуен-де-Куртене Я. (9; 1927–1929); Брікнер О. (1926); Грушевська К. (1928); Дорош[енко] П. (1926); Ерделанович І. (2; 1927); Жінкін Н. (2; 1927); Камінський В. (1927); Кармаза Г. (б. д.); Квітка К. (1927); Колесса Ф. (3; 1927–1929, б. д.); Лобода А. (2; 1927); Малеча Н. (1929); Махулько-Горбацевич (1927); Мочульський М. (1927); Нідерле Л. (2; 1926–1928); Онищук А. (2; 1927–1929); Панькевич І. (4; 1927–1929); Пастернак Я. (1928); Петров А. (1927); Полівка (2; 1926–1929); Поспішил Ф. (2; 1928); Яворський Ю. (6; 1927–1929).

Друковані матеріали

[Антонович В. «Чари на Україні»]. Окремі аркуші з брошури (б. д.); О[гієн]ко І. «Прохання до Патріарха Царгородського благословити Автокефальну українську церкву» (б. д.).

Вірізки з газет «Заря» (1885); «Діло» (1887–1928); «Руска рада» (1903); «Слово» (1905–1915); «Вістник Союзу визволення України» (1916); «Свобода» (1923); «Час» (1932); «Новий час» (1935–1939); «Літератур-

но-науковий додаток Нового часу» (1939); «Український бескид» (б. д.).

Журн. «Живе слово». Проспект (1899).

Образотворчі матеріали

Малюнки учнів школи в с. Кривополи (1913); Панькевич Ю. «Володимир Гнатюк. Народні загадки з образками Ю. Панькевича. Львів, 192[0]»; Панькевич Ю. «Володимир Гнатюк. Похоронні голосіння з образками Ю. Панькевича. Львів, 192[0]».

Фотографії

О. Ковальський з двома дітьми (б. д.).

Лит.: Гнатюк Володимир Михайлович // Історія Академії наук Української РСР: У 2-х кн. – К., 1967. – Кн. 2. – С. 231–233; Дей О. І. Видатний дослідник народної творчості // Вісник УН УРСР. – 1971. – № 6. – С. 92–97; Дей О. І. Володимир Гнатюк – дослідник народної творчості // Сторінки з історії української фольклористики. – К., 1975. – С. 190–199; Мушинка М. Володимир Гнатюк. – Париж; Нью-Йорк; Сідней; Торонто, 1987. – 332 с.; Яценко М. Т. Володимир Гнатюк. – К., 1964 – 286 с.

ГРІНЧЕНКО Борис Дмитрович (1863–1910) – письменник, педагог, фольклорист, етнограф, лексикограф, публіцист, видавець, громадсько-культурний діяч

Народився на хуторі Вільховий Яр на Харківщині. Навчався в реальному училищі в Харкові. Склав екзамен на народного вчителя (1881). Учителював у селах Харківщини та Катеринославщини. Працював у Чернігівському

земстві на різних посадах (з 1894 р.). Редактор газети «Громадська думка», журналу «Нова громада» в Києві (з 1902 р.). Організатор Української радикальної партії (УРП) (1904). Голова Київського товариства «Просвіта» (1906–1909). Очолював Всеукраїнську учительську спілку (1905–1907).

Автор першої книги для читання в школі українською мовою «Рідне слово», «Української граматики» та ін. підручників. З художніми творами виступив у 80-ті рр. XIX ст; переклав твори О. Пушкіна, Г. Гейне, Ф. Шіллера, В. Гюго. Йому належать цінні етнографічні дослідження і збірки народної творчості: «Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях» (1895), «Из уст народа» (1900–1901), «Словарь української мови» (1907–1909), бібліографічний покажчик «Литература украинского фольклора (1777–1900)».

Фонд 1–колекція 2, 47 од. зб. (1871–1899).

Фольклорні матеріали

«З народних уст. Зшиток 1. Поезія». Пісні родинно-побутові, весільні, колядки, «різдвяні», веснянки, дитячі, жартівливі (хут. Немишля, с. Велика Данилівка, с. Хорошів Харківського пов., с. Семенівка Костянтиноградського пов., с. Старий Салтів Вовчанського пов., с. Нова Водолага) (1878–1883); пісні чумацькі, родинно-побутові, приказки, забобони, повір'я, анекдоти, бувальщина (м. Богодухів, м. Чернігів, с. Братениця Харківської губ., с. Жеведь Чернігівського пов.) (1882–1899); пісні родинно-побутові, жартівливі (1891); приказки, загадки, забобони, пісні різних жанрів (Костянтиноградський пов., Богодухівський пов., Зміївський пов., Харківський пов., м. Чернігів) (1894–1895); пісні чумацькі, родинно-побутові, жартівливі, веснянки, щедрівки, весільні, приказки, прислів'я (м. Сміла, с. Тернівка Черкаського пов., с. Телепине Чигиринського пов., с. Солоницівка Харківського пов.,

м. Красний Колядин Конотопського пов., с. Ісакове Зміївського пов.; Катеринославська губ.) (б. д.).

Матеріали інших осіб:

Андрієвський В. Пісні родинно-побутові, наймитські, солдатські, чумацькі, рекрутські (Полтавщина (1898, б. д.); Вовк Хв. Пісні історичні, родинно-побутові, приспівки, чумацькі – м. Тульча (теп. Румунія) (1881–1882); Гаврилей Є. Загадки [Чернігівщина, Київщина] (1895, б. д.); Гаврилей Є. Пісні історичні, родинно-побутові, приказки, анекдоти, забобони та ін. (с. Вертіївка, с. Колесники, с. Кухтин, с. Мрин, с. Носівка Ніжинського пов.) (1896); Гаврилей Є. Пісні родинно-побутові, історичні, приказки, анекдоти, забобони (с. Вертіївка, с. Плоске – Чернігівщина) (1896–1897); Гаврилей Є. Приказки (б. д.); Галушка Т. Приказки (м. Звенигородка) (б. д.); Горленко В. Приказки (Прилуцький пов. Полтавської губ.) (б. д.); Грінченко М. Пісні чумацькі, родинно-побутові, приказки, забобони, повір'я, анекдоти (Харківщина, Чернігівщина) (1882–1899); Грінченко Н. Пісні родинно-побутові, жартівливі, весільні, казки, приказки, загадки, анекдоти (Чернігівщина) (б. д.); Данильченко Н. Історичні пісні (б. д.); Денисенко Г. Пісні родинно-побутові, історичні, чумацькі (м. Тульча (теп. Румунія)). Автограф Хв. Вовка (1881–1882); Домантович А. «Из собрания Андр. Ив. Домантовича. Тетрадь 1». Пісні історичні, родинно-побутові (Чернігівщина) (1878); Дорошенко. Пісні родинно-побутові, приказки (м. Борзна) (б. д.); Журавський Й. Пісні історичні, родинно-побутові, жартівливі (с. Стрільники Ямпільського пов.; Чернігівщина) (1882); Заблоцький А. Пісні родинно-побутові, жартівливі, чумацькі, приспівки (м. Проскурів, с. Нова Ушиця Подільської губ.) (1871–1878); Зіньківський Т. Пісні родинно-побутові, солдатські, чумацькі, рекрутські, іс-

торичні, дитячі, жартівливі, колядки, вірші (м. Сміла, м. Шпола – Київщина, с. Бердянка Харківської губ., Подільська губ.) (1878–1883); Зозуля І. Пісні історичні, солдатські, родинно-побутові, жартівливі, обрядові (колядки, щедрівки), анекдот, приказки (с. Таранівка, с. Коропів Хутір Зміївського пов., Харківщина) (б. д.); Калита А. «Пісні жнивні, купальські. Приспівки до чарки. Записав Антон Калита в Борисполі» (1897); Коваленко Г. Пісні родинно-побутові, розбійницькі (с. Баришівка Переяславського пов., Київщина) (1885); Коцюбинський М. Приказки (с. Лопатинці, с. Балта Ямпільського пов., Поділля) (б. д.); Крицький М. Пісні історичні, родинно-побутові (б. д.); Кудлай І. Пісні чумацькі, родинно-побутові (б. д.); Липа І. Пісні родинно-побутові, історичні (м. Глинськ, м. Городище (Градизьк) – Полтавщина) (1891–1895); Ліндфорс М. Пісні родинно-побутові, приказки, повір'я (с. Нивки Городницького пов., с. Олешня Чернігівського пов.) (1874); Лукашевич П. «Пл. Лукашевичеві папери. (Дав В. П. Горленко)». Пісні родинно-побутові, обрядові, балади, історичні, думи, весільні, жартівливі, кріпацькі, рекрутські, сороміцькі, чумацькі, замовляння, ономастичний матеріал (м. Березань) (1836); Марусь М. Пісні родинно-побутові, рекрутська (с. Нижня Сироватка Сумського пов.) (1898); Мельников Л. Пісні родинно-побутові, історичні, кріпацькі (1890); Михновський А. Обрядові (купальські) пісні (Житомирщина) (1896); Мороз В. «Песни бандуристов. Собрал В. Мороз в Черниговском уезде Черниговской губернии. 1858 год»; Неводовский Г. «Записки Неводовского». Приказки, нісенітниця, ігри, пісні родинно-побутові, весільні, жартівливі, історичні, наймитські, обрядові (веснянки, колядки, щедрівки). Є мел. (с. Літки, с. Плехів, с. Сорокошичі, с. Троещина – Чернігівщина) (1898, б. д.); Нечипоренко М. Пісні родинно-побутові, роз-

бійницькі, наймитські, солдатські, історичні, колядки (с. Нижня Сироватка Сумського пов.) (1885); Ромашкевич Ф. «Весілля» (с. Британи Борзнянського пов. Чернігівської губ.) (1878); Ромашкевич Ф. «Из собрания Ромашкевича». Пісні родинно-побутові, весільні, наймитські, заробітчанські, рекрутські, купальські, колядки, щедрівки, чумацькі, історичні (Поділля, Чернігівщина) (1878); Рклицький М. Легенди (1895); Русов А. Пісні історичні, солдатські, родинно-побутові, жартівливі (с. Дорошинці Ніжинського пов., с. Консуловка Херсонського пов., с. Михайлівка, с. Цибулів, с. Виськи) (1888, б. д.); Степаненко В. Пісні родинно-побутові, жартівливі, щедрівки, колядки, історичні, загадки, приказки, прикмети, забобони (с. Полствин, с. Мартинівка, с. Яблунів Канівського пов., с. Ступки, с. Бровахи, Полтавщина) (1894–1897); Теремець П. Пісні родинно-побутові, наймитські, тюремні, рекрутські, щедрівки, весільні (с. Рудка, с. Олександрівка, м. Седнів, Чернігівщина) (1897); Тищинський А. «Малорусскія загадки», приказки, пісні родинно-побутові, чумацькі, солдатські (Чернігівщина) (1858–1883, б. д.); Чудновська М. Казки, повір'я, легенди, анекдоти, забобони, прикмети, приказки (с. Виблі, с. Борки, с. Гусівка, Чернігівщина) (б. д.); Шевелев Б. Пісні родинно-побутові (с. Дрозівка, с. Жуківка, с. Куликівка, с. Ріпки, Чернігівщина) (1898); Шоломій І. «Тетрадь для списывания песенъ Шоломія Ігнатія». Пісні родинно-побутові, рекрутські, солдатські (с. Нижня Сироватка Сумського пов.) (1885, б. д.).

Записи невідомих збирачів:

Пісні родинно-побутові, рекрутські, солдатські (с. Старий Салтів Вовчанського пов., с. Велика Данилівка Харківського пов., с. Нова Водолага на Катеринославщині, хут. Немишля, с. Нижня Сироватка)

(1883, б. д.); приказки, загадки (с. Мостпанів Зміївського пов.) (1894–1895); казки, байки, повір'я, легенди та ін. (с. Русанів Остерського пов., с. Вертіївка Ніжинського пов., Чернігівщина) (1896–1898, б. д.); зб. «Малоруські народні пісні. Весільні. Пісні козачі, жіночі, історичні та ін. Пісні до скоку або до танців; козачки, польки, марші і інші» (б. д.); пісні чумацькі, солдатські, наймитські, родинно-побутові, п'яницькі, дитячі, обрядові (веснянки, весільні) (Поділля, Волинь, Бессарабія, Галичина, Київ) (б. д.).

Виписки із збірників П. Чубинського, А. Метлинського, Д. Яворницького, М. Максимовича, П. Лукашевича, М. Номиса та ін.; журналів «Киевская старина», «Життя і слово».

Лит: Козар Л. П. Борис Грінченко // Народознавство. – 1993. – № 5. – С. 4; Козар Л. П. Борис Грінченко на терені наукового українознавства // Дивослово. – 1997. – № 10. – С. 17–20.; Козар Л. П. Борис Грінченко як фольклорист. – К., 1997. – 24 с.; Українська літературна енциклопедія. – К., 1988. – С. 498.

ГРІНЧЕНКО Микола Олексійович (1888–1942) – музикознавець, фольклорист, педагог, засновник музичного українського радіомовлення

Народився у 1888 р. в м. Києві. З 1897 р. вчився гри на фортепіано, співу та диригуванню в Петербурзькій придворній хорівій капелі. У 1912 р. закінчив Київське музичне училище Російського музичного товариства по класу теорії і композиції у проф. Є. Риба. 1921 р. закінчив історико-філологічний факультет Кам'янець-Подільського університету. У 1929–1931 рр. був штатним співробітником Кабінету музичної етнографії ВУАН. У

1922–1934 рр. викладає історію музики, народної творчості, обіймає керівні посади в Музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка, а з 1934 р. до 1941 р. – професор Київської консерваторії. Виховав плеяду музикантів і театральних діячів.

У 1930–1940 рр. – активний громадсько-просвітницький діяч: організатор музичних лекторіїв в Університеті культури, лектор-пропагандист і засновник музичного радіомовлення в Україні, член редколегій і редактор журналу «Музика» та «Української музичної газети», член художньої ради Київської опери.

З 1938 р. – завідувачий сектором музично-пісенного фольклору Інституту українського фольклору АН УРСР. У 1939 р. – один з ініціаторів та організаторів Республіканської наради кобзарів і лірників.

У 1941 р., під час Великої Вітчизняної війни, евакуйований у м. Вольськ Саратовської обл. У 1942 р. – директор Інституту народної творчості і мистецтв АН УРСР (м. Уфа).

Заслужений діяч мистецтв (1941).

Фонд 36, 912 од. зб. (1865–1942).

Див. також фонд 12, фонд 14, фонд 25.

Наукові і творчі матеріали

Монографії, підручники, статті та матеріали до них:

«Еволюція звукоряду» (матеріали до праці) (1927); матеріали про кобзарів та лірників (списки, репертуар, матеріали наради кобзарів і лірників) (1927–1940); «Музика української народної драми» (1940); «Історія української музики» (матеріали до схеми-конспекту) (б. д.); [Історія української музики] (б. д.); «Коломийки Західної України» (нарис) (б. д.); «Конспекти азбуки крюкової музики» та зразки старовинного нотопису (б. д.); «Конспект з історії української музики дожовтневого періоду» (б. д.); «Музика українських народних дум» (з примітками, додатками, нотними зразками) (б. д.); «Музичні інструменти (про

бандуру та торбан)» (фрагмент нарису) (б. д.); «Нарис історії української музики» (вступ, уривки) (б. д.); нотні приклади до праць з історії російської музики (церковний спів, романси тощо) (б. д.); «Псалми і канти» (б. д.); «Теорія та історія української народної музики» (нарис) (б. д.); «Українська народна пісня» (методичні розробки) (б. д.); «Українська народна творчість і її історія» (нарис) (б. д.); «Українські музичні цехи» (тези, нотатки) (б. д.); «Українська інструментальна народна музика. Танці» (нарис з нотними зразками та замальовками) (б. д.); «Франко і музикальне мистецтво» (б. д.).

Матеріали до підручника з музичного фольклору: проблематика й перелік розділів (1940, 1941); проєкт підручника з українського фольклору (б. д.); матеріали до тем «Багатоголосна народна музика», «Географія поширення українських пісень», «Елементи музичної форми і засоби музичної виразності» (б. д.); «Короткий курс історії і теорії української народної музики», «Норми музичної мови», «Теоретичні основи української народної музики у зв'язку з її історичним розвитком».

Музичний словник (матеріали, каталоги, бібліографія, нотографія):

Словники, статті до гасел А–Я на різні теми з історії й теорії музики: персоналії композиторів, музичні твори, музичні інструменти, музикознавство та ін. (б. д.).

Нотні каталоги: камерні інструментальні твори, твори великої форми, твори радянських композиторів (з анотаціями) та ін. (б. д.);

Автобіографії та біографії музичних діячів (1905–1937, б. д.).

Інструкції для складання української музичної бібліографії (б. д.); нотатки з питань нотографії та бібліографії (б. д.).

Праці та матеріали до теми «Шевченко і музика»:

Доповідь до 65-ї річниці з дня смерті Т. Шевченка (1926); «Т. Шевченко в народній музичній творчості» (стаття) (1938); «Шевченко в музиці» (бібліографічні матеріали) (1938); доповідь до 125-річчя з дня народження Т. Шевченка (1939); матеріали виставки, присвяченої ювілею Т. Шевченка (1939); «Нотатки до творів на тексти Т. Г. Шевченка» [1939]; «Кобзар Шевченка і Лисенко» (наукове повідомлення) (1940); «Шевченко і музика» (з нотними прикладами) (б. д.); «Шевченко в народній музиці» (б. д.); про музику до поеми «Гайдамаки» Т. Шевченка (б. д.); «Лисенко і музика до «Кобзаря» (список творів М. Лисенка на слова Т. Шевченка з нотними прикладами) (б. д.); «Музика на тексти Т. Шевченка» (нотграфія) (б. д.); матеріали до праць «Шевченко і професійна музика», «Шевченко і народна пісня» (б. д.).

Бібліографічні покажчики до теми «Шевченко в музиці»: «Алфавітний покажчик творів Шевченка», «Дожовтневі композитори і «Кобзар», «Народна творчість і «Кобзар», «Радянські композитори і «Кобзар», «Твори, присвячені Т. Шевченкові» (б. д.).

Радіолекції:

Для Всесоюзного радіо: «Всесоюзные передачи из произведений В. А. Золотарева» (1929–1930); «Українська опера» (1929); «Вступні уваги до Всесоюзного радіомовлення» (В. Золотарьов, В. Косенко, Л. Ревуцький, Б. Лятошинський, Руденко, Тишкевич, Б. Яновський) (1930); «Отдельные этапы развития украинского музыкального творчества (К. Стеценко, Н. Лысенко, Я. Степовой, В. Косенко, В. Костенко)» (1930); «Симфонічні зібрання: 1. М. Мусоргський, 2. Л. Ревуцький» (пояснення до концерту Всесоюзного радіо) (1930); «Харківські композитори – В. Костенко, Ю. Мейтус, [Ф.] Богданов, М. Коляда» (1931);

«Чайковский П. И. (1840–1893)» (1940); «В. Косенко. Віолончельна соната. I ч.» (б. д.); «В. Костенко. «Квартет № 2» (б. д.); всесоюзна передача, присвячена інструментальним та вокальним ансамблям Київського радіокомітету (б. д.); «П. Козицький. Два хори» (б. д.); «Объяснение к концертам: Гулак-Артемовский С. С., ряд народных украинских песен» (б. д.); «Объяснение номеров музыкальной программы лекции из цикла «Развитие украинской музыки (Народные песни)» (б. д.).

Для українського радіомовлення: «Козицький П. О. Варіації на купальську тему для струнного квартету» (біографічні відомості та анотація) (1930); «Розвиток української музики» (1930); «Симфонічні зібрання: С. Рахманінов. «4-й концерт», С. Василенко. «Китайська сюїта», В. Барвінський. «Українська рапсодія», Л. Ревуцький. «Пісні», Ю. Мейтус. «Українська сюїта», Воробйов. «Симфонія. 2-га частина», Михальчук. «Пісні», В. Смекалін. «Пісні», «Увертюра», Д. Шостакович. «I-ша симфонія» (1930–1931); камерні концерти: «М. Лисенко», «Денський», «В. Золотарьов», «М. Коляда», «В. Косенко», «Р. Придаткевич», «Радзівський», «Л. Ревуцький» (1931); «Музика народів СРСР» (нотатки) (1931); тематичний концерт української музики: композитори минулого і сучасного (1931); «Хоровий ансамбль без диригента» (1931); музична вікторина (матеріали з нотними зразками) [1932]; народна пісня, її виконання і розвиток (радіопередача 3, 4) (1939); цикл передач, присвячених М. В. Лисенку і Т. Г. Шевченку: «З пропагандою народної пісні», «Поет і композитор», «Т. Шевченко в музичній творчості», «Т. Шевченко в музичному оточенні» (1939, б. д.); «Академік Філарет Колесса» (1941); народна творчість у період Великої Вітчизняної війни (матеріали) [1941–1942]; «Глушков П. Г. Біографічні відомості з анотацією» (б. д.); «Грудін В.

«Українська сюїта» (з нотними прикладами) (б. д.); «Демуцький та його теоретичний трактат» (анотація з нотними прикладами) (б. д.); «Дума кобзаря з опери «Хвесько Андибер» (б. д.); «Золотарьов В. А. «Перший квартет. Опус 5», «Два українських ескізи» (б. д.); «Козицький П. «Козак Голота» (симфонічна сюїта)» (б. д.); «Лобачов Г. «Ой, чи чула» (б. д.); «Людкевич С. «Кантата-ораторія «Кавказ», сл. Т. Шевченка» (коротка характеристика твору) (б. д.); «Лятошинський Б. «Увертюра на українські теми» (характеристика творів) (б. д.); «Ранній період розвитку музики Наддніпрянської України» (К. Стеценко, Я. Степовий, М. Леонтович) (б. д.); Ревуцький Л. «Симфонія» (б. д.); «Сениця П. І.» (б. д.); цикл концертів з історії української музики: вступна лекція, «Українська обрядова пісня», «Думи та історичні пісні», «Народна музична творчість», «Багатоголосна народна музика», лекції про розвиток української музики в Галичині (б. д.).

Лекції, доповіді та тези до них:

«Українська музика перед Жовтнем» (тези) (1926); «Розвиток української музики. Жовтневий період. ч. 1–2» (лекції) (1930); «Історія західноєвропейської музики. Розвиток церковної музики» (нотатки) (1935–1936); доповідь про творчість М. Лисенка (стенограма) (1937); «Лисенко М. В.» (вступне слово до концерту з творів М. Лисенка, план та програма) (1937); «Стеценко К. Г.» (тези) (1937); «М. В. Лисенко» (конспект лекції-концерту у філармонії) (1941); «Історія історії музики» (тези) (б. д.); «Класова суть музичного мистецтва» (плани, тези, уривки з праць) (б. д.); «М. Лисенко» (б. д.); «Монголи-завойовники і татаро-монгольське іго» (про стан музичної культури XIV–XVII ст.) (б. д.); «Музичні жанри, поняття про стиль» (б. д.); «О значении 3-х городских кантов и псалмов XVII ст.» (б. д.); перша лек-

ція до курсу історії музики (б. д.); «Форма і зміст музичного твору. Композитор, виконавець, слухач» (б. д.); «Формалізм в музиці» (тези до лекції-концерту) (б. д.); «Що таке музика?» (б. д.).

Плани і конспекти лекцій для Університету музичної культури (б. д.).

Музичні твори:

«Музичні теми для композиції. Склав М. Грінченко» [1910]; пісні на сл. О. Олеся (для хору в супроводі оркестру) – партитури (1921, б. д.); «Місяць» – сл. М. Хмари (солоспів) (1922); «Пісні жалю» (для голосу в супроводі фортепіано) (б. д.).

Фортепіанні твори: «З дитячих мрій» (б. д.); «Pastorale» (б. д.); «Pensee triste» («Сумна думка») (б. д.).

Записи фольклору:

Текстові розшифровки пісень, записаних на фонограф від кобзарів Є. Х. Мовчана та В. М. Перепелюка (1939).

Рецензії та відгуки на праці інших авторів:

Барановський П. П. «Коммографический метод исследования слуха» [1939]; Лисенко О. «Український композитор Микола Лисенко» (б. д.); Нагорний М. «Ліричні пісні» (матеріали до рецензії) (б. д.); Ольховський А. «Франко і музика» (тези) (б. д.); Ревуцький Д. «Українська народна пісня в друкованих збірниках кінця XVIII ст.» (б. д.); «Хрестоматія з українського фольклору» (матеріали до рецензії) (б. д.) та ін.

Рецензія на постановку державного ансамблю танцю УРСР «Українське народне весілля» (б. д.).

Рецензії на праці М. О. Грінченка

Вериківський М. Рецензія на працю «Шевченко в народній пісенній творчості» (1939); Копиця Д. Ре-

цензія на збірку «Український радянський фольклор (Збірник вибраних зразків)» [1948]; Петр В. Рецензія на праці «Програма з елементарної теорії музики» та «Історія української музики» (1920); Петров В. Рецензії на розділи «Псалми і канти», «Думи», «Коломийки й частушки» (до підручника з українського фольклору) (б. д.); Попов П., Козицький П. Рецензія на працю «Музика українського радянського фольклору» (1948, 1949); Невідомий автор. Висновки щодо рукопису «Українська музична культура після Жовтня» (1928) та ін.

Біографічні матеріали

Фінансові справи та розрахункова книжка (1914–1927); посвідчення вихователя і вчителя при тулку (1918); «Випис з протоколу № 4 засідання ради Кам'янецького університету 12 лютого 1921 року» про обрання викладачем історії української музики (1921); посвідчення комісара Шевченківського театру Віднаросу при Кам'янецькому повітовому ревкомі (1921); довідка про відрядження до Києва (1922); посвідчення дійсного члена філологічної секції Наукового товариства Кам'янець-Подільського інституту народної освіти (1922); персональна картка та мандат члена Музичного товариства ім. М. Леонтовича (1923, 1925); посвідчення члена Київської міської ради робітничих та червоноармійських депутатів (1924); витяг з наказу № 29 по адміністративній частині Київського музично-драматичного інституту (1925); наказ Державного музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка про затвердження штату викладачів на 1924/1925 рік (копія) (1925); повідомлення про призначення на посаду ректора КМДІ (1925); посвідчення члена правління Київського окривдділу Всеросійської професійної спілки працівників мистецтв (1925); посвідчення члена Київської міської ради ро-

бітничих та червоноармійських депутатів (1926); мандат представника Окрінспектури Наросвіти (1927); посвідчення Секції наукових робітників про право на окрему кімнату (1927); квиток члена музичного клубу Всеукраїнського музичного товариства ім. М. Леонтовича (1928); мандат уповноваженого Київської філії Товариства українських філармоній (1928); повідомлення про звільнення з посади ректора Київського музично-драматичного інституту (1928); членська картка секції наукових працівників Будинку вчених у Києві (1928); посвідчення проректора і члена правління Музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка (1929); мандат Київського окружного відділу Народного комісаріату робітничо-селянської інспекції (1930); підтвердження Центрального історичного архіву про отримання атестату Київської 1-ої реальної школи (1930); посвідчення делегата наради Держнаукметодкому НКО (1930); посвідчення завідуючого музично-художньою частиною Київського радіоцентру (1930, 1931); посвідчення про відрядження на курси з радіоповідомлень до Москви (1930); посвідчення штатного професора Київського музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка (1930, 1933); постійна перепустка до радіоцентру (1930); членський квиток профспілки працівників мистецтв (1930, 1936); мандат Київського радіоцентру (1931); «Посвідка про закінчення 1-го циклу українознавства» (1931); посвідчення про відрядження до складу науково-дослідницької кафедри репертуару Київського музично-театрального інституту ім. М. Лисенка (1931); членська картка товариства «Геть неписьменність» (1931); членська картка товариства «Друзі дітей» (1931); посвідчення про проходження курсу навчання з ліквідації неписьменності (1932); угоди з видавництвами про виконання замовлень (1932–1942); вітальні телеграми, документи про відзнаки (1934–1941); пос-

відчення члена секції наукових працівників профспілки працівників мистецтв СРСР (1934); тимчасова перепустка до Академічного театру опери та балету (1935); страхове посвідчення (1936); доповідна записка начальнику Управління мистецтв при РНК УРСР з приводу звільнення з викладацької роботи в Консерваторії та звинувачень у націоналізмі та троцькізмі (1937); заява-клопотання начальнику Управління мистецтв РНК УРСР про надання можливості працювати над монографією «Музыкальное творчество народов СССР» (1937); «Трудовой список» (дані про проходження служби з 1913 по 1937 рр.) (1937); посвідчення та довідки завідуючого сектором пісенно-музичного фольклору Інституту фольклору АН УРСР (1938, 1940, 1941); «Автобіографія» (1939, б. д.); членський квиток Тсавіахіму (1939); довідка-посвідчення виконуючого обов'язки заступника директора Інституту українського фольклору АН УРСР (1940); посвідчення члена художньої ради Київської державної філармонії (1940); членський квиток Музичного фонду СРСР (1940); довідка про відрядження в м. Куйбишев (1941); «Особовий листок по обліку кадрів» (1941); членський квиток Союзу товариств червоного хреста СРСР (1941); «Выписка из приказа № 36 по Вольскому государственному учительскому институту от 1 июня 1942 г.» (про перебування на лікуванні в санаторії) (1942); клопотання Академії наук УРСР про створення відповідних умов для лікування (1942); медична довідка та санітарно-курортна картка (1942); «Біографія» (б. д.); мандат учасника групи ліквідації музпрофшкіл (б. д.); візитні картки (б. д.); «Особиста картка відповідального співробітника» (б. д.); «Реєстр праць (основних)» (б. д.).

Записники: з біографічними нотатками (1924, 1925, 1930, 1933); з нотатками з питань освіти та ролі мистецтва в освітянському процесі ([1926, 1929],

1937, 1938, 1940); з розкладом лекцій (1935); з нотатками з питань фольклору та етнографії [1938]; з нотатками про радіопередачі (б. д.); з нотатками про роботу радіокомітету, адресами та телефонами (б. д.).

Телеграми співчуття з приводу смерті М. О. Грінченка (1942).

Матеріали службової та громадської діяльності

Матеріали про діяльність товариства ім. М. Леонтовича: плани, звіти, договори тощо (1922–1927); протокол Вищого музичного комітету (1927), «У музичній секції кафедри мистецвознавства» (звіт) (1928–1929); матеріали про роботу Київської та Ленінградської філармоній (1936–1937); матеріали організаційно-творчої праці на радіомовленні: плани, програми радіопередач, оцінка роботи, пропозиції (1940, б. д.); документи про діяльність в музикознавчій секції СРКУ (1941); матеріали підготовки ювілею М. Лисенка (1942); «Заметки о работе в Доме ученых. Репертуар исполнителей» (б. д.); матеріали на допомогу музичним гурткам, рекомендована українська хорова література (б. д.); організаційні заходи до ювілею І. Франка (рукопис О. М. Лисенка) (б. д.); «Семінар з перепідготовки клубних гуртків» (програма) (б. д.); установчі, робочі матеріали Спілки композиторів України та Музфонду (б. д.).

Матеріали службової діяльності в установах Академії наук:

Кошторис витрат на підготовку ювілейної виставки ВУАН (Кабінету музичної етнографії) (1929); робочі плани сектору музичного фольклору, нотатки про практику звукозапису в Інституті українського фольклору [1938]; проекти і програма Інституту українського фольклору (1939); службова записка про створення відділу української музичної культури при ІУФ

[1939]; матеріали ІУФ: плани, звіти, питання аспірантури, розподіл дисциплін [1940]; «Інститут мистецтв і народної творчості АН УРСР» (1942); «О задачах, структуре и работе Института народного творчества и искусства АН УССР (проспект доклада)» [1942]; «Список книжок» бібліотеки Кабінету музичної етнографії, реєстр видань, необхідних для КМЕ (б. д.); «Список книжок, закуплених проф. К. В. Квіткою для Інституту народної творчості» та супроводжувальний лист (б. д.); ухвала Президії АН УРСР про Інститут народної творчості і мистецтв (проект) (б. д.).

Матеріали службової діяльності в Київському музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка:

Протоколи комісії з реорганізації Київської консерваторії (1920–1921); журнали інструментально-педагогічного та диригентського факультетів, список учнів (1927, 1928); заяви, довідки, записки, залікові книжки (1926–1929); колективний договір між Інститутом ім. М. Лисенка та Спілкою робітників мистецтва (1929); протоколи засідань, відомості та плани роботи викладачів (1929, б. д.); розклади занять по групах і годинах, факультетські плани (1930); правила внутрішнього розпорядку Київського музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка (б. д.).

Листування

Адресати: Барвінський В. О. (1941); Богдасева П. М. (2; 1908, 1909); Богомолець О. О. (б. д.); Калениченко Л. П. (1942); Павлій П. Д. (1942); Перепелюк В. М. (б. д.); Скобликов [Н.] (1941); Соколов Ю. М. [1939–1940]; невідома особа (б. д.).

Голова Уккрандіокомітету при РНК УРСР (б. д.); голова художньої ради при радіокомітеті (б. д.); правління Товариства українських філармоній (б. д.); Президія АН УРСР (1942); редакція «Советского музы-

кального словаря» [1940]; Українська книжкова палата (з додатком проекту видання «Нотна продукція України за 15 років (1917–1932)» [1932]; Уккрандіокомітет при РНК УРСР (б. д.).

Кореспонденти: Барановський П. П. (2; 1942); Барвінський В. (1941); Бендеровський А. (1929); Биковець М. (1929); Брескін (1941); Веллер Г. (1929); Вісмонт (1942); Воскресенський Н. М. (1941); Гайворонський М. (1927); Герасименко В. Я. (1922); Гнатюк В. (1930); Гурков (14; б. д.); Доценко М. (1929); Жилкінська (б. д.); Зайцева В. (1928); Золотарьов В. (1927); Калениченко Л. П. (3; 1942); Квітка К. (2; 1926, 1928); Козицький П. О. (2; 1940, б. д.); Кондратьєв С. Д. (1941); Костенко В. Г. (1925); Лавров Ф. І. (2; 1941, 1942); Лауфер А. (1942); Мейтус Ю. С. (1941); Опришко М. (2; б. д.); Павлій П. Д. (2; 1942); Петров В. (1941); Попов П. М. (8; 1941, 1942); Привалов М. (8; 1926); Пчілка-Косач О. (1928); Ревуцький Л. М. (1942); Романов Т. (1941); Романова А. (1942); Руденська Р. І. (1942); Славін (1942); Стеблянко О. І. (1939); Стешко Ф. (1932); Стояновська М. К. (1940); Човновий П. Г. (1929); Шевченко А. А. (1941); Юдіна В. В. (2; б. д.); невідома особа (А. І.) (б. д.).

Телеграми від різних осіб (37; 1941).

«Большая советская энциклопедия» (6; 1926–1930, б. д.); Будинок-музей Т. Шевченка (1941); Всеукраїнська академія наук (2; 1925, 1930); Всеукраїнське товариство революційної музики [1929]; видавництво «Мистецтво» (2; 1940, 1941); Державний університет (м. Київ) (1940); Інститут суспільних наук АН УРСР (1942); Інститут української літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР (1941); Київська державна філармонія (1940); Київська консерваторія [1937]; Київський симфонічний ансамбль [1930]; Музичне товариство ім. М. Д. Леонтовича (2; 1923, 1928); Музич-

ний фонд, українське відділення (5; 1940, 1942, б. д.); Обласний будинок народної творчості (м. Кіровоград) (1941); правління каси взаємодопомоги пенсіонерів (працівників мистецтв) (1941); правління Товариства українських філармоній (б. д.); Президія АН УРСР (1942); редакції журналів: «Штурм», «Литературное обозрение», «Народна творчість» (3; 1936, 1939, 1940); «Советский музыкальный словарь» (3; 1938–1940); Спілка радянських письменників України (1942); Уккратдіокомітет (б. д.); Університет м. Кам'янця-Подільського (1920); Управління в справах мистецтв УРСР (б. д.); Фабрика звукозапису (український філіал) (б. д.); Художня рада при радіокомітеті (1941) та ін.

Матеріали інших осіб

Угода між Всеукраїнським музичним комітетом та М. Леонтовичем на право друкування його творів (б. д.).

Музичні твори (автографи, рукописні копії):

Алчевський Г. «Романси» (присвячені Х. Алчевській) (1939, б. д.); Араратян В. «Елегія» (пам'яті Т. Шевченка), для струнного оркестру. Партитура (1939); Барвінський В., Золотарьов [В.]. «Заповіт» – сл. Т. Шевченка (кантата для мішаного хору, солістів у супроводі фортепіано) (1919); Барвінський В. «94-ий псалом» (1919); Богуславський К. «Юнацький марш» – сл. Я. Поліщука (для мішаного хору). Партитура (б. д.); Бородін В. «Квартет № 2» (перекладення для фортепіано; уривок) (б. д.); Васильєв І. «Шахтарська пісня» (б. д.); Вериківський М. «Веснянки» (б. д.); Вериківський М. «Жовтнева кантата» (уривки) (б. д.); Верховинець В. «Кину кужіль», «Кришталева чара», «Ми діти волі» (для хору) (б. д.); Верьовка Г. «Виходьте на вулицю» (для мішаного хору) (1925); Гайворонський [М.]. «Синя чічка», «Ой казала мати»,

«Самотня», «Ой не наш колосистий лан». Солоспів у супроводі фортепіано (з присвятою М. О. Грінченку) (1918, 1920); Гайда П. Обробки двох дитячих пісень і одної весільної (1923); Гозенпуд А. «Романси на слова А. Пушкіна» (б. д.); Грудін В. Солоспів на слова О. Пушкіна (1930); Грудін В. «Українська сюїта». Партитура (1930); Гуров Л. «Скерцо». Партитура (1939); Дідик М. «П'ятеро синів» – сл. М. Талалаєвського (для 2-голосного хору й оркестру домр). Партитура (б. д.); Добровольський С. «Пісня про Тимошенка» – сл. М. Зорового (1940); Зноско-Боровський О. Ф. «Варіації на українські народні теми для струнного квартету» (б. д.); Калачевський М. «Українська симфонія», частина I (перекладення для фортепіано Я. Левіна) (1936); Карасьов Н. «Дуб на дуба похилився» (народна пісня в супроводі фортепіано) (1905, 1906); Кладковий М. «Тече вода з-під явора» – сл. Т. Шевченка (для мішаного хору) (б. д.); Коваленко О., [Гавриш А.]. «Романси, присвячені Т. Шевченкові» – на слова О. Афанасьєва-Чужбинського, М. Костомарова, Л. Старицької-Черняхівської, Лесі Українки та ін. [1914]; Кожевников Б. «Інтермеццо», «Марш на українські народні теми» (для духового оркестру). Партитури (б. д.); Кожевников Б. «Сюїта на оборонні теми» (для симфонічного оркестру). Партитура (1941); Козловський М. «Симфонія». Клавір (б. д.); Косенко В. «Вечірня пісня» – сл. О. Пушкіна, переклад М. Рильського (солоспів у супроводі фортепіано) (б. д.); Косенко В. «Шотландська пісня» – сл. О. Пушкіна, переклад І. Франка (солоспів у супроводі фортепіано) (б. д.); Коципінський. «Ой, у полі, полі». Обробка укр. нар. пісні для хору (з присвятою О. Кошицю) (б. д.); Кузнецов С. Фантазія на українські народні теми для фортепіано (б. д.); Курдиновський З. «Чотирнадцять хороших творів» – на слова М. Вороного, В. Гете, Лесі Українки та ін. (б. д.); Ла-

пинський Л. «Заповіт» – сл. Т. Шевченка (солоспів у супроводі фортепіано) (б. д.); Лапшинський Г. «Шість творів для солоспіву у супроводі фортепіано» – на слова Лесі Українки, М. Рильського, П. Тичини, В. Еллана (б. д.); Левицький М. «Солоспіви у супроводі фортепіано» – на слова Б. Грінченка, С. Руданського [1906]; Левітський Б. «Заповіт» – сл. Т. Шевченка. Для мішаного хору (з присвятою П. О. Козицькому) (1921); Леонтович М. «Легенда» («Вродливу дівчину юнак покохав») – сл. М. Вороного (для соліста з хором) (б. д.); Леонтович М. «Літургія» (1918); Леонтович М. Хорові обробки українських народних пісень (1921). Лисенко М. В. Твори для голосу і хору в супроводі фортепіано (на слова М. Вороного, Лесі Українки, В. Самійленка) (б. д.); Лісовий С. «І знов весна», «Чогось так сумно», «Звідкіль ідеш» (партитури, партії голосів) (б. д.); Лопатинський Я. Романси на слова Лесі Українки, О. Олесья, М. Вороного та ін. (б. д.); Людкевич С. Хорові твори, солоспіви (сл. Т. Шевченка, О. Олесья та ін.), обробки народних пісень (б. д.); Михайлов М. Шість вокальних творів на слова різних поетів у супроводі фортепіано (б. д.); Опара Г. «Дитячий марш» (для дитячого 4-голосного хору) (1923); Петр В. «Україна, Україна» – сл. М. Хмари. Партитура (з присвятою М. Хмарі) (б. д.); [Погорський Ю.] Соната для фортепіано (б. д.); Попадич Ф. Хоровий твір та солоспіви на слова різних поетів (1926); Радзівський М. Солоспіви на слова Т. Шевченка (1927); Радзівський М. П'єса для фортепіано (урибок) (б. д.); Ревуцький Л. «Ми лани зелені кинули» (для мішаного хору) (б. д.); Різник М. «Sonett» – сл. І. Стешенка (для мішаного хору) (з дарчим написом М. О. Грінченкові) (1927); Рожавська Ю. Г. «Піонерська пісня» (для хору в супроводі фортепіано) (1930); Садівничий П. «Другий похідний марш. На теми українських народних пісень» (для духового оркестру). Партитура (1939); Сениця П.

«Дві хмари», «Пісня сліпих», «Буря» (вокально-інструментальні твори з розкладом на окремі партії скрипок, віолончелі та вокалу) (б. д.); Сікорський В. «Про пала надія» (обробка народного романсу) (1895); Стеценко К. «Пісні мої» – сл. О. Олесья (солоспів для баритону у супроводі фортепіано) (з присвятою О. Кошицю) (б. д.); Студзинський О. «Хто не з нами, той наш ворог» – сл. В. Атаманюка (хор у супроводі фортепіано) (б. д.); Тишкевич-Азважинський С. П. «Marcia Funebre» (для симфонічного оркестру). Партитура (б. д.); Тиц М. «К Морфею» – сл. О. Пушкіна (солоспів у супроводі фортепіано) (1936); Товстюк В. Хорові твори. Партитура (б. д.); Файнтух Я. «Пісня о Сталине» – сл. Я. Феферя, переклад В. Сосюри (1939); Цигляр Я. «Весняна колгоспна» – сл. С. Ярошевського (для хору) (б. д.); Чабанюк В. Вокальні твори (б. д.); Чайковський П. «Andante cantabile» (урибок з квартету, перекладення для фортепіано) (б. д.); Човновий П. Твори для фортепіано (б. д.); Шаровський. «Ой задумав комарик» (для голосу з фортепіано) (б. д.); Шестов (кобзар). «На спомин про Шевченка» (для голосу з бандурою) (б. д.); Юцевич Є. «Дві пісні на слова І. Франка у супроводі двох бандур» (б. д.); Юцевич Є. «Пісня про Леніна» – сл. Л. Шпиная (для голосу, хору, двох бандур) [1940].

Невідомі автори: арабська танцювальна мелодія (б. д.); «Нема в світі краще втіхи» (для хору у супроводі інструментального квартету) (б. д.); «Щедрівка» (обробка) (б. д.).

Пісні з рукописної збірки [кін. XVII–поч. XVIII ст.] Російського історичного музею (копії) (б. д.); альбом старовинних салонних п'єс, російських та французьких романсів, французьких кадрилией, мазурок та польок (б. д.).

Альбоми й збірники (рукописні) з творів М. Вериківського, П. Козицького, Я. Степового, С. Тележин-

ського та ін., тематичні добірки пісень (1923, б. д.); альбом Н. І. Турбойського з творами М. Лисенка, М. Кропивницького, П. Ніщинського, Ф. Мендельсона, Пасхалова, М. Рубінштейна (1888).

Збірки народних пісень і мелодій (грузинських, дагестанських, марійських та ін.) в обробці різних авторів – для голосу, окремих інструментів та ансамблів (б. д.).

Музичні фрагменти з театральних вистав: Александров В. «За Неман іду» (Десять пісень з оперетки). Перекладення для фортепіано Л. Александрової (1872); Дзевульський Е. «Чорт і шинкарка» (увертюра, хор, серенада овечок) (б. д.); Кавос К. «Казак-стихотворец», «Лестра, днепровская русалка» (партитура) (б. д.); Кропивницький М. «Пошились у дурні» (клавір) (б. д.); Стеценко К. «Сватання на Гончарівці» (партії окремих струнних інструментів) (б. д.); Стеценко К. «Москаль-чарівник» (уривки) (б. д.).

П'єси та лібретто:

Варавва О. Український переклад лібретто опери М. Мусоргського «Борис Годунов» (1929); Вериківський М., Герасименко К. Лібретто опери М. Вериківського «Наймичка» (1941); Корабльова [О.]. Російський переклад лібретто опери Д. Пуччіні «Джанні Скікі» (б. д.); Старицька-Черняхівська Л. «Сапфо» (з нотатками М. Грінченка) (1893).

Наукові праці, лекції, спогади:

Бабій А. «Привалов М. І.» (стаття) [1928]; Белкін. [«Романтики»] (лекція-концерт) (1935); Гарасимчук Р. Схеми та зарисовки до роботи «Гуцульські танці» (б. д.); Гиндсбург С. Л. «Исторический атлас музыкальных инструментов» (відгук) (1925); Гулак-Артемовський Я. «Моя автобіографія» (б. д.); Гулак-Артемовський Я. (Хмара). «Брат і сестра. Картини з народ-

ного життя в 4-х діях» (1888); Дяченко В. П. Нотатки про листи М. В. Лисенка, про творчість В. Косенка, розповідь М. С. Авраменко про взаємини між М. В. Лисенком і І. П. Андріанопольською, копії листування М. В. Лисенка з І. П. Андріанопольською (1941); [Дяченко В.]. «Тезисы к докладу на тему: «Жизнь и творчество Мусоргского» (б. д.); Залеський О. «Мала музична енциклопедія (Музичний словник), зладив Осип Залеський» (1926); [Канерштейн]. «До концерту Паліашвілі З. П. (Грузія)» (б. д.); Квітка К. «Антична ритміка та сьогочасна народня слов'янська» (б. д.); Квітка К. «Періодизація народньої музики» (б. д.); Людкевич С. «Головні напрямні і цілі порівнюючих студій про т. зв. мандрівні мелодії у укр. народному фольклорі» (б. д.); Нагорний М. «Пісні ліричні» (б. д.); Огієнко І. Бібліографія до тем: «История русского театра, от его начала до Сумарокова», «Южно-русская проповедь XVI–XVII в.», «Новозаветные апокрифы (в славянских переводах)» [1912]; Попов П. Характеристика творчого шляху М. Грінченка (б. д.); Ревуцький Д. «П'ятирічка українського вокального репертуару» (б. д.); Ревуцький Л. Пояснення до власних творів (б. д.); Стеценко В. К. «Музичні особливості західноукраїнського фольклору» (б. д.); Фатов Н. Н. «Несколько мыслей по поводу истории музыки вообще и по русской в частности» (б. д.); Харків В. «Гармонія в українських народніх гуртових піснях (Тези реферату)» (1926); Хоткевич Г. «Музичні інструменти українського народу» (б. д.); Чудновский С. И. «Вступительное слово к литературно-музыкальному монтажу по Пушкину и Чайковскому «Евгений Онегин» (б. д.); Швець К. Н. «Реферат на тему з історії української музичної культури – «Хорова справа на Україні» (1926–1927); Юцевич Е. Е. «К вопросу об анализе звуковысотных интонаций народной песни. Аннотация» (б. д.).

Виступи П. Козицького, Михайліва, Чайківського на засіданні Музичного комітету ім. М. Леонтовича, присвяченому пам'яті Я. Степового [стенограма] [1921].

Автобіографії та біографії музичних діячів і матеріали до них:

Алчевський Г. О. (б. д.); Алчевський І. О. (б. д.); Ахшарумов Д. (б. д.); Бажанський П. (1905); Богуславський К. Є. (б. д.); Брахман Я. (б. д.); Бродський А. Д. (б. д.); Вахнянин А. (1908); Ведель А. Л. (б. д.); Вериківський М. І. (1937); Верьовка Г. Г. (б. д.); Воробйов П. М. (б. д.); Гайда П. В. (б. д.); Голинський М. (б. д.); Гольденблум М. А. (б. д.); Городовенко М. О. (б. д.); Демущий П. Д. (б. д.); Дзбановський О. Т. (б. д.); Жданов С. (1930); Золотарьов В. А. (б. д.); Калачевський М. М. (б. д.); Калішевський Я. (б. д.); Кауфман Л. С. (б. д.); Кривоусів В. І. (1919); Лапшинський Г. М. (б. д.); Левітський Б. П. (б. д.); Лятошинський Б. М. (б. д.); Микиша М. В. (1922); Попадич Ф. М. (б. д.); Привалов М. І. (б. д.); Смекалін В. (б. д.); Сениця П. І. (б. д.); Ревуцький Л. М. (1920); Теслер Д. Я. (1935); Тишкевич-Азважинський С. П. (1930); Футорянський С. (б. д.); Шейнін Є. П. (1927).

«Хронограф» життя і творчості композиторів, бібліографія (б. д.).

Фольклорні записи та етнографічні матеріали:

Александровський В. Українські танці «Чумак», «Метелиця» – мелодії та запис рухів (1941); Антонов А. В. «Кохайтеся, чорнобриві» (сл. Т. Шевченка). Зап. на Донбасі (1938); Гайдай М. Жебрацькі рецитації (є мел.), грецькі інструментальні мелодії – танці та перегри (1930, 1931); [Єрофеев І.] Пісні родинно-побутові, історичні, духовні, про кохання, колядки та ін. (б. д.); Калита Л. Пісні родинно-побутові, про кохан-

ня, жартівливі, історичні, козацькі, веснянки, колядки, щедрівки та ін. Є мел. (1895); Калістратенко М. Пісні родинно-побутові, про кохання, балади. Є мел. (с. Лісники на Київщині, с. Трипілля) (б. д.); Ключко І. Народні танці, записані від троїстих музик с. Охільки Прилуцького р-ну Чернігівської обл. (мел.) [1940]; Коляда Ю. Пісні родинно-побутові, про кохання, весільні, балади (Васильківський р-н, Київської обл.) (1930); Коропов Г. Пісні купальські, чумацькі, балади. Є мел. (Київщина та Вінниччина) (1928); Левитський А. Пісні. Є мел. (Липовецький пов., с. Дашів) (б. д.); Магдій М. І. Гуцульські народні пісні та танці (є мел.) (1940); Полотай М. П. Пісні. Є мел. (Житомирська обл., Воронезька обл.) [1939]; Чехівський В. Весільні та інші пісні. Є мел. (с. Вереміївка Градизького р-ну Харківської обл.) [1936]; Чигиринець Б. «Розповідь селянина-революціонера», пісні на сл. Т. Шевченка (є мел.), тюремні пісні (1910).

Невідомі збирачі: «Жнива» – обряд та пісні з мел. (с. Лісники на Київщині) [1924]; пісні родинно-побутові, про кохання, весільні, чумацькі, єврейська народна пісня. Є мел. (Вінницька, Київська і Полтавська обл.) [1928, 1940, б. д.]; пісні жниварські, рекрутські, солдатські, історична (про М. Залізняка), «Чабанська дума» (б. д.); сороміцькі пісні, записані різними збирачами. Є мел. ([1921], б. д.) та ін.

Листування різних осіб:

Ахшарумов Д. до Ревуцького Д. (2; 1932, 1935); Барвінський О. до Літературно-артистичного товариства (1903); Белза І. Ф. до Ревуцького Д. М. (1938); Гопцус до Козицького П. О. (з автобіографією) (2; 1917, 1919); Гулак-Артемівський Я. П. до Костя Нечипоровича (1926); Довженко В. до заступника Голови Раднаркому УРСР [1941]; Заклинський Р. до невідомої особи (1901); Козицька Г. до матері (1902);

Колесса Ф. до невідомої особи (1927); Коцюбинський М. до [Львовича] Г. В. (1903); Косенко В. до Олександра Тихоновича (1928); Кримський А. до Київської державної опери (1927); Мельгунов Ю. до невідомої особи (1870); Пацевич І. І. до Етнографічної комісії ВУАН [1930]; Пчілка Олена до Лисенка О. (1927); Серговський [А. Н.] до матері (3; 1900–1903); Старицький М. П. до рідних (б. д.); Стасов В. до Мурсоргського М. П. (2; 1876); Стеценко К., Стеценко Є. до Серговських (2; 1910, б. д.); Труш І. до невідомої особи (1913); Хоткевич Г. до правління Товариства ім. Леонтовича (б. д.).

Листування М. Лисенка:

Адресати: Грушевський Г. С. (1897); Познанський Б. (5; 1895–1902); Степовий Я. С. (1905); Чубук-Подольський (1907); Яновська Л. О. (2; 1901); невідома особа (б. д.); невідома особа (Оксана) (б. д.).

Кореспонденти: Борковський О. (1897); Вахнянин А. (1903); Венгжегин М. (б. д.); Волошин О. (є записи пісень з мел.) (2; 1878, 1881); Грабенко А. (б. д.); Демущий П. (1873); Кобринська Н. (2; 1882, 1905); Колесса Ф. (є фото) (2; 1898, 1903); Кропивницький М. (є записи пісень) (2; 1874, 1888); Куба Л. (2; 1884, 1885); Куліш П. (3; 1883, 1897, [1903]); Кушнір В. (1906); Левицький І. (1874); Левицький О. (є записи пісень з мел.) (2; 1877, 1894); Лепкий Б. (4; 1904–1907); Людкевич С. (4; 1904–1907); Маркович Д. М. (1903); Мордовець Д. (1882); Нижанківський О. (1891); Павлик М. (1903); Пальчинський А. Б. (1882); Партицький Й. (1887); Познанський Б. (1901); Попович О. (1903); Прохазка Л. (1873); Пулюй І. (1903); Хоткевич Г. (б. д.); Чернецький С. (б. д.).

Начальник штабу Кубанського козачого війська (з «Правилами для конкурса на составление кубанского войскового марша») (3; 1911–1912).

Листи до Акименка Я. С. (Степового):

Кореспонденти: [Альтані Н.] (1903); Держановський В. (1913); Ідзиковський І. (1913); Косач О. (1911); М'яковський М. Я. (4; 1911, 1914, б. д.); Рахманінов С. В. (1911); Русов О. (1911); Русова С. (1912); Стеценко К. Г. (1917).

Видавництво Цимермана Г. (1913).

Листи до Нечуя-Левицького І. С.:

Кореспонденти: Вороний М. (1901); Гнатюк В. (1904); Грінченко Б. (1897); Житецький П. (1906); Комаров М. (б. д.); Кониський [О.] (б. д.); Кропивницький М. Л. (1894); Куліш О. (1898); Огоновський О. (1890); Рудченко П. (1905); Шенрок В. (1897).

Фотографії та фоторепродукції

М. О. Грінченко (2; б. д.); М. О. Грінченко та М. І. Вериківський [1923–1925]; М. О. Грінченко серед учасників наради кобзарів (О. Додатко, Ф. Кушнерик, Д. Ревуцький, В. Соколов, П. Тичина, Є. Мовчан, Г. Сухобрус та ін.) (13; 1939); група під керівництвом М. О. Грінченка в класі музичної етнографії (б. д.); учасники вистави-опери М. Лисенка «Різдвяна ніч» (1872, 1874); народні музики на археологічному з'їзді в Харкові (1902); капела під керівництвом Н. Городовенка (1925); В. Авраменко, артист-балетмейстер зі своїм ансамблем на Канадській національній виставці в Торонто (1926); трупа українських танцюристів під керівництвом В. Авраменка (1927); студентський хор Житомирського укрпедтехнікуму (1928); невідомий лірник (1932); Ф. Кушнерик, кобзар (1939), Є. Мовчан, кобзар (1939), Є. Мовчан, С. Авраменко, кобзарі (1939); О. Додатко, лірник (1939), ансамбль бандуристів при Уккредіокомітеті, керівник М. В. Опришко (б. д.); О. Вересай, кобзар (б. д.); Гайсинська капела «Зірка» (б. д.); капела бандуристів Бориспільського

р-ну на олімпіаді художньої самодіяльності Київщини (б. д.); квартет Київської філії Музичного товариства (б. д.); квартет Харківської філії Музичного товариства (б. д.); Київська художня капела кобзарів (б. д.); концерт капели бандуристів (Баришівський р-н, Київщина) (б. д.); І. Кузьменко, лірник, учасник обласної олімпіади художньої самодіяльності (с. Баришівка) (б. д.); І. Кучугура-Кучеренко, кобзар (б. д.); Лохвицька капела «Рух» (б. д.); оркестр с. Чапаївка, Київської обл. (б. д.); Полтавська окружна капела (б. д.); Роменська окружна капела (б. д.); М. Садовський, П. Саксаганський, М. Щепкін, М. Кропивницький, М. Донець, Г. Манько в різних ролях (б. д.); скрипалі, учасники олімпіади художньої самодіяльності Київщини (с. Станишівка та с. Бородянка) (б. д.); учасники Могилівського фестивалю української пісні, музики й танцю (б. д.); учасниці хору с. Станишівка на олімпіаді художньої самодіяльності Київщини (б. д.); Херсонська капела під час подорожі по Дніпру (б. д.); хор Першої трудшколи під кер. А. Д. Лебединця (б. д.); хор (хут. Михайлівський на Чернігівщині) (б. д.); Цюра, бандурист (б. д.); Т. Г. Шевченко (б. д.).

Видання ДВУ, Музичного товариства та інших видавництв на виставці «Сім років музкультури на Україні» (б. д.); народи Кавказу в національних костюмах (колекція листівок) (1910); стенди, присвячені музиці різних історичних епох (б. д.); сцени з п'єси «Єврейське щастя» (б. д.); фоторепродукції з картин різних художників (б. д.) та ін.

Друковані матеріали

Фрагменти журналів та збірників (статті, дослідження, повідомлення та ін. з питань теорії та історії музики, етномузикології, фольклористики та етнології):

Грінченко М. О.: «Сучасна українська музична

культура» (журн. «Червоний шлях», 1924, № 7); «Музичне виховання пролетаріату» (журн. «Життя й революція», 1925, № 5); «Я. С. Степовий» (журн. «Життя й революція», 1926, № 12); «П. Д. Демуцький» (журн. «Червоний шлях», 1927, № 7–8); «Українська музична творчість за радянських часів» (журн. «Життя й революція», 1927, № 10–11).

Статті різних авторів (Багалій Д., Барановський П., Барицький А., Барвінок Ганна, Василенко В., Возняк М., Гаєвський С., Гомик І., Грушевська К., Данилов В., Данковська Р., Дзбановський О., Доманицький В., Драган М., Жінкін Н., Заглада Н., Залеський О., Зібер Н., Квітка К., Клименко П., Кнорозовський І., Кобилянський Л., Кониський О., Колеса Ф., Косенко В., Копержинський К., Корнилович М., Костенко В., Бодуен де Куртене, Лезін Б., Лепкий Б., Луговський Б., Людкевич С., Малеча Н., Мировець В., Міяковський В., Нагорний М., Науменко В., Неєдли З., Неказаченко М., Охрімівч С., Панькевич І., Пастернак Я., Пеленський Є., Пчілка Олена, Полфіоров Я., Преображенський А., Ржегорж Ф., Русов О., Русова С., Саксаганський П., Свенцицька А., Серов О., Сластїон О., Старицький М., Стеценко П., Шешко Ф., Сумцов М., Трутовський К., Ухач-Охорович К., Фіндейзен Н., Франко І., Шапошников К., Шпітерс Г., Юрмас Я.) з друкованих видань («Всесвіт», «Етнографічний вісник», «Життя і революція», «Записки Історико-філологічного відділу Української академії наук», «За сто літ», «Известия Второго отделения Академии наук», «Ілюстрована Україна», «Календар освіти», «Календар Просвіти», «Киевская старина», «Критика», «Літературний науковий вісник», «Музика», «Науковий збірник філологічного факультету Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка», «Орфей», «Первісне громадянство та його пережитки на Україні», «Православное

Подолье», «Радянське мистецтво», «Русский архив», «Русское обозрение», «Северный вестник», «Слово», «Театр и искусство», «Україна», «Фізичні записки АН УРСР», «Червоний шлях», «Церква й життя», «Ювілейний збірник на пошану акад. М. С. Грушевського»).

Вирізки з газет та журналів («Бакинский рабочий», «Більшовик», «Вечернее радио», «Вечерний Киев», «Вісти ВУЦВК. Культура і побут», «Вісти ВУЦВК. Література, наука, мистецтво», «Вісті», «Вышка», «Глобус», «Жизнь искусства», «Зоря», «Известия», «Искусство», «Киевский пролетарий», «Комсомолец України», «Комсомольская правда», «Комуніст», «Красная звезда», «Критика», «Культура и искусство», «Ленинградская правда», «Літературна газета», «Литературная газета», «Мистецька трибуна», «Молодой рабочий», «Музыка», «Музыкальное искусство», «Наш шлях», «Пламя», «Правда», «Пролетарська правда», «Промінь», «Рабочий и искусство», «Радиограмма», «Радянське мистецтво», «Советская Украина», «Советское искусство», «Соціалістична Срібняницна», «Столична опера», «Український пролетар», «Червона правда», «Червоний прапор», «Щоденна газета») з публікаціями на різні теми (1919–1942).

Програми та афіші концертів, лекцій, конкурсів (1928–1940).

Каталоги музичних видань (1924–1932).

Карти

«Военно-дорожно-стратегическая карта Европейской России» (1921–1928); Вотська автономна область (б. д.); «Грецькі колонії VIII–VII ст.» (б. д.); губернії Полтавська, Київська та Чернігівська (б. д.); карта експедиції Ф. Колесси 1908 р. (б. д.); карти Шевченківських експедицій Інституту фольклору АН УРСР 1938 р. (б. д.); «Кріпацькі капели на Україні» (б. д.);

Південне Поволжжя (1918); «Скіфія і грецькі колонії перед слов'янами» (б. д.); «Специальная карта Европейской части России» (1920–1923); «Специальная карта Европейской части СССР» (1926–1930).

Ілюстративний матеріал (малюнки, репродукції)

Музичні інструменти народів світу (б. д.); народні інструменти на радянській виставці у Франкфурті-на-Майні (б. д.); старовинні та сучасні духові, клавішні та струнні інструменти (б. д.); українські народні інструменти та виконавці на них (б. д.) та ін.

М. Кравченко, кобзар (репродукція малюнка О. Сластіона) (б. д.); Ф. Холодний-Гриценко, кобзар (репродукція малюнка П. Д. Мартиновича) (б. д.).

Репродукції портретів митців і діячів культури західно-європейських, російських та українських (б. д.).

Лит.: Бакаєва Г. Фундатор українського музикознавства // Музика, 1987. – № 3; Гордійчук М. М. О. Грінченко // Народна творчість та етнографія. – 1957. – № 4; Іваненко В. Дослідник історії української музичної культури М. О. Грінченко // Народна творчість та етнографія. – 1988. – №3; Немкович О. Микола Грінченко. Нарис про життєвий і творчий шлях – К., 1988; Немкович О. Микола Грінченко // Народжені Україною: Меморіальний альманах: У 2 т. – К., 2002 – Т. 1; Юдіна В. М. О. Грінченко – К., 1945.

ДЕМУЦЬКИЙ Порфир Данилович (1860–1927) – фольклорист, диригент, композитор

Народився в с. Янишівка (тепер с. Іванівка Ставищенського р-ну Київської обл.). Музичну освіту здобув у Київській духовній семінарії (1876–1882). У 1889 р. закінчив

медичний факультет Київського університету. Під час навчання в університеті співав у хорі М. Лисенка. У 1889–1918 рр. працював лікарем в с. Охматові на Київщині, де збирав народні пісні, організував хор, з яким виступав у різних регіонах України. У 1918 р. переїхав до Києва.

Член Етнографічної комісії УАН (1921); викладач Музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка (1921–1922).

Фонд 6 – колекція 1, 15 од. зб. (1885–1990).

Див. також фонд 1, фонд 4, фонд 6, фонд 24, фонд 36.

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«Про народну пісню» (б. д.); передмова до збірника пісень, коментарі до них, алфавітний покажчик (б. д.).

Фольклорні записи:

«Другий збірник пісень П. Д. Демуцького» (є мел.) (пісні різних жанрів, записи з Київщини, Полтавщини) (1885–1925); пісні (є мел.) різних жанрів, записані на Київщині (1893–1925); пісні (є мел.) родинно-побутові, ліричні, чумацькі, козацькі, жартівливі, коліскові, балади та ін., записані на Київщині, Херсонщині та в інших місцевостях (1901).

Список пісень, підготовлених П. Д. Демуцьким до друку (б. д.).

Фотографії

П. Д. Демуцький (2; б. д.); садиба П. Д. Демуцького (б. д.).

Друковані матеріали

Васильчук М. М. «Порфир Демуцький» (1990); вирізки з газет (матеріали до біографії П. Д. Демуцького) (1989–1990).

Лит.: Васильчук М. М. Порфир Демуцький. – Черкаси, 1990. – 29 с.; Демуцький Порфирій Данилович // Українська радянська енциклопедія. – К., 1979. – Т. 3. – С. 292–293; Демуцький Порфирій Данилович // Большая советская энциклопедия. – М., 1953. – Т. 14. – С. 7; Демуцькі // Митці України. – К., 1992. – С. 207; Яценко Л. І. П. Д. Демуцький. Нарис про життя і творчість. – К., 1957. – 42 с.

ЕГІЗ Борис (Борух) Ісаакович (1869–1946) – художник

Народився в м. Одесі. Навчався в комерційному училищі, потім в Одеській рисувальній школі (1886–1890) і в Академії художеств у П. П. Чистякова (1890–1894). Продовжив освіту в Парижі у Ж. Констана і Ж.-П. Лоранса (1895–1898). Викладав малювання в гімназіях Одеси (1898–1920). Виїхав до Константинополя (вірогідно 1922 р.), де був популярний як портретист. Згодом переїхав до Вільнюса.

Член Товариства південно-російських художників (з 1893 р.). Секретар цього товариства (1904–1909). Член Спілки художників Литовської РСР (1944).

Фонд 38, 56 од. зб. (1890–1956).

Див. також фонд 20, фонд 21.

Творчі матеріали

«Советы начинающим художникам» (1920); спогади про І. Айвазовського (б. д.); спогади про К. Костанді (б. д.); нотатки про художників І. Репіна, М. Врубеля та ін. (б. д.); нотатки про техніку фотографування (б. д.).

Жіночі, чоловічі й дитячі портрети (фоторепродукції) (б. д.); «Портрет матери», «Женские портреты»,

«Подруги», «Любовная записка» (фотонегативи, діа-
позитиви та кліше) (б. д.); навчальні вправи з пластич-
ної анатомії (на кальці) (б. д.).

Біографічні матеріали

Свідоцтво про навчання в Одеській рисувальній
школі (1890); свідоцтво Імператорської академії худо-
жеств про нагородження малою срібною медаллю
(1891); уривок щоденника (1909); посвідчення, видане
Товариством південно-російських художників (1921);
копія свідоцтва про народження (1938); тимчасовий
членський квиток, виданий Спілкою радянських ху-
дожників Литовської РСР (1944); автобіографія
(1945); пояснювальні записки (1945); запрошення та
візитні картки (б. д.); нотатки до анкети (б. д.).

Матеріали службової та громадської діяльності

Адреси членів та експонентів Товариства південно-
російських художників в м. Одесі (б. д.).

Листування

Адресати: [Бунін] І. О. [1933]; Егіз О. І. (сестра)
(1943); Егіз С. І. (брат) (б. д.).

Кореспонденти: Егіз О. І. (10; 1923–1937);
Егіз С. І. (19; 1924–1941); Климов Є. (3; 1942–1943);
Нілус П. (16; 1923–1936); Рафе Є. М. (16; 1927, б. д.);
Селіванов О. О. (1938); Шамшал В. І. (сестра) (20;
1931–1937); Шамшал С. М. (4; 1934–1938); Штур-
ман А. (1943) та ін.

Листування інших осіб

Костанді К. К. до Репіна І. Ю. (записка про Б. І. Егі-
за) (1884); Окулевич Л. І. до Афанасьєва В. А. (про ма-
теріали Б. І. Егіза) (1956); Усов Н. до Івана Федорови-
ча (про результати медогляду Б. І. Егіза) (1936).

Фотографії

Б. І. Егіз (б. д.); Б. І. Егіз у своїй майстерні в
Стамбулі (1936); Б. І. Егіз серед вихованців Одеської
рисувальної школи (б. д.); Б. І. Егіз та інші в май-
стерні художника Ж. Констана (Париж) (б. д.);
Б. І. Егіз і Сарафанов (1927); Б. І. Егіз з групою уч-
нів у Стамбулі [1936]; Л. В. Красса-[Арзаманова]
(1938); К. К. Костанді (б. д.); К. К. Костанді з дружи-
ною та дітьми (б. д.).

Друковані матеріали

Відгуки на твори Б. І. Егіза (газетні вирізки, випис-
ки з публікацій) А. М. Федорова, Терцо-Виноград-
ського та ін.

Альманах «Русские на Босфоре» (1928); Федоров А.
«Русские художники в Болгарии» [1930-і рр.]; Федо-
ров А. «Тринадцать журавлей» (1933); вирізки статей
О. Бенуа: «Выставка Буше у Шарпантье», «Выставка
копий», «Выставка театральной декорации», «Памят-
ник нашего времени», «Поворот к сюжету», «Сёра и
его друзья», «Эфиопская школа живописи» (б. д.).

Вірізки з газет, з календаря на різні теми (1929–
1938); каталог Вільнюського музею (1945); програми,
проспекти (б. д.).

Ілюстративні матеріали

Репродукції з газет і журналів портретів діячів
культури (В. Г. Авсеєнко, В. Антонович, В. Велич-
ко, Б. Грінченко, В. Доманицький, М. Драгоманов,
А. Куїнджі, В. Немирович-Данченко, Л. Толстой)
(б. д.); Костанді К. К. «У больного товарища» (лис-
тівка) (б. д.).

ЕРНСТ Теодор Ріхард (Федір) Людвигович (Львович) (1891–1942) – мистецтвознавець

Народився у м. Києві. Навчався у Берлінському університеті (1909–1910 рр.). 1910 р. вступив до Київського університету на історико-філологічний факультет на кафедрі історії й теорії мистецтв. Під час Першої світової війни як громадянин Німеччини був висланий до Челябінська. Повернувся до Києва 1917 р. і прийняв російське громадянство. 1919 р. закінчив Київський університет. Працював у відділах мистецтв при органах освіти, відділах охорони пам'яток старовини й мистецтва (1919–1925). Один з організаторів Київської картинної галереї, ініціатор створення Всеукраїнського музейного містечка у Києво-Печерській Лаврі. З 1923 р. – зав. художнім відділом Всеукраїнського історичного музею ім. Шевченка. Викладав у Київському художньому технікумі, з 1923 р. – у Київському археологічному інституті Української академії наук, Київському художньому інституті (професор), з 1919 р. – редактор комісії для складання Біографічного словника діячів України. Член Історичного товариства Нестора-літописця, Наукового товариства імені Шевченка, Українського товариства архітекторів та інших товариств. У 1931–1933 рр. – старший науковий співробітник ВУАН, у 1928 році обраний членом-кореспондентом Державної академії художніх наук у Москві.

1934 р. засуджений до трьох років виправно-трудових таборів. Після звільнення був позбавлений права жити в Україні. У 1936–1937 рр. – директор Музею будівництва каналу «Москва-Волга» у м. Дмитрові; у 1937–1938 рр. – заступник директора Казахської національної художньої галереї у Алма-Аті. У 1938–1940 рр. – співробітник, заступник директора Башкирського державного художнього музею. 1941 р. заарештований та звинувачений у шпигунстві та зраді. Розстріляний 1942 р.

Фонд 13; 671 од. зб. (1855–1941).

Наукові і творчі матеріали

Дослідження:

«Андреевская церковь в Киеве» (1910–1912); розвідки про творчість Г. Нарбута (1922–1926); «Контракти і контрактний будинок у Києві. 1798–1923. Культурно-історичний етюд» (1923); «Искусство Украины» [1925]; «Ще про плани Києва XVII–XVIII віків» [1927]; «Наклеп на М. О. Врубеля (З приводу статті С. Скляренка)» [1929]; «Пам'яті Олександра Мурашка (З нагоди десятиліття з дня смерті 15 червня 1919 р.)» [1929]; «Давній Київ» [1931]; доповідь на урочистому засіданні, присвяченому декаді української культури в Грузії [1931]; словник з питань мистецтва та статті до енциклопедій [1931–1932]; «Українське мистецтво» [1931]; «Шевченкова картина «Невільник» [1931]; «Шевченко як маляр на тлі його доби» [1932–1933]; «Архитектурный комплекс Туломы» (1936); «Дмитров и старый водный путь» [1937]; «И. Е. Репин и Н. И. Мурашко» [1940]; «Архитектурный очерк Киева» (б. д.); «Графічне мистецтво на Україні» (б. д.); «Двадцать лет работы Башкирского государственного художественного музея» (б. д.); «Київська архітектура» (б. д.); «Киевская архитектура XVII–XVIII веков» (б. д.); «Образотворче мистецтво» (б. д.); статті про архітектурні пам'ятки Києва та київських архітекторів (б. д.); «Центральные художественные мастерские Беломорско-Балтийского комбината НКВД» (б. д.).

Робочі матеріали до наукових праць:

Матеріали про митців до «Біографічного словника діячів України» – автобіографії, біографії, списки праць (1920-і – 1930-і рр.); бібліографічні й підготовчі матеріали до досліджень про малярство Т. Шевченка, малярів-кріпаків, архітектурні пам'ятки Києва, мистецтво Башкирії (б. д.); матеріали про Д. Левицького

та В. Боровиковського – виписки з архівних та друкованих джерел, бібліографія, списки їхніх робіт (б. д.).

Нотатки, виписки, бібліографія з різних питань мистецтва та музейної справи (б. д.).

Педагогічна діяльність:

Програма семінару з українського мистецтва [1923–1924]; списки тем та плани студентських рефератів для семінару (1923–1933); звіти про роботу семінару [1924–1933]; план вивчення історії образотворчого мистецтва (б. д.); плани лекцій з історії української архітектури (б. д.); програма з історії українського мистецтва (б. д.).

Рецензії на праці інших авторів:

Шамурин З. «Культурные сокровища России. (Вып. 2). Киев, Москва, 1912» [1913]; Шероцкий К. В. «Киев» [1917]; Prusievich O. «Kamieniec Podolski. Szkic historyczny. Kijów-Warszawa, 1915» [1919]; Рудинський М. «Полтава» (1920); «Мастера современной гравюры и графики. Сборник материалов. Москва–Ленинград, 1928» (1928); Селінов В. І. «Архітектурні пам'ятники міста Одеси. Одеса. 1930» [1930].

Рецензії на праці Ф. Л. Ернста

Камінський В. «Рецензія на роботу Ф. Ернста «Давній Київ» (1932); Шабліовський Є. «Висновок на вступну статтю проф. Ернста до 7 т. творів Шевченка – «Шевченко як маляр» (1933); автор невідомий. «Рецензія на програму з історії українського мистецтва проф. Ернста» (б. д.); «Рецензії на мої праці» (список рецензій на праці Ф. Л. Ернста) (б. д.).

Біографічні матеріали

«Свидетельство о рождении и крещении» (1899); учнівські роботи: літературні твори, матеріали з історії

тощо (1903, б. д.); «Anmeldebuch» – залікова книжка (1909); «Аттестат зрелости» (1909); «Свидетельство» про нагородження золотою медаллю за студентську наукову працю (1914); посвідчення, видані різними установами та організаціями (1917–1939); автобіографії, «Curriculum Vitae» (1918–1940); «Экзаменационный лист» (1918–1919); читацькі квитки (1919–1923); особиста реєстраційна картка (1920); подяки від різних установ і товариств (1922–1938); щоденник (1922–1938); угоди з видавництвами, Всеукраїнським фотокіноуправлінням (1925–1927); свідоцтво про шлюб (1926); матеріали про жартівливий «Орден Св. Сафри», «майстром» якого був Ф. Л. Ернст (1930, б. д.); привітання друзів (жартівливі вірші та малюнки) [з 20-річчям наукової діяльності Ф. Л. Ернста] (1930, б. д.); грамоти (1936–1940); відгук І. Грабаря про наукову й музейницьку діяльність Ф. Л. Ернста (1937); заяви, пов'язані з працевлаштуванням (1937–1941); угоди з музеями (1937–1944); заяви та клопотання про зняття судимості (1938–1941); характеристика (1939); списки праць, виставок і музейних експозицій (б. д.).

Матеріали службової та громадської діяльності

Праця в галузі охорони та збереження пам'яток мистецтва та культурних цінностей:

Про роботу у відділі охорони пам'яток старовини й мистецтва при Головному управлінні мистецтв та національної культури, Всеукраїнському комітеті охорони пам'яток мистецтва та старовини, Українському комітеті охорони пам'яток культури – відношення, звернення, інструкції, постанови, протоколи, списки, листування з питань експертизи націоналізованих цінностей, збереження історичних споруд, вилучення цінностей з церков тощо (1918–1933); про поховання єпископа Нестора Шараєвського біля Софіївського собору (1929).

Робота над спадщиною Г. Нарбута:

Листування офіційних установ, протоколи нарад та засідань редколегій щодо робіт Г. Нарбута та видання праць про його творчість (1922–1929).

Робота в галузі музейної справи, організації виставок:

Нотатки про музеї та музейні експонати (1918–1937); списки картин до виставок, плани виставок, каталоги (1918–1938); «Музей України. Проект» (1925); списки музеїв, листування з ними в зв'язку з підготовкою видання «Музеї України» (1925); матеріали наради музейних працівників м. Києва до Всеукраїнської музейної наради (протоколи, положення, статуту) (1928).

Робота в наукових установах УАН:

Інструкції, доповідні записки, відношення, звіти Постійної комісії для складання Біографічного словника діячів України (1919–1932); статут, кошторис Українського археологічного інституту (1919–1922); матеріали (відношення, проекти) про організацію археологічного з'їзду (1928); плани, звіти, анкети, кошториси Кабінету українського мистецтва ВУАН (1928–1933).

Листування

Адресати: [Бенуа] О. М. (б. д.); Богомолець О. О. [1939]; Зубарів М. І. (1929); [Зуммер] В. М. (1916); Кримський А. Ю. (2; [1940]); Лазаревський І. І. (б. д.); Макаренко М. О. [1928]; Середа А. (1931); Шабліовський Є. С. (б. д.); «Кіуля» [брат] (3; 1917–1918); невідомі особи (7; 1916–1933).

Видавництво «Мистецтво» (1932); видавництво «Пролетарій» (3; 1929); Вища атестаційна комісія (1940); Державна академія художніх наук (Москва)

(2; 1928); Державне видавництво України (2; [1929]); Кабінет історії мистецтв народів СРСР при Державній Трет'яковській галереї (1940); Київський державний університет (1940); науково-дослідча кафедра мистецтвознавства (2; 1930, б. д.); редакційна колегія збірника «Выдающиеся места Украины» (1941); редакція «Большой советской энциклопедии» (3; 1931); ректор Державного київського університету (1933); ректор Київського художнього інституту (1926); «Українська радянська енциклопедія» (5; 1931–1932); Український інститут книгознавства (1926); управа видавництва «Рух» (1932); Шевченківський комітет (1928) та ін.

Кореспонденти: [Алексеев М.] (3; 1924); Альошин П. Ф. (1933); Антонов Д. (2; 1926, 1929); [Артюхова А. В.] (34; 1925–1932); Бабич Г. (1930); [Базилевич В. М.] (23; 1921–1930); Біляшівський М. Ф. (1914); [Бокшенко М.] (1930); Брілінг Г. (3; 1926, 1927); Бутковська Н. (б. д.); Вайнштейн М. І. (4; 1927–1930); Гаврилук Н. (1932); Гауш О. Ф. (б. д.); Гец Л. (1928); [Гіляров] С. (1919); Гладков О. М. (1930); Глезер О. М. (1927); Голлербах Е. Ф. (2; 1927–1931); Гордєєв Д. (1930); Горнунг Л. В. (1927); Григор'єв [Г. І.] (1931); [Дахновський О.] (1919); Дзбановський Е. (1925); [Дложевський С.] (5; 1925); Дорошкевич Г. (1926); [Дубровський В.] (6; 1926–1929); Дяченко М. М. (1927); Евенбах Є. (1927); [Ернст М.], брат (13; 1921–1930); Еттінгер П. (8; 1926–1934); Єршов А. (1926); Жданович Я. (4; 1926); Жук М. І. (3; 1928–1929); Заклинський Р. (3; 1927–1928); Зеров М. (2; 1922); Зубарів М. І. (5; 1928–1929); Зуммер В. М. (2; 1925, 1929); Ігнатович В. (1932); Ісаков С. К. (1925); Клопотов К. М. (1927); Коваленська Н. М. (1925); Козаченко В. (1931); Конашевич (1928); Котляревська М. Є. (б. д.); Кравченко [О.] (б. д.); Кричев

ський М. (1928); Кульчицька О. (2; 1928–1929); [Кунцевич І.] (1913); Лазаревський І. (11; 1925–1928); Левитська Л. (б. д.); [Лесютевич] В. (1923); Липська (б. д.); Литовченко Ю. (б. д.); Лукомський В. (2; 1922–1929); Лукомський К. П. (4; 1922–1923); Меллер В. (1927); Митрохін Д. (6; 1923–1929); Михайлов Ю. (1920); Мішківська Т. (1928); Модзалевський В. (2; 1920); Мозалевський І. (1926); Молчанов А. (1928); Моргалевський І. (2; 1923); Муратова Є. (1928); Мурашко Є. К. (б. д.); Мурашко М. (1928); Нарбут В. (3; б. д.); [Нерадовський] П. (5; 1926–1929); Новицький О. (1927); [Нотгафт Р.] (1926); [Пелехін] М. (1930); Пилипенко Б. (4; 1927–1931); Поплавський О. (5; 1925–1927); [Порубаєв П.] (3; 1930); Рабінерсон А. (б. д.); Rabinerson I. (2; 1927, б. д.); Ряпшо А. (б. д.); Самарин Ю. (3; 1931); Сапожников М. І. (б. д.); [Середа А.] (4; 1928–1933); Симикін (1928); Січинський (б. д.); Сорока (1936); Спаська Є. (4; 1925–1926); Спаський І. (2; 1926, 1929); [Стешенко] Я. (5; 1927–1932); Таранушенко С. А. (9; 1926–1929); Тройницький С. М. (2; 1926, 1929); Федоров-Давидов А. А. (9; 1928, 1931, б. д.); Хижинський Л. С. (6; б. д.); Шміт [Ф.] (2; 1920, 1922); [Шор] С. (1928); Щавинський В. О. (2; 1924); Щербина В. (2; 1916, 1922); дядько Ф. Ернста (15; [1919–1929]); невизначені особи (1919–1933).

Башкирський державний художній музей (б. д.); «Большая советская энциклопедия» (4; 1931); вид-во «Пролетарій» (2; 1929); вид-во «Рух» (2; 1930, 1932); вид-во «Среди коллекционеров» (2; 1922); вид-во Української академії наук (1926); вид-во «Українська радянська енциклопедія» (5; 1931–1932); вид-во «Червоний шлях» (1924); вид. т-во «Друкарь» (4; 1919); вид. т-во «Криниця» (1920); відділ охорони пам'яток старовини й мистецтва при Головному управлінні мистецтв та національної культури (1918); Всесоюзне то-

вариство культурних зв'язків із закордоном (б. д.); Всесоюзний комітет у справах вищої школи (2; 1939, 1940); Всеукраїнська академія наук (5; 1924–1933); Всеукраїнське товариство культурного зв'язку з закордоном (12; 1929–1931); Всеукраїнський археологічний комітет ВУАН (6; 1929–1933); Всеукраїнський історичний музей ім. Шевченка (2; б. д.); Всеукраїнський комітет охорони пам'яток мистецтва і старовини (2; 1919, 1921); газ. «Пролетарська правда» (1928); Державна академія художніх наук (6; 1926, 1927); Державне вид-во «Література і мистецтво» (13; 1930–1932); Державне вид-во «Мистецтво» (10; 1932–1933); Державне вид-во України (23; 1924–1932); дирекція [об'єднаних архівів], м. Відень (2; 1927); дирекція Музею Біломорсько-Балтійського каналу (1937); Другий відділ соціально-економічних наук ВУАН (1933); журн. «Красная нива» (4; 1925–1927); журн. «Радянське мистецтво» (1928); журн. «Українське мистецтво» (1926); журн. «Пламя» (1926); Історичне товариство Нестора Літописця (2; 1919, 1927); Історичний музей Уманщини (1927); «Київський музей Імператора Николая II» (1914); Київська краєва інспектура охорони пам'яток культури (9; 1930–1931); Київський губернський комітет охорони пам'ятників мистецтва й старовини (6; 1920–1921); Київський музей мистецтв при УАН (1925); Комісія історії Києва та Правобережжя ВУАН (1931); Комітет охорони пам'ятників історії й мистецтва (1919); Науково-дослідчий інститут Тараса Шевченка (1930); Народний комісаріат освіти (1933); Омське обласне управління в справах мистецтв (1938); оргбюро Кельнської виставки (1928); редакція «ВАПЛІТЕ» (1928); ректор Харківського художнього технікуму (1923); Російський музей (1922); Українське акціонерне філармонічне товариство «Укрфіл» (1929); Українське бібліологічне товариство (1929); Український науково-дослідчий інститут книгознав-

тва (2; 1928, 1929); Укрголовпрофос (б. д.); «Укрнаука» (3; 1925–1928); управління уповноваженого Музейного відділу Головнауки по Криму (1924); Художній інститут (3; 1925–1926); Художньо-історичний музей у Сумах (1926); Центральний пролетарський музей Полтавщини (1923); Чернігівський державний музей (1926) та ін.

Матеріали інших осіб

Наукові праці:

Базилевич В. «По Днепру в окрестностях Киева» (б. д.); Васютинский. «Д-р Эрнст Николаевич Неезе» [Некролог] (1930); Воинов В. «Нарбут-акварелист» (1925); Гельман Р. Б. «Доклад о Покровской церкви г. Переяслава» (1923); Гельман Р. Б. «Грецькі церкви м. Ніжина» (б. д.); Голлербах Е. «Творчество Г. И. Нарбута» (1925); Голлербах Е. «Обложки Г. Нарбута» [1925]; Голлербах Е. «Книжные знаки Г. Нарбута» [1925]; Голлербах Е. «Силуэты Г. Нарбута» (1928); Голубець М. «Олена Кульчицька: з приводу її воєнних картин» (б. д.); Добужинский М. «О Нарбуте» (1924); Домогацкий В. «Краткий очерк московской скульптуры XVIII и XIX в.» (1925); Домогацкий В. «Фактура и метод ее исследования» (1928); Егоровская Л. П. «Биография украинского художника Петра Алексеевича Левченко (1855–1917)» (1924); Єрисова В., Терпиловська Л. «Михайловський собор» (б. д.); Крип'якевич І. «Український дереворит і твори Олени Кульчицької» (б. д.); Кричевський В. «Нарбут в Українській академії мистецтва» (1928); Лукомський В. «Нарбут як геральдичний мистець» (1925); Митрохін Д. «Рисунок Нарбута» (1925); Мішківська Т. «Малярство художників-кріпаків» [1932]; Моргалевський І. [Доповідь про пам'ятки архітектури княжої доби в Україні] (б. д.); Нарбут Г. Автобіографічні уривки (1919); Нерадовский П. И. «Нарбут и его книги для

детей» (1925); Прахов А. В. «Докладная записка об археологическом исследовании церкви в с. Зимно близ города Владимира-Волынского профессора СПб университета А. В. Прахова» (1886); Самуїл, архімандрит, ректор Києво-Братської академії. «Мнение. Чему именно в какой школе и как обучать должно» (1763); Селінов В. [Про О. О. Агіна] (б. д.); Січинський В. «Меморіальна графіка Г. Нарбута» [1925]; Спаська Є. «Орнамент бубнівського посуду» (1926); Таранушенко С. «Мотиви старого українського мистецтва в творах Нарбута» (1928); Тройницький С. «Егор Иванович Нарбут» [1925]; Яремич С. «Місце Нарбута в українському мистецтві» (1925).

Нариси до видання «Музеї України» (1925)¹:

Автори: Бабенко В., Безвенглинський Б. П., Богуславський П., Бочков Д., [Бременко], Брілінг Г., Вайнштейн М., Василько В., Виноградський Ю., Волошин Я., Гаккебуш С., Галюн І. П., Ганець С., Данилевич В., Даньківська Р., [Дахнович А.], Дложевський С., Зельонов П., Камінський, Коваленко І., Козубовський Ф., Корнилович М., Костанді М. К., Крестинський Г., Мальченко В., Ніколаєв О. О., Омельченко В., Онацький Н., Резанов В., Риженко Я., Розанов Я., Семенчик М., Сибильов М., Сіцінський Е., Стефанович С., Таранушенко С., Терещенко С., Фабріціус І. В., Харченко Н., Человников, Штепа К.

Листування:

[Артюхова А. В.] до невідомого (5; 1927–1928); Бутник С. Д. до Михайла Михайловича (1923); Лукомський К. П. до Франца Францевича (1922); Нарбут В. до Литвинової Н. О., Модзалевського Б. Л., Тройницької М. А. (3; б. д.); Нарбут В. до невідомих осіб (3;

¹ Деякі нариси супроводжуються листами до Ф. Ернста.

1922, 1925, б. д.); Нарбут В. до Ленінградського відділення Головнауки, Російського музею (2; 1922, б. д.); невідомі особи до [Виєзжаєва] Р. І. (1927), до Сергія Олексійовича (1927).

Російський музей до Нарбут В. (1925).

Фотографії

Ф. Л. Ернст (1902–1926); Ф. Л. Ернст з рідними та друзями (1902–1926); Ф. Л. Ернст з співробітниками, на розкопках, засіданнях тощо (1911–1938); [батьки й родичі Ф. Л. Ернста] (1902–1926); гімназійні друзі Ф. Л. Ернста (1909); [Т. Л. Байкова, майбутня дружина Ф. Л. Ернста] (1913); В. М. Зуммер (б. д.); невідомі особистості й групові фото (1903–1930, б. д.).

Пам'ятки архітектури, їхні фрагменти, краєвиди Києва, Глухова, Гусятина, Виборга, Нарви та інших міст.

Фрагменти музейної експозиції та експонати з різних музеїв (1912–1930).

Образотворчі матеріали

Оригінальні:

Ворзар Н. Пам'ятки архітектури (малюнки) (1927); Ернст Ф. Пам'ятки архітектури, портрети, карикатури (малюнки – окремі та в альбомах) (1904–1909, б. д.); Конашевич В. Гравюри [1920-і роки]; Лукомський Г. Портрет М. В. Трубецької (малюнок) (1919); Нарбут Г. Книжкові обкладинки (1916–1919); Омельченко Т. Гравюри [1920-і роки]; (б. д.); Реріх Б. Портрет Філатова-Волгіна (малюнок) (1919); Хижинський Л. Книжкові обкладинки та інші малюнки (1926–1929).

Невідомі автори: екслібриси (1917–1928); портрет Ф. Л. Ернста (полотно, олія) (б. д.); малюнок-план іконостаса Києво-Печерської Лаври (б. д.); план-фасад Домініканського костела у м. Кам'янці-Подільському (1865).

Репродукції:

Зображення пам'яток архітектури; твори мистецтва у т. ч. з колекцій Дрезденської галереї, Музею Ханенка та інших галерей і музеїв (окремі аркуші й альбоми, художні листівки).

Фоторепродукції творів мистецтва – живопис, іконостас, графіка, розпис, мозаїка, художнє скло, порцеляна тощо.

Вирізки з періодичних видань з репродукціями творів мистецтва.

Друковані матеріали

Карти:

Карти-плани Києва (1855–1915); «Специальная карта Европейской России» (1911–1920); карти Волинської, Подільської, Чернігівської губ. (б. д.); карти окремих місцевостей різних губерній України (1913–1917) та ін.

Окремі відбитки, брошури, буклети, каталоги, збірки, бюлетені:

Ернст Ф. «Георгій Нарбут та нова українська книга» (1926); фрагменти видань та окремі відбитки статей М. П. Алексеєва (з дарчим написом Ф. Л. Ернсту), А. С. Гущина, Ф. Л. Ернста, О. Новицького; С. Таранушенка, Є. Холостенка (б. д.).

«План Киева, составленный в 1695 г. Издание Киевской комиссии для разбора древних актов» (1893); «Устав Общества исследования искусств» (1917); Межигірський мистецько-керамічний технікум [проспект-реклама] [1927]; «Українське малярство» [проспект видання] [1930].

Матеріали до обрання нових академіків ВУАН (1926).

Періодичні видання.

«Архитектурная газета» (1936); «Архитектурно-художественный еженедельник», № 18 (з дарчим над-

писом П. Альошина) (1916); «Бюлетень комісії краєзнавства УАН», № 2 (1924); «Всесвіт» (1927); «За радянську академію» (1932, 1933); «Иллюстрированное приложение к «Строительной газете» (1939, 1940); «Киевская мысль» (1914); «Москва-Волгострой» (1936–1937); «Музыка» (зі статтями Ф. Л. Ернста та Д. Щербаківського) (1924); «Нарвський листок» (1909–1910); «Неділя. Літературно-науковий тижневик» (1911); «Пламя» (1926); «Сборник общества изучения русской усадьбы. Выпуск 1, 2–3» (1928); «Советское искусство» (б. д.); «Сталинская трасса» (1936–1937).

Вирізки з газет з матеріалами про мистецтво й культуру (1912–1941).

Афіші й оголошення музеїв, галерей про виставки, засідання мистецьких об'єднань, збори тощо.

Лит.: Бережина А. Собори наших душ. 2. Справа Федора Ернста // Пам'ятки України. – 1989. – № 2. – С. 58; Білокінь С. Федір Ернст // Там само. – С. 54; Білокінь С. Федір Ернст і Київ // Наука і культура. Україна. – К., 1992. – Вип. 2. – С. 507; Ернст Т. Із спогадів. Публікація С. Білоконя // Пам'ятки України. – 1989. – № 2. – С. 60–61; Нестуля О. Україна стала його долею (Ф. Л. Ернст) // Репресоване краєзнавство (20-і роки). – К., 1991. – С. 101–113.

ЄРОФІЇВ (Єрофєєв) Іван Федорович (1882–1953) – письменник, історик, етнограф, фольклорист, літературознавець

Народився в с. Андрушівка на Поділлі (теп. Погребищенський р-н Вінницької обл.). Середню освіту отримав в

III Київській гімназії. Закінчив історико-філологічний факультет Університету св. Володимира (1907). Після закінчення університету – на педагогічній роботі в школах Сімферополя; в цей же час – співробітник Таврійської архівної комісії (після революції – Кримське товариство історії, археології та етнографії).

З 1921 р. працює в Харкові на різних посадах: викладача середніх і вищих навчальних закладів, наукового співробітника кафедри історії української культури, співробітника Музею Слобідської України, де заснував рукописний відділ і зібрав колекцію етнографічних, художніх і рукописних експонатів; працює в галузі етнографії під керівництвом акад. М. Сумцова.

1934 р. переїжджає до Києва, викладає латину в медшколах та інститутах. Член Київського наукового товариства вивчення української літератури, історії та етнографії; Ленінградського етнографічного товариства, Спілки селянських письменників «Плуг».

Фонд 36 – колекція 1, 53 од. зб. (1903–1945).

Див. також фонд 28.

Наукові і творчі матеріали

Статті:

«Грошевий облік» [1925]; «Старі народні назви мір, ваги й грошей на Україні» [1925]; «Професор Академії художеств академік Іван Іванович Соколов» (некролог) (1933); «Літературний матеріал в букварях (заметки к заседанию группы)» (1937); «Дані аналізу букварів різних авторів» [1938]; «Один з друзів О. М. Серова» (про М. Є. Славінського) [1941]; розвідка про У. Кармалюка з широкою бібліографією [1945]; «Академік І. І. Соколов (один з приятелів Шевченка)» (б. д.); «Аналіз букварів найбільш видатних авторів як Ушинський, Толстой, Вахтеров та інших» (б. д.); «Головна бібліографія» (про У. Кармалюка) (б. д.); «Забытый инструмент» (про гуслі) (б. д.); «Літератур-

ні матеріали в букварях. Бібліографія, рецензії» (б. д.); «Літературні матеріали в букварях. Довідкові матеріали» (б. д.); «Літературні матеріали в букварях. Конспекти букварів за час від XVIII в. до наших днів» (б. д.); «Лосенко О. П.» (б. д.); «О. І. Петруняка-Лоначевський (з нагоди 65-річчя першого збірника буковинських народних пісень)» (б. д.); про походження українських прізвищ (фрагмент) (б. д.); рецензія на повість В. Кучера про У. Кармалюка (фрагмент) (б. д.); «Спомини про В. С. Александрова» (б. д.); «Справочный материал по истории букваря» (б. д.); уривок статті про твір М. Горького «Хан и его сын» (б. д.); фрагменти статті про живописні портрети У. Кармалюка (б. д.); «Хронологічна канва» (розгорнута хронологія життя У. Кармалюка) (б. д.).

Фольклорні записи:

Пісні про У. Кармалюка (с. Ревухи – пов. Сквира, с. Хомутець – пов. Радомишль; с. Дунаївці, с. Мізяків, с. Андріївка – Поділля; с. Білозерка – Херсонщина; с. Письмачівка – Катеринославщина, с. Веселе – Таврія) (1918–1929, б. д.); народні звичаї закликання морозу на Різдво та Водохреща (с. Буда, с. Лугинки, с. Радогоща – Коростенщина; с. Двірець, с. Сквородки – Волинь; с. Білозерка – Херсонщина) (1925–1927, б. д.); колядки, щедрівки, веснянки (б. д.).

Науково-допоміжні й робочі матеріали:

Виписки із фольклорних збірників Я. Головацького, П. Гнедича, Б. Грінченка, М. Драгоманова, А. Метлинського, П. Чубинського, Д. Яворницького, журналів «Зоря», «Киевская старина», «Основа» (1918–1929, б. д.); замітки та бібліографія про українські власні імена (1934, б. д.); бібліографічні матеріали й нотатки до тем: «Кармалюк», «Вересай», «Потебня», «Глінка», «Лесаж», «Загадки», «Прислів'я» (б. д.);

виписки з історичних документів про селянські заворушення XIX ст. (б. д.); нотатки про А. Веделя, Дашкевича, М. Цертелева (б. д.); нотатки про арфу, гуслі (б. д.).

Біографічні матеріали

«Життєпис наукового працівника Ів. Фед. Єрофеева» (б. д.); список праць (неповний) (б. д.).

Листування

Кореспонденти: Куліцький К. (1925); Масл[ов] С. (1935); Микасов (1925); Сіцінський Є. (1935).

Всеукраїнське фотокіноуправління (ВУФКУ) (1925).

Матеріали інших осіб

Ветухов О. «Попереднє слово» (до статті «До питання про старі українські міри, вагу та грошевий облік») (1925); Гулак-Артемівський Я. «Моя політична автобіографія» (1928); Куліцький К. Пісні про У. Кармалюка (с. Хомутець – пов. Радомишль) (1925); невідомий автор. Історія театру (фрагменти) (б. д.).

Довідка про смерть О. І. Лоначевського-Петруняки (1907).

Листування:

Танашевич Л. М. до Віктора Северяновича (1903).

Друковані матеріали

«Заметки к истории древнерусск[их] собств[енных] имен» – журнал «Библиограф», № 4–5 (1892); Александров В. С. «Моя могила» (муз. М. Лисенка), ноти (1895).

Матеріали, присвячені пам'яті Д. М. Щербаківського: Єрофєїв І. Ф. «Проф. Д. М. Щербаківський» (некролог) – газ. «Культура і побут» (21.06.1927); газ.

«Київ пролетарський» (12.06.1927); газ. «Комуніст» (8.06.1927, 12.06.1927); газ. «Пролетарська правда» (9.06.1927, 12.06.1927);

Ілюстративний матеріал

Репродукції портретів В. С. Александрова (2; б. д.).

Лит.: Кравців Б. Розгром українського літературознавства 1917–1937 рр. // Записки наукового товариства ім. Шевченка. Т. 173 // Збірник на пошану українських учених, знищених большевицькою Москвою. – Париж; Чикаго. – 1962 – С. 285; Українська літературна енциклопедія. – К., 1990. – Т. 2. – С. 186.

ЙОРИШ Володимир Якович (1899–1945) – композитор, диригент

Народився в м. Катеринославі. Закінчив Катеринославське музичне училище (1917) та Катеринославський вищий музичний технікум (1925). У 1920-х рр. розпочав диригентську діяльність. Протягом 1920–1928 рр. працював диригентом у різних оперних та драматичних театрах і пересувних оперних колективах України – Катеринославському оперному театрі, Київській опереті, оперному колективі Зиміна, драматичному театрі ім. Шевченка, театрі М. Заньковецької. Одночасно протягом 1923–1928 рр. був деканом теоретичного факультету Дніпропетровського музичного технікуму та керував оперним класом. У 1928–1933 рр. – диригент і головний диригент Державного робітничого оперного театру. У 1922–1934 рр. – диригент Харківського державного столичного театру опери та балету. З 1934 р. – диригент, а з 1943 р. – головний диригент Українського театру опери та балету (Київ). Автор багатьох музичних творів різних форм. Заслужений артист УРСР (1932).

Фонд 18, 128 од. зб. (1899–1944).

Матеріали творчої та педагогічної діяльності

Симфонічні твори:

«Симфонія № 1 (e-moll)» (партія віолончелі) (1922); «Увертюра пам'яті Леніна» (партитура) (1925); «Симфонія № 3 (Пам'яті Шуберта)» (партитура) (1925); «Сюїта «Базар» (партитура, оркестрові партії) (1928–1933); «Симфонія № 4» (партитура, оркестрові партії) (1932).

Опери:

«Іван Кармелюк» (партитура) (1928); «Бур'ян» (партитура, клавір, квартет) (1930); «Поєма про сталь» (партитура, хорові партії) (1931–1932); «Гайдамаки» (фрагменти, чернетки) (1934); «Щорс» (партитура, клавір, окремі номери) (1936–1947); «Доля поета» (ескізи) (1939–1940); «Поєма о топоре» (теми) (б. д.).

Балети:

«Три пояса» (чернетки) (1944); «Бісова ніч» (чернетки) (б. д.).

Інструментальні твори:

Твори для фортепіано: «Prélude № 5» (1921); «Тема с варіаціями (для фортепіано в 4 руки)» (1922); «Плясовая» (1922); «Соната (c-moll)» (1923); «Prélude F-Dur» (1926); «Прелюд» (1943); «Вальс «Triste» (б. д.); «Плескач (Оп. «Наталка Полтавка»)» (б. д.); «Prélude № 9» (б. д.); «Романс» (б. д.); «Триколінний козачок» (б. д.).

Ансамблі: «Четырѣхголосная имитация для квартета. (Своб[одный] стиль)» (1922); «Четырѣхголосная имитация (свободный стиль) для струнного квинтета» [1922]; «Октет на тему народної пісні «Ой у полі вітер віє» (1930); «Військова похідна». Тріо для скрипки, віолончелі та фортепіано (1932); «Струнний квартет № 1 (народні мотиви). C-Dur» (б. д.).

Твори для духового оркестра:

«Марш ко дню освобождения Украины» (партитура) (б. д.).

Твори для хору й оркестра, хору й фортепіано:

«Nocturno» (партитура для хору та соло тенора з партією рояля) (1926); «Танкіст» (пісня-марш для чоловічого хору у супроводі фортепіано) (1934); «Привіт наркомові» [для мішаного хору та фортепіано] (1936); «Песня о буревестнике». Ораторія для 4-х солистов, смешаного хора, симфонического и духового оркестров» (клавір) (1938); «Кантата пам'яті Т. Шевченка» (для симфонічного оркестра, мішаного хору, двох солістів (сопрано, бас) та соло декламація. Текст М. Рильського) (1939); «Гроза» [для хору і фортепіано] (б. д.).

Пісні, романси, обробки:

«Тоска». Элегия (для сопрано или тенора). Слова А. Грабенко» (1923); «Фея». Слова Г. Ковалевского» (1923); «Смерть лейтенанта Шмитта». Мелодекламация» (1924); «Батько й син». Балада, про баса; слова П. Капельгородського» (1930); «На Ордані» (комічна музична картина), про тенора. Слова Руданського» (1930); «Жінці будівниці», про сопрано» (1930); «Вперед» (слова Є. Григорієва) (б. д.); «Краснофлотская» (б. д.); «П'ятисотниці» (б. д.).

Музика до п'єс:

«Полум'яри» (чернетки) (1922); «Коли народ визволяється» (б. д.); «Легенда» (чернетки) (б. д.).

Редакція творів інших композиторів:

Гулак-Артемівський С. «Запорожець за Дунаєм» (партитура, фрагменти) (1930, 1934); Лисенко М. «Наталка Полтавка» (фрагменти) (1935); Лисенко М. «Тарас Бульба» (увертюра, оркестрові партії) (б. д.).

Навчальні програми:

Програми і плани навчання Катеринославського музичного технікуму (1925–1926, 1935–1936).

Чернетки, уривки, ескізи різних музичних творів; начерк статті про оперу П. Чайковського «Євгеній Онегін».

Відгуки на праці В. Я. Йориша

М[...]. «Акомпанімент опери «Запорожець за Дунаєм» (б. д.); М[...]. «Турецька музика 3 акту опери «Запорожець за Дунаєм» (б. д.); Шац. «Вступне слово до концерту з творів композитора Володимира Яковича Йориша» (1933); невідомий автор. Відгук на симфонію В. Я. Йориша «1917 год» (б. д.).

Біографічні матеріали

«Выпись из первой части метрической книги Екатеринославской епархии города Екатеринослава Лазаревской церкви, за 1899 год» (про хрещення) (1900); «Аттестат зрелости» (1918); «Свидетельство о приписке к призывному участку Екатеринославского уезда» (1918); посвідчення про закінчення Катеринославського музичного технікуму в 1925 р. (завірена копія; є фото В. Йориша) (1925); посвідчення, довідки (1924–1933); довідки про роботу (1926, 1933); рекомендація для вступу в Ленінградську консерваторію (1926); умови й угоди з театрами, видавництвами та ін. установами про роботу диригента, написання та видання музичних творів (1928–1940); «Автобіографія» [1930]; витяг з ухвали Народного комісаріату освіти про надання звання заслуженого артиста УРСР та почесної грамоти НКО (1933); почесні грамоти від різних організацій (1942, 1944); «Автобіографія» (б. д.) «Личное дело» (б. д.); «Трудовой список» (з даними за 1914–1934 рр.) [1935] та ін.

Матеріали службової та громадської діяльності

Витяг з протоколу (1938); положення про художню раду при Українському радіокомітеті (1940); повідомлення про затвердження В. Йориша членом художньої ради Українського радіокомітету (1940); план роботи художньої ради Українського радіокомітету (1940); план роботи художньої ради (1941); план шефської роботи (б. д.) та ін.

Листування

Кореспонденти: Антонов С. М. (1937); Біхельман М. Л. (2; 1928); Войтенко В. (1928); Воронько П. М. (1934); Гончаров (1936); Гродзинський А. (1936); Донченко О. І. (б. д.); Єрофеев А. Г. (3; 1934, 1936); Козицький П. (2; 1928; 1935); Кожена О. (1937); [Косенко А] (б. д.); Корчмарьов К. (1935); Л. К. (1940); Мамонтов Я. (2; 1927, 1935); Манько Г. Я. (1936); [Маргулян] (2; 1928); Нахабін В. М. (1934); Новосадський Б. І. (1930); [Фортунато] Л. (б. д.); Хайкін Б. Е. (1937); Циркунова М. (б. д.) та ін.

Державне видавництво «Мистецтво» (1933); Держтеатр ім. Заньковецької (1932); Комітет з радіофікації та радіомовлення (1934); Музичне державне видавництво (МУЗГИЗ) (1936); оргкомітет Спілки радянських композиторів України (1938); «Посередницьке бюро робітників мистецтв» (1930); Свердловський театр музичної комедії (2; 1936, 1937); сектор працівників мистецтв (1924); Українське акційне філармонічне товариство (1938); «Управление Ленинградскими и пригородными дворцами и парками Ленсовета» (1936); Харківський музично-театральний інститут (1934) та ін.

Вітальні телеграми від різних осіб та колективів (1938, б. д.).

Матеріали інших осіб

Документи:

Волков О. Д. Атестат про закінчення Таганрозького комерційного училища (1914); Косенко О. С. «Свиде-

тельство» про закінчення хорового технікуму при Державній академічній капелі, м. Ленінград (копія) (1930).

Статті:

Бурлака Ф. «Творці музики» (нариси про українських радянських композиторів) (б. д.); Левинсон И. М. «Мнение рефлексолога-психиатра о творчестве М. И. Сапожникова» (1926).

Музичні твори:

А. К. «Увертюра оперы «Тарас Бульба», муз. Лысенко, инструмент. А. К.» (б. д.); [Вайнтрауб Л.] Перекладення для фортепіано в 4 руки «Увертюри» до опери «Запорожець за Дунаєм» (1942); Козицький П. «Козак Голота» (партитура, оркестрові партії) (1927); Яновський Б. «Земля горить» (оркестрові партії) (б. д.) та ін.

Лібретто, п'єси:

Варавва О. «Павка Корчагін» (лібретто опери) (1936); Галабуцька О. «Маруся Богуславка» [лібретто] (б. д.); Дольд-Михайлик Ю. «Щорс» (п'єса, лібретто опери – уривки) (1937); Кавалерідзе І. «Запорожець за Дунаєм» (За Артемовським) [лібретто] (б. д.); Мамонтов Я. «Гетьманщина» (тетральне видовище на 4 дії) (1932); Розанов П. «Расплата» [лібретто] (1943); Риндіна Н., Суктоль Д. «Лейло-уйло-анла (Сторонись, я иду)» (лібретто опери для дітей старшого віку) (1947); невідомий автор. «Гайдамаки» (фрагмент лібретто) (б. д.).

Листування

Рильський М. до Івана Сергійовича (записка) (б. д.).

Фотографії

В. Я. Йориш (1933, б. д.); дружина В. Я. Йориша (б. д.); сцени з опер В. Я. Йориша (б. д.).

Види Праги (б. д.).

Образотворчі матеріали

Констан Бенжамен. «Zoraida» (гравюра) (б. д.)

Друковані матеріали

Лібретто опер В. Я. Йориша, С. С. Гулака-Артемовського, Д. Пуччіні, М. Римського-Корсакова, Д. Россіні.

Музичні твори Е. Гріга, М. Мусоргського, Ю. Шапоріна; пісні з опери «Наталка Полтавка» в обробці В. Я. Йориша.

Брошури та журнали: Виноградов В. «Против церковщины в музыке» (1931); «Дворцы и парки Ленсовета летом» (1936); Єфремов С. «Іван Франко» (1919); «Театр и драматургия» (ж.) (1936); «Фестиваль оперного і балетного мистецтва» (1941).

Програми та афіші оперних спектаклів і концертів, у яких диригував В. Я. Йориш.

Газети, газетні та журнальні вирізки зі статтями про театр і музику, твори В. Я. Йориша та його диригентську діяльність.

Лит.: Історія української музики. – К., 1992. – Т. 4. – С. 351, 352, 357, 363, 368, 424, 425, 443 та ін.; Йориш Володимир Якович // Українська радянська енциклопедія. – К., 1979. – Т. 4. – С. 482.

КІСТЯКІВСЬКИЙ Олександр Федорович (1833–1885) – криміналіст та історик права, етнолог, археограф

Народився в с. Городище (тепер Бахмацького р-ну Чернігівської обл.). Закінчив юридичний факультет Київського університету (1857). З 1864 р. – приват-доцент, а з 1869 р. до кінця життя – професор кримінального права та процесу цього ж університету. Один із засновників і голова Київського юридичного товариства. Прихильник класичної школи кримінального права. Досліджував звичаєве право, історію права та судоустрою в Україні. Зібрав, систематизував і видав працю «Права, за якими судиться малоросійський народ» (1879). Брав активну участь в українському журналі «Основа». Співпрацював з П. Чубинським та П. Єфименком. Був членом Південно-Західного відділення Російського географічного товариства.

Фонд 1–колекція 1, 62 од. зб. (1847–1880).

Матеріали до наукових досліджень¹

«О пирах и братчинах» (1848); «Суеверия вообще и колдовство, связанные с повальными болезнями и курганами» (1872); «О рождении и крещении» (1876); «Погребение и погребальные обычаи» (1876–1878); «1. Вопрос о жилищах. Постепенное развитие внешнего благосостояния и понятий религиозных предметов. 2. Проклятые племена» (1877–1878); «Инородцы. Этнография» (1877–1878); «К вопросу о ведовстве и колдовстве» (1877–1878); «К вопросу о народной медицине» (1877–1878); «Обращение с горцами» (1877); «К вопросу о выбрасывании стариков и детей» (1878); «Пьянство» (1878); «Убийство диких птиц – преступление. Оскорбление фетиша – преступление» (вірування в огонь, дерева, тварин) (1878); «Пословицы» (1879, б. д.); «Заговоры» (б. д.); «К вопросу происхождения религии. Мифология» (б. д.); «К вопросу о символах»

¹ У цій рубриці наявні матеріали як самого фондоутворювача (нотатки, записи, виписки, спостереження), так і інших осіб та окремі друковані джерела, якими він користувався при написанні праць з певної теми та укладанні добірок з певної проблематики.

(б. д.); «Народные праздники» (б. д.); «Обращение с пленными» (б. д.); «Пища. К вопросу об употреблении некоторых родов пищи в известные дни, праздники или по случаю известных событий» (б. д.) та ін.

Листування

Кореспонденти: Журавченко М. (1876); Єршов А. (1878); Кістяківський Ф. (з етнографічним матеріалом) (1878); Литвинова П. Я. (1879); [Пирогов В.] (з етнографічним матеріалом) (1879); невідомий (з текстом легенди про воїна і мор на людей) (1878).

Матеріали інших осіб

Белогриц-Котляревский Л. «Поверья» (1879); Березов И. Г «Как народ предохраняется от скотского падежа и холеры» (б. д.); Диминский О. А. «Понятие о загробной жизни грешников. О пчелах. Заговоры. Наблюдение О. А. Диминского, учителя народного училища в м[естечке] Лысянке» (1878); Ершов А. «К вопросу о ведовстве и колдовстве (Полтавской губернии Лохвицкого уезда)» (1878); Ершов А. «О ведовстве» (1878); Журавченко М. «К вопросу о ведовстве и колдовстве» (1877); Журавченко М. «Первобытные единицы счета...» (схемы запису грошових сум, лист з коментарем) (1876); Исаевич. «О ведьмах, знахарях, шептунах, шептухах и пр.», «Народные поверья о русалках», «О народных обрядах, поверьях, [песнях] и пр.», «О народных поверьях и предрассудках» (б. д.); Квачевская О. О. «Ведьма малороссийская. О домовом» (1877); [Квачевская О. О.] «Верования о душе» (б. д.); Квачевская О. О. «О религиозности малороссов. Русалки» (1878); Квачевская О. О. «Рассказы о кладях и папоротниках» (1878); Короткевич А. «О ведовстве (дополнение)» (б. д.); Короткевич А. «Суеверие» (1880); Лега-Долгополов Б. С. «О ведовстве и колдовстве» (1879); Литвинова П. Я. «О ведовстве и колдовс-

тве (Черниговская губерния, Глуховский уезд)» – з нотатками О. Ф. Кістяківського (1879); Моркотун Н. С. «О происхождении пчелы. О наказании за воровство пчел. Собрано Н. С. Моркотуном, жителем села Недры Переяславского уезда Полтавской губернии» (1878); Небольсин П. В. «О ведовстве и колдовстве (с. Кучеровка Глуховского уезда Черниговской губернии)» (1878); Петрусевич К., Родкевич Н. «Этнографические сведения, собранные в г. Хмельнике и прилежащей местности, составленные по программе П. Ефименко священниками К. Петрусевичем и Н. Родкевичем (Верования и суеверия. Игры и хороводы. Обряды. Народный календарь)» (1869); Салько А. Н. «К вопросу о колдовстве и по вопросу о целомудрии невесты» (1878); Симиренко С. Н. «[Ведьмачество] (с. Сидоровка Каневского уезда Киевской губернии)» (1879); Стрельбицкий Э. «Этнографические сведения о местности сел Джулинок, Чернятки, Шляховой Гайсинского уезда Подольской губернии, собранные приходским священником Эразмом Стрельбицким» (1856); Янковский В. «Народные верования, ... предрассудки соседних между собою сел – Гриненок, Михайловки, Василёвки, Гут, Богдановки и Демкивки, Брацлавского уезда, Подольской губернии ..., собранные во второй половине сего 1869 года» (1869); Яструбецкий И. «Этнографические сведения Подольской епархии Гайсинского уезда села Ладыжинских хуторов приходского священника Иоанна Яструбецкого» (1869).

Друковані матеріали

Грушевский С. «Современные простонародные верования относительно ведунства и колдовства» – фрагмент журн. «Руководство для сельских пастырей», т. II (1865); Ефименко П. «К истории суеверий в Черниговской губернии» – газ. «Особое прибавление к Черниговским губернским ведомостям», № 50 (1877);

Ромаскевич М. «Обряд опахивания» – газ. «Черниговские епархиальные известия», № 18 (1876).

«Поверья, суеверия и предрассудки русского народа» – газ. «Полтавские губернские ведомости. Неофициальная часть» (1847); «Моляны в мордовском селе Катмисе Городищенского уезда» – газ. «Пензенские губернские ведомости», № 37, № 38 (1867, 1868); «Северо-восточная часть Городищенского уезда. Статистический очерк» – газ. «Пензенские губернские ведомости. Часть неофициальная», №№ 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 (1868) та ін.

Лит.: Белогриц-Котляревский Л. Очерк научной деятельности А. Ф. Кистяковского // Киевская Старина – 1885. – Т. 6. – С. 238–254; Луцицкий И. Труды А. Ф. Кистяковского в области истории и обычного права // Там само – 1895. – Т. 1. – С. 64–87; Науменко В. Кистяковский А. Ф. // Там само. – С. 1–43; Фойницкий И. Кистяковский А. Ф. как криминалист // Там само – С. 88–102.

КОЗИЦЬКИЙ Пилип Омелянович (1893–1960) – композитор, педагог, музикознавець

Народився в с. Летичівка на Вінниччині. У 1917 р. закінчив історичний факультет Київської духовної академії. У 1920 р. – Київську державну консерваторію по класу теорії композиції. Протягом 1917–1924 рр. викладав у трудовій школі м. Києва. В 1918–1924 рр. – доцент Київського музично-драматичного інституту ім. М. В. Лисенка. З 1921 по 1928 р. – один з організаторів і керівників Музичного товариства ім. М. Д. Леонтовича. У 1925–1935 рр. – доцент Харківського музично-драматичного інституту. З 1935 по 1937 р. – консультант з музики Одеської кіностудії, а з 1937 по 1939 р. – Київської кіностудії. Протягом

1935–1941 рр. – викладач, а з 1945 по 1960 р. – професор і завідувач кафедри Київської консерваторії. У 1939–1941 рр. – художній керівник Київської державної філармонії. У 1941–1944 рр. – старший науковий співробітник Інституту народної творчості і мистецтв АН УРСР (м. Уфа). З 1943 по 1948 р. – заступник голови Комітету у справах мистецтв при Раді Міністрів УРСР. З 1943 р. – професор Київської консерваторії. Протягом 1952–1956 рр. – голова правління СКУ.

Заслужений діяч мистецтв УРСР (1943).

Фонд 47, 168 од. зб. (1913–1960)

Див. також фонд 1 (додатковий), фонд 6, фонд 8, фонд 18, фонд 36, фонд 42, фонд 46.

Наукові матеріали

Наукові праці:

«Творчість Миколи Леонтовича» (1923); «Українська народна пісня» (1936); «Тарас Шевченко і українська музична культура» (1939); «Вокальна музика башкирського народу» (1942); «Перемога над смертю (П. Тичина – «Похорон друга»)» (1943); «Композиторська молодіж станиця столиці» (1951); «Іван Сергійович Патержинський» (1952); «Невмируща пісня» (1956); «Українське радянське хорове мистецтво» (1957); «Бедржих Сметана» (б. д.); «Додаткові тексти до плакату «Українські композитори-класики» (б. д.); «Дойна» (б. д.); «Життєвий та творчий шлях композитора Людкевича» (б. д.); «За високоідейну радянську музику» (б. д.); «За кобзу» (б. д.); «Історичний розвиток українського музичного мистецтва» (б. д.); «Кирило Стеценко (критико-біографічна характеристика)» (б. д.); «Кобза і революція» (б. д.); «Микола Віталійович Лисенко» (б. д.); «Методичні пояснення до плакату «Українські композитори-класики» (б. д.); «Музика славянських народів на Україні» (б. д.); «Народна пісня. Її роль і значення в

історії української музики» (б. д.); «О классической украинской музыке» (б. д.); «О соотношении интернационального и национального в советском музыкальном искусстве» (б. д.); «Русско-украинские музыкальные связи» (б. д.); «Про кобзу» (б. д.); «Сорок років української радянської музичної культури» (б. д.); «Стан і розвиток українського радянського музичного мистецтва» (б. д.); «Творча дружба» (б. д.); «Тридцать лет украинской советской культуры» (б. д.); «Українська музична культура» (б. д.).

Курси лекцій, спецкурси і програми до них:

«Музичні лекції-концерти. Методичні вказівки» (1919); «История украинской музыки. Стенограмма лекции «Опера Н. Лысенко «Тарас Бульба» (1950); «Стенограмма лекции товарища Козицкого (История украинской музыки)» (1950); «Вступна лекція до концерту польської музики» (1951); «Проект плана-проспекта «История украинской музыки» (разработан кафедрой украинской музыки Киевской государственной консерватории)» (1951); «Пропозиції по поліпшенню етичного виховання в середній повній і неповній школі» (1957); «Видатний український композитор Микола Дмитрович Леонтович» (б. д.); «Програма з історії української музики» (б. д.); «Програма курсу з історії української радянської музики. 32 години лекцій і 16 годин семінарських занять» (б. д.); «Проспект підручника з історії української музики» (б. д.).

Доповіді, виступи:

Доповідь, присвячена 125-річчю з дня народження Т. Г. Шевченка (1935); «О состоянии работы ССКУ и о мерах её улучшения» (1951); «Вступне слово на урочистих зборах, присвячених 45-ій річниці з дня смерті великого російського критика Володимира Васильовича Стасова (колонний зал Київської державної філар-

монії; 30. XI. 54 р.)» (1954); «300-річчя возз'єднання України з Росією – велике національне свято українського і російського народу і всіх народів Радянського Союзу» (1954); тези вступної промови на XI Пленумі СРКУ (1955); «Франко і музика» (виступ на ювілейному пленумі Спілки радянських письменників України 29. VIII. 1956 р.)» (1956); «М. І. Глінка» (1957); «Проспект виступу на з'їзді вчителів» (1959).

Рецензії:

«Рецензія на постанову опери «Честь» (уміщено в спрощеному вигляді в «Правді України» 1947 р.)» (1947); лист-рецензія на книгу В. Дяченка «Микола Віталійович Лисенко» (1952); «Рецензия на дипломную работу: «Программный симфонизм» студентки историко-теоретического факультета Киевской гос. консерватории тов. Алексеевой С. П.» (б. д.); «Рецензія на матеріал «Музична культура Києва» від кафедри української музики Київської державної Ордену Леніна консерваторії ім. П. І. Чайковського» (б. д.).

Робочі матеріали до наукових праць та лекцій:

Нотатки про Г. С. Проценка (1921); екзаменаційні вимоги з історії української музики (дожовтневого періоду) для студентів III курсу Київської державної консерваторії (1949); «Тезиси лекції, прочитаної 16/XII. 57 в малому залі консерваторії «Українська радянська музика за 40 років» (1957); «Зауваження до програми курсу історії радянської музики» (б. д.); матеріали до праці «Украинская музыкальная культура (краткий исторический очерк)» (б. д.); нотатки до проведення лекції «П. Чайковський» (б. д.); «План лекції про Бетховена» (б. д.); робочий план лекції з історії української музики для студентів III курсу Київської державної консерваторії (б. д.); «Состояние и развитие украинской музыки в XIX ст.» (нотатки) (б. д.); чер-

нетка плану лекції «Музична культура періоду розвитку феодальних відносин XVII–XVIII ст.» (б. д.); «Шляхи розвитку української радянської оперної творчості» (нотатки) (б. д.).

Творчі матеріали

Опери:

«Невідомі солдати» – клавір, партитура (1931–1934); «За Батьківщину!» – партитура, клавір, арія, лібретто, танці (1943); «Маруся Богуславка» – партитура (б. д.).

Симфонічні та інструментальні твори:

«Струнный квартет e-moll» (1916); «Танок відьом і вовкулаків» – партитура [1923]; «Хореофрагмент (сюїта для струнного квартету)» (1927); «П'ять мініатюр (Сюїти для симфонічного оркестру)» (1937); «Гротесковий марш» (б. д.); «Завірюха» (б. д.); «Квартет (e-moll)» (б. д.); «Козак Голота» – партитура (б. д.); «Проводи в армію» (б. д.); «Свято» (б. д.); «Танок» (б. д.).

«Скерцо» (1915); «Prélude e-moll» (1920); «Страничка дитинства» – сюїта (1944); «Варіація на купальну пісню» (б. д.); «Колискова» (варіація)» (б. д.); «Пісня степу» (варіація)» (б. д.); «Фортеп'янова сюїта з музики до фільму «Повідь»» (б. д.).

«Вальс квітів» з балету П. Чайковського «Лускунчик» – перекладення для двох роялів (б. д.).

Кантати:

«І цвіте, пишає радість» [1926]; «Квиліла ніч» (соло і дуєт)» [1926]; «Розцвіла весна» [1926]; «До 10-річчя 1-ої трудшколи» [1930]; «Здрастуй, весно!» – клавір, партитура [1930]; «Пам'яті Лисенка» (1942); «Прославляючий кант К. М. Михайлова» (1957); «До возз'єднання українських земель в єдиній радянській державі» (б. д.).

Хори та солоспіви:

«Пастелі» (поезія П. Тичини) (1920); «Наша спілка молода» (1923); «Пісня колективу» (1923); «Риемо, риемо» (1923); уривки триптиха для чоловічого хору «Червоні зорі» [1923]; «Пам'яті В. Леніна «Могутній орел» (1925); «Юнацький марш» (1925); «Волошки» (сл. О. Журливої) (1926–1927); «Авіаційний мітинг» (сл. М. Терещенка) (1928); «Металом горно диха» (1928); «Руки» (сл. М. Терещенка) (1928); «Тракторбуд» (1928); «Поема про китайського снайпера» (сл. М. Шеремета) (1932); «Пісня про Кірова» (1934); «Партизанська» (1934); «Пісня про артілі» (1935); «Кремлівские звёзды» (сл. К. Загорного) [1938]; «Пісня про партію» – партитура (1938); «Граї, курай» (сл. А. Кацнельсона) [1942]; «Колискова» – партитура [1942–1943]; «Лист від дівчини» (сл. В. Ковалевської) (1942); «Лист» (сл. Г. Плоткіна) [1942–1943]; «На перехресті» (сл. Г. Плоткіна) [1942–1943]; «Немецкие воры» (1942); «Сержант» (сл. Я. Городського) (1942); «Пісня зенітчиків» (1942); «Уезжает девушка» (сл. М. Исаковского) (1942); «Песня лётчиков-истребителей» (1943); «Песня о Гуле Королёвой» (1943); «Песня о Марионелле Королёвой» (1943); «Пісня визволення» (1943); «Пісня про Київ» (1943); «Будь славно, природо!» (сл. Г. Сковороди, переспів П. Тичини) (1944); «Державний гімн УРСР» (проект № 3) (1945); «Застольна новорічна» (сл. О. Супруна) (1945); «Здравиця К. П. Хохлову» (сл. І. Тутковської) (1945); «Наше майбутнє» (1945); «Пісня молодості» (сл. П. Тичини) (1945); «Пісня прихильників миру» (1945); «Пісня про Леніна» (1945); «Пісня трудових резервів Київської області» (1945); «Хай буде мир» (1945); «Ленінська зірка» (сл. О. Супруна) (1946); «Оксана» (сл. Г. Плоткіна) (1946); «Комсомольська» (сл. П. Усенка) (1946–1948); «Пісня про пісню» (1946); «Державний гімн УРСР» (проект №4) (1947); «Комсомольська (партизанська)» (сл. В. Сосюри)

(1947); «Пісня про Леніна» (1947); «Піонерська першотравнева» (сл. І. Неходи) (1948); «Пісня матері («Не стріляй горобчиків»)» (сл. В. Сосюри) (1948); «Про Сталіна мудрого пісню складаю» (сл. Я. Купали) (1948); «Сын» (сл. О. Твардовського) (1948); «Наше майбутнє» (1949); «Олександрю Пушкіну» (1949); «Пушкін» (сл. Г. Плоткіна) [1949]; «Цикл песен для малышей трёхлеток» (1949); «Три пісні про мир» (1950); «Пісня про Каховку» (1951); «Ми шофери» (сл. І. Неходи) (1954); «У нас зробили дощ» (сл. П. Воронька) (1954); «Ковалі» (1956); «Веснянка» (1957); «Ленінська зірка» (сл. Г. Плоткіна) (1957); «Пісня про вартового» (1957); «Співай, піонере» (1957); «Фестивальна вітальна» (1957, 1958); «Пісня про радянську Росію» (1958); «Про рідного Леніна» (1958); «Сонце ясне комунізму» (1958); «Українському радянському народові» (1960); «Веснянковий хор» (сл. Б. Грінченка) (б. д.); «Все упованіє моє» (сл. Т. Шевченка) (б. д.); «Дивний флот» (для хору з фортепіано) (б. д.); «Ідуть трактори» (сл. П. Воронька) (б. д.); «Ми дзвіночки, лісові дзвіночки» (сл. П. Тичини) (б. д.); «Ми країни радянської діти» (десять песен для дошкільників) (б. д.); «На городі пастернак» (сл. Т. Шевченка) (б. д.); «Наша Армія Червона» (б. д.); «Нема в мене роду» (сл. П. Куліша) (б. д.); «Ой місяцю маю» (сл. П. Куліша) (б. д.); «Ой одна я, одна» (сл. Т. Шевченка) (б. д.); «Песня о Советской Армии (строевая)» (б. д.); «Пісня курсантів Уфимського піхотного училища» (б. д.); «Пісня про Вітчизну» – партитура (б. д.); «Плач Ярославни» (для хору з фортепіано) (б. д.); «Привіт Радянській Армії» – партитура (б. д.); «Учітеся, брати мої» (сл. Т. Шевченка) (б. д.); «Хор русалок» (з поеми «Причинна» Т. Шевченка) (б. д.).

Духовна музика:

«Світе тихий» [1920]; «Співи з Всенощного бдіння» [1920]; «Херувимська пісня («Щербашинська»)»

(1920); «Христос рождається» (1920); «Шлюб» («Щасливий чоловік»; «Прокимен»; «Ісаїє, радій») (1920); «Вечірня. Початковий псалом» (1923); «Хваліте ім'я Господнє» (б. д.).

Музика до спектаклів:

«Седі» (1926); «Депутат 5-го року» (1930); «Комсомольці» (1930); «Вишневий сад» (1946–1948); «Алмазне жорно» – партитура, клавір (б. д.); «Диктатура» (б. д.); «Східний батальйон» (б. д.).

Музика до кінофільмів:

«Повідь» – партитура, оркестрові партії (1935); «Команда з нашої вулиці» (б. д.); «Мати» – партитура (б. д.).

Обробки народних пісень:

Українські народні пісні: «Мати старчиха» (1921); «Ой під гаєм» (1921–1922); «Ой дуб дуба» (1924); «Ой у полі, полі» (1924); «Через сінечки» (1924); «Ой, глибокий колодязю» (1928, б. д.); «Болить, болить голівонька» (1932); «За моїми воротами» (1932, 1940); «Не стелися, зелений кудрявчик» (1935); «Була в багача» (б. д.); «Гей, мамо» (б. д.); «Да ж тумани з моря» (б. д.); «Дзьоб, дзьобанець» (б. д.); «Журба за журбою» (б. д.); «Крутий беріг» (б. д.); «Наступав Махно на город» (б. д.); «Ой вербо, вербо» (б. д.); «Ой дуба, дуба» (б. д.); «Ой пила, пила» (б. д.); «Ой у полі» (б. д.); «Ой, як поїхав та пан Леbedенко» (б. д.); «Про батька Онипка (партизанський марш)» (б. д.); «Через сінечки» (б. д.); «Чи чула, Гапко» (б. д.); «Як у строк же я ішла» (б. д.); обробки щедрівок (б. д.).

«Старинные башкирские и татарские песни» [1883–1893, 1912–1913]; «Інгушська народна пісня» [1928]; «Неј, od gór sinuch» (польська народна пісня) (1944); «Долина, долина» (словацька народна пісня)

(1950); «Як пас Янко три воли» (словацька народна пісня) (1950); «Куплю собі я коника» (чеська народна пісня) (1951); «Браття, браття, будем співати ми» (чеська народна пісня) (1952); «Выплыл месяц» (російська народна пісня) (1952); «Зашуміли гори» (моравська народна пісня) (1952); «Мила, тобі на добраніч шлю» (словацька народна пісня) (1952); «Ой де ж ви ділися» (чеська народна пісня) (1952); «Ти ж моя хусточко» (чеська народна пісня) (1952); «Будь здорова, Касю золота!» (польська народна пісня) (б. д.); «Гей, там у Татрах» (польська народна пісня) (б. д.).

Біографічні матеріали

Копія наказу Президії ВР УРСР про присудження звання Заслуженого діяча мистецтв УРСР (1943); витяг із протоколу ВАКу Всесоюзного комітету зі справ вищої школи при РНК СРСР про присудження вченого звання професора (1945); автобіографія (1945, 1948, 1951); особисті листки обліку кадрів (1945, 1947–1949, 1952, 1959, б. д.); списки наукових і творчих робіт (1946, 1949, 1952, 1959, б. д.); запрошення [1949, 1957]; довідка про перебування на посаді старшого наукового співробітника в ІМФЕ АН УРСР (1950); повідомлення про затвердження членом експертної комісії з мистецтвознавчих наук на 1952/1953 навчальний рік (1952); програми концертів, на яких виконувалися твори П. О. Козицького (1953, 1956, 1957, 1962); повідомлення про засідання Головної редакційної комісії Української радянської енциклопедії (1958); окремі сторінки щоденника (1959); список партійних і громадських навантажень П. О. Козицького (1959); коротка нотографія та бібліографія [1960]; основні етапи громадсько-політичної роботи [1960]; автобіографічна розповідь «Мое життя» (б. д.).

Матеріали про вшанування пам'яті П. О. Козицького (1960).

Листування

Адресати: Бернандт Г. Б. (б. д.).

Кореспонденти: Бернандт Г. Б. (б. д.); Кудаш С. (б. д.); М'ясогутов (б. д.); Таражин З. (б. д.).

Матеріали інших осіб

Рожалин В. «Струнный квартет. Посвящается участникам исторических камерных утр[енников] в Киевской духовной семинарии 1912 года» (1913).

Листування:

Козицька З. М. до Хрущова М. С. (б. д.).

Друковані матеріали

«Авторський концерт композитора заслуженого діяча мистецтв УРСР, професора П. О. Козицького» (афіша) (б. д.).

Лит.: Гордійчук М. Народ його не забув: До 100-річчя від дня народження П. Козицького // Культура і життя. – 1993. – 23 жовт. – С. 2; Гордійчук М. Пилип Козицький. – К., 1985. – 64 с.; Величко Н. А. П. О. Козицький і проблеми музичного виховання дітей в перше післяреволюційне десятиріччя на Україні // Українське музикознавство. – К., 1990. – Вип. 25. – С. 71–74; Новатор української хорової музики: До 100-річчя від дня народження П. О. Козицького // Календар знаменних і пам'ятних дат '93. – К., 1993. – 4 кв. – С. 16–20; Ржевська М. Творча постать Пилипа Козицького у контексті соціокультурних процесів першої третини ХХ століття // Наукові записки: Мистецтвознавство. – Тернопіль, 1999. – № 2 (3). – С. 30–35; Уманець В. Будівничий музичної культури // Музика. – 1993. – № 6. – С. 14–15; Фільц Б. М.

Хорові обробки українських народних пісень П. О. Козицького // Народна творчість та етнографія. – 1962. – № 2. – С. 67–78.

КОЛЕССА Філарет Михайлович (1871–1947) – музикознавець, етномузиколог, композитор, літературознавець

Народився в с. Татарське Стрийського пов. на Дрогобиччині. Навчався в Стрийській гімназії (1882–1891), у Віденській духовній семінарії (1891–1892), де й здобув музичну освіту, на філософському факультеті Львівського університету (1892–1896). Захистив дисертацію доктора філології у Віденському університеті (1919). З 1909 р. – член Наукового товариства ім. Т. Шевченка, з 1929 р. – голова етнографічної секції цього товариства. З 1939 р. – професор, керівник кафедри фольклору та етнографії Львівського університету; з 1940 р. – директор Державного етнографічного музею у Львові. Академік Всеукраїнської академії наук (1929).

Фонд 27, 150 од. зб. (1900–1940).
Див. також фонд 8, фонд 29, фонд 34.

Наукові матеріали

Наукові праці

Дослідження дум: «Передмова до першого тому мельодій українських народніх дум» (1910); «Українські народні думи, їх історичний підклад, наверствованне, зміст і форма» [1919]; «Українські народні думи» (1920); «Причинки до генези українських народніх дум» (1921); «Варіанти дум, їх характеристика і групуванне» (б. д.); «Варіанти мелодій українських народніх дум, їх характеристика і групуванне» (б. д.); «Думи у відношенню до сербських юнацьких пісень та

московських билин і духовних стихів» (б. д.); «Думи у відношенню до українського і московського героїчного епоса княжої доби» (б. д.); «Останні частини праці про думи у вступі до видання дум: 4. Відношення дум до літературних творів середньої доби. 5. Віршова й музична форма дум. 6. Творці й співці дум» (б. д.); «Передмова до другої серії мельодій українських народніх дум» (б. д.); «Пояснення до текстів дум» (б. д.); «Речитативні форми українських народніх дум» (б. д.); «Розвідка про генезу й наверствовання укр[аїнських] нар[одних] дум» (б. д.); «Студія про музичну форму укр[аїнських] нар[одних] дум» (б. д.); «Українські народні думи у відношенню до пісень, віршів і похоронних голосінь (порівняльна студія у 5 частинах)» (б. д.); «Формули закінчення в укр[аїнських] нар[одних] думках» (б. д.); «Формули закінчення в українських народніх думках у зв'язку з питанням про наверствовання дум» (б. д.); «Характеристика рецитацій Гн. Гончаренка» (б. д.).

«Ритміка українських народніх пісень» (1903–1905); «Огляд укр[аїнської] нар[одної] поезії» [1905]; «Теперішній стан пісенної творчості українського народу» [1909]; «Про віршову форму поезій Маркіяна Шашкевича» [1910–1911]; «Наверствованне й характеристичні признаки українських народніх мельодій» (1916); «Мельодії українських народніх пісень з південного Підкарпаття» (тексти, мелодії, вступна розвідка) (1922–1923); «Речитативні форми в українській народній поезії» (1924); «Українська народна пісня в найновішій фазі свого розвитку» (1927); «Українська народна пісня на переломі XVII–XVIII в. Реферат, виголошений в Києві 9.X.1928» [1928]; «Старинні українські мельодії в пісенному репертуарі Закарпаття» [1929]; «Старинні мельодії українських обрядових пісень (весільних і колядок) на Закарпатті» (1929); «Балада про дочку-

пташку в народній поезії західних і східних слов'ян» (1931); «Віршова форма поезій Т. Шевченка. (Ширша редакція студії)» (б. д.); «De Anabaseos Xenophonteaе tempore, consilio, fide» (б. д.); «Козацькі акти шведського державного архіва» (б. д.); «Melodien Varianten der rezitienden Gesunge, ihre Charakteristik und Gruppierung» (б. д.); «Народні пісні українського Закарпаття, їх мелодична й ритмічна будова» (б. д.); «Народні пісні з Підкарпатської Русі. Переднє слово» (б. д.); «Про вагу наукових дослідів над усною словесністю» (б. д.); «Фольклорний елемент в поезії Т. Шевченка (Ширша редакція)» (б. д.).

Чернетки, фрагменти, окремі сторінки, нотатки до різних праць.

Рецензії:

Андрієвський О. «Бібліографія літератури з українського фольклору. Том I (до 1916)» (1933); Гнатюк В. «Етногр[афічні] матеріали з Угорської Русі, ч. IV» [1909]; Грушевська К. «Українські народні думи» (1932); Mersmann H. «Grundlagen einer musikalischen Volksliedforschung. – Leipzig. 1930» (б. д.); «Рецензії для Первісного громадянства» (чернетки рецензій на праці з етномузикології німецьких авторів) (б. д.).

Чернетки рецензій та підготовчі матеріали.

Фольклорні матеріали

Записи від кобзарів і лірників:

«Записі дум. 1908» (1908); «Думи й пісні історичні, записані від кобзаря Михайла Кравченка з Сорочинець Полтавської губ.» (мелодії) (б. д.); записи від кобзарів і лірників О. Баря, О. Гришка, О. Калного, П. Кравченка, Я. Пилипенко (мелодії) (б. д.); «Записи від Антона Яков[ича] Скоби, лірника з Богачки Хорольського пов. Полтав. губ.» (б. д.); «Записі від лірника Івана Миколаєвича Скубія з Лелюхівки Кобе-

ляцького пов. Полтав. губ.» (мелодії) (б. д.); зіставний аналіз дум у виконанні М. Кравченка, А. Скоби, П. Кравченка, О. Калного, О. Баря, О. Гришка (мелодії) (б. д.); «Рецитації» кобзарів і лірників Г. Гончаренка, С. Готваня, П. Дривченка, М. Дубини, І. Кучеренка, С. Пасюги, О. Сластіона (мелодії) (б. д.); «Тексти дум», виконуваних Г. Гончаренком, І. Скубієм, М. Кравченком, П. Кравченком, А. Скобою (б. д.).

Фольклорні збірники:

«Балядові теми. Тексти і мелодії народних пісень, зап[исаних] в околиці Риманова, Валтошовій, Шклярах, Волі [Жлиській]» (мелодії) (1911); «Лемківські співанки, зібрані в Горлицьким, Грибівським і на Уграх» (мелодії, тексти) (1912); «Народні пісні, тексти й мелодії з Лемківщини в 5 части[нах], записав Ф. Колесса» (1926); записи пісень і коломийок із Закарпаття (тексти, мелодії) (1929).

Листування

Адресати: Петров В. П. (1930); невідомий (редактор) (1906). Етнографічна комісія Всеукраїнської академії наук (1930).

Кореспонденти: Сімович В. (1936); невідомі особи (2; 1904, 1939).

Матеріали службової та громадської діяльності

«Музично-етнографічні матеріали. Записав д-р Філарет Колесса на Гуцульщині, Бойківщині й на Підгір'ю» (перелік) (1939); звернення до «вчителів музики, диригентів, любителів співу й хвальних товариств співацьких та інститутів музичних» (склограф) (б. д.); «Звіт з II конгресу слов'янських географів і етнографів» (б. д.); «Праці д-ра Ф. Колесси» (список праць) (б. д.).

Матеріали інших осіб

Білецька В. «Українські сорочки, їх типи, еволюція й орнаментация» (б. д.); Гомик І. «Лемківські «вечірки» (вечорниці)» (1917); Грушевська К. «Прохальні обходи (Кілька завважень з приводу новітньої літератури)» (б. д.); Ерделанович І. «Претече српске етнологије» (б. д.); Єрофіїв І. «Паніванівська легенда про Г. С. Сковороду» (б. д.); Жинкин Н. П. «Краковяки и коломыйки» (1927); Малеча Н. «З народньої арифметики» (б. д.); Назаревич Ю. Записи пісень з с. Чистогор, пов. Сянок (є мел.) (1900); Онищук А. «Виріб човна в с. Старосілле Остерського повіту на Чернігівщині» (б. д.); Охримович С. «День пастухів у селі Корчин Скільського повіту (Бойківщина)» (б. д.); Панькевич І. «Великодні ігри й пісні Закарпаття. Упорядкував др. Іван Панькевич» (б. д.); Пеленський Є. Ю. «Петрикування в м. Миколаєві н[ад] Дністром. 1922» [1922]; Петров В. «Українські варіанти легенди про неплідну матір та ненароджені діти. Записи Ю. С. Виноградського та С. М. Терещенкової» (б. д.); Роццахівський М. «Мелодії пісень села Родванки жупи Земплинської» (б. д.); Роццахівський М. «Пісні подкарпатських русинів. Етнографічна збірка» (передне слово) (1923); Роццахівський М. «Українські народні пісні з південного Підкарпаття. (Текти й мелодії). Рукопис Роццахівського» (1938); Свенцицька А. «Петрикування (пастуше свято на Петра)» (б. д.); Спаська Є. «Глечик з хрестом (Етюд з циклю «Чернігівське гончарство)» (1927); Шульгіна Л. «Виріб шлей в селі Бубнівка Гайсинського пов. на Поділлі. (Причинок до історії розвитку ткацтва)» (б. д.).

Фотографії

Групове фото: В. Гнатюк, М. Грушевський, О. Кобилянська, Н. Кобринська, О. Колесса, Ф. Колесса,

І. Копач, О. Маковей, М. Павлик, І. Петрушевич, І. Труш, І. Франко (б. д.).

Друковані матеріали

Українські народні думи (1920); верстка збірника «Українські народні думи» з виправленнями Ф. Колесси (1920).

Лит.: Грица С. Ф. М. Колесса. – К., 1962. – 111 с.; Грица С. Й. Фольклористична діяльність Ф. М. Колесси // Колесса Ф. М. Мелодії українських народних дум. – К., 1969. – С. 5–27; Грица С. Й. Музично-фольклористичні та музикознавчі праці Ф. М. Колесси // Колесса Ф. М. Музикознавчі праці. – К., 1970. – С. 3–18; Історія Академії наук Української РСР. – К., 1967. – Кн. 2. – С. 292–293; Квітка К. Філарет Колесса. – К., 1925. – С. 408–417 (Відбиток з журн. «Музика». – 1925. – №11–12); Колесса Філарет Михайлович // Українська радянська енциклопедія. – К., 1980. – Т. 5. – С. 279.

КРАВЧЕНКО Василь Григорович (1862–1945) – етнограф, фольклорист, письменник

Народився у м. Бердянську. Закінчив Бердянське двокласне училище. 1900 р. переїхав до м. Житомира, де став одним із засновників Товариства дослідників Волині та Волинського краєзнавчого музею. З 1901 р. до 1931 р. очолює етнографічний відділ цього музею. В 1923–1925 рр. – викладач краєзнавства на Житомирських педкурсах. З 1927 р. – керівник аспірантури при секції етнографії Волинського краєзнавчого музею. У 1930 р. був заарештований, у цьому ж році звільнений з-під арешту, втратив роботу і змушений був переїхати до сина в м. Ростов на Дону.

Член Наукового товариства ім. Т. Шевченка (1887), Ет-

нографічної комісії ВУАН, Комісії звичаєвого права, науковий співробітник Комісії історичної пісенності ВУАН. Нагороджений Російським географічним товариством маюю срібною медаллю (1929).

Фонд 15, 714 од. зб. (1869–1945).

Див. також фонд 1, фонд 1 (додатковий), фонд 16, фонд 29, фонд 45, фонд 48.

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«Труды Общества исследователей Волини. Т. 12» (1914); «Волинь» (1921); «З недавнього минулого Волині» (1927); «Калатало» (1927); «Краєзнавство в натурі (методика краєзнавчої роботи)» (1927); «Обряди, сполучені з сватанням, заручинами та весіллям» (1928); «Про горілку та самогон» (1928); «Методика по збиранню етнографічного матеріалу» (1941–1942); «Наука і будівництво соціалізму» (1942–1944); «Волинь» (б. д.); «Децо про фольклор чумакування» (б. д.); «Зоріан Доленга-Ходаківський» (б. д.); «Історичний огляд походження музеїв взагалі» (б. д.); «Коротенький нарис історії руху та розвинування сект на Волині» (б. д.); «Про гуральництво» (б. д.); «Про організацію сільських музеїв» (б. д.); «Утворення музею» (б. д.).

Програми для збирання етнографічних та фольклорних матеріалів:

«Загальні питання з етнографії» (1921); народні знання (1922–1930, б. д.); житло (1923–1924); обрядовість річного циклу (1924); «Обслідування селища» (1925–1927); вивчення кооперації (1926, б. д.); вивчення промисловості (1926–1933, б. д.); господарча діяльність: рибальство, мисливство, скотарство, бджільництво, садівництво, городництво, хмелярство, косовиця,

гончарство, кушнірство, ткацтво, килимарство, мірошництво, чумакування (1926–1933, б. д.); «Детальний опис селянського господарства» (1926); дослідження німецької колонії (1926); народний одяг (1927); будівництво селища, садиби (1928); народне мистецтво (1928); народні вірування та уявлення (1928–1931); «Програма обслідування торжища» (1928); «Вмирання. Похорон та інші обряди, що відбуваються за небіжчика» (б. д.); вогонь (б. д.); дитячі ігри та лічилки (б. д.); звичаєве право (б. д.); народження, виховання дітей (б. д.); народна їжа та питво (б. д.); «Обряди, сполучені з сватанням, заручинами і весіллям» (б. д.); пережиткові соціальні інституції (б. д.).

Фольклорні та етнографічні записи:¹

Народні пісні різних жанрів з різних регіонів (1882–1934); «Сороміцькі пісні, казки, анекдоти, приказки та пісні декласованих елементів» (1884–1934); збірка етнографічних та фольклорних матеріалів (1888–1901); легенди, казки, перекази, приказки, нісенітниці (Житомирський, Кременчуцький, Прилуцький, Овруцький, Черкаський, Глухівський, Звягельський, Бердянський, Чигиринський, Острозький повіти) (1888–1910); «Свадьба в Курозванах» (Острозький пов.) (1889); «Весілле» (с. Ліщин Котелянської вол. Житомирського пов., с. Волянщина (Воленське) Горошківської вол. Житомирського пов., с. Шумськ Троянівської вол. Житомирського пов., с. Руська Поляна Черкаського пов., с. Лугинки Овруцького пов., с. Снитиче Христинівської вол. Овруцького пов., с. Волинка Сосницької вол. Чернігівської губ.) (1891–1912); «Хрестини» (с. Гуничі Овруцького пов., с. Никонівка Солотвинської вол. Житомирського пов.) (1889–1903); історичні пісні та думи

¹ У тематичних підбірках матеріалів зустрічаються скопійовані В. Кравченком записи інших осіб.

(записи та виписки) (1899–1925); казки, оповідання, легенди та ін. (м. Житомир) (1889–1925); колядки і щедрівки (1889); статистичні відомості про заводи та кустарну промисловість (1908–1929); походження с. Андрієвичі Новоград-Волинського пов. Волинської губ. (1909); збірка матеріалів про «калинівське чудо», «оновлення ікон» та ін. (1910–1928); лічилки, ігри, дитячі ігри (1912–1934); народна медицина, обряди, вірування (1912–1934); ткацтво (1917); замовляння, народні знання, календар, вірування, закладання хати, виробництво, їжа, обряди та ін. (1919–1929); «Звичаї села Забрійде Левковської волости, а Житомирського в'їзду» (1920); народна медицина, вірування, демонологічні оповіді, рибальство, ловецтво, похорон, звичаї та заборони, пов'язані з вагітністю. Записи від родини Можаровських-Обаріусів (с. Великі Лісівці Попільнянської вол. Сквирського пов.) (1920–1926); кушнірство (передмістя Житомира) (1922); збірка етнографічних та фольклорних матеріалів, записаних від С. Д. Пуздрача: уявлення космогонічні, про вогонь, про рослини, про тварин, народний календар, «Про колишніх старців», демонологічні оповіді, легенди, народні оповідання, пісні різних жанрів, заборони, звичаєве право, замовляння, народна медицина, релігійні погляди народу, рекрутчина, будівництво (с. Двірець Троянівського р-ну Житомирської обл.) (1923–1926); ламання скелі та виробництво хрестів з каменю (м. Житомир) (1923–1925); народні пісні, казки, перекази та ін. (с. Мокре Жлобинської вол. Звягельського пов.) (1923); звичаєве право в с. Гладковичі Овруцького пов. Коростенської окр. (1924); «Шопка. (Вертеп.) Від Антона Семерди» (з ілюстраціями) (м. Житомир) (1924); єврейські обряди (1925–1926); матеріали до народного сонника (Волинь) (1925–1928); прикмети, повір'я, звичаї, заборони та ін. (Волинь) (1925–1929); етнографічні та фоль-

клорні матеріали про самогон (1926); «Дитина, сни, звичаї, забобони» (1926); історичні пісні та думи, пісні весняного циклу (Житомирська та Київська обл.) (1926–1933); матеріали до складання етнографічної карти Дніпропетровщини (1926–1933); «Про вогонь. Першоджерела» (1926); «Життя родинне (в с. Бехах): весілля, народженець, вмирання» (1928); «Звичаєве право в с. Бехи на Коростенщині» (1928); вогонь (вірування) (б. д.); етнографічний опис с. Троковичі Черняхівського р-ну Житомирської обл. (б. д.); «Коза» на Волині» (народна драма) (б. д.); «Куманець» (б. д.); «Словник мови декласованих елементів, ключі до власних записів, пародії на дитячі пісні, вуличні прізвиська» (б. д.) та ін.

Реєстр населених пунктів Волині (б. д.).

Щоденники наукових подорожей:

Щоденник (народні назви елементів одягу Овруцького повіту) (1917); щоденник. Нотатки про подорож Кравченка В. та Гайдая М. до с. Станишівка на Житомирщині 1921 р. (женихання, досвідки, народні уявлення про природу) (1918–1923); щоденники подорожі на північ Волині (будівництво, сільськогосподарські роботи, знаряддя праці, народні назви елементів одягу, виховання дітей, народні уявлення про природу, народне право, народний календар, побут, топоніміка, елементи весільного обряду, соціологічний опис населення с. Гладковичі, народне сприйняття різних етнічних та соціальних груп, прізвиська і їх походження, відомості про лірників, ігри, перекази, народні оповідання, демонологічні оповіді, прислів'я та приказки, духовні вірші, календарно-обрядові пісні, заборони) (1924); щоденник «Подорож студентів 3 курсу до с. Баришівка Троянівського р-ну Житомирської округи з дослідницькою метою» (народні промисли, прикмети, демонологічні уявлення) (1924);

щоденник «Подорож з етнографічним гуртком Житомирських українських педкурсів до м. Троянова в справі дослідження гончарського виробництва» (1925); щоденники подорожі на Коростенщину (історія с. Беги, с. Виступовичі, народний календар, назви елементів одягу (з малюнками), пасічництво, найми пастуха, звичаї, пов'язані з переїздом на нове обійстя, хрестини, заборони для вагітних, народні звичаї, вірування, «побратимство», народна медицина, страви, відомості про лірників, опис і назви елементів ліри, думи, псалми, пісні календарно-обрядові, родинно-побутові, соціально-побутові, замовляння, примовки, анекдоти, демонологія, народні оповідання; єврейський побут, звичаї, обряди, оповідання) (1927); щоденники (народний календар: звичаї, обряди, гадання, страви, хрестини, весілля, похорон, ритуальні страви, народна медицина, заборони, замовляння, прикмети, пов'язані з діжею і мукою) (с. Беги, с. Пражів) (1928); щоденники (будівництво, пасічництво, назви і рецепти страв, відомості про лірників, «посліпецька» мова, єврейські звичаї, страви) (с. Мишуричів Ріг, с. Ланівка – Дніпропетровщина) (1930–1933).

Реєстр деталей мармурового іконостасу Здвиженської церкви м. Дніпропетровська, складений під час розбирання (1932).

Художні твори:

«З обох боків» (1885–1898); «Горюшкін» (1897); «Пістон» (1897); «Брудер» (1899); «Візник» (1899); «Похорон» (1899); «Чому?» (нарис) (1900); «Діти» (дві новели) (1901); «Божевільний» (1902); «Демко» (1902–1903); «Підвальний» (1902); «Без затримок» (1903–1908); «Два добродії» (1903); «Я й Лазар» (1903); «Доброчинець» (казка) (1904); «Ейлик» (1904); «Чад» (новела) (1904); «Податний, Податнюка

та Швейка» (1905); «В дорозі» (1906–1915); «Охрім» (частина роману «Побут») (1906); «Побут» (роман на червоній гуральні)» (1906); «Прохорчук Трохим» (1907); «Над морем» (1908); «Здвиг» (1909–1914); «Марися» (1909); «На покосі» (1910–1912); «Акцизники» (1912); «Невістка з Нью-Йорку» (1912–1913); «Чи то справді не Пуришкевич» (1912); «Вартовий» (1913); «Меліх» (1913); «В кошарах (Просвіта)» (1917); «Богомолка» (1918); «На Гнидавицькій ставку» (1918); «Смоктохвости. (Маринне. Гумореска)» (1926); «Ларисині мариння» (1933–1934); «Весілля Кречинського» (1934); «Забастовщики» (1937); «Джигун» (б. д.); «Денешівський піп і чайна» (б. д.); «Житте» (б. д.); «Злодій» (б. д.); «Килимах» (б. д.); «Менини» (б. д.); «Мисливий» (б. д.); «Пліточка» (б. д.); «Синьгурський палац» (б. д.); «Собача королівна» (б. д.); «Старосвіцькі розкази» (б. д.); «Тірас» (б. д.); «Торжище» (б. д.).

Чернетки та уривки різних творів (1888–1891; б. д.).

Рецензії:

«Демонологические мотивы в древнерусской литературе (по поводу книги Ф. А. Рязановского «Демонология в древнерусской литературе»)» (б. д.).

Матеріали педагогічної діяльності:

Лекції з етнографії (1921–1924); «Завдання науки етнографії» (1923–1924); «Звичаєве право на Україні» (б. д.).

Науково-допоміжні матеріали:

Нотатки та виписки з різних джерел (1889–1944); виписки з статей М. Коцюбинського, надрукованих у газеті «Волинь» (1897–1898); «Крылатые слова» – виписки з книги М. Максимовича (1921); виписки та нотатки до складання програм (1921–1924); виписки з

«Історії» Геродота та з «Народознавства» Ф. Радцеля (1922–1924); виписки для роботи «О превращении Каспийского и Аральского морей в одно море и расширении их» (1937) та ін.

Біографічні матеріали

Атестат про закінчення Бердянського міського двокласного училища (1877); свідоцтво про приписку до призивного відділку (1879); особисті щоденники (1885–1945); формулярний список про службу (1907); спогади про дитинство (1915); медичні довідки (1916–1933); спогади та записні книжки (1917–1929); особова справа (1923); реєстраційні листи (анкети) (1924–1931); «Життєпис» (1927–1934); повідомлення від Російського географічного товариства про нагородження малою срібною медаллю (1929); довідка про звільнення з-під арешту (1930); заяви та інші документи, пов'язані з працевлаштуванням та клопотанням щодо пенсії (1930–1945); довідки з місця роботи (1931–1934); особистий листок з обліку кадрів (1932); «Трудовий список» (1934); автобіографія (1934); короткий перелік наукових та літературних праць (1939); анкетні відомості (б. д.); «Запитальний лист для наукових робіт, зареєстрованих Всеукраїнським комітетом сприяння вченим» (б. д.); неповний перелік друкованих праць з етнографії (б. д.); «Опис праць, готових до друку» (б. д.) та ін.

Матеріали громадської та службової діяльності

Уповноваження для проведення збирацької роботи (1924–1927); щоденник подорожі до Києва, Полтави та Харкова з метою огляду музеїв у цих містах (нотатки про зустрічі з М. Грушевським, Н. Заглодою, А. Онищуком, Є. Спаською та ін.) (1926); ювілейні поздоровлення, запрошення (1926, б. д.) та ін.

Листування

Адресати: Абрамович П. Н. (1928); Бех В. (1928); Борейко М. (б. д.); Ветухов О. В. (1928); Гамченко С. С. (2; б. д.); Гнатюк Ф., Гнатюк В. (племінники) (2; 1943–1944); Грушевська К. М. (1925); Грушевський М. С. (6; 1925–1927); Гудвил Ю. Л. (1927); Дмитрук Н. (1927); Зеленін Д. (2; 1934); Каменський Ю. А. (3; 1896); Камінський В. А. (2; 1928, б. д.); Квітка К. В. (1925); Комаров М. Ф. (1888); Кравченко О. М. (дружина) (115; 1887–1930); Кравченко П. Г. (брат) (1901); [Кравченко] О. (сестра) (б. д.); Крачковський М. І. (38; 1896, б. д.); Ленцівський Л. (1929); Лук'янов В. І. (11; 1927); Лютницький А. (б. д.); Мачтет Г. А. (б. д.); Орловський М. (тесть) (4; 1888, б. д.); Орловський О. (брат дружини) (6; 1891); Петренко Н. (б. д.); Подрябінніков Т. З. (51; 1912–1945); Потапчук Я. (2; 1928); Рубін П. Г. (1929); Руда В. (1929); Савченко Ф. (б. д.); Спаська Є. Ю. (2; 1928); Тарасенко М. Л. (1943); Шахматов О. О. (3; 1912–1916); Ященко (1927) та ін.

Акцизні збори першого округу Волинської губернії (до окружного управителя Крачковського М. І.) (1896); Вінницька філія Всенародної бібліотеки ВУАН (1927); Історична комісія ВУАН (2; 1926); Коднянська містечкова єврейська рада (1929); Коростенський музей (1927); редакція часопису «Радянська Волинь» (1927).

Кореспонденти: Абрамович В. (1926); Абрамович Ю. (1927); Андрійчук В. (1929); Антонов Д. Ю. (б. д.); Антонов П. (2; 1927); Бакалов А. І. (1910); Балагуц М. (2; 1928); Баранович О. І. (3; 1926–1927); Барановська Л. В. (3; 1928–1930); Барановський І. (10; 1928–1929); Белонін П. (1926); Бенцель В. П. (1928); Бех І. (9; 1927–1929); Бех-Казчук В. (17; 1927–1928); Бичихін С. С. (3; 1910); Білецька В. Ю. (6; 1928–1931); Білий В. (8; 1931); Білошицький Я. Ф. (9; 1927–1931);

Богуславова О. (1929); Бодянський О. (1933); Болтенко М. (1929); Бондарчук (1922); Борейко М. А. (5; 1930–1931); Боржковський В. В. (6; 1909–1910); Боровик В. Г. (30; 1901–1936); Брасюк П. (1927); Буйницький А. Н. (17; 1926–1929); Бурчак-Абрамович М. О. (3; 1927–1928); Ветухов О. В. (29; 1928–1935); Віжевська К. (1927); Вікторівський В. (1925); Вовк Ф. К. (4; 1909–1910); Волков П. (1930); Волкова З. (4; 1929); Гайдай М. П. (3; 1925); Гамченко С. С. (1927); Герасимчук Ю. (66; 1927–1932); Гербовський А. Ф. (7; 1925–1926); Геринович В. О. (2; 1928–1929); Гинківська О. М. (1927); Гладіш М. О. (1915); Гладка М. (1909); Гладкий (Малий) М. (65; 1909–1937); Гнатюк В. М. (16; 1899–1913); Гнатюк В. Я. (племінник) (14; 1933–1940); Говядовський М. (1927); Голяк І. М. (3; 1925, б. д.); Горбалюк М. О. (4; 1927–1928); Грінченко М. (4; 1910); Грушевська К. М. (20; 1925–1928); Грушевський М. С. (6; 1908–1927); Гудков В. М. (2; 1928–1929); Гуєнко С. Г. (15; 1925–1929); Демидчук Х. (1925); Дмитрук Н. (64; 1924–1933); Домбровський Л. А. (3; 1927–1933); Дроздов-Миклашевський С. Л. (6; 1931–1932); Дубровський В. (4; 1927–1930); Дученко І. А. (10; 1931–1933); Дуяневич Г. (1925); Ерастов С. (1911); Єфремов С. (3; 1903, 1928); Жолтовський П. М. (46; 1921–1927); Жуковська М. (8; 1926–1928); Забродський В. П. (35; 1927–1931); Зелениця Я. С. (4; 1928–1930); Зеленін Д. (7; 1928–1935); Зентфлеген В. (4; 1932–1934); Зінківський Т. А. (15; 1885–1891); Іваненко О. (4; 1927–1928); Ілюченко Г. П. (32; 1928–1934); Іщенко П. (3; 1929–1933); Йорк Г. (4; 1929); Кагаров Є. (1929); Казмирук А. (3; 1926–1928); Камінський В. А. (90; 1911–1935); Касьянов П. (3; 1935–1937); Кауфман М. (4; 1928); Квітка К. В. (6; 1925–1926); Кесельман Р. А. (10; 1928–1929); Киршнер А. (1929); Кислюк Е. В. (1929); Клименко А. С. (1926); Коваль Л. А. (1926); Ко-

зуб С. (1927); Козубовський Ф. А. (16; 1922–1927); Колесник І. (9; 1925–1928); Комаров М. (3; 1885–1888); Комарова Л. (1888); Кондратюк П. В. (38; 1921–1935); Константинов П. (1910); Корнилович М. (5; 1928–1929); Коцюбинський М. (2; 1912); Кочубей (7; 1925–1929); Кравченко М. (1912); Кремсдорф А. С. (2; 1929); Кржижанек С. (б. д.); Криворучко М. (6; 1925–1933); Кудрицький М. П. (2; 1932); Кулик В. П. (1927); Куниця К. М. (2; 1932–1933); Курило О. Б. (7; 1924–1930); Кутасевич А. М. (1932); Лагодовська О. Ф. (7; 1925–1929); Ларін Б. О. (1927); Легкий Л. С. (2; 1927–1928); Ленцівський Л. С. (72; 1925–1931); Лесік І. (1927); Липа І. Л. (4; 1902–1903); Ліпман (31; 1928–1931); Лук'янов В. І. (12; 1927–1929); Любименко О. О. (3; 1927–1928); Лютицька Г. (б. д.); Лютицька Л. (б. д.); Лютицький А. У. (61; 1910–1937); Маковей О. (13; 1899–1910); Максимович Г. З. (5; 1929–1931); Максимчук А. В. (1928); Малишев І. (1927); Маркович Д. (1908); Маршинський А. С. (2; 1918); Матушевський Ф. П. (10; 1903–1908); Мачтет Г. О. (2; 1898, 1901); Мефедова Ф. В. (3; 1928–1932); Мільке (3; 1927); Мовчанівський (9; 1927–1929); Немоловська О. І. (2; 1926); Новицька М. О. (8; 1928–1935); Новоселицька В. (б. д.); Носаль М. (1926); Оббаріус І. В. (1927); Огородникова С. К. (1928); Опалайківна О. В. (2; 1925); Орловський М. (2; 1891–1892); Орловський О. М. (7; 1891); Павленко Ф. М. (2; 1928); Палецький А. С. (3; 1928); Патинська Б. (б. д.); Петров В. (25; 1925–1930); Петрук Ф. М. (8; 1926–1928); Погоненко Х. О. (3; 1925–1926); Подрябінніков Т. З. (56; 1912–1936); Поліщук (Лавринович) К. (6; 1927–1928); Полташевський М. (1927); Пономарчук Х. М. (1927); Попов П. М. (6; 1926–1927); Потапчук Я. Ф. (53; 1924–1929); Прус В. У. (47; 1925–1931); Ремишевський В. (1930); Рибак В. О. (3; 1934–1937); Ришків-

ський П. М. (10; 1926–1928); Руда В. (22; 1926–1929); Рудюк В. (2; 1928); Рябчук Л. Л. (2; 1927); Савченко О. І. (7; 1926–1927); Санківська Є. (1925); Свідерська Є. (2; 1929); Сементківський С. К. (2; 1928); Сивлев М. (1931); Симонович Є. (2; б. д.); Скочковський Л. (б. д.); Скрипка О. І. (1927); Слободенюк П. М. (4; 1928); Соловйова В. М. (2; 1928); Спаська Є. Ю. (8; 1926–1928); Спаський І. Ю. (4; 1928–1929); Сподинок Л. О. (16; 1925–1928); Стебницький П. (1911); Стефаник В. (1903); Стеценко Ф. (1929); Столяр М. З. (14; 1927–1929); Таранушенко С. А. (29; 1924–1929); Тарасенко М. (2; 1932); Таргоні Ф. Ю. (1926); Теплий-Гарячий В. В. (10; 1925–1927); Тесля Т. (1933); Тимченко Є. К. (3; 1925); Тиховський П. І. (1933); Тищук А. (2; 1930); Томашівський С. (3; 1900–1901); Топоровський Б. І. (10; 1928–1930); Третяк Р. Т. (2; 1927–1928); Тюленєв М. О. (1927); Федоренко П. С. (1926); Федорова Ю. В. (1925); Фельдман М. (б. д.); Феценко І. А. (1925); Фридрих (27; 1927–1931); Хавхалюк М. (1930); Хобчук О. М. (б. д.); Ходосов А. А. (1929); Хоменко А. (2; 1936); Цинколовський М. М. (б. д.); Чекотилина Т. (б. д.); Черв'як К. Г. (1925); Чикаленко Є. (2; 1908); Чуж С. (б. д.); Шатилюк І. Ф. (17; 1924–1933); Шахматов О. (3; 1912–1915); Шевченко О. (1932); Шиланчук О. (1934); Шобатенко С. Я. (1926); Щепотьєва М. (4; 1925–1926); Щербина В. Я. (6; 1927–1928); Юхимчук Г. І. (1929); Яворницький Д. І. (5; 1928–1931); Якубський О. В. (4; 1927–1931) та ін.

Бердичівський соціально-історичний музей (1927); Вид-во УАН (10; 1927–1929); Вінницька філія Всенародної бібліотеки України при ВУАН. Кабінет виучування Поділля (5; 1926); Всенародна бібліотека України при ВУАН (2; 1925); Державне вид-во України, м. Харків (2; 1927); Етнологічна краєзнавча секція Харківської науково-дослідчої катедри історії української культури (1927); Етнографічна комісія

ВУАН (4; 1930); Історична секція УАН (16; 1926–1930); Кабінет національних меншин Етнографічної комісії (9; 1929–1931); Кабінет музичної етнографії (2; 1930–1931); Катедра єврейської культури при УАН (2; 1929); Клітенецька профшкола (1930); Коднянська семирічна школа (1924); Комісія по заготовці наочних підручників при Волинській губернській шкільній раді (2; 1918); Музей українського мистецтва (2; 1925–1929); Науково-дослідний інститут історії літератур і мов Заходу і Сходу (1927); Науково-дослідчий інститут ім. Т. Г. Шевченка у Харкові (3; 1928); Перший всеукраїнський музей єврейської культури (6; 1928–1929); Товариство дослідників Волині (1912); Товариство любителів природознавства, антропології і етнографії при Першому Московському університеті (4; 1929–1930); Український театральний музей (9; 1927–1929); «Україна» – науковий двомісячник українознавства (1929); Українська академія наук (5; 1925–1929); Українське наукове товариство. Етнографічна секція (б. д.); Українське товариство «Просвіта» (2; 1927); Український комітет краєзнавства (2; 1927); Центральне бюро краєзнавства. Москва (2; 1928); ЦК Компартії України. Рада безвірників (1928) та ін.

Матеріали інших осіб

Фольклорні та етнографічні записи:

Балева Н. Народна медицина, сни, легенди, родинний побут (с. Іскорость) (1925); Бех В. Коровай, писанкарство (с. Бехи) (1928); Бех І. М. Скотарство, бджільництво, різдвяні звичаї, легенди (с. Бехи) (1927); Вінчалов П. І. Пісні «декласованих елементів» (1926); Ганкалюк М. «Збірник матеріалу про народження та зріст дитини» (1927); Ганкалюк М. М. Короткі описи обрядів, записи дівочих пісень, забобонів, анекдотів та розповідей (с. Солотвин Бердичівського р-ну)

(1926–1927); Герасимчук. Ткацтво (с. Солотвин Бердичівської окр.) (б. д.); Гербовський А. Ф. «Ловецтво» (Житомирська окр.) (1924); Голяк І. М. Народні знання про природу, обряди, вірування, пісні історичні, жартівливі, обрядові та ін. (с. Лопатичі Олевського р-ну Коростенської окр.) (1925); Дмитрук Н. Опис села, етнографічні та фольклорні матеріали: будівництво, «дубова плетінка», сільськогосподарські роботи та ін. (с. Троковичі Черняхівської вол. Житомирського пов.) (1923–1924); Довжанський В. Пісні обрядові, родинно-побутові, жартівливі, рекрутські (Житомирський пов.) (1920–1924); Дученко І. Народні пісні, казки, перекази, загадки, анекдоти, народний одяг, про криниці, обряди (с. Дідковичі на Волині) (1931–1932); Євдошук К. Народний одяг, взуття, медицина, прикмети, приказки та ін. (с. Синьгурі Троянівської вол.) (1920); Заблоцький А. «Собрание народных малороссийских песен в Подольской губернии» (1871–1878); Затворницький В. Народні пісні, прізвиська, ігри, перекази, народні уявлення, вірування (с. Скоморохи Волинської губ.) (1931); Іваненко. Пісні родинно-побутові, приказки, народний календар (с. Іскорость, с. Іванівка) (1928); Колесник І. М. Народні пісні, обряди, «толока» (Бердичівська окр.) (1926–1928); Кондратюк П. Перекази, казки, пісні різних жанрів, приказки, народні повір'я, весілля та ін. (с. Солотвин) (1924–1927); Кучерук П. Перекази, уявлення про природу, землеробство, садівництво, бджільництво (с. Казьонна Коростишівського р-ну) (1926–1927); Ленцівський Л. «Весілля в селі Карабіївці Теофіпільського району» (1896–1929); Лук'янов В., Бех І., Фельдман М. «Родиво. Родини. Хрестини»; діалектологічні матеріали; весілля, похорон; єврейські весілля і похорон (с. Беги Коростенської окр.) (1927–1931); Лук'янов В. Народний календар, звичаї, календарно-обрядові пісні, застольні приспівки, ле-

генди, народні прикмети, звичаєве право, народні вірування (про вогонь, поріг, криницю, пошесть, знахарів-мірошників), мірошництво, могорич, смерть, похорон; єврейський народний календар (с. Беги Коростенської окр.) (1928–1929); Магрело П. Ловецтво, сни, народні повір'я (Житомирська та Бердичівська окр.) (1924); Максимович Г. З. Опис весілля з текстами пісень, приспівки до танцю, частушки (с. Дубрівка Барашівського р-ну) (1929); Мільківський П. І. Демонологічні оповіді, народні уявлення, заборони, анекдоти, прислів'я (с. Тетірки Житомирської окр.) (1926); Мощенков О. Пісні різних жанрів, легенди, вірші та ін. (с. Андрієвичі Звягельського пов.) (1901–1902); Орловська О. «О колядках» (м. Житомир) (1889); Петрук Ф. Культ діжі, святкові та весільні обряди, замовляння (Житомирська окр.) (1925–1926); Потапчук Я. Перекази, скоромовки, казки, легенди, пісні різних жанрів (Овруччина) (1922); [Проліско]. Білоруські пісні різних жанрів, опис весілля (с. Копища Олевського р-ну) (1926); Прус В. «Відьмарство» (с. В[еликі] Мошки Овруцького р-ну Коростенської окр.) (1924); Прус В. «Подорож на Коростенщину» (1924); Прус В., Сідлецький М. Етнографічно-історичні відомості про с. Крошня Черняхівського р-ну Житомирської обл. (1928); Руда В. Народні пісні, вірування, замовляння, легенди (с. Скочище на Київщині, м. Коростишів) (1926–1929); Рябчукова Л. Пісні родинно-побутові, весільні, жартівливі, веснянки, колядки, приказки, замовляння (с. Колодяжне на Волині) (1927–1928); Степаненко П. Пісні родинно-побутові, сороміцькі, обжинкові (Житомирщина) (1926); Столяр М. «Рибальство» (є зарисовки) (Житомирська окр.) (1924–1925); Ткачук. Колядки (с. Слободинці Житомирського пов.) (1897); Шобатенко С. Звичаї та легенди (с. Чаповичі) (1927); Шпарук В. Пісні родинно-побутові, чумацькі та ін (м. Житомир) (1931).

Етнографічні та фольклорні матеріали різних збирачів: «Лучник» (1913–1928); описи сіл, обстеження с. Денешів, с. Іскорості, м. Коростеня, с. Прокоповичі, с. Рижани, с. Станишівки, с. Тайки, передмістя Житомира, про колгоспи та сільськогосподарські артілі, кошикарство, гончарство, кушнірство, ткацтво, чинбарство, рибальство, ловецтво, найми пастуха, звичаї, пов'язані із закладами будівлі, народний календар, обряди, вірування, одяг, сонник, весілля, похорон, легенди, демонологічні оповіді, загадки, прислів'я, казки, перекази, легенди, анекдоти, прізвиська, замовляння, молитви, пісні різних жанрів (є мел.), єврейські обряди (різні регіони України) (1884–1937); пісні, словник «декласованих елементів» та їх розваги в тюрмі (1930–1943).

Листування:

Гербовський А. до Слюсаренко О. (2; 1926); Корнейчик-Севастьянов Г. А. до Міністерства фінансів (б. д.); Міністерство фінансів до Абацієва І. І. (1900); Міністерство фінансів до Корнейчика-Севастьянова Г. А. (2; 1900–1901); Морозов Н. до Ліберера (1930); Подрябніков Т. З. до Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії (1960); Ухач-Охорович К. до Поповського Е. О. (3; 1880–1881); Чахурська С. до Центаровського В. та до сестри Марусі (18; 1886–1887) та ін.

Фотографії

В. Г. Кравченко на річці Гуйві (1926); В. Г. Кравченко [1930]; В. Г. Кравченко (1939); групове фото діячів культури, які були присутні на відкритті пам'ятника Котляревському: М. Коцюбинський, В. Стефаник, О. Маковей, Леся Українка, М. Аркас, М. Комаров, Г. Хоткевич, Панас Мирний, М. Старицький, Олена Пчілка, Ганна Барвінок, Дніпрова Чайка, Х. Алчевська, Ф. Колесса, А. Кримський, В. Кравчен-

ко та ін. (1903); групове фото: В. Г. Корчинський, В. Г. Боровик, В. Г. Кравченко, О. М. Кравченко, В. Стефаник, О. А. Боровикова (дочка А. Ждахи), М. В. Кравченко, Г. В. Боровиківна, В. С. Носков, Р. Боровик (1903); В. Г. Кравченко з дружиною (1939); В. Г. Кравченко з невідомими особами (б. д.); О. Маковей (1901); Х. Коцюбинський і В. Боровик (1935); Б. Топоровський (б. д.); особи, від яких В. Г. Кравченко записував етнографічні та фольклорні матеріали: А. Семерда, С. Пуздрач та ін. (б. д.).

Український, німецький та єврейський колгоспи м. Пулина (садиби і мешканці) (б. д.); фото етнографічної тематики (1913–1928); фото до тем «Чуда» на Україні», «Оновлення ікон» (б. д.).

Друковані матеріали

Гладкий М. «Предисловие» (б. д.); Дмитрук Н. «Про чудеса на Україні року 1923-го» (1925); Дмитрук Н. «Чудеса на Полтавщині р. 1928» (1929); Кагаров Е. Г. «К вопросу о классификации народных обрядов» (1928); Кагаров Е. Г. «Шаманский обряд прохождения сквозь отверстие» (1929); Кравченко В. «Божевільний» (б. д.); Кравченко В. «З недавнього минулого Волині» (б. д.); Кравченко В. «Над морем» (б. д.); Кравченко В. «Осапатова долина» (1926); Кравченко В. «Шопка» («Вертеп») (1928); Попов П. «Мелодії т. зв. «калинівських» пісень» (1927); Таранушенко С. Пам'ятки мистецтва старої Слобожанщини (б. д.); Тиховський П. «Дві балади про могили під Бриковом на Волині» (б. д.); Фриде М. «Чумачество на Украине. Русский музей. Этнографический отдел» (б. д.).

Програми для збирання фольклорних та етнографічних матеріалів, інструкції для спостережень за природними явищами, видані різними організаціями (1869–1934); вирізки з газет (1882–1937); плакати, реклами, афіші (1900–1930); Комісія краєзнавства

при УАН. Студентська секція «До студентства УРСР» (1924–1925).

Брошури, бюлетені, газети, журнали: Почаевский Иеромонах Илиодор. «Видение монаха» (1907); Шуликов И. В. «К познанию фауны стоячих вод окрестностей г. Житомира» (1912); «Секретный донос Полтавского губернатора Багговута министру внутренних дел. Об украинском движении и мерах борьбы с ним» (1917); «Бюлетень Комісії краєзнавства УАН», № 2 (1924); «Бюлетень Етнографічної комісії УАН», № 4, 6, 7, 8 (1927–1928); «Краеведение» № 5 (1928); «Пам'яті Миколи Лисенка» (додаток № 250 до газети «Рада») [1912]; «Селянська біднота», ч. 188, 328 (1922, 1923); «Радянська Волинь», ч. 92, 93, 104 (1924); «Література і побут», № 5 (1928); «Вісті», № 122 (1929); «Известия», № 334; «Робітничая газета», № 263 (1930); «Мостовик», № 223 (1932).

Карти і плани

«План г. Черкасс Киевской губернии» (1878–1879); «Глазомерная съёмка шоссе от г. Житомира на юг к Бердычеву на 22 версты. Снял В. Кравченко» (1883); «Карта Европейской России» (південна частина України) (1911); «Карта Европейской России» (північно-західна частина України) (1915); «Карта Волынской губернии» (1921); «Адміністративная карта Украинской Социалистической Радянської Республіки» (1932); «Схематичная карта адміністративно-територіальних одиниць Дніпропетровської області» (1932); «Карта волостей Волынской губернии» (б. д.); «Карта Волынской губернии» (б. д.); «Карта Европейской России» (б. д.); «Карта Екатеринославской губернии» (б. д.); «Карта Подольской губернии» (б. д.) та ін.

Ілюстративні матеріали

Репродукції, ілюстрації з журналів, газет на різні

теми (1809–1926); малюнки М. Кравченка (сина) (1902, б. д.); малюнки М. Багриновського (1911–1916); замальовки з учасників судового процесу «калінівських чудес» (1924); малюнки з етнографії (1924–1925); замальовки вишивок (1926–1932); Йорк-Головліна Г. Б. Замальовки рушників та фартухів Коростенщини (1927).

Лит.: Березовський І. П. Українська радянська фольклористика. Етапи розвитку і проблематика. – К., 1968. – С. 51, 145, 158, 335; Дмитрук Н. 45 років діяльності В. Г. Кравченка // Народна творчість та етнографія. – 1990. – № 3. – С. 61–71; Костриця М. Ю., Мокрицький Г. П. Народознавець і ворог народу (В. Г. Кравченко) // Репресоване краєзнавство (20–30-ті роки) – К., 1991. – С.183–190; Лобода Т. Суспільно-політична та наукова діяльність В. Г. Кравченка (1862–1945) – К., 1999; Малюк М. Василь Кравченко. Спроба життєпису // Україна. Наука і культура – К., 1991. – Вип. 25. – С. 183–190; Скрипник Г. А. Етнографічні музеї України. Становлення і розвиток – К., 1989. – С. 152–155, 159–160.

КРАВЧЕНКО Іван Іванович (1905–1944) – російський і український фольклорист

Народився в с. Семенівка Самарської губернії (теп. Саратовська обл.). Працював бібліотекарем, завідувачем Дергачівської бібліотеки (1921–1923), завідувачем хатичитальні в с. Головинщино Дергачівського пов. Саратовської губ (1924–1925), методистом з бібліотечної роботи, заступником голови обласної бібліотечної ради (1925–1927). Закінчив філологічне відділення Саратовського університету ім. М. Чернишевського (1931). Пра-

цював відповідальним секретарем, літредактором крайового видавництва (1931–1937), на педагогічній роботі з 1937 р. Аспірант кафедри фольклору Ленінградського університету, якою керував проф. М. Азадовський (1938–1941). Захистив кандидатську дисертацію на тему «Развитие эстетических представлений народных певцов» (1941). Загинув на Білоруському фронті.

Упорядник збірників «Частушки колхозной деревни» (1935), «Песни донского казачества» (1936, 1937), «Калмыцкие сказки» (1936), «Народное творчество Калмыкии» (1940). Автор статей і розвідок «Фольклор донского казачества» (1938), «Песни донского казачества» (1938), «Критика и фольклор» (1939), «Пословицы и загадки калмыков» (1940), «Шолохов и фольклор» (1940). Підготував до друку «Сказки донского казачества», «Советский фольклор Дона и Донбасса». До підручника українського фольклору, що його готував Інститут українського фольклору, написав розділ «Радянська українська народна проза» (1940). Розділ був перероблений у 1942–1943 рр. на фронті. Останні свої студії І. Кравченко присвятив фронтовим частушкам, анекдотам, прислів'ям і приказкам.

Фонд 45, 24 од. зб. (1854–1952).

Науково-допоміжні матеріали

Виписки:

Із збірників Б. Грінченка, М. Костомарова, П. Куліша, М. Лисенка, М. Максимовича, І. Манжури, А. Метлинського, Я. Новицького, З. Ходаковського, Г. Хоткевича, П. Чубинського, Д. Яворницького (історичні пісні) (1927, б. д.); з праці 1860 р. «Грамматические и лексические особенности малорусского говора в Гродненской губернии» (1928); з газ. «Екатеринославские губернские ведомости» за 1887 р. (Новицький Я. «Слобода «Вольная Гупаловка» Александровского уезда») (б. д.); з газ. «Черниговские губернские ведомости» за 1853 р. (перекази, пісні історичні, родинно-побутові)

(б. д.); з матеріалів Російської академії наук про надання М. Максимовичу Демидівської премії за працю «История русской словесности» і полеміка навколо цього питання (б. д.); з праці «Україніка в протоколах Російської академії наук за 1805–1840 рр.» (б. д.); з «Программы для собирания сведений по этнографии Императорского географического общества» (б. д.); з різних джерел (псалми, весільні пісні, балади, легенди, коломийки, колядки). Є мел. (б. д.).

Копії листів Костомарова М. за 1847–1860 рр. до різних офіційних осіб (1930); Максимовича М. за 1833–1869 рр. до Данилевського Г., Загоскіна М., Котляревського, Одоевського В., Снегірьова І., Шевирьова С. (б. д.); Аксакова І., Куліша П., Максимовича М., Новикова К. за 1846–1878 рр. до Бодяньського О. (із зібрання рукописів А. Титова в Ростові Великому) (б. д.); Антоновича А. за 1875 р. до невідомої особи (б. д.); Личкова Л. С. за 1899 р. до Імператорського географічного товариства (б. д.).

Матеріали інших осіб

«Ефименко Петр Саввич (Автобиографические заметки). Подал Ф. Савченко» (1928); Ефименко П. «Св. Георгий и Полисун» (копія) (б. д.); Кравченко В. Г. «Кармелюк у с. Денешах». Історична розвідка (1924); Кравченко В. Г. Легенди про У. Кармелюка (1921–1923); Кравченко В. Г. Пісні історичні, родинно-побутові, легенда. Є мел. (Коростенщина, Бердичівщина, Черкащина, Волинь, м. Житомир) (1889–1928); Кравченко В. Г. Пісні про У. Кармелюка (1889–1928); Ніс С. Д. Пісні історичні, жартівливі, чумацькі, приказки (с. Понори, с. Гадяч, с. Британи, Брацлавщина) (1854–1874); [Савченко Ф.] Кумування-побратимство. Етнографічні матеріали (1922–1928); [Савченко Ф.] Бібліографія з питань історії, етнографії, фольклорис-

тики (1925–1928); Танцюра Г. «Копії історичних пісень, записаних Гнатом Танцюрою в с. Зятківцях Гайсинського району на Тульчинщині» (1919–1920).

Невідомий автор. «Від «диких жнив» до «фабрики зерна» (Стислий огляд розвитку допоміжних сільсько-господарських знарядь)» (1929); невідомий автор. «Літературні впливи в 1871 р.» (б. д.); невідомий автор. «Натуралізм в театрі» (б. д.); невідомий автор. «Сучасний роман (Огляд французької літератури)» (б. д.).

Образотворчі матеріали

Невідомий автор. Портрет Г. В. Гатцук (уродж. Кожура). Олівець (1929).

Лит.: Попов П. М. І. І. Кравченко (1905–1944). Некролог // Національні архівні наукові фонди рукописів та фонозаписів ІМФЕ НАН України, ф. 14–2, од. зб. 127.

КРИЖАНІВСЬКИЙ Богдан Володимирович (1894–1955) – композитор, диригент, організатор театральної справи, педагог

Народився у м. Львові. Після закінчення Львівської консерваторії (клас фортепіано) продовжував музичну освіту у Віденській консерваторії (клас теорії і історії музики та композиції) (1908–1916). Працював у різних театрах України: театрі ім. І. Франка у Києві (1918), завідувачим музичною частиною театру ім. М. К. Заньковецької у м. Львові (1923–1925) та театру «Березіль» у м. Харкові (1928–1930), диригентом і завідувачим музичною частиною Чернівецького музично-драматичного театру (1946–1955).

Займався педагогічно-просвітницькою діяльністю – працював у музичних студіях, школах, на вечірніх курсах теорії музики (1922–1928). Організатор хорової капели

ім. М. Д. Леонтовича. Був директором і художнім керівником філармонії та директором музичного училища у м. Чернівцях (1946–1955).

З 1932 р. – член Спілки радянських композиторів. Автор симфонічної поеми на слова М. Бажана «Данило Галицький» (1943), чотирьох оперет і музики до 110 музично-драматичних спектаклів.

1943 р. отримав звання заслуженого артиста УРСР. У повоєнний період очолював музичне життя Буковини. В останні роки життя звинувачувався в буржуазному націоналізмі, його творчість замовчувалася.

Фонд 37, 112 од. зб. (1920–1955).

Творчі матеріали

Музичні твори великої форми:

«Богдан Хмельницький». Опера, дія IV – клавір (уривки) (1939–1940); «Із-за гори Кам'яної» («Горная криница»). Музична комедія – партитура, окремі номери (1940); «Данило Галицький» (сл. М. Бажана). Симфонічна поема у двох частинах – інструментальні, сольні, хорові партії (1943, 1946); «Концерт для фортепіано з оркестром f-moll» (1, 2 частини) (1950).

Музика до драматичних спектаклів, кінофільму (партитури, клавіри, ескізи):

«Дай серцю волю» (М. Кропивницький) (1936); «Фронт» (О. Корнійчук) (1942); «Наталка Полтавка» (І. Котляревський) (1943); «Марійчина доля» (З. Прокіпенко) (1947, б. д.); «Загибель ескадри» (О. Корнійчук) (1948); «Мирандоліна» (К. Гольдоні) (1948); «Щастя» (П. Павленко) (1949); «Підступність і кохання» (Ф. Шіллер) (1948); «Честь змолоду» (О. Первенцев) (1951); «Анджело» (за В. Гюго) (1953); «Отелло» (В. Шекспір) (1953); «Земля» (за О. Кобилянською) (1954).

Чернетки: «Марія Тюдор» (В. Гюго) (1941); «Олек-

са Довбуш» (Л. Первомайський) (1941); «Талан» (М. Старицький) (1941); «Шельменко-денщик» (Г. Квітка-Основ'яненко) (1942); «Правда» (О. Корнійчук); (1947); «Весняний потік» (З. Прокопенко) (1949); «Два капітани» (В. Каверін) (1951); «Лук'ян Кобилиця» (М. Балковенко і Г. Мізюн) (1954); «Назар Стодоля» (Т. Шевченко) (1954); «У неділю рано зілля копала» (за О. Кобилянською) (1954) та ін.

Камерно-інструментальні твори:

Для скрипки: «Вальс» (1934); скерцо «Росте зілля романець» (1934); «Капріччіо» (1940); «Інтермеццо» (1948); «Серенада» (б. д.).

Для кларнета: «Ноктюрн» (1954).

Для фортепіано: «Етюд» (cis-moll) (1937); «Прелюди: (cis-moll, e-moll)» (1939); «Вальс» (1940); «Дитяча сюїта» (1940); «Прелюди: (g-moll, h-moll)» (1940); «Полька» (1946, 1948); «Грустная песенка» (1949); «Легенда» (1949); «Марш Москви» (1949); «Полонез» (1949).

Для духових інструментів: «Единая, могучая, стальная» (сл. А. Сафонова) (б. д.).

Для ансамблів: «Мелодія Fis-Dur» для віолончелі з фортепіано (1935, 1939); дует для двох скрипок (Андантіно) (1938); квартети № 1, № 2 для двох скрипок, віолончелі, фортепіано (1953); тріо для скрипки, віолончелі, фортепіано (1953).

Романси та пісні:

«Мамцю-мамцю» (сл. І. Франка) (1921); «Скільки слів» (сл. Я. Могильницької) (1921); «Гайдамаки» (пісні кобзаря: «Ночували гайдамаки», «Ой волохи, волохи») (сл. Т. Шевченка) (1922); «Песня полярників» (сл. В. Тихонова) (1935); «Ты помнишь сад» (сл. А. Ісакова) (1940); «Не вернувся із походу» (сл. Т. Шевченка) (1941); «Жди меня» (сл. К. Симонова) (1943); «Письмо» (сл. Й. Уткіна) (1943);

«Письмо Тони» (сл. О. Прокоф'єва) (1943); «Серенада» (сл. Я. Могильницької) (1943); «Матері» (сл. Н. Донченко) (1944); «Млин» (сл. І. Цинковського) (1945); «Встречай меня» (сл. М. Талалаєвського) (1946); «Живёт у нас в посёлке» (сл. М. Ісаковського) (1947); «Письмо за океан» (сл. С. Острового) (1947); «Россия» (сл. М. Ісаковського та О. Твардовського) (1947); «Я глядела в озеро» (сл. М. Ісаковського) (1947); «Весенний вальс» (сл. О. Кисельова) (1948); «На речке» (сл. Глейзерова) (1948); «Пісня про Каховку» (сл. Г. Лейченка) [1948]; «Радість» (сл. В. Григоренко) (1950); «Юність золота» (сл. І. Кутенюк) (1950); «На рассвете» (сл. В. Тушнової) (1954); «Песня о любви» (сл. Є. Долматовського) (1954); «Тишина» (сл. М. Грибачова) (1954); «Весна іде» (сл. М. Ентеліса) (1955); «Ланкова та ледар» (сл. І. Ужика) (1955); «Майский день» (сл. М. Грибачова) (1955); «Вінститут іде гуцулка» (сл. Ф. Студійця) (б. д.); «Звёзды древнего Кремля» (сл. С. Михалкова) (б. д.); «Сожгите письмо» (сл. В. Крижанівської) (б. д.) та ін.

Вокально-інструментальні ансамблі:

«Лист матері» (сл. В. Бичка) – для сопрано, скрипки і фортепіано (1943); «Десять вокалізів на українські народні теми» (1949); «Дівчина з Лужан» (сл. Г. Сінченка) – вокальний квартет у супроводі фортепіано (1951); «Моцартіана» (сл. А. Гуторовича) – дует у супроводі фортепіано (б. д.).

Обробки народних пісень:

«Ой піду я до млина» (1922); «Темна нічка» (1922); «10 галицьких народних пісень» (1927); «Ой співаночки мої» (1929, 1941); «Ой дуду, дуду» (1941); «Я б за тебе вийшла» (галицька дівоча пісня) (1941); «Ой у Києві» (1943); «Ой Морозе, Морозенку» (1945); «Виїжджає Петруне у поле орати» (б. д.); «Зійшов місяць» (б. д.); «Кол-

госпна» (б. д.); «Нива»(б. д.); «Ой у полі нива»(б. д.); «Шкода, мамко, шкода» (для жіночого квартету) (б. д.).

Лекції:

«Русская музыка XIX века» (1948); «Формализм или реализм?» (1948); «Торжество украинской советской музыки» (1950); «Музыкальные формы и жанры» (1952); «Н. В. Лысенко» (1952).

Біографічні матеріали

Автобіографія (1920, 1951, 1952); вітання з нагоди завершення роботи над симфонічною поемою «Данило Галицький» (1946); документи про замовлення музики до п'єси «У неділю рано зілля копала» (1950); особистий листок з обліку кадрів (1951); особиста картка члена Спілки радянських композиторів (б. д.); трудовий список і перелік творів за 1937–1952 рр. (б. д.).

Запрошення на спектаклі (1946, 1955); запрошення чернівецької філармонії на святкування Дня Перемоги (1946).

Некролог (автор – М. Януш-Польський) (1955).

Матеріали службової та громадської діяльності

Витяг з протоколу розширеного засідання художньої ради Свердловського державного театру музичної комедії (обговорення музкомедії Б. Крижанівського «Горная криница» («З-за гори кам'яної») у сценічній композиції Г. Кугушева (текст З. Кац і М. Талалаєвського) (1946).

Листування

Адресати: Василько В. С. (13; 1954); Крайниченко В. В. (1954); Крижанівська Н. О. (5; 1954); Крижанівський І. Б. (15; 1943); Морозенко П. (1954); Сміян С. (1954); Шевченко С. С. (1954); невідома особа (б. д.).

Кореспонденти: Василько В. С. (11; 1954–1955);

Каневський (2; 1950); Крайниченко В. (2; 1954); Куропатенко Л. (3; 1954); Сміян С. (2; 1954); Ужик І. С. (1946); Шевченко С. С. (2; 1954).

Матеріали інших осіб

Морозова І. С. «Богдан Крижанівський» (радіоконцерт-нарис) (1959).

Листування:

Карпенко А. С. до Борина Б. (1954); Крижанівська Н. О. до Морозової І. С. (6; 1959); Крижанівська Н. О. до Родіної М. С. (3; 1956, 1959); Крижанівська Н. О. до сина Ігоря (15; 1943); Родіна М. С. до дирекції Харківського драматичного театру ім. Т. Шевченка (1959); Родіна М. С. до Крижанівської Н. О. (3; б. д.); Харківський драматичний театр ім. Т. Шевченка до Родіної М. С. (1959).

Друковані матеріали

Афіші, програми, оголошення прем'єр і спектаклів: «Горная криница» («З-за гори кам'яної»); «Загублене життя» (1946–1954) та ін.

Відгуки про творчість Б. В. Крижанівського:

Білоштан Я. «Данило Галицький» (літературно-музична композиція за поемою М. Бажана на сцені Львівської філармонії) – газ. «Вільна Україна» (20. XI. 1946); Василько В. С. «Значна мистецька подія» – газ. «Радянська Буковина» (17. 05. 1946); Зелінський М. «Окрилена юність» («Як гартувалася сталь» на сцені Чернівецького музично-драматичного театру ім. О. Кобилянської) – газ. «Радянська Буковина» (24. XI. 1950); Крижанівський Б. В. «Моя робота над поемою» (з фотопортретом) – газ. «Радянська Буковина» (17. 05. 1946); Крицевий О. «Твір високої майстерності» (рецензія на симфонічну поему «Данило Галиць-

кий») – газ. «Радянська Буковина» (17. 05. 1946); Морозова І. С. «Б. В. Крижанівський (творчий портрет)» – газ. «Комсомольське плем'я», Вінниця (1964); Пулинець О. «Образи страшного минулого. («Загублене життя» В. Крайниченко за романом П. Мирного «Повія» на сцені Чернівецького державного драматичного театру ім. О. Кобилянської)» – газ. «Радянська Буковина» (2. X. 1954); Селезінка В. М. «Золотої нитки не згубить» – газ. «Молодий Буковинець» (11. XII. 1988); Сердюк І. «Композитор, актор, театральний діяч» – газ. «Радянська Буковина» (1964); Сердюк І. «Пролісок українського театру (До 70-річчя з дня народження Б. Крижанівського)» – газ. «Комсомольське плем'я», Вінниця (1964);

Фотографії

Б. В. Крижанівський у дитинстві в національному строї (1900); Б. В. Крижанівський (м. Харків) (1936–1940); Б. В. Крижанівський (фотопортрет) (б. д.); Б. В. Крижанівський з дружиною та сином Ігорем (монтаж з фотографій 1920–1943рр.); Б. В. Крижанівський з групою студентів Чернівецького музичного училища (1947, 1951); Б. В. Крижанівський у санаторії ім. В. П. Чкалова (Одеса) (1955); батько Б. В. Крижанівського (б. д.); мати Б. В. Крижанівського (б. д.).

Пам'ятник Б. В. Крижанівському (б. д.); пам'ятники родичів і батька Б. В. Крижанівського (б. д.).

Лит.: Митці України // Енциклопедичний довідник – К., 1992. – С. 322.

ЛИСЕНКО Микола Віталійович (1842–1912) – композитор, піаніст, диригент, хормейстер, педагог, фольклорист, громадський діяч

Народився в с. Гриньки на Полтавщині. Початкову музичну освіту отримував дома, у матері та у приватних освітніх закладах-гімназіях Києва (1852–1858) і Харкова (1855–1859). Закінчив природничий факультет Київського університету (1865). Служив мировим посередником Таращанського пов. Київської губ. (1865–1867). У 1867–1869 рр. – студент Лейпцігської консерваторії (клас композиції та фортепіано). У 1874–1876 рр. – слухач Петербурзької консерваторії (клас композиції М. А. Римського-Корсакова).

З 1869 р. жив у Києві. Викладав музику у приватних музичних школах та в Інституті шляхетних дівчат (1890–1904).

Основоположник української класичної музики. Автор численних обробок народних пісень.

Подорожував з організованим ним хором по Україні (1893, 1897, 1899–1902). Засновник Музично-драматичної школи у Києві (1904) (згодом – Музично-драматичний інститут ім. М. Лисенка) та Музичного товариства «Боян» (разом з О. Кошицем) (1905). Голова ради правління «Українського клубу» (1908–1912). Член Російського музичного товариства.

Фонд 24, 122 од. зб. (1851–1940).

Див. також фонд 6, фонд 11, фонд 36, фонд 41, фонд 14–10.

Творчі матеріали

Музичні твори:

«Три хори на зустріч Нового року»: «Хор хмарок, зірочок і землі», «Хор геніїв», «Хор-вітання з Новим роком» (1886); «Іван Гус» (до поеми Т. Шевченка) – для солістів, хору, оркестру – партитура [1881].

Обробки народних пісень і романсів:

Романси ([1868–1911], б. д.); «Коломийка». Партитура і 12 партій для малого симфонічного оркестру (б. д.).

Наукові, педагогічні матеріали:

«Ліра, гуслі і цимбали» (реферат) (б. д.); «Способы писания партитур» (б. д.); «Хореографічна розробка народних танців» (б. д.); учнівські завдання з нотної грамоти (б. д.).

Фольклорні записи:

Пісні різних жанрів (є мел.): с. Андрушівка Київської губ. (б. д.); м. Біла Церква, Київщина (б. д.); м. Бобринець Херсонської губ. (б. д.); Богодухівський пов. Харківської губ. (б. д.); м. Бориспіль (б. д.); с. Боровиця Чигиринського пов. (б. д.); с. Борщагівка Київської губ. (б. д.); с. Будища Кролевецького пов. (б. д.); Васильківський пов. Київської губ. (б. д.); с. Воронків Переяславського пов. (б. д.); с. Гаврилівці Кам'янецького пов. Подільської губ. (б. д.); с. Галицьке Кременчуцького пов. (б. д.); с. Гриньки Кременчуцького пов. (б. д.); с. Грунь Зіньківського пов. Полтавської губ. (б. д.); с. Гура-Роша Аккерманського пов. Бессарабської губ. (б. д.); с. Дахнівка, Черкащина (б. д.); м. Дрогобич (б. д.); с. Жаборинці Звягельського пов. (б. д.); с. Жаборічка (б. д.); с. Збурівка Таврійської губ. (б. д.); м. Звягель (б. д.); м. Златополь, Київщина (б. д.); м. Зміїв Харківської губ. (б. д.); Золотоніський пов. Київської губ. (б. д.); с. Іванинці Летичівського пов. Подільської губ. (б. д.); с. Калантаїв Херсонської губ. (б. д.); с. Кам'янка (б. д.); с. Кардашівка Брацлавського пов. (б. д.); с. Карпівка Могилівського пов. Подільської губ. (б. д.); с. Королівка Сквирського пов. (б. д.); Кременчуцький пов. Полтавської губ. (б. д.); Куп'янський пов. Харківської губ. (б. д.); Липовецький пов. Київської губ. (б. д.); Лубенський пов. Полтавської губ. (б. д.); с. Любар Звягельського пов. (б. д.); с. Маячка, Полтавщина (б. д.); с. Миропілля Звягельського пов. (б. д.); м. Ніжин, Чернігівщина (б. д.); м. Одеса (1872); с. Ольхівці Канівського пов. (б. д.);

с. Плисків Липовецького пов. (б. д.); с. Покошичі Чернігівської губ. (б. д.); с. Полонне (б. д.); с. Понорниця Чернігівської губ. (б. д.); с. Попове Кобеляцького пов. (б. д.); с. Рагівка Липовецького пов. (б. д.); м. Рогатин (б. д.); с. Романівка Сквирського пов. (б. д.); с. Рябуж, Полтавщина (б. д.); с. Слобода Ахтова Херсонської губ. (б. д.); м. Сміла (1895); с. Сологубівка Липовецького пов. (б. д.); с. Сорочинці Полтавської губ. (б. д.); с. Тарасівка Звенигородського пов. (б. д.); с. Тернівка, Черкащина (б. д.); Тернопільщина (б. д.); с. Чекна Луцького пов. (б. д.); с. Чеплівка Глухівського пов. (б. д.); м. Чернігів (б. д.); Чорноморія (б. д.); с. Янишівка (б. д.); с. Ярунь (б. д.) та ін.

Народні пісні і танці (моравські, сербські, хорватські, циганські) (б. д.); матеріали до IV випуску «Українських народних пісень» (б. д.).

Листування

Адресати: Андріанопольська І. П. (9; 1908, б. д.); Волошин [О.] Ф. (1880); Грінченко Б. Д. (2; 1894, 1897); [Грушевський] Г. С. (1896); Драгоманов М. П. (б. д.); Климентова-Муромцева М. М. (1901); Коцюбинський М. М. (6; 1907); Красицький Ф. С. (2; 1892); [Липська О.] (1878); Маркевич Г. І. (31; 1882–1910); [Масленикова-Лисенко К. М.] (Катря) (21; 1900–1912); Познанський Б. (1886); Садовський М. К. (б. д.); Самойлович О. Л. (2; 1898); [Самойлович-Жеңішин] Ф. П. (2; 1897); Стешенко І. М. (1911) та ін.

Кореспонденти: Бібик А. (з записами пісень) (б. д.); Волошин [О.] Ф. (1897); Грабенко-Конощенко А. М. (з записами пісень з мелодіями) (2; 1886, 1902); Грушевський Г. І. (з записами двох псалмів) (б. д.); О. де Коннор (3; 1867, 1868); Калита А. (з записами пісень) (1899); Кухач-Кох Ф. (1874); [Лобода] (з записами пісень) (б. д.); Яблоновський (б. д.).

Біографічні документи

Договір про продаж збірників народних пісень (1871); договір на видання творів (1875); фінансові документи (1875–1913, б. д.); записна книжка (1878–1879); договори про постановку в Харкові опери «Різдвяна ніч» (1881); ювілейне привітання від М. Старицького (1903); нотатки (б. д.).

Опис листів М. Лисенка, складений О. М. Лисенком (б. д.).

Матеріали інших осіб

Дубровська-Трикулівська Н. «Кармелюк». Лібретто до опери на 4 дії. (б. д.); Ніщинський П. «Байда» для 4-х голосів та оркестру (1877); Н.І.Т. Музика до п'єси «Сватання на Гончарівці» (1884); Старицький М. Уривок з лібретто опери «Тарас Бульба» (б. д.).

Пономарёва Е. Н. «Свадебный ритуал, собранный Евгенией Николаевной Пономарёвой в местечке Тростянце Брацлавского уезда Подольской губ.» (1897); пісні з мелодіями, переписані Н. С. Аксаковою 1858 р. в Москві та подаровані М. Максимовичем М. В. Лисенку (б. д.).

Городицький Ф. Вірші (1903–1904); Григоренко Г. «Чом ти вчора не прийшов?» (оповідання) (б. д.); Кравченко П. «П. Демуцький та його діяльність в селі Охматові» (вірш) (б. д.); Сметана Е. Вірш (б. д.); невідомий автор. «Два брати» (з ілюстр.) (б. д.).

Фольклорні записи

Пісні різних жанрів (є мел.):

Букович І. (с. Тернівка Черкаського пов.) (б. д.); Василевська Л. (Дніпрова Чайка) (без зазначення місця запису) (б. д.); Василевський А. (с. Волосівці Летичівського пов., с. Лекидзина, м. Умань) (1881, 1886, 1887, б. д.); Венгрженевський С. (с. Карпівці Подільської губ., м. Київ, с. Литанівка Гайсинського пов. Поділь-

ської губ., с. М[алі] Бабчинці Ямпільського пов. Подільської губ., с. М[алі] Круті Подільської губ., с. М[ала] Тернівка Гайсинського пов., с. М[але] Хащувате Гайсинського пов., с. Низький Ташлик Гайсинського пов., Радомишльський пов. Київської губ., с. Северинівка Брацлавського пов., м. Тростянець Подільської губ., с. Янів Гайсинського пов.) (б. д.); Волошин А. (с. Обознівка Єлисаветградського пов. Херсонської губ., с. Оситняжка Херсонської губ.) (б. д.); Волянський Є. І. (с. Лука-Немирівська Подільської губ.) (б. д.); Георгієв А. Д. (с. Брисі Лохвицького пов. Полтавської губ.) (б. д.); Грабенко-Конощенко А. М. (м. Ананьїв Херсонської губ., с. Вищий Булатець Лубенського пов., с. Гола Пристань Таврійської губ., с. Збурівка Таврійської губ., м. Звягель, с. Животівка Таращанського пов. Київської губ., с. Кордишівка Брацлавського пов., с. Королівка Сквирського пов. Київської губ., с. Криве Сквирського пов. Київської губ., с. Маячка Дніпровського пов. Таврійської губ., с. Перешори Ананьївського пов.) (1898, б. д.); Грушевський Г. І. (с. Мединова Слобода Овруцького пов., с. Мелені Радомишльського пов., с. Татаринівчів Овруцького пов.) (б. д.); Демуцький П. (с. Багатирка Таращанського пов., с. Бузівка Таращанського пов., с. Ольшанка Таращанського пов., с. Ненадиха Таращанського пов., м. Ставище Таращанського пов.) (1887, б. д.); Ждаха А. (с. Біляївка Одеського пов., Лубенський пов.) (1890, б. д.); Іваницький Ф. (с. Борок Хорольського пов. Полтавської губ.) (1897, б. д.); Ільницький Л. (с. В[елика] Снітинка Васильківського пов.) (б. д.); Калита А. (м. Бориспіль) [1896]; Кобилянський Л. (с. Кашперівка Бердичівського пов.) (б. д.); Козицький С. (с. Будераж Дубнівського пов., с. Головно Володимирського пов., с. Заруддя Дубнівського пов., с. Микуличі Володимирського пов., с. Новосілки Рівненського пов., с. Радилів Володимирського пов., с. Скурче Володи-

мирського пов., с. Стенжаричі Володимирського пов.) (1909); Колтоновський П. (с. Вільшанка Васильківського пов., с. Ісайки Канівського пов., с. Красносілка Чигиринського пов., с. Селевине Херсонської губ.) (1888); Кропивницький М. (Херсонська губ.) (б. д.); Кошиць О. А. (с. Тарасівка Звенигородського пов. Київської губ., с. Сологубівка Липовецького пов.) (1894, б. д.); Куклярський (с. Лісняки Полтавської губ., с. Лемешівка Пирятинського пов., Полтавської губ.) (1874); Левицький О. (с. Веприк Гадяцького пов. Полтавської губ., с. Кухарі Радомишльського пов. Київської губ., с. Маячка Полтавської губ.) (1871–1884); Лободовський (хутір Велике Озеро Охтирського пов., с. Гаврилівці Кам'янецького пов., с. Григорівка Харківської губ., с. Грунь Зіньківського пов., с. Журавне Охтирського пов., с. Котельва Охтирського пов., с. Люботин Валківського пов. Харківської губ., м. Охтирка Харківської губ., с. Тростянець Охтирського пов., с. Хухра Охтирського пов., с. Чернецьке Охтирського пов.) (б. д.); Мартинович П. Д. (без зазначення місця запису) (б. д.); Отто І. (Бережанський пов.) (б. д.); Павловський О. (м. Жовнин, с. Кліщинці Золотоніського пов.) (1887, б. д.); Познанський Б. (м. Біла Церква, с. Дударі Канівського пов., с. Михайловка Павловського пов. Воронежської губ.) (б. д.); Пономарьова Є. М. (м. Тростянець Брацлавського пов. Подільської губ.) (б. д.); Попова В. А. (с. Мартове Вовчанського пов. Харківської губ.) (б. д.); Потєбня О. О. (Валківський пов. Харківської губ., Вовчанський пов. Харківської губ., с. Одринка Валківського пов.) (1851); Пчілка Олена (Новоград-Волинський пов.) (б. д.); Рильський Т. (с. Романівка) (1896); Самійленко В. (с. Сорочинці) (б. д.); Сметана Е. (с. Сигнаївка Звенигородського пов.) (б. д.); [Стрижевський І.] (с. Березняки Черкаського пов., с. Калантаїв Херсонської губ., м. Кам'янка Чигиринського пов., м. Київ, с. Круті Горби Таращанського

пов., с. Липівське Золотоніського пов., м. Радомишль, с. Свидівок Черкаського пов., с. Черняхів Канівського пов.) (б. д.); Усаченко Є. Є. (с. Вотилівка, с. Лісянка Звенигородського пов.) (б. д.); Філянський І. М. (с. Піски Лубенського пов. Полтавської губ.) (1875); Яблонівський В. (с. Глодоси Єлисаветградського пов. Херсонської губ., с. Гоцулова Тираспільського пов., с. Каїри Одеського пов., с. Скаржинка Єлисаветградського пов.) (б. д.) та ін.

Друковані матеріали

Програма концерту з музичних творів М. В. Лисенка (1904); програми, запрошення тощо (1905, 1911, 1914); каталог виставки, присвяченої М. В. Лисенкові (1927); «Збірник Музею діячів науки і мистецтва», частина 2 (верстка) (1940); К. Н. [Нарис про М. В. Лисенка] (фрагмент) – «Русская музыкальная газета», № 12 (б. д.).

«О языке преподавания в начальных школах местностей с малороссийским языком (Заявление 37 членов Г[осударственной] Д[умы]» (б. д.).

Фотографії

М. В. Лисенко (б. д.), Л. О. Василевська (Дніпрова Чайка) (1900, б. д.).

Лит.: Архимович Л., Гордійчук М. М. В. Лисенко. – К., 1963; Гозенпуд А. Н. В. Лысенко и русская музыкальная культура – М., 1954; Булат Т. П. Героїко-патріотична тема в творчості М. В. Лисенка. – К., 1965; Дяченко В. Микола Віталійович Лисенко. Життя і діяльність. – 2-е вид. – К., 1968; Микола Лисенко у спогадах сучасників. – К., 2003. – Т. 1; Лисенко М. В. Автобіографія / Перевидання з розшифрування та коментарями Р. Скорульської. – К., 2002; Чаговець В. М. Лисенко. – 2-е вид. – К., 1985.

ЛИТВИНОВА (БАРТОШ) Пелагея Яківна (1833–1904) – етнограф, фольклорист, письменниця, педагог

Народилася 15 жовтня 1833 р. в с. Терebenь (тепер Глухівського р-ну Сумської обл.). Закінчила Московський університет (1852). Працювала вчителькою в с. Землянка Глухівського пов. Брала участь у роботі Чернігівського комітету визволення кріпаків під керівництвом члена комітету О. М. Марковича. З 1867 р. перебувала у Києві. У 1880–1881 рр. активно працювала для Московської кустарно-промислової виставки – підбрала колекцію писанок, рушників, хусток, дослідила вироби місцевих золотарів. За цю підготовчу роботу отримала почесний диплом, а за зразки гончарства та таблиці до них – бронзову медаль. У 1886 р. повернулася в с. Землянка. Записувала народні пісні, казки та ін. Збирала матеріали з народного календаря. Частина її фольклорних записів опублікував О. Малинка у виданні «Сборник материалов по малорусскому фольклору» (1902). Вивчала народне ткацтво та орнаментику.

Підтримувала зв'язки з М. Лисенком, М. Старицьким, О. Кістяківським. Активно листувалася з Ф. К. Вовком.

Основні праці: «Руські народні узорі Чернігівської і Полтавської губерній» (1877), «Збірник народних руських узорів для жіночого рукоділля» (1879), «Криниця – богиня родючості у сіверян» (1885), «Південно-руський народний орнамент» (1898–1902), «Весільні обряди і звичаї у селі Землянці Глухівського повіту в Чернігівщині» (1900).

Фонд 5, 159 од. зб. (1779–1904).
Див. також фонд 1 – колекція 1.

Наукові та творчі матеріали

Матеріали просвітницької діяльності:

Доповідь про жіночу освіту в «Женском обществе» (1874); «Гигиенические условия жизни крестьянских детей» (1876); «Азбука для народных школ» (чернетки з малюнками) (1877, б. д.); про земську медицину [1880];

«В ожидании лучшего» (1891); «Общее народное образование в г. Глухове и Глуховском уезде Черниговской губернии» (відкритий лист до редактора журналу «Образование») (1896); «Больница св. Ефросинии в г. Глухове» (б. д.); «Вольные ученические квартиры в провинции» (б. д.); вірші та ін. [матеріали до азбуки] (б. д.); «Гигиенические условия воспитания» (б. д.); «Из записок умершего (посвящается господину министру народного просвещения Сабурову)» (б. д.); «Об интеллигентной женщине» (б. д.); «О новом пересмотре законов» (б. д.); «Предисловие» [до азбуки] (б. д.); «Приступая к составлению азбуки» (б. д.); про підготовку матерів до виховання дітей (б. д.); «Знаете ли Вы, дети...» [матеріали до азбуки] (б. д.); матеріали про птахів і тварин [до азбуки] (б. д.); нарис про християнських мучеників [матеріали до азбуки] (б. д.); «Сельская жизнь» (освітні повчальні оповідання для дітей) [до азбуки] (б. д.) та ін.

Історико-статистичні, етнографічні та фольклорні матеріали:

«Село Землянка. Общественно-хозяйственный и земельный очерк подворного малороссийского владения» (1879); «Свадебные обряды Глуховского уезда Черниговской губернии в с. Землянке» (1886); «Статистико-экономическая монография деревни Богданова, с крестьянским населением, подворного владения» ([1889], б. д.); «Добавления к заметке «Культурные переживания». Календарь» (1890); «О дворянах» (1895); «Алфавітна книжка»: вірування, замовляння, загадки, закрутки та заломы (з малюнками), кваша, весільне печиво, народна медицина, кормові трави, ступа, олійниця, весілля, природні барвники для фарб, «коза», мистецтво орнаменту, городництво, ткацтво, дзвін с. Землянки, пісні (родинно-побутові, купальські, чумацькі, дитячі, весільні, жартівливі, веснянки, балади, щедрівки), легенди, приказки,

словник діалектних слів (1896); «Гаркуша и Земляницы» (1899); «Образ Тербенской Божьей Матери» (1899); «Песни с. Землянки, д. Богданова в сравнении с песнями напечатанными в «Киевской Старине» за 1897 г., сентябрь» (1899); «О чрезполосности в Малороссии» [1900]; «Народній календар» (1900); «Ступа» [1904]; «Богданов» (монографія) (б. д.); «Богданов. Состав общины» (б. д.); весільні обряди в с. Землянка Глухівського пов., Чернігівської губ. (б. д.); відгук на статтю Бахтєєва «Устав о народном продовольствии», надруковану в [«Новом времени»] (б. д.); «Вместо предисловия ко 2 вып. «Южно-русского орнамента (Черниговская губ.)» (б. д.); «В предварительный комитет Харьковского археологического съезда» (коментарі до опису таблиць) (б. д.); «Вторая неделя свадьбы. Воскресенье» (б. д.); «Глухов» (б. д.); «Интенсивное крестьянское хозяйство или общинный быт русского народа» (б. д.); «Криница – богиня плодородия у северян» (б. д.); «Малорусские святки» (б. д.); нарис про урожай 1888 р. (б. д.); «Народное искусство изящных украшений или народная орнаментика...» (б. д.); «Народные формы землевладения» (б. д.); «Народный календарь Глуховского уезда» (б. д.); «Новгород-Северский уезд. Шитьё в крест» (опис до таблиць) (б. д.); нотатки про породи лісових дерев с. Землянки (б. д.); «Общинное землевладение и значение его в настоящем» (б. д.); «Общинное и подворное землевладение» (б. д.); «Объяснение к орнаменту Черниговской губернии» (б. д.); переселення селян (нарис) (б. д.); про архаїчний звичай відправляти старих «на лубок» (б. д.); «Песни села Землянки повседневные и вечерничные» (б. д.); пісні родинно-побутові, весільні, про кохання (б. д.); про поховальний обряд (б. д.); «Свадебные обряды...» («чоботи», «квітка», «вільце») (б. д.); «Село Землянка» (фрагменти монографії) (б. д.); «Южно-русский орнамент» (б. д.) та ін.

Автобіографічні та біографічні нариси, оповідання:

«Из провинциальных нравов. Фотографические снимки. Старосветские помещики (только не гоголевские)» (1875); «Варварство и цивилизация. Очерк из малороссийской жизни» (1879); «Фотографические снимки. Старосветские помещики. Тётушка Елена Ивановна. Аксюша. Граф и его семья» (1881); «Отрывок из семейной хроники захолустной жизни малорусских панов. Мои тётушки» (1889); «Живые картинки в деревенском калейдоскопе. Труженица» (1890); автобіографічний нарис (б. д.); «Аксюша» (б. д.); «Бытовая хроника малорусского захолустья» (б. д.); «В институте» (б. д.); «Воспитание провинциалки (в конце 20-х годов)» (б. д.); «Герасим» (б. д.); «Год в деревне» (б. д.); «Дешевый труд» (б. д.); «Живые картинки в деревенском калейдоскопе» (б. д.); «Из деревенской хроники» (б. д.); «Из записок гувернантки» (б. д.); «К физиологии брака. За что меня возненавидел муж мой» (б. д.); «Маленькая биография» (б. д.); «Монахиня» (б. д.); «Московский Елизаветинский институт. 1847–1852. Воспоминания П. Бартош» (б. д.); «Няня» (б. д.); «Панщина (очерк из новых времён)» (б. д.); «Племянница» (б. д.); «Старое старится, молодое растёт» (б. д.); «Фаталист» (б. д.); «Хроника захолустья. Очерки провинциальной жизни», ч. 1–10 (б. д.) та ін.

П'єси:

«Грицько Дендрик, або Одарчин чоловік» (б. д.); «Ненароком знахар» (переклад п'єси Ж.-Б. Мольєра) (б. д.).

Біографічні документи

Атестат Московського Єлизаветинського училища (1852); свідоцтво на право викладання та на звання домашньої вчительки (1873); «Бартоши» (б. д.); «Родословие Туманских» (б. д.).

Листування

Адресати: Бартош Я. Я. (1840); Бартош Є. Ф. (1841); Бартош М. Я. (1853); Василенко М. П. (1899); Вовк Ф. К. (2; 1897, 1899); [Горленко В. П.] [1899]; дочка (б. д.); невідома особа (Сергій) (1899); невістка (1901); син (3; б. д.) та ін.

Кореспонденти: Предводитель дворянства Глухівського пов. (про відкриття в Чернігові Комітету з влаштування побуту поміщицьких селян) (1858).

Матеріали господарчо-майнового характеру

Дарчі М. Порскалової (Бартош) на частину спадщини (маєток в с. Землянка) та спадщину після рідного дядька Й. Я. Бартоша на користь П. Я. Литвинової (Бартош) (1857, 1862); підтвердження дарчої на маєток у Новгород-Сіверському П. Я. Литвиновій (Бартош) від М. Я. Порскалової (Бартош) (1862); доручення М. Я. Порскалової на ведення справ П. Я. Литвинової (1877); акт введення у володіння спадщиною після смерті тітки (1879); запродажний запис на землю (1890); витратні господарчі книги (1895–1898); «Книжка на записку расходов в дороге из дома до Москвы и обратно» (б. д.); посвідчення від Глухівської повітової земської управи про земельні угіддя в с. Землянка (б. д.).

Матеріали інших осіб

Наукові та творчі матеріали:

«Записка о начале происхождений и достоинств малороссийского дворянства, писаная маршалом Роменского повета Василием Полетикою» (1697); Спаська Є. Ю. «Пелагея Яковлевна Литвинова (1833–1904). Нарис її життя та праці за її рукописами й родинними документами» (1927); [Литвинова М. П.] «Червона квітка» (алегоричне оповідання) (б. д.).

Альбом з поетичними посвятами різних осіб власниці [1849]; «О городе Чернигове и древностях его»

(виписки) (б. д.); [Рукопис XVIII ст. Шкільні вправи. Паралельні тексти різних уривків староукраїнською, латинською та польською мовами] (б. д.).

Документи:

Документи Бартошів: квитанції про виплату «подушного» та ін. (1798–1813); герб роду Бартошів (зображення й опис) (1816); купча [1817]; матеріали про спадщину Я. Бартоша (1824); дані про Я. Бартоша (послужний список, інформація про участь у війні 1812 р.) (1824, 1825); атестат про вступ Я. Бартоша в штат Калужського губернського управління та його службу там (1824); щоденник Я. Я. Бартоша (1825–1838); «Указ Его Императорскаго Величества, выписана из Санкт-Петербургских сенатских ведомостей. О малороссийских дворянах» (копія) (1833); свідоцтво про надання Я. Я. Бартошу чину титулярного радника (1834); відмова Герольдії у наданні Бартошам дворянства (1836, 1843); службові документи Я. Я. Бартоша (1839); свідоцтво про народження М. Я. Бартош (виписка з метричної книги) (1841); рапорт до Чернігівської духовної консисторії з проханням перевести послушницю В. Бартош до іншого монастиря (1841); рахунок витрат, пов'язаних з отриманням спадщини Г. Я. Бартоша (1841); доповідна записка про звільнення управляючого Г. Дурново з переліком зловживань останнього, написана Я. Я. Бартошем (чернетка) (1842); свідоцтво про те, що Є. Бартош (жінка Я. Бартоша) справді є дочкою Ф. О. Туманського (1843); вимога до Я. Бартоша з'явитися до Глухівського суду з приводу звинувачень штабс-капітана Мхекаковця і відповідь Є. Ф. Бартош (1843); свідоцтво з послужним списком Я. І. Бартоша (1843); документ про продаж Н. Я. Троцькою нерухомості Я. Я. Бартошу (1843); указ про нероздільність сімей кріпосних селян (1843); опис родоводу Бартошів на доказ дворянського поход-

ження та ін. документи з цього приводу (1843, б. д.); свідоцтво про народження Я. Я. Бартоша (1845); документи І. Лихошерстова та інших осіб, пов'язані з опікунськими справами ([1948], 1851); атестат про закінчення Єлизаветинського училища М. Я. Бартош (1852); свідоцтво про смерть Я. Я. Бартоша в 1848 р. (1877); пояснення Я. Я. Бартоша приставу Глухівського пов. (б. д.); межова книга (фрагмент) (б. д.); родово дерево роду Бартошів (б. д.); опис земель (б. д.); клопотання Є. Бартош про видачу їй свідоцтва про народження (б. д.); клопотання і документи для отримання дворянського титулу дружиною Я. Бартоша (б. д.).

Документи Литвинових: указ імператриці Катерини II про переведення в 1779 р. О. Литвинова із чину сержанта в чин прапорщика (1782); указ імператриці Катерини II про переведення в 1783 р. О. Литвинова із чину прапорщика в чин підпоруччика (1785); грамота про надання О. Є. Литвинову дворянства (1796); указ імператора Олександра I про відпустку сенатського реєстратора О. Литвинова, надану для поїздки в Курську і Смоленську губ. для розділу спадщини (1805); указ імператора Олександра I про призначення в 1803 р. канцеляриста О. Литвинова сенатським реєстратором (1806); «Ревижская сказка 1808 г. села Богданова Черниговской губернии Глуховского повета сенатора Алексея Алексеевича Литвинова о состоящих дворовых и крестьянах мужеска и женска полу» (1808); «Ревижская сказка 1811 г. деревни Юдинки Курской губернии помещиков секретарей Алексея и Николая Алексеевых детей Литвиновых о состоящих дворовых и крестьянах мужеска и женска полу» (1811); «Ревижская сказка 1816 г. деревни Юдинки Курской губернии Дмитриевского уезда помещиков секретарей Алексея и Николая Алексеевых детей Литвиновых о состоящих дворовых и крестьянах мужеска и женска полу» (1816); «Ревиж-

ская сказка 1816 г. села Богданова Черниговской губернии Глуховского повета сенатора Алексея Алексеевича Литвинова о состоящих дворовых и крестьянах мужеска и женска полу» (1816); «Ревижская сказка 1827 г. сельца Ладигиной Курской губернии Рильского уезда помещика секретаря Алексея Алексеева сына Литвинова о состоящих дворовых и крестьянах мужеска и женска полу» (1927); звернення до суду П. І. Скоропадської з приводу позивання за землю з сім'єю Литвинових (1831); квитанції з Рекрутського присутствія (про рекрутський набір та сплату грошей) (1831, 1839, 1847); «Ревижская сказка 1834 г. села Богданова Черниговской губернии Глуховского повета помещицы Марии Михайловны Литвиновой о состоящих дворовых и крестьянах мужеска и женска полу» (1834); указ імператора Миколи I про призначення в 1838 р. колезького секретаря О. Литвинова титулярним радником (1841); грамота про підтвердження дворянства, видана П. О. Литвинову (1851); указ імператора Миколи I про призначення губернського секретаря О. Литвинова колезьким секретарем (1857); заява П. О. Литвинова у Глухівську міщанську розправу (1858); межова книга володінь П. О. Литвинова у с. Богданів Чернігівської губ. (1861); акт продажу В. В. Порскаловим спадщини його дружини П. О. Литвинову (1865); введення П. О. Литвинова у володіння маєтком (1866); листпрохання В. П. Литвинова про призначення його на посаду слідчого у Глухові (1897); «Выписка из ревижской сказки крестьян и дворовых людей, записанных по ревизии деревни Юдинки Курской губернии Дмитриевского уезда, а проживающих в деревне Богданове Глуховского уезда» (б. д.); «Уставная грамота Черниговской губернии Глуховского уезда, сельца Богданова владения штабс ротмистра Петра Алексеевича Литвинова» (б. д.); «Уставная грамота Черниговской

губернии Глуховского уезда, селений Богданова, Полошек и хутора Хвостовки владения штабс ротмистра Петра Алексеевича Литвинова» (б. д.).

Документи Туманських: про поділ спадщини Ф. О. Туманського між його вдовою та дітьми (1825–1828); заповіт Ф. Г. Туманської (1831); купча на хутір Терebenь (1832); «Вводный лист» (на отримання спадку від матері Є. Бартош (Туманською)) (1840); про арендування млина і поля у М. Туманського (1843, 1845); квитанції та розписки про отримання грошей в казну з Туманських (1797–1824); послужний список колезького радника Ф. Туманського (б. д.).

Документи Порскалових: атестат В. В. Порскалова (Новгород-Сіверська чоловіча гімназія) (1855); «Вводный лист» (на отримання спадщини М. Порскаловою (Бартош)) (1860); клопотання М. Я. Порскалової (1874); документ про призначення М. Я. Порскалової начальницею Новгород-Сіверської жіночої прогімназії (1875); лист про обрання Попечительської ради жіночої прогімназії на засіданні Новгород-Сіверської міської думи (1875); свідоцтво про вінчання у 1859 р. М. Я. Бартош з В. В. Порскаловим (1877); «Окладной лист» (поземельний збір із с. Землянки) (1878); клопотання до директора Новгород-Сіверської гімназії про відкриття 5-го класу (1878); офіційний лист від попечителя Кавказького навчального округу (про переведення В. В. Порскалова на вакансію директора Кубанської військової гімназії) (1880); свідоцтво про призначення В. В. Порскалову пенсії (1883); заповіді В. В. Порскалова (1872–1887); свідоцтво про призначення пенсії М. Порскаловій (1888); кредитні зобов'язання М. Я. Порскалової (1891); повідомлення про нагородження М. Я. Порскалової медаллю Олександра III на пам'ять про службу в Новгород-Сіверській жіночій гімназії (1899); телеграми засновниці Новгород-Сіверської жіночої гімназії М. Порскаловій на честь 25-ліття закладу (1900); запро-

шення на ювілей гімназії (1900); посвідчення М. Порскалової на отримання пенсії (1909); документ про найм квартири М. Порскаловою (у Києві) (1909) та ін.

Листування:

Бартош В. до Бартош Н. Я. (1852); Бартош В. М. до Бартоша Я. Я. (3; 1841, 1842, б. д.); Бартош Є. Ф. до брата і сестри (1841); Бартош Є. Ф. разом з Бартошем І. до Олени Яківни та Надії (1842); Бартош І. Я. до Бартоша Я. Я. (7; 1841); Бартош Я. Я. до Бартош Є. Ф. (2; 1841); Бартош Я. Я. до Бартоша В. М. (1841); Боголюбова Н. П. до Вовка Ф. К. (1910); Вербицький М. до Бартоша Я. Я. (1847); Вовк Ф. К. до Боголюбової Н. П. (1910); Вовк Ф. К. до Литвинова В. (1900); [Герстацер] до Бартоша Я. Я. (1838); Литвинов М. О. до сім'ї (4; 1928); Литвинов О. та Литвинова М. до Литвинової Н. та Литвинової М. (4; 1822–1840); Литвинова А. О. до невідомої особи (2, б. д.); Литвинова М. до своїх онуків (б. д.); Логвинов А. до тітки (б. д.); Поскрьобишев Д. до Бартоша Я. Я. (1843); Смірний В. до Бартоша Я. Я. (1842); Туманський М. та Туманська Є. до Бартоша Я. Я. (3; 1842) та ін.

Порскалов В. до невідомого чиновника з приводу відкриття в Новгород-Сіверську жіночої гімназії (1872); листування Глухівської міської думи з Хоменко Г. С. (9; 1866).

Друковані матеріали

Литвинова П. «Азбука для Народных школ. Составлена по звуковому способу для наглядного обучения» (1877); зразки вишивок (б. д.).

Фотографії

П. Я. Литвинова [1866]; П. Я. Литвинова [1902]; П. Я. Литвинова з сином Володимиром [1868]; П. Я. Литвинова з сім'єю (б. д.); О. Кістяківський (б. д.); М. Я. Порскалова (б. д.); О. Толочінова (б. д.).

Ілюстративні матеріали

Малюнок П. Я. Литвинової з супровідним листом Є. Ю. Спаської (1854); малюнки орнаментів писанок, розпису печі, вишивок сорочок, серветок (б. д.); орнаменти для вишивок (б. д.); рушник-набожник роботи П. Я. Литвинової (полотно, червона заполоч) (б. д.).

Лит.: Василенко М. П. Я. Литвинова // Етнограф. вісн. – К., 1928. – Кн. 7. – С. 200–203; Малинка О. Мої спогади про П. Я. Литвинову // Там само. – С. 204–206; Спаська Є. Ю. Пелагея Яковівна Литвинова (1833–1904) // Там само. – С. 168–199; Митці України. – К., 1992. – С. 363.

МАМОЛАТ Євген Самійлович (1909–1964) – художник-реставратор, мистецтвознавець

Народився в с. Кальниболота (тепер Кіровоградська обл.). Закінчив Київський художній інститут. В 1935–1937 рр. працював у редакції альманаху «Образотворче мистецтво» та журналу «Творчість». З 1939 р. до 1941 р. – завідувач художньою частиною та викладач Київської середньої художньої школи. З 1945 р. – учений секретар Інституту монументального живопису і скульптури Академії архітектури УРСР. З 1957 р. – співробітник лабораторії реставрації настінного живопису Інституту теорії і історії архітектури і будівельної техніки АА УРСР.

Фонд 50, 127 од. зб. (1948–1963).

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«Врубель и проблемы монументального искусства» (1948); «Синтетические смолы и их применение в рес-

таврации настенной живописи» (1950); «Организация внутреннего пространства, оборудование и монументально-декоративное искусство в архитектуре жилых и общественных домов» (науково-технічний звіт) (1961); «Научно-технический отчет по теме 63–90/18. Раздел 13. «Реставрация памятников архитектуры и монументальной живописи». Исполнители темы: В. И. Бабюк, А. Ф. Ерко, Е. С. Мамолат, О. Ф. Плющ, А. И. Прохницкая, Л. Н. Ханенко» (1963); вступна стаття до збірки праць з питань реставрації (б. д.); з історії світового монументального мистецтва (б. д.); «Искусство Киевской Руси» (б. д.); мозаїки і розписи давньоруських архітектурних пам'яток (б. д.); «Монументально-декоративне мистецтво» (б. д.); «Настенные росписи второй половины XVII века в Густине» (б. д.); «Настенные росписи Успенской церкви в Меджибоже» (б. д.); «Настінні розписи» (б. д.); «Некоторые мысли по поводу творческого содружества архитекторов и художников» (б. д.); «Об охране и реставрации памятников культуры на Украине» (б. д.); «О монументально-декоративном искусстве» (б. д.); «О развитии монументально-декоративного искусства» (б. д.); «О творчестве М. А. Врубеля» (б. д.); «Плафон «Дружба народов СССР» для зрительного зала Дома культуры пос. Рутченково (Донбасс)» (б. д.); про охорону і реставрацію пам'яток культури (б. д.); про роботу республіканських реставраційних майстерень (б. д.); «Реставрация мозаик и фресок Софийского собора в г. Киеве» (б. д.); «Українське Радянське монументально-декоративне мистецтво» (б. д.); «Ще раз про охорону пам'яток культури» (у співавторстві з Л. Калениченком, О. Плющем) (б. д.).

Виступи:

На засіданні, присвяченому обговоренню проблем реставрації пам'яток мистецтва (б. д.); на пленумі

правління Спілки художників України (про охорону пам'яток культури) (б. д.).

Рецензії, відгуки на праці інших авторів, огляди:

«Отзыв на статью «Из опыта плафонной живописи» худ. Г. И. Рублёва» (1955); відгук про працю Зате-нацького Я. П. «Український радянський живопис 1917–1957 рр.» (1957); «Відзив на роботу В. Бородая «Будапештські зустрічі» (нотатки про угорську скульптуру)» (1961); «Відзив про нарис «Український радянський живопис» В. А. Афанасьєва» (б. д.); «Деякі зауваження на книгу П. Говді «Українське радянське образотворче мистецтво» (Держвидав – видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури УРСР. Київ, 1958 р.)» (б. д.); огляд художньої виставки (б. д.); огляд публікацій з проблем мистецтва в обласних газетах (б. д.).

Передруки з публікацій і переклади статей:

Вуйцик С. «Реставрація сграфитто с XVII века на доме в Тшебятове» (б. д.); Гарнье Ш. «Новая парижская опера. О группах и статуях фасада. 1878» (фрагмент) (б. д.); Калитинская М. «Икона Св. Екатерины из Тентины – иконографическое и технологическое обследование наслоений» (б. д.); Леманн Я. «Микрографическое исследование древесины памятников польской живописи и скульптуры XIII–XIV в.» (б. д.); Фурдин Ю. «Открытие и реставрация 16-вековой полихромии в приходском костеле в Плазе» (б. д.).

Фрагменти, плани, проспекти робіт з питань історії, проблем та розвитку монументального мистецтва, історії мистецтва Київської Русі, охорони та реставрації пам'яток архітектури та ін. (б. д.).

Записи і нотатки про пам'ятки архітектури та

послідовність реставраційних робіт, зроблені під час експедицій та відряджень (1953–1956).

Виписки з різних праць з питань реставрації, історії мистецтва, мистецтва Київської Русі та ін.: Алпатов М. В. «Всеобщая история искусств», Бенуа А. «История живописи», Грабарь И. «История русского искусства. Т. 1. Допетровская эпоха», Занозінський Є. «Щира розмова. Виставка українського образотворчого мистецтва у Польщі», Лазарев В. «Искусство Новгорода», Лазарев В. «История византийской живописи», Лебединцев П. «Возобновление Киево-Софийского собора в 1843–1853 г.», Левицкая В. И. «Палитра и техника мозаик Софии Киевской», Сычов Н. И. «Связь с Балканскими странами», Широцький К. «Українська штука за часів старокнязівських та її виучення. 1918»; Шмит Ф. И. «Искусство древней Руси Украины. 1919» (б. д.) та ін.

Біографічні документи

Записники (1950-і рр.); автобіографія (б. д.); анкета (б. д.); довідка з місця роботи (б. д.); особистий листок з обліку кадрів (б. д.); список наукових праць (б. д.); характеристики (б. д.).

Матеріали службової та громадської діяльності

Заяви, звернення до офіційних осіб, комітетів: до головного архітектора м. Києва, до директора Республіканських науково-виробничих реставраційних майстерень та ін. (1955–1957, б. д.); запрошення на збори, конференції, виставки (1956–1960); протоколи засідань, постанови Президії Академії будівництва і архітектури УРСР, Президії Спілки художників (1960–1963); плани роботи секції критики та мистецтвознавства Спілки художників України (1963); склад бюро секції критики та мистецтвознавства Спілки художників України на 1963/64 рр. (1963).

Листування

Адресати: Говяда і Зорін (б. д.); [Калениченко] Л. П. (б. д.); Лазарев В. М. (б. д.); Толкачов З. (б. д.).

Кореспонденти: [Калениченко Л. П.] (1956); Катанін Є. І. (1956); Мамолат О. Є. (б. д.); Піаніда Б. (1959).

Головна редакція Української радянської енциклопедії (1966); Товариство для поширення політичних і наукових знань (1963).

Матеріали інших осіб

Наукові праці:

Збірник праць Інституту монументального живопису і скульптури АА УРСР (Калениченко Л. П., Плющ О. Ф. «Вопросы реставрации древних мозаик и фресок Софии Киевской»: Калениченко Л. П., Плющ О. Ф., Мамолат Е. С. «Синтетические смолы и их применение в реставрации настенной живописи»; Плющ О. Ф. «Полихлорвиниловые смолы в монументально-декоративной живописи»; Юнак М. И. «Живопись по сырой штукатурке с применением гидравлической извести»; Бялер Н. Я. «Эффективный метод изготовления скульптуры и архитектурно-декоративных деталей из металла»; Дажук К. В., Бялер Н. Я. «Применение керамических каменных масс в декоративной скульптуре») (1950); Иванова А. «Методика реставрации настенной живописи с использованием синтетических полимерных материалов» (проект) (б. д.); Кошевой О. «Полимеры в декоративно-прикладном искусстве» (б. д.); Нельговский Ю., Ивакин Ю. «Т. Г. Шевченко об архитектуре» (б. д.); Химич Ю. [Про радянське образотворче мистецтво] (б. д.).

Рецензії:

Врона І. «Рецензія на рукопис Я. П. Затенацького «Український радянський живопис 1917–1957 рр.

216 стр.» (1957); Крип'якевич І. «Зауваження на «Історію українського мистецтва, т. 1. Найдавніше та древньоруське мистецтво (до XVI ст.)» (1961); Свенцицька В. І. «Зауваження до «Історії українського мистецтва» (б. д.) та ін.

Друковані матеріали

Левицька В. І. «З приводу розділу 8 книги А. В. Віннера «Матеріали і техніка мозаїчного живопису» (б. д.); Мамолат Є. «Монументально-декоративне мистецтво» (фрагмент) (б. д.).

Вирізки з газет з питань мистецтва (1956–1963).

Карти

Карта України з помітками Мамолата Є. (б. д.).

Лит.: Мамолат Євген Самійлович // Словник художників України. – К., 1973 – С. 142.

МАРТИНОВИЧ Порфирій Денисович (1856–1933) – живописець, графік, фольклорист і етнограф

Народився в с. Костянтинівка (тепер Сахновщинського р-ну Харківської обл.). Навчався в Петербурзькій академії мистецтв у професора П. Чистякова (1873–1880). Під час навчання створив серію малюнків до «Енеїди» І. Котляревського, на яких зобразив античних героїв у вигляді сучасних йому полтавчан (1873–1874). Під час літніх канікул вивчав побут українського села, створив галерею портретів селян із с. Вереміївки на Золотонощині – О. Буштримихи (1875), П. Тарасенка (1875), Ф. Мигалья (1880) та ін. Автор жанрових картин «Казенка» (1879), «У волосного пристава» (1870), «Баби печуть хліб» (1877–1880) та ін.

З 80-х років XIX ст. і до кінця життя проживав у місті Костянтинограді (тепер м. Красноград Харківської обл.).

Записував фольклор у місті та навколишніх селах. Вивчав побут, цехові звичаї та репертуар кобзарів та лірників. Його записи друкувалися у часописі «Киевская старина» та видані окремою збіркою «Українські записи Порфирія Мартиновича» (1904).

З ініціативи Мартиновича у Краснограді було засновано краєзнавчий музей.

Фонд 11, 1417 од. зб. (1808–1933).

Фольклорно-етнографічні матеріали

Кобзарі та лірники, їх репертуар, цехові звичаї:

«Кобзарь Остап Вересай. Лабза. З Сокиринець» – жартівливі пісні, спогади (є про П. Куліша) (1875); «Іван Кравченко, г. Лохвиця, на Приліпці» – спогади про своє життя (1876); «Кобзарь Іван Кравченко (Крюковський). Лохвиця. 1876 р.» – думи, псалми, перелік репертуару (неповний), біографічна розповідь (1876); «Псалми і пісні кобзаря Івана Кравченка. Лохвиця, 1876 року» – псалми, жартівливі пісні (1876); «Кобзарь Трихон Магадин. С. Бубни Лохвицького пов. Полтав. губ. 1876 року» – думи, жартівлива пісня, спогади про кобзарів, репертуар, побут кобзарів та лірників («одклінщина»), м. Вороньки (1876); «Кобзарь Хведір Гриценко» – думи, псалми, духовна вірша, пісні жартівливі, сирітська, про долю, репертуар (список), «одклінщина», словник сліпецької мови, інформація про кобзарів, лірників та їхніх учителів, список лірників Зіньківського пов., розповідь про те, як став старцем, (1885, 1886); лірник Захар Кузьменко (Сокура) із Хорола – думи (1885); «Микола Дорошенко. Лірник. Одклінщина і визвілок» – звичаї кобзарів і лірників, «благодарствія», псалми, духовні вірші, пісні жартівливі, козацька, пародія на думу (1885–1886); «Одклінщина і визволок (Вариант Полтавського уезда)», записані від лірника Миколи Доро-

шенка (37 років), хутір Шмиглі біля Полтави (1885); «Роман Яременко. Стиховничий. М. Лютеня, Гадяцького в'їзда» – списки кобзарів Миргородського пов., лірників Гадяцького пов. (неповні), псалми, пісні алегорична жартівлива, історична (1885); спогади кобзарів (Хведора Гриценка та ін.) (1885–1886); лірник Микола Дорошенко (хутір Шмиглі), лірник Хведор Бойченко (с. Ряске Костянтиноградського пов.), лірник Микита Ведмеденко, лірник Антон Шкрубитько (м. Полтава) – думи, псалми, духовні вірші, записані в Полтаві (1886–1887); «Лірник Семен Чекан» – думи, псалми (с. Дзиглівка) (1886–1888); «Микита Ведмеденко. Лірник з с. Мачух, Полтавського у.» – псалма «Самар'янка» (1886); «Хведор Бойченко з села Ряського, Константиноградського у. (лірник)» – псалми, духовні вірші (1886); кобзар Мусій Кулик (Гордієць) з с. Дейкалівка – репертуар (список), спогади (1887); «Кобзарь Мусій Кулик (Гордієць), село Дейкалівка, Зіньківського в.» – думи, духовні вірші (1887); «Лірник Хванасій Видюченко (Видюк) з Хрестища» – псалми, думи, духовні вірші, жартівлива пісня, жебранка, репертуар (список), згадка про кобзаря Вовка Гаврила (1893, 1902); «Савелій Верещака. Лірщик з Шахівки» – думи, псалми, духовні вірші (1894); «Лірщик Іван Пересада з Петрівки» – дума, жебранка (1901); кобзар Трихон Магадин із с. Бубни – ритмізована розповідь про себе та відомих йому кобзарів (1904); записи Сластьона Опанаса [від Григорія Полунця] та невідомого записувача – словник сліпецької (лебійської) мови, списки лірників та кобзарів різних повітів Полтавської губ. [1907]; «Козак Григорій Полунець. Лірщик з слободи Зіньківщини» – дума, псалми, пісні жартівливі, молитви, репертуар (список), розповіді про те, як милостиню просять, про науку у пан-отця, прізвища лірників та кобзарів (1907, 1924); «Козак Павло Гутиря. Лірник з се-

ла Мачух Полтавського в'їзду» – думи, псалми, жебранки, список бандуристів (1912); «Кобзарь Петро Дригавка» – псалми, кобзарська і лірницька наука та звичаї, обряд «визвілок», список кобзарів, репертуар (список) (1913); «Выписка из собрания псалм Василия Петровича Горленка» (1915); «Кобзарь Ткаченко з Данилівки» – думи, жебранки, духовний вірш (1918); «Лірник Євстахий Довгополий з Маячок» – думи, розповіді, репертуар (список) (1924); «Кобзарь Іван Ляшенко з села Підгороднього Новомосковського уїзда» – жартівливі пісні (1925); «Кобзарь Марко Даниленко, Пелех з слободи Мерехви» – думи, власна творчість, розповіді (1925); «Кобзарь Петро Гузь» – жартівливі пісні, пародійна дума (1926); «Кобзарь Іван Кучугура-Кучеренко із слободи Мурахви Богодухівського повіта в Харківщині» – псалми, пісні козацькі, чумацькі, родинно-побутові, молитви, репертуар (список), словник сліпецької мови, розповідь про кобзарську науку (1929); «Кобзарь Маковецький Малинка» – пісні (1930); «Лірник Дем'ян Васильевич Синило з слободи Просяного Валківського повіта» – думи (1931); «Терешко Жадан» – думи (1931–1932); «Кобзарь Петро Гура. Гуринь з села Красної Луки, Гадяцького повіта» – перекази, колядки, власні твори (1932); «Терентій Юхименко. Лірник з Герцеванівки Новомосковського уїзда» – псалми (б. д.) та ін.

Відомості про кобзарів і лірників та їх репертуар, записані від інших оповідачів: «Оксана Кобиланка з Миколаєвки» – думи, псалми, відомості про кобзаря Тараса Зінченка з Миколаївки (1892); Микита Дудка та ін. – псалми (1894); Микита Щербань, Степан Василенко та ін. – думи, псалми (1894); «Степан Василенко з Миколаєвки» – спогади про Тараса Гончара (1894); «Віра Видюченкова з Хрестища» – псалми (1895); «Настасья Тарабаниха (Хоциха)» – псалми

(1898); Мотря Бондаренчиха – розповіді про лірника та кобзарів Тараса Миколаївського, Гаврила Зелінського, Івана Хміля (є пісня), Артема Приходченка (Курочку) (є пісня), Прохора Домбира (Уласенка) (є пісня), Василя Хведоренка (є пісня), Гаврила Вовка, Тараса Гончара, «стиховничого» Василя Назаренка, прізвища кобзарів та лірників, псалми, духовний вірш (1901–1905); «Варька Ключчиха з Петрівки» – відомості про лірника Прокопа Тесленка (1902–1909); невідомий інформатор – думи (1902–1904); «Юхим Тума. Бісшкурченко з Зачепилівки» – відомості про кобзарів Гаврила Вовка, Івана Іщенка, Тараса Гончара Миколаївського (1903–1910); невідомі інформатори – псалми, «господні припадання» (лірницькі віршування на тему моральності й милосердя), жебранки, оповідання та відомості про кобзарів Вернигору, Гаврила Вовка, Івана Малинку, Андрія Рибуна, Хведора Холодного та ін., лірників Харлампія Яковенка, Івана Давиденка (1904–1905); невідомий інформатор – думи (1925); «Микола Радченко з села Рясського» – дума про Самійла Кішку (1927) та ін.

Збірники:

«Діонісій Мартинович» – дитячі пісні та ігри, байки, загадки, перекази, легенди, притчі, прислів'я, записані в м. Костянтинограді (1862–1912); «Іван Зобченко, Зобка» – перекази про запорожців (1862, 1868); «Козак Ничипір Гайдук з Перещепини» – перекази (1863, 1902); «Марина Губиха» – казки, перекази (про татар, запорожців, чуму, сарану), молитва (1865–1866, 1871); «Григорій Талалай з села Парасковеевки» – казки (1867); записи від Івана Сармовського, Явтуха Пономаренка, Івана Андрієвського – вірш про перемогу П. Калнишевського, розповідь про панщину, віршована казка, демонологічна легенда (1867, 1907); «Яким Кутувий з села Борки, Зміївського в'їз-

да, Харківської губ.» – казки (1868); записи від Насті Романенкової – спогади про Григорія Квітку [Г. Ф. Квітка-Основ'яненко], про запорожця, демонологічні легенди, розповіді про панщину та ін. (1872, 1888, 1907); «Чумак Хведір Мигаль. Містечко Веремієвка» – перекази, репліки (1877); «Євдокія Мойсеева (Хомичівна). Містечко Веремієвка» – пісні родинно-побутові (1878); «Кирило Сайко. М. Веремієвка» – казки (у т. ч. римована казка), перекази та легенди про запорожців (1878); «Тукалевский Павел» – перекази та розповіді про запорожців [1878]; «Феодосия Ярошевская. М. Веремієвка» – пісні родинно-побутові, про кохання (1878); «Козак Грицько Гончарь. Містечко Веремієвка, Золотоніського у.» – переказ про запорожців, коментарі до запису Мартиновича П. Д. (1879, 1902); «Козак Олекса Бондарь. М. Веремієвка» – історичні пісні (1879); «Созон Лукаш з с. Білоцерківець, Лохвицького в'єзда, Полтав. губ.» – легенди демонологічні, пісня про кохання (1879); «Євгеній Мартинович, г. Константиноград» – дитячий фольклор: пісеньки, загадки, лічилки (1881–1882, 1888); «Оксана Буштримиха. М. Константиноград» – пісні родинно-побутові, про кохання, бурлацькі, солдатські, балади (1881, 1882, 1886); «Воспоминания наймычки, бывшей крепостной крестьянки о панщине» (1882–1884); «Кирило Пашковський (Пашко) з Шахівки» – легенда, притчі, перекази, казки (1882–1886); «Костянтин Коваленко з Мартинівки (88 літ)» – перекази про запорожців, про С. Палія, про татар (1886); «Михайло Переходенко із села Михайлівки» – спогади про панщину (1887); «Пісні от дівчини Уляни Гнатківни, с. Попівка» – казки, молитва, задача, пісні родинно-побутові, про кохання, гребовецькі («громадильні»), косарські, рекрутська, солдатська, козацька, чумацькі, «вуличні», жартівливі, весільні, псальми, балади, колядка (є кілька записів

від Мартинович А. К. та лірника Семена Чекана) (1887, 1888); «Песни, записанные от мамы» – загадка, перекази побутові, пісні родинно-побутові, про кохання, весільні, рекрутська, козацька, веснянки (1888–1892); «Христина Морозовская, хутір Катеринівка» – спогади про панщину, про Котляревського І. П., Шевченка Т. Г. (1888); «Авдотья (Явдоха) Петрашенкова з Кегичівки Константиноградського уезда» – загадки, пісні про кохання, родинно-побутові, козацькі, чумацька (1889); «Жалібні пісні» – пісні родинно-побутові, записані в м. Костянтинграді (1889–1890); «Вустя Павленкова (Рукавишнікова) з г. Константинограда» – пісні полільні, гребовецькі, родинно-побутові, про кохання, соціально-побутові, весільні («свадьбишні»), балада, колядки, щедрівки, веснянки, танки, ігри, притча, казки побутові, кумулятивні, фантастичні, російські народні пісні (1890, 1891); «Іван Никихворович Лимарь, 11 літ, із Скотарки» – казки фантастичні, лічилка, нісенітниця (1890); «Мотрона Бондаренчиха Гнатиха з Кам'янки» – народні грошові одиниці та лічба, весілля, народні уявлення (вирій), дитячі ігри, перекази (в т. ч. історичні), легенди (апокрифічні, етіологічні, історична, демонологічні), казки (фантастичні, про тварин, побутові, героїчні), голосіння, пісні (колядки, щедрівки, веснянки, весільні, родинно-побутові, про кохання, соціально-побутові, жартівливі, до танцю, дитяча, козацькі, історичні), думи, народна архітектура (хата), народні страви (назви) (1890–1900); «Ходченко Дзюба з Константинограда» – легенда етіологічна, казки побутова, фантастична (1890–1892); «Василия Куничиха (Дмитриха) з Зачепилівки» – казка легендарна, легенди (апокрифічні, етіологічні, демонологічні), притчі, веснянки, танок весняний, перекази, вірування (1891–1899); «Грибіник Савка з Зачепилівки» – колядки, пісня козацька (1891); «Денис Івченко

із с. Попівки» – спогади про запорожців, розбійників (1891); «Євламій Запара (Бондаренко) з хутора Верхніх Землянок» – легенди, казки (фантастичні, побутові, легендарна, з билинним сюжетом), перекази, оповідання (є про запорожців), анекдоти, пісні (чумацькі, козацька, історична, жартівливі, балада) (1891); «Ілія Приходченко. Дзюба. Константиноград» – перекази та відомості про запорожців, азовських козаків, спогади, одяг запорожців (1891, 1909–1910); «Кіндрат Гнатенко з Попівки» – пісня чумацька, легенди (топонімічна, апокрифічна) (1891); «Кирило Гупало з Піщаного (Кременчуцького в'їзда)» – казки, легенди апокрифічні (1891); «Козачка Марія Павелчиха з Перещепини (Маруся Павелчиха)» – пісні (сирітські, козацькі, алегорична, колядка), легенди, казки, перекази, оповідання, обжинки, розповіді (як робити «теремок», про одяг, про «вустимі» книги та ін.), вірування, сільськогосподарські роботи, весняний календар (1891, 1903–1910); «Кузьма Черненко з Попівки» – колядка, легенди (історична, апокрифічна), загадки (1891, 1894); «Макаръ Зінченко (Павлуха) з Петрівки» – перекази, оповідання та відомості про запорожців, чумаків, зачіски, легенди (1891–1895); «Никхвор Лимаръ із Скотарки та Василя Куничиха (Дмитриха) з Зачепилівки» – легенди (етіологічна, топонімічна, апокрифічні), казка легендарна, анекдоти, перекази (1891–1892); «Оксана Буштримиха» – весільні пісні (1891); «Павло Литвиненко (Юрченко) з Левківки» – притчі, анекдот, казки (фантастичні, побутові), легенди (апокрифічні, історична, етіологічні, демонологічні), пісні (козацькі, жартівливі, танцювальна, родинно-побутові, про кохання, соціально-побутові, історичні, балада, колядки), розповідь оповідача про свій родовід, бувальщина, перекази (у т. ч. історичні – Семен Палій), пародії на молитви, духовний вірш, народна ботаніка, вірування,

знаряддя праці (1891–1894); «Петро Зінченко із с. Петрівки» – пісні чумацькі, козацька, алегорична (1891); «Россоха Тимохвій з с. Попівки» – перекази та оповідання (про чумаків, запорожців, розбійників та ін.), легенда демонологічна (1891); «Хома Устименко з хутора Скотарки» – казки, анекдоти, небилиця, легенди (демонологічна, етіологічні, апокрифічна), оповідання, пісні (соціально-побутові, жартівливі, балади) (1891); «Гнат Шость з Попівки» – переказ, відомості про одяг (1892); «Григорій Сидоренко з Попівки» – легенди (у т. ч. топонімічні), пісня козацька (про Азов) (1892); записи від Устименка Хоми – казки (1892); «Іван Лимаръ (Григорович) з Скотарки» – легенди (апокрифічні, етіологічна), притча, пісня козацька (1892); «Катря Гриценкова з Лалашівки» – легенди демонологічні, казки, пісні про кохання, веснянки, гра весняна з піснею, колядка, балада (1892); «Марія Лимарева з Скотарки» – легенди апокрифічні (1892); «Оксана Кобиланка з Миколаєвки» – думи, псалми, пісні (козацькі, історичні, танцювальні, родинно-побутові, про кохання, алегорична, чумацька, весільна, кумулятивна дитяча, балада, колядки, щедрівки), приказки, притча, небилиця, казки ритмізовані, оповідання, відомості про кобзаря Тараса Зінченка (1892); «Павло Литвиненко з Левківки» – казки, переказ (1892); «Палажка Глобенкова з Зачепилівки» – казки, розповіді про відьом, пісні (родинно-побутові, алегорична, балада) (1892); «Семен Брижник з Улянівки» – переказ про запорожців (1892); «Степан Бондаренко з Мартинівки» – казки, колядки, щедрівки, щедрівки дитячі, ігри дитячі, загадки (1892); «Федоська Осінна (чотирнадцяти літ) з Лалашівки» – легенди (апокрифічні, демонологічні), казки, загадки, притчі, пісні (родинно-побутові, про кохання, солдатські, козацька, чумацька, петрівчана, танцювальна, балади) (1892); «Яким Павелко з Перещепини» – пе-

рекази про запорожців, чумаків (1892); «Василій Пасталюк з містечка Худіївки Полтавського уїзда» – легенди (етиологічні, апокрифічні, демонологічні), казки, вірування про птахів (1893–1894); «Євдокія Фандюкова» – переказ, казки, оповідання, приспівки до танцю, легенди (1893–1895); «Захар Яковлев» – перекази (1893); «Макар Максименко з хутора Містюківки Полтавського в'їзда» – легенди, нісенітниця, казки (1893–1894); «Олександр Запорожець» – розповідь про свій родовід, прізвище (1893); «Хрисаньтій Бондаренко з Педашки» – легенди апокрифічні, меморат про запорожців (1893); «Андрей Григорович Гнатенко» – легенди, розповіді (1894); «Архип Кузнець. Г. Константиноград» – оповідання, колядка, розповідь про свій родовід, вірші народні (ритмізовані розповіді) (1894); записи від Микити Дудки, Тараса Гончара та ін. – псалми, сатиричні вірші, власні твори (1894); записи від Микити Щербаня, Степана Василенка та ін. – спогади, вірші народні, казки, розповіді, думи, псалми (1894); «Павло Павелко» – перекази про чумаків, татар та ін. (1894); «Семен Козин (Конотопський)» – пісні (історичні, козацькі, родинно-побутові, балади, жорстокий романс), легенди (апокрифічні, демонологічні, історичні), розповіді, спогади, перекази, казки (1894); «Явдоким Вовк. Із Старих Валок Валківського в'їзда Харківської губернії» – перекази, легенди (1894); «Архип Кузнецов» – різні історичні відомості та про свій рід, легенда демонологічна, колядки, вірші (1895); «Віра Видюченкова з Хрестища» – псалми (1895); «Сергій Радченко. Доктор» – пісні алегоричні, родинно-побутова (1896); «Горпина Малемоненкова» – голосіння, кріпацькі пісні (1898–1900); «Настасья Тарабаниха (Хошиха)» – пісні історичні, козацькі, псалми (1898); «Павел Приходько» – пісні родинно-побутові, жартівливі, колядки, щедрівки (1900); записи від Мотрі Бондаренчихи, ро-

дом з с. Токарівка, проживала у с. Кам'янка – відомості про носіїв фольклору Оксану Буштримиху, Оксану Кобиланку, Єпихвана Рещенка, про кобзарів Тараса Миколаївського, Гаврила Зелінського, Хміля Івана, Прихідченка Артема (Курочку), Домбира Прохора, Хведоренка Василя, Вовка Гаврила, та деякі пісні з їхнього репертуару, перелік танців, що їх грали кобзарі, джерела репертуару, пояснення, що таке «Мисливець» (усні книги), розповіді (про «мудрецькі» пісні (думи), про колядування, виконання пісень, про чумаків, кобзу і бандуру, про кріпацтво, свій родовід, про український одяг різних регіонів, зачіски, українські (козацькі) церкви, етноцентричні уявлення), молитви, думи, псалми, пісні (історичні, козацькі, чумацькі, бурлацька, кріпацькі, солдатські, про кохання, родинно-побутові, жартівливі, алегоричні, петрівчані, купальські, гребовецькі, полільницькі, гуртоправські, весільні, колискові, танцювальна, балади, колядки, щедрівки, веснянки, приспівки до танців), «туж» (голосіння), весняні ігри, притча, перекази (про запорожців, одяг, сарану, чуму, чумаків, панцину та ін.), легенди (демонологічні, апокрифічні, етіологічні), казки, казки ритмізовані (у т. ч. «битовщини» – про змієборців, героїчні), прозовий переказ билини про Садка, загадки, скоромовки, анекдоти, меморати, історія сіл Кам'янка, Лалашівка, обряд «бабування» на родинях (як «бабу» возять), обжинки (1901–1904); «Козак Василь Нечипоренко» – власні версифікації на теми дум та історичних пісень (ритмізовані), розповіді, перекази, загадка, думи, пісні (козацькі, про кохання, чумацькі, весільні, жартівлива, родинно-побутові, соціально-побутові, до танців, колядки, щедрівки), ігри, казки (про тварин, ритмізовані) (1901); «Афанасій Оладченко з Малої Обазівки» – пісні (родинно-побутові, про кохання, історичні, до танців, балади), перекази, оповідання, легенди, віру-

вання, народна лічба (1902, 1907); «Варька Клоччиха з Петрівки» – весняні ігри, імпровізація на тему думи, пісні (родинно-побутові, про кохання, козацькі, чумацька, петрівчана, веснянки, балади), розповіді (про «Кахтир» (усна книга), про свій родовід, одяг), оповідання, перекази, опис сезонних сільськогосподарських робіт, відомості про лірника Прокопа Тесленка (1902–1907); «Оксана Кодацька з Шахівки» – розповіді про пташку «попугайло», свято Івана Купала, пісні родинно-побутові, молитва (1902); «Онисій Чепуренко» – казки, легенда, дитячі ігри, забавлянка (1902); «Юхим Тума. Бішкурченко з Зачепилівки» – легенди, перекази, казки, замовляння, молитви, розповідь про «Іванівську книгу», «Вустинівську книгу», «Находець» (усні книги), відомості про кобзарів Гаврила Вовка, Івана Іщенка, Тараса Гончара (Миколаївського) (1903–1917); «Діонісій Мартинович» – розповіді (про житло, родовід), перекази (про татар, життя запорожців, Г. Сковороду та ін.), казки, вірші, анекдоти, пісні (історичні, до танців, жартівливі) (1904); «Параска Тищенко з Петрівки» – пісні (чумацькі, про кохання, весільні, родинно-побутові, до танцю, козацькі, солдатські, жартівливі, історичні, бурлацькі, п'яницькі, алегорична, косарська, гребовецька, обжинкова, колядки, балади, веснянки), весняні ігри, загадки, скоромовки, приказки, притча, перекази, легенди, казки ритмізовані, оповідання, билини, дитячі ігри, розповіді (про головні убори дівчат, про усні книги – «Мисливець», «Зборну книгу», «Уланець»), географія місцевості, власна творчість (1904, 1915); «Трохим Сокіл з Шкалонівки» – задачі (1904); «Олександра Грищенко з Парасковеевки» – притча, розповіді (про церкву, ікону, місцеву каплицю, село, односельчан, свій родовід, одяг, жнива, про парасковейського «колдуна», як зробити «теремок», як до свята хату прибирають), легенди (демонологічні, апокрифічна),

перекази, вірування, пісні (родинно-побутові, «досвітова», веснянки), весняні та дитячі ігри (1905); «Ананій Романенко із села Петрівки» – пісні історичні, чумацькі, козацькі, рекрутська, солдатська, родинно-побутові, про кохання, літературного походження, жартівливі, алегоричні, балади, приспівки (1905); «Варвара Даценкова з Петрівки» – пісні історичні, козацькі, чумацькі, родинно-побутові, розповіді (про «вустенні книги», про назву с. Петрівки, про місцевих чумаків, одяг), приказка, весілля (з піснями) (1905–1908); «Владимир Грезент з Петрівки» – колядки, косарська пісня (1905); «Іван Радуба з Левківщини» – переказ (1905); «Лукеря Благадирька з Петрівки» – пісні (про кохання, п'яницька, козацька, поліницька, колядки, балади), приказка, розповідь про «устенну книгу» (1905–1907); «Мотрона Бондаренчиха (Гнатиха) з Кам'янки» – пісні (родинно-побутові, жартівливі, п'яницькі, історичні, до танців, весільні, рекрутські, чумацькі, сирітські, купальські, балади, колядки, веснянки), псалми, духовний вірш, ігри, пісні-нісенітниця, легенди, казки, анекдоти, перекази, переказані билинні сюжети, оповідання (про панцину, про тура, про знавців «устенних» книг), весільний обряд, народний календар, «коза», свято Купала, хліборобство, інформація про носія фольклору Олексія Кучугуру, про кобзарів Тараса Гончара, Гаврила Вовка, про «стиховничого» Василя Назаренка (1905); «Лизавета Кузюпівна з Петрівки» – пісні (родинно-побутові, до танців, весільні, гуртоправська, балади, веснянки), казки, перекази, оповідання (1906, 1919); «Герасим Коваль. Город Харьков» – пісні про кохання, жартівливі, чумацька, рекрутська (1907); «Андрей Кибкало» – розповіді з історії села та про запорозьких козаків (1908); «Кирило Некрій з Шахівки» – перекази, легенди, розповіді про запорозьких козаків (1908–1909); «Нестор Коломієць з

Шахівки» – перекази, розповіді про запорожців, байки (1908–1909, 1910); «Осип Сливка» – пісні (чумацька, балада), казки, «битовщини», перекази, розповіді, легенди, власна творчість (1908); «Андрей Захожай з Шахівки» – перекази, розповіді, казка (1909); «Ганна Красиниха з Шахівки» – пісні (родинно-побутові, історичні, козацькі, чумацькі, наймитські, рекрутські, сирітські, балади, веснянки), розповіді про носіїв фольклору (1909); «Єхвим Сеньченко з Шахівки» – перекази, розповіді (у т. ч. про соціальні відносини) (1909); «Кирило Вирва з Добренької» – перекази, розповіді (1909); «Козак Ларивон Дворник з Малої Перещепини» – перекази, розповіді (1909); «Наталія Бабицька з села Гавронців, Полтавського уїзда» – перекази, спогади (1909); «Оксана Гейчиха з Малої Перещепини» – пісні історичні, чумацькі, козацькі, родинно-побутові (1909); «Ольга Портянчиха з Обазівки» – перекази, легенди, вірування, розповіді про одяг, весілля, народний календар (1909); «Яків Безродній з села Шахівки» – перекази, розповіді (1909); «Матвій Біловус з Комликівки» – «битовщини», ритмізовані перекази билинних сюжетів, перекази, легенди (1910); записи від священика отця Афанасія – перекази про Запоріжжя (1914); «Андрій Обихвост» – перекази (1916); «Іван Байдаченко з містечка Іржищева» – перекази, казки, легенди, приказки (1916); «Козачка Параска Васьчиха» – родинно-побутові пісні (1916); «Ларион Дворник» – перекази, легенди, розповіді (1916); «Лідія Сніжинська» – перекази, легенди (1916); «Марія Сніжинська» – перекази, легенди, розповіді, вірування, «коза» (1916); «Анна Лівчук» – пісні родинно-побутові, веснянки (1917); «Василь Левчук» – перекази, легенди, розповіді (1917); «Дарія Авраменкова» – дитячі лічилки, примовки, пісня (1917); «Ликерія Ткачук» – перекази, розповіді (1917); «Наум Богдан» – перекази, казки, легенди (1917–1918);

«Никандр Крайник» – казки (1917); «Дівчина Мотря Шептурівна» – молитви (1919); «Дівчина Пріська Зіньченкова» – ігри, лічилки (1919); «Лукерія Зіньченкова» – молитви (1919); «Іван Сапун з Попівки» – забавлянки, пісні дитячі, родинно-побутові, жартівливі, до танцю (1921); «Мефодій Яновський з села Петрової Олександрійського пов. Херсонської губ.» – перекази про чумаків, чумацька пісня (1921); «Мусій Зозуля з Петрівки» – спогади, перекази, прислів'я та приказки, відомості про землеробство (1921–1930); «Дівчина Одарка Опариєва з села Сомівки» – пісні (родинно-побутові, колискові, обжинкові, громадильні, веснянки, дитячі колядки, забавлянки), прислів'я та приказки (1922); «Оксана Костенкова» – пісні родинно-побутові, про кохання, романс (1923); «Максим Негруб з села Байрак Полтавського повіта» – розповідь про виготовлення іконостасів (1925); «Дівчина Настя Прокопенкова» – пісні родинно-побутові, історичні, балади (1926–1927); «Іван Приходько із Сохвиївки» – перекази, розповіді (1926); «Пан Федот Кушлянський» – перекази, розповіді (1926); «Пилип Мусіяченко» – перекази, молитви, пісні родинно-побутові, чумацькі (1926); «Микола Радченко з села Ряського» – казки, дума про Самійла Кішку (1927); «Платон Гнойовий з слободки Малої Лалашівки» – казки (1927); «Антонина Телевна з Дзябурівки з Хрестивця» – розповіді (1928); «Іван Бурлаєнко» – перекази, розповіді (1928–1930); «Василь Індиченко з містечка Куземка на Звенигородщині» – перекази, розповіді (1929); «Демид Гиря з Петрівки» – перекази про чумаків, пісні чумацькі, козацькі, родинно-побутові (1929–1930); «Іван Щербина з села Петрівки» – історія села, перекази, розповіді, власна творчість (1929, 1930); «Петро Павелко з Костянтинограда» – народна драма про царя Максиміліана (1929); «Терешко Жадан. Дирда» – думи, перекази, розповіді (1929–1932);

«Хведір Петлиця Дніпровський з села Личкового на Самарщині» – перекази, розповіді (1929); «Василій Вереша» – перекази, розповіді (1931); «Іван Зінченко з села Петрівки» – перекази (1931); «Касьян Лазоренко. Костянтиноград» – дума, пісні (родинно-побутові, про кохання, жартівливі, до танців, п'яницькі, чумацькі, історична, алегоричні, весільні, обжинкові, дитячі, колискові, забавлянки, веснянки, балади, романс), коментарі виконавця до пісень, насмішки, казки, легенди, перекази, прислів'я, приказки, ігри дитячі, народний календар, розповіді (про вертеп, свій родовід, «устенні» книги), вірування про душу, вірші (б. д.); «Малоросейские свадьбичные песни» (б. д.).

Записи від різних інформаторів – пісні різних жанрів, думи, псалми, жебранки, молитви, духовні вірші, твори дитячого фольклору, казки, легенди, перекази, притчі, анекдоти, прислів'я, приказки, загадки, замовляння, прозові перекази билинних сюжетів, лайки, народні уявлення та вірування, народний календар, календарні та родинні обряди, матеріали про одяг, взуття, зачіски, їжу, дитячі іграшки, виробничі процеси, народна ботаніка, народна медицина, розповіді (про панщину, про цехи, корчму, тура, зубра) (1875–1915) та ін.

Власна творчість

Художні твори, спогади (в т. ч. про носіїв фольклору), перекази фольклорних сюжетів (1893–1933, б. д.).

Біографічні документи

Табелі успішності (1867–1870); «Описание нашей домашней жизни... Раннее детство моё» (фрагменти щоденників) (1868–1903); «Свидетельство» про освіту (1873); «Свидетельство о явке к исполнению воинской повинности» (1879); щоденник (1889–1894); матеріали громадської діяльності («Константиноградское об-

щественное собрание», «Константиноградское общество попечения о сиротах...») (1902–1916); візитні картки і запрошення (1903–1927); розповіді П. Д. Мартиновича про життя свого батька та інших осіб (1904). «Воспоминания Саши про маму. Рассказы Саши про маму, про Ланю, про Анюту» (1923); «Коротесенька біографія моя» (1925, 1927); рекомендація М. Фоменку (1928); записники (записи, власні твори та ін.) (1929–1931); пенсійна книжка (1931); автобіографія (б. д.); списки рисунків та етюдів (б. д.) та ін.

Матеріали господарчо-майнового характеру

Квитанції про оплату навчання (1869); фінансові документи (1884–1933); доручення на ведення справ (1898); «Книжка государственной сберегательной кассы» (1917); документи, пов'язані з правом власності на садибу (1922–1929) та ін.

Листування П. Д. Мартиновича

Адресати: Антонович В. Б. (1887); Артюхов Я. В. (б. д.); [Беркут] Л. М. (1903); Берштам В. Л. (1887); Білий В. В. (13; 1925–1929); Біляшівський М. Ф. (4; 1903–1904); Біляшицький А. (1916); Бутович А. В. (1910); Васильківський С. І. (2; 1903, б. д.); Вашкевич Г. С. (4; б. д.); Веліонський (б. д.); Виноградський І. Д. (1888); Гаєвська О. Я. (1889); Галайко Н. (12; 1930–1932); Горбань М. В. (3; 1927); Горленко В. П. (58; 1885–1901); Гродзинська В. М. (2; 1887); Грушевський М. С. (7; 1927–1928); Грушевська К. М. (13; 1927–1930); Гужва П. М. (1929); Даниленко К. В. (5; 1928–1929); Драгоманов М. П. (5; 1887); Дубровський В. В. (1929); Жолтовський П. М. (5; 1929–1930); Журбас В. В. (2; 1901); Зіневич В. І. (1894); Кацюба І. М. (1909); Комаровський М. М. (3; 1903); Кониський К. М. (1903); Коронний І. М. (1932); Красицький Ф. С. (1911); Кузнецов М. Д. (б. д.); Кульженко В. С. (1912); Кучугу-

ра-Кучеренко І. І. (1931); Кушляньська О. С. (7; 1925–1927); Литвиненко М. Є. (2; 1916); Мазаракі С. А. (5; 1904–1908); Мащенко (3; 1904, 1928, 1929); Менко В. К. (1889); Морозовський М. Я. (4; 1888–1889); Мурашко Є. М. (2; 1902); Мурашко М. І. (9; 1890–1928); Науменко В. П. (11; 1905, б. д.); Нельговський А. П. (3; 1927–1928); Обихвост А. Г. (1916); Олеховський М. О. (7; 1903–1906); Омелянець Т. В. (4; 1917–1918); Онипко Д. І. (1888); Павлович А. Н. (б. д.); Піщанський О. Й. (5; 1927–1930); [Попов] П. М. (2; 1932); Радченко С. К. (1888); Ремесникова О. І. (3; 1905, б. д.); Репін І. Ю. (1898); Рибарж А. Й. (3; 1887–1888); Риженко (б. д.); Рудик І. А. (2; 1918); Рудченко А. Я. (1903); [Рулін] О. М. (1922); Скубай Ф. А. (1923); Сластїон О. Г. (27; 1874–1903); Снежинська М. Т. (2; 1916–1917); Сокаленко С. О. (1930); Сосновський М. І. (1903); Сочинський В. А. (1916); Стещенко І. М. (11; 1902–1904); [Суханова] М. Є. (1910); Таранушенко С. А. (10; 1930); Холодний П. І. (3; 1912–1916); Хоткевич Г. М. (3; 1932); Чикаленко Є. Х. (4; 1902–1903); Чукін Д. (1931); Шарге І. Б. (1888); Шведов В. І. (1890); Шереметьєвська К. В. (1912); Шереметьєвський В. І. (18; 1885–1902); Щербаківський В. М. (3; 1908–1909); Юмудський М. М. (3; 1887).

Бюро Полтавської секції наукових робітників (2; 1928); «Беженский комитет в Киеве» (3; 1917–1925); магазин А. Д. Дохмана (2; 1889–1890); Полтавська окрїнспектура соціального забезпечення (1929); Полтавська спілка наукових робітників (1926); Професійна спілка робітників Полтавського округового правління (1926); редакція «Киевской Старины» (1890); редакція «Полтавских Епархиальных Ведомостей» (б. д.) та ін.

Кореспонденти: Антонович В. Б. (6; 1876–1887); Артюхов В. Є. (1877); Артюхов Я. В. (3; 1876); Берштам В. Л. (1889); Білий В. (15; 1925–1928); Біляшів-

ський М. (2; 1903–1904); Бруні [Н.] (1881); Бурлюк Д. Д. (1930); Вашкевич Г. С. (4; 1877–1878); Вовк Ф. К. (3; 1874–1876); Гаєвська О. Я. (б. д.); Галайко Н. (12; 1930–1931); Говорущенко А. П. (1908); Гольштейн Д. (7; 1875); Горбань М. В. (1927); Горленко В. П. (56; 1898–1902); Горова Н. (2; 1876); Григорович О. І. (1878); Грушевський М. С. (8; 1927–1930); Грушевська К. М. (14; 1927–1930); Гумай А. (1881); Далькевич М. (1930); Даниленко К. (10; 1928–1933); Дараган П. (1915); Дмитрієв М. (2; 1901–1902); Довгий М. (3; 1875); Драгоманов М. П. (б. д.); Жолтовський П. М. (7; 1929–1931); Журбас А. Ф. (2; 1880, 1886); Журбас В. В. (14; 1897–1903); Зарецький А. (1903); Засядько М. (1879); Зіневич В. (1894); Кандиба Е. (1875); Капустянський І. (2; 1923); Коваленко Г. (1926); Коломієць М. (1907); Комаровський М. (3; 1903–1905); Кониський К. М. (3; 1903); Коронний І. (2; 1932); Коряков В. І. (1881); Косач О. П. (1876); Кралицький Ф. (1911); Кривцов М. (б. д.); Кромкін В. (2; 1929); Кузнецов М. Д. (1906); Кучугура-Кучеренко І. І. (2; 1931); Кушлейко С. І. (1895); Кушляньська О. (2; 1927); Кушнер М. (1902); Лазоренко К. Я. (1906); Лашкевич О. С. (1887); Лисенко М. В. (4; 1875–1876); Литвиненко М. Є. (1916); Лук'янов Г. (1881); Мазаракі С. А. (4; 1893–1905); Максимович О. М. (б. д.); Маркевич Г. І. (1909); Менко В. (2; 1903, 1912); Морозовський М. Я. (1888); Мурашко Є. М. (б. д.); Мурашко М. (4; 1902–1903); Олеховська М. (1910); Олеховський М. О. (13; 1897–1906); Омельченко Т. (3; [1917]); Павлович А. (2; 1904); Піщанський О. Й. (8; 1926–1930); Посполітакі С. І. (1877); Разуваєва Є. (1912); Радченко М. Л. (3; 1901, 1912); Радченко С. К. (1888); Ремесникова О. І. (6; 1904–1912); Репін І. Ю. (1898); Рудченко П. (1904); Русов А. (6; 1874–1909); Русова Р. (3; 1875–1876); Сапун І. А. (7; 1924–1932); Сахновський А. (2; 1875, 1878); Сергіїв І. (1902); Скубай Ф. А.

(2; 1923); Сластіон О. Г. (30; 1874–1929); Снежинська М. (5; 1930–1931); Сокаленко С. (1930); Сочинський В. А. (1915); Стешенко І. М. (10; 1902–1903); Таран І. І. (3; 1930–1931); Таранушенко С. А. (6; 1930–1931); Холодний П. (3; 1912–1916); Хоткевич Г. (1932); Хохлич К. Л. (1931); Чалий К. (2; 1925, 1929); Чикаленко Є. Х. (4; 1902–1903); Чукін Д. (1931); Шереметьєвська К. В. (1912); Шереметьєвський В. І. (20; 1882–1906); Ширяєв М. О. (1906); Щербаківський В. (3; [1903]); Юмудський М. М. (1887); Яворницький Д. І. (1926); Якубовська М. (2; 1907); та ін.

Родинне листування:

Адресати: Мартинович А. К. (75; 1875–1905); Мартинович Б. Є. (2; 1922); Мартинович В. Д. (100; 1873–1909); Мартинович Д. І. та Мартинович А. К. (212; 1867–1887); Мартинович Євген Д. (24; 1884–1893); Мартинович Й. І. (1858); Мартинович О. Д. (43; 1886–1906); Мартинович Павло Д. (34; 1886–1898); Ольшанський К. (4; 1866–1872).

Кореспонденти: Мартинович А. К. (78; 1867–1905); Мартинович Б. Є. (3; б. д.); Мартинович Василь Д. (76; 1872–1909); Мартинович Євген Д. (7; 1881–1905); Мартинович Євлампія Д. (7; 1873–1887); Мартинович Єлизавета (б. д.); Мартинович М. та Мартинович Г. (1870); Мартинович І. Є. (б. д.); Мартинович О. Д. (19; 1886–1906); Мартинович О. М. (1922); Мартинович Павло Д. (25; 1877–1917); Мартинович С. І. (1876); Ольшанський К. (10; 1855–1866).

Матеріали інших осіб

«Расходы священника Воскобойникова» (1830–1865).

Документи Ольшанського Кирила: книги видатків (1833–1865); щоденник (1856); свідоцтво про смерть (1866) та ін.

Документи Мартиновича Дениса Івановича: свідоцтво про навчання (1839); виписка з метричної книги про народження і хрещення (1851); документи, пов'язані з купівлею нерухомості (1856, 1874); фінансові документи (1858–1875); «Формулярный список о службе» (1867, 1874); свідоцтво про одруження (1875) та ін.

Документи Мартинович Аграфени Кирилівни: документи на отримання спадщини (1866, 1877); фінансові документи (1874–1913); «Прошения», пов'язані з родинними справами, і відповіді на них (1878–1887); договір про аренду (1882); документи про купівлю і продаж нерухомості (1882–1902); офіційні повідомлення і виклики (1889–1906); вирок суду, касаційна скарга та інші документи, пов'язані з засудженням (1895–1902); щоденник (1904) та ін.

Документи Мартиновича Василя Денисовича: «Табель о поведении и успехах» (1869, 1875, 1877) та ін.

Документи Мартинович Євламπίї Денисівни: «Похвальный лист» (1876); свідоцтво про смерть в 1889 р. (1893); біографія (б. д.).

Документи Мартинович Олександри Денисівни: «Похвальный лист» (1876); «Прошение в Совет Императорской академии художеств» (1885); «Билет на посещение классов Императорской академии художеств» (1885); щоденники (1889–1896); «Прошения», пов'язані з родинними справами, і відповіді на них (1898–1901) та ін.

Документи Мартиновича Павла Денисовича: учнівський квиток (1884); «Свидетельство о приписке к призывному участку» (1886); щоденник (1888–1896); «Сведения об успехах» (1888, 1889, б. д.); спогади про дитинство (1889); «Паспортная книжка» (1895); «Опись документов...» (б. д.); свідоцтво про народження і хрещення (б. д.) та ін.

Листування:

Александров А. до Мартиновича Д. І. (4; 1873); Александрова до Мартиновича Д. І. (1874); Алексенко до Мартиновича Д. І. (8; 1870–1873); Артюхова до Мартинович Євламπίї Д. (1886); Артюхов до Мартиновича Д. І. (б. д.); Беатрикс Л. до Мартиновича Д. І. (74; 1868–1874); Беатрикс Л. до Мартинович А. К. (10; 1875–1877); Бібіков до Мартиновича Д. І. (14; 1868–1873); [Блатрин] до Мартинович А. К. (7; 1875–1877); Богаєвський до Мартинович А. К. (1887); Брейтгоф до Мартинович А. К. (5; 1894–1895); Брижко Д. П. до Мартиновича В. Д. (1888); Вакуловський І. до Мартиновича В. Д. (15; 1887–1890); Виноградський І. до Мартинович А. К. (3; 1878–1879); Войнова Н. до Мартинович А. К. (1912); Врановський Ф. до Мартиновича Д. І. (1872); Гаврилов А. до Горленка В. П. (1928); Галлой Ж. до Мартиновича В. Д. (4; 1890); Горленко В. П. до Мартинович О. Д. (1900); Горленко В. П. до Максимовича І. К. (1898); Горленко В. П. до невідомого (О. Д.) (1888); Гриневич І. до Мартиновича Д. І. (2; 1868); Гродзинська В. М. до Мартинович А. К. (9; 1886–1888); Гургенбеков А. до Мартиновича В. Д. (1890); Дацевич А. до Мартиновича Д. І. (2; 1857); Двигубський Я. до Мартиновича Д. І. (1863); Дмитрієва І. Д. до Мартинович А. К. (1900); Драгоманов М. до Мартиновича В. Д. (1888); Дюбур А. Ф. до Мартинович А. К. (5; 1890–1891); Єфименко П. до Олеховського М. О. (б. д.); Жарова А. до Мартинович А. К. (1883); Жданова до Мартинович А. К. (3; 1887); Ієвлева А. до Мартинович О. Д. (51; 1900–1911); Кайдашенко Є. до Мартинович А. К. (1886); Камбурлій Є., Камбурлій К. до Камбурлій А. А. (6; 1818); Каменецький Г. О. до Мартинович А. К. (3; 1884); Кардашевський В. до Мартиновича Д. І. (2; 1867); [Кардін] С. І. до Мартинович А. К. (1877); Карпенко А. до Мартиновича Д. І. (1861); Каруновський І. до Мартинови-

ча Д. І. (3; 1867); Квачевський Г. до Мартиновича Д. І. (1863); Кваченко П. М. до Мартинович А. К. (б. д.); Келларев Г. до Мартиновича Д. І. (1866); Кишинський Ф. до Мартиновича Д. І. (1863); Кіткевич І. до Мартиновича Д. І. (23; 1871–1873); Кондратьєв до Мартиновича Д. І. (1868); Кононенко А. до Мартинович О. Д. (3; 1889); Константиновський А. Є. до Мартинович А. К. (2; 1902–1903); Копа-Овдієнко А. до Мартинович А. К. (1884); Корнелі до Мартиновича В. Д. (3; 1890); Кохивадос А. до Мартинович А. К. (1880); Крамської І. М. до Мартинович А. К. (5; 1880–1883); Кривцов М. до Мартинович А. К. (1879); Крушинський П. М. до Мартинович О. Д. (37; 1905–1915); Кудрявцев І. М. до Мартинович А. К. (б. д.); Кузнецов І. С. до Кузнецова Н. С. (1896); Кузнецова М. до Тимченка Х. П. (1896); Лазоренко С. до Мартиновича Д. І. (б. д.); Левенець до Мартиновича В. Д. (1884); Левитенець П. до Мартинович А. К. (1891); Левицький А. до Комаровського (1880); Леонтовський Г. до Мартиновича Д. І. (2; 1871); Лисенко М. В. до Кандиби Е. С. (1875); Литвинова В. до Мартиновича Д. І. (1862); Максимова В. А. до Мартинович А. К. (1913); Манжос Л. до Мартиновича Д. І. (1874); Маркова Є. до Мартинович А. К. (б. д.); Мартинов М. до Мартиновича Д. І. (1868); Мартинович А. К. до Альошина Я. Г. (1894); Мартинович А. К. до Білоусова Г. Ф. (1889); Мартинович А. К. до Вірської (1888); Мартинович А. К. до Гродзинської В. М. (2; 1886–1888); Мартинович А. К. до Дюбура А. Ф. (6; 1890–1891); Мартинович А. К. до Корчака-Чепурківського (1886); Мартинович А. К. до Крамського І. М. (5; 1880–1883); Мартинович А. К. до Льетуса А. Д. (1883); Мартинович А. К. до Мартиновича В. Д. (200; 1873–1900); Мартинович А. К. до Мартиновича Д. І. (5; 1856–1857); Мартинович А. К. до Мартиновича Євгена Д. (95; 1867–1905); Мартинович А. К. до Мартинович Єв-

ламπίі Д. (2; 1884, 1887); Мартинович А. К. до Мартинович О. Д. (292; 1886–1905); Мартинович А. К. до Мартиновича Павла Д. (36; 1879–1897); Мартинович А. К. до Марченка В. (2; 1878–1880); Мартинович А. К. до Матецького І. Б. (1876); Мартинович А. К. до Муякі М. І. та Муякі С. Д. (2; 1891–1892); Мартинович А. К. до Ольшанського К. (17; 1855–1857); Мартинович А. К. до Оніпка Д. І. (1889); Мартинович А. К. до Петренка Ф. А. (1891); Мартинович А. К. до Попової (1888); Мартинович А. К. до Размерова П. Д. (14; 1888–1889); Мартинович А. К. до Размерової А. А. (2; 1888–1889); Мартинович А. К. до Рибаржа А. Й. (1888); Мартинович А. К. до Самойленко П. А. (2; 1889); Мартинович А. К. до Сасина Г. І. (1893); Мартинович А. К. до Сластіона О. Г. (2; 1880–1881); Мартинович А. К. до Тереховки К. М. (17; 1883); Мартинович А. К. до [Хорошуна] В. М. (3; 1891); Мартинович А. К. до [Шарм] (1888); Мартинович А. К. до Шеремета А. (1894); Мартинович Б. до Мартинович О. Д. (3; 1915–1922); Мартинович В. Д. до Вакуловського І. М. (1890); Мартинович В. Д. до Мартинович А. К. та Мартиновича Д. І. (369; 1866–1915); Мартинович В. Д. до Мартинович О. Д. (45; 1883–1918); Мартинович В. Д. до Мартиновича Є. Д. (2; 1888–1889); Мартинович В. Д. до Мартиновича П. Д. (16; 1872–1890); Мартинович В. Д. до Мартиновича С. І. (1879); Мартинович В. Д. до Пирського А. В. (б. д.); Мартинович В. Д. до Радченка С. К. (б. д.); Мартинович (Пташнікова) Д. до Мартиновича Д. І. (11; 1861–1875); Мартинович Д. І. до Кіткевича І. І. (1870); Мартинович Д. І. до Мартинович А. К. (13; 1856–1871); Мартинович Д. І. до Мартиновича В. Д. (19; 1873–1875); Мартинович Д. І. до Мартиновича Й. І. (12; 1858–1871); Мартинович Д. І. до Мартинович М. (2; 1870); Мартинович Д. І. до Мартиновича С. І. (4; 1858); Мартинович Д. І. до Медведе-

ва К. П. (1867); Мартинович Д. І. до Ольшанського К. (63; 1855–1857); Мартинович Євген Д. до Мартинович А. К. (148; 1881–1915); Мартинович Євген Д. до Мартиновича В. Д. (11; 1881–1888); Мартинович Євген Д. до Мартинович О. Д. (45; 1885–1915); Мартинович Євген Д. до Мартиновича П. Д. (6; 1889–1892); Мартинович Євлампія Д. до Мартинович А. К. (70; 1873–1887); Мартинович Євлампія Д. до Мартиновича В. Д. (3; 1873–1886); Мартинович Євлампія Д. до Мартинович О. Д. (6; 1886–1887); Мартинович Євлампія Д. до Сластіона О. Г. (2; 1880); Мартинович Єлизавета до Мартинович А. К. (6; 1905–1915); Мартинович Єлизавета до Мартинович О. Д. (12; 1904–1915); Мартинович Іван до Мартинович А. К. (6; 1896–1907); Мартинович Іван до Мартиновича Д. І. (4; 1857–1863); Мартинович Ігор та Мартинович Борис до Мартинович А. К. (2; 1900–1905); Мартинович Ігор до Мартинович О. Д. (1922); Мартинович Ізабелла до Мартинович О. Д. (2; 1908); Мартинович Й. І. до Мартинович А. К. (12; 1875–1879); Мартинович Й. І. до Мартиновича Д. І. (18; 1862–1874); Мартинович М. Й. до Мартинович А. К. (1886); Мартинович Олександр до Мартинович О. Д. (1917); Мартинович О. Д. до Мартинович А. К. (143; 1873–1899); Мартинович О. Д. до Мартиновича В. Д. (2; 1873, б. д.); Мартинович О. Д. до Мартиновича Є. Д. (12; 1873–1901); Мартинович О. Д. до Мартинович Ізабелли (1908); Мартинович О. Д. до Мартиновича Павла Д. (2; 1873–1887); Мартинович О. Д. до Сластіона О. Г. (1880); Мартинович О. Д. до Тичиніної Є. П. (1899); Мартинович Олександр та Мартинович К. до Мартинович А. К. (2; 1907–1916); Мартинович Павло Д. до Мартинович А. К. (182; 1877–1915); Мартинович Павло Д. до Мартиновича В. Д. (8; 1887–1902); Мартинович Павло Д. до Мартиновича Є. Д. (4; 1877–1888); Мартинович Павло Д. до Мартинович О. Д. (63; 1877–1917); Мартино-

вич Семен І. до Мартиновича Д. І. (8; 1860–1863); Мартинович Семен І. до Мартиновича Івана (3; 1860–1863); Мартинович Степан І. до Мартинович А. К. (1876); Мартинович Степан І. до Мартинович Д. І. (17; 1865–1874); Марченко В. до Мартинович А. К. (1878); Матецький І. Б. до Мартинович А. К. (1876); Медведєв К. до Мартиновича Д. І. (4; [1868]); Меркулов Т. М. до Мартиновича Д. І. (1871); Михайловський А. Г. до Мартинович А. К. (1890); Муякі С. Д. та Муякі М. до Мартинович А. К. (3; 1890–1892); Нейолов В. до Мартиновича Д. І. (1873); Олеховський М. до [Радченка С. К.] (б. д.); Ольшанський К. до Мартинович А. К., Мартиновича Д. І. та Мартиновича Порфирія Д. (39; 1855–1863); Ольшанський К. до Ольшанської П. (1855); Петренко Ф. А. до Мартинович А. К. (1891); Подставний С. Є. до Мартинович А. К. (1905); Покровський Н. до Мартиновича Д. І. (2; 1868); Прилипченко К. І. до Мартиновича Д. І. (1871); Радченко С. до Мартинович А. К. (4; 1890–1896); Размеров П. до Мартинович А. К. (11; 1888–1889); Разменова А. до Мартинович А. К. (7; 1888–1889); Рибарж А. до Мартинович А. К. (8; 1884–1888); Романовський до Мартиновича Д. І. (1866); Росинський М. до Мартиновича В. Д. (2; 1890); [Рохтанова] Є. до Камбурлій А. А. (25; 1818); Самойленко П. до Мартинович А. К. (1889); Сафонов О. до Мартиновича Д. І. (3; 1871); Седлецький А. Ф. до Мартинович А. К. (3; 1889–1890); Селихов А. до Мартиновича Д. І. (1863); Сенчуков С. до Мартиновича В. Д. (б. д.); Сластіон О. Г. до Мартинович А. К. (4; 1880–1883); Слуцький до Мартиновича Д. І. (1873); Собецький Д. до Мартиновича В. Д. (б. д.); Солениченко П. Г. до Мартинович А. К. (2; 1901–1902); Сошальський Н. до Мартиновича Д. І. (7; 1868); Твіган П. до Мартинович А. К. (2; 1895); Тереховка К. до Мартинович А. К. (21; 1880–1884); Федоренко А. П. до Мартиновича В. Д. (11; 1884–1888);

Фоняков А. П. до Мартиновича В. Д. (7; 1888–1889); Хорошун В. до Мартинович А. К. (3; 1891); Царієва С. до Мартинович А. К. (1903); Чепіна Б. Я. до Мартинович А. К. (2; 1900–1903); Шведов В. до Мартинович А. К. (3; 1888–1890); Шеремет А. О. до Мартинович А. К. (1894); Шереметьєвський В. І., Шереметьєвська К. В. до Мартинович А. К. (18; 1884–1886); Шереметьєвський В. до Мартиновича В. Д. (1888); Ярошевська Ф. І. до Мартинович А. К. (1885) та ін.

Директор Львезького університету до Мартиновича В. Д. (2; 1889); віце-консул Росії у Львезі до Мартиновича В. Д. (1889); Російська місія в Брюсселі до Мартиновича В. Д. (1891); спеціальна мистецька школа в Парижі до Мартиновича В. Д. (1887) та ін.

Телеграми Войтинцева, Крамського І. М., Мартиновича В. Д., Мартиновича Євгена Д., Мартинович Євlampії Д., Мартиновича П. Д., Сластіона О. (16; б. д.).

Фотографії

П. Д. Мартинович (9; б. д.); П. Д. Мартинович з батьком та братом Василем (б. д.); П. Д. Мартинович з братом Василем (б. д.); Мартинович П. Д. з Ахматським Г. Н. (1928); Мартинович П. Д. та Сластіон О. Г. (б. д.); Мартинович П. Д. з невідомим кобзарем (б. д.); Мартинович П. Д. із співробітниками Червоноградського музею [1928]; Мартинович П. Д. серед відвідувачів та співробітників Червоноградського музею (б. д.); Мартинович П. Д. та інші члени комісії з відкриття пам'ятника І. Котляревському в м. Полтаві (2; 1903); батьки Мартиновича П. Д. (2; б. д.); Мартинович А. К. (17; б. д.); Мартинович А. К. з синами Павлом та Євгеном (б. д.); Мартинович Василь (2; б. д.); Мартинович Василь із своєю сім'єю (б. д.); Мартинович Євlampія (2; б. д.); Мартинович Євген (26; 1892–1915); з життя Мартиновича Євгена у військовому таборі (7; 1913, б. д.); родина Мартиновича Євгена

(21; 1872–1916, б. д.); Мартинович Олександра (8; 1884, б. д.); Мартинович Павло (б. д.); друзі родини Мартиновичів (8; 1885–1905, б. д.); Зіневич В. (з дарчим написом) (1894); Рольке П. (10; 1818); Стешенко І. (з дарчим написом) (1906); артисти та письменники (б. д.); лірник (б. д.); невідомі особи (67; б. д.).

Лікарня, де лікувалася Мартинович Євлампія (1898); могила Мартинович Євламπίї (б. д.); відриття пам'ятника І. Котляревському в Полтаві (2; 1903); садиба Мартиновичів (32; б. д.); храмові свята (4; б. д.); церковні будівлі та іконостаси (27; б. д.); пам'ятник Олександрові ІІ (б. д.); пам'ятник Некрасову М. (б. д.); краєвиди Далекого Сходу (10; б. д.); різні краєвиди (18; б. д.).

Українські типажі, одяг (17; б. д.); посуд (2; б. д.); косовиця (3; б. д.); народні ремесла, сільськогосподарське знаряддя (3; б. д.).

Ілюстративні та образотворчі матеріали

Мартинович П. Д. Малюнки (1871–1927, б. д.); Мартинович Павло. Малюнки (1883–1887); Мартинович Олександра. Малюнки (б. д.); невідомі автори. Пейзажі, замальовки, етюди, виконані олівцем, олією (б. д.).

Плани садиби Мартиновичів (1857–1903).

Фоторепродукції з картин:

Мартинович П. Д. «Автопортрет» (1877); Мартинович П. Д. «Даниїл боронить Сусанну» (1877); Брюллов К. П. «Гетьман Павло Тетеря» (б. д.); Triest А. «Іван Мазепа» (б. д.) та ін.

Друковані матеріали

«Указатель четвертой художественной выставки Т-ва передвижных выставок» [1875]; звернення редакції журналу «Киевская Старина» (1888); «Каталог XX-ой передвижной выставки картин Т-ва передвижных художественных выставок» (1893); «Билет для присутства-

ния на освящении и открытии памятника И. П. Котляревского в г. Полтаве» (1903); «Программа торжества открытия памятника И. П. Котляревскому в г. Полтаве» (1903); «Комиссия по устройству музея прикладного искусства и кустарных изделий» (звернення Київського музею Миколи ІІ) (1905); «Правила для поступления в Императорскую академию художеств» (б. д.) та ін.

Афіші, програми:

«Литературно-музыкальный вечер, посвященный памяти Т. Шевченко, г. Полтава, Полтавский Музыкально-драматический кружок» (1901); відкриття пам'ятника І. Котляревському – афіші (1903); «Литературно-научный вестник» (реклама передплати) (1908); М. Кропивницький «Глитай» – програма (1920); концерт бандуристів, лірників та троїстих музик – програма (б. д.); М. Кропивницький «Невольник» – програма постановки в Народному домі м. Костянтинограда (б. д.); М. Старицький «Лимерівна» (за Панасом Мирним) – програма (б. д.).

Програми та анкети для збирання матеріалів з етнографії та археології:

Анкети «для реєстрації та опису пам'яток археологічних» (склав проф. О. Федоровський) (1927); програма про громові стріли (складена Полтавським державним музеєм) (б. д.); програми для збирання «етнографических предметов», «сведений по древностям историческим», «сведений по первобытным древностям», «сведений по церковным древностям», «для собирання писанок и сведений о них», складені для XII археологічного з'їзду в Харкові 1902 р. (б. д.); програми про осіку, сонце (складені Етнографічною комісією ВУАН) (б. д.); «Программа для собирання материалов по народной бытовой технике доктора антропологии Ф. К. Волкова» (б. д.).

Карти:

«Карта Русской империи с 1682–1878» [1878].

Газети:

«Олонецкие ведомости», № 27, № 33, № 34 (1907); «Южный край», № 12437 (1914), № 12775, № 13117 (1915); «Полтавский день», № 661 (1915); «Радянське село», № 466 (1929); «Література й мистецтво» (додаток до «Вістей ВУЦВК»), № 11 (1930) та ін.

Лит.: [Грушевська К.] Передне слово // Українські народні думи. Тексти №№ 1–13 і вступ Катерини Грушевської. – К., 1927. – Т. 1. – С. СХХІІІ–СХХХІ; Жолтовський П. Художник П. Мартинович. – Х., 1930; Митці України. – К., 1992. – С. 389; Мартинович: Спогади О. Сластьона. – Х., 1931; Музиченко С. М. П. Д. Мартинович // Народна творчість та етнографія. – 1966. – №2. – С. 81–82; Таранушенко С. П. Д. Мартинович. – [Х.], 1958; Популярная художественная энциклопедия. – М., 1986. – Кн. 1. – С. 434; Українська радянська енциклопедія. – К., 1981. – Т. 6. – С. 383.

НІКІТІН (ПРОВОРОВ) Василь Васильович (1874–1927) – диригент, композитор, аранжувальник театральної музики, драматичний актор

Народився в м. Смілі Київської губ. Початкову освіту здобув у місцевому церковно-парафіяльному училищі. Займався самоосвітою, чому сприяло спілкування з корифеями української сцени М. Кропивницьким, П. Бояновським та ін. Служив у різних театральних трупах, з якими гастролював у різних містах України та Російської імперії (м. Глухів, м. Бобруйськ, м. Вільно). У 1896–1899 рр. працював у трупі М. Л. Кропивницького на посаді музично-драматичного актора, диригента, хормейстера. У 1900-х рр. – актор других ро-

лей театру, «Ермітаж» (м. Київ); у 1911 р. – хормейстер Українського товариства «Кобзарь» (м. Москва). У 1912–1927 рр. працював у Маріїнському театрі (Петербург) суфлером.

Автор музики до музично-драматичних спектаклів.

Фонд 41, 92 од. зб. (1895–1934).

Творчі матеріали¹

Музика до п'єс, аранжування та оркестровка музики інших авторів:

«Кум мірошник» (В. Дмитренко) – клавір, оркестрові партії (1906, б. д.); «Маруся Богуславка» (М. Старицький) – оркестрові та хорові партії (1906); «З-під вінця в труну» (П. Прохорович) – оркестрові партії (1907); «Зруйноване гніздо» (1907); «Пісні в лицах» (М. Кропивницький) – оркестрові партії (1907, б. д.); «Русская свадьба» – партитура, хорові партії, оркестрові партії (1908); «Кума Марта» (М. Юрченко) – оркестрові партії (1909); «Сватання на вечорницях» (Стародуб) – клавір, оркестрові партії (1909); «Суламіф» (А. Гольдфаден) – оркестрові партії (1909); «Така її доля» [В. Третьяков] – оркестрові партії (1909); «Гаркуша» (О. Стороженко) – оркестрові партії (1910, б. д.); «Майська ніч» (Т. Є. Бобринецький) (1910, б. д.); «Бувальщина» (В. Велисовський) – клавір, оркестрові партії (б. д.); «Жартівниця» (М. Альбиковський) – клавір (б. д.); «За двома зайцями» (М. Старицький) (б. д.); «Лиха іскра поле спалить» (І. Карпенко-Карий) – оркестрові партії (б. д.); «Наталка Полтавка» (І. Котляревського) – оркестрові партії (б. д.); «Ой не ходи, Грицю» (М. Старицький) – клавір, оркестрові партії, хорові партії (б. д.); «Пошились у дурні» (М. Кропивницький) – клавір, партитура, оркестрові партії (б. д.); «Се-

¹ Більшість матеріалів атрибутовано не фондоутворювачем, а упорядниками архіву.

ред бурі» (Б. Грінченко) – оркестрові партії (б. д.); «Сорочинський ярмарок» (М. Старицький) – партитура, вокальні партії (б. д.); «Циганка Аза» (М. Старицький) – партитура, оркестрові партії (б. д.); «Чоботи» (О. Свенцицький) – клавір (б. д.); «Як ковбаса та чарка» (М. Старицький) – клавір (б. д.) та ін.

Аранжування й обробки камерних творів та народних пісень:

«Вечірня пісня» (К. Стеценко) – оркестровка (б. д.); народні пісні, романси в супроводі фортепіано – вокальні обробки (б. д.); народні пісні та духовні твори – партитури (б. д.); «Козачок», «Гуцулка», «Халандра. Циганський танець», «Дрібушечка» та ін. – аранжировки для фортепіано (б. д.) та ін.

Біографічні матеріали

Профспілковий квиток з інформацією про трудову діяльність (1926); довідка, видана дружині В. В. Нікітіна про їхню спільну працю в театрах у сезони 1908–1909, 1927 рр. (б. д.); особовий листок (б. д.).

Матеріали інших осіб

Аркас М. «Катерина» (опера) – оркестрові партії (1909); [Васильєв-Святошенко М. Т.] «Червоні черевки» (музика до оперети) – оркестрові партії (б. д.); [Васильєв-Святошенко М. Т.] Музичні номери до оперети К. І. Ванченка-Писанецького «Запорізький клад» (б. д.); Вербицький М. Музика до мелодрами І. Гушалеви́ча «Підгоряни» – оркестрові партії (1905, б. д.); Кропивницький М. «Вій» (музика до п'єси, аранжування для оркестру Ф. І. Воячека) – партитура, оркестрові партії, партія панночки (1906, б. д.); Кропивницький М. «Глитай» (музика до п'єси) – оркестрові партії (б. д.); Кропивницький М. «Дай серцю волю, заведе у неволю» (музика до п'єси) – клавір, оркестрові партії

(1910); Кропивницький М. «Дві сім'ї» (музика до п'єси) – партитура, оркестрові партії (1905, б. д.); Кропивницький М. «Невольник» (музика до п'єси) – фортепіанні, вокальні, оркестрові партії ([1908], б. д.); Кропивницький М. «По ревізії» (музика до п'єси) – клавір, партія фортепіано, оркестрові партії (б. д.); Ніщинський П. Музика до п'єси Т. Шевченка «Назар Стодоля» – клавір, оркестрові, вокальні партії (1909, б. д.); Лисенко М. «Б'ють пороги» (кантата на сл. Т. Шевченка) – партитура (б. д.); Карпенко-Карий І. «Паливода. XVIII століття» (п'єса) (б. д.); Тульчів І. «Колодники» (текст графа О. Толстого) (музична картина) (б. д.) та ін.

Фотографії

В. В. Нікітін (6; б. д.); В. В. Нікітін у різних ролях (16; б. д.); В. В. Нікітін серед учасників (М. В. Лисенко, А. В. Нежданова, М. І. Донець та ін.) ювілейного концерту товариства «Кобзарь» у Москві (1911); В. В. Нікітін з письменником С. Скитальцем та з групою акторів (2; б. д.); М. О. Нікітіна (дружина) (3; б. д.); А. В. Глазунов (б. д.); А. Коутс (б. д.); К. Лучицька (б. д.); В. Потапенко в ролі Миколи («Наталка Полтавка») (б. д.); Д. М. Мова в ролі Петра («Наталка Полтавка») (б. д.); невідомі особи (3; б. д.).

Фото з автографами В. В. Нікітіну:

В. П. Овчинников (2; 1907); С. І. Костинський (2; 1909, 1912); Уралов (3; 1909, 1913, б. д.); М. Заньковецька (фотолистівка) (1911); Г. А. Боссе (1912); М. Бочаров (в опері «Паяци») (1912); Є. Бронська (1912); М. Дубровін (в операх «Майська ніч», «Демон») (2; 1912); О. М. Щиголева (1912); М. Т. Валицька (2; 1913, б. д.); Н. Ланська (1913); В. І. Лосєв (2; 1913); М. Ростова (1914); С. Скиталець (1914); Н. Н. Ходотов (2; 1914, 1915); І. Замичковський (1916); Л. В. Собінов (1918); І. Єршов (1919); В. Максимов (2; 1922, б. д.);

Е. Купер (1924); А. Коутс (б. д.); К. Максанин (в опері «Таїс») (б. д.); Н. О. Степанова-Шевченко (б. д.).

Фото з автографами Нікітіної М. О.:

В. Люмінарський (2; 1912); Д. Д. Шостакович (1935); Р. Адельгейм (б. д.); Л. Наумова (2; б. д.); А. М. Томашевський (б. д.); І. К. Удод (б. д.); невідомі особи (5; б. д.).

Друковані матеріали

«Запорожец за Дунаем» – оригинальная малоросийская опера в трех действиях с хорами и танцами. Текст и музыка С. Артемовского» (1885); Ніщинський П. І. «Вечорниці (Назар Стодоля)» (б. д.); Šebek G. «Chor der derwische» (б. д.).

Листівка з репродукцією офорта Т. Г. Шевченка «Казка» (б. д.).

Програми спектаклів і концертів за участю В. В. Нікітіна та М. О. Нікітіної: «Московский украинский музыкально-драматический кружок «Кобзарь» (Программа парадного спектакля в помещении Московского купеческого Собрания 1911, 31. III. Дирижер В. В. Никитин)» (1911); «Программа торжественного юбилейного концерта-спектакля, посвященного памяти Тараса Шевченко 5-го марта 1911 г.» (1911); «Гейша (дочь восходящего солнца)», муз. С. Джонса (благодійний спектакль Маріїнського театру на користь вдів та сиріт Петроградського філармонічного товариства за участю Ф. Стравинського, М. О. Нікітіної) (1915); «Большой Императорский театр. Бенефис вторых режиссеров, суфлеров и библиотекарей с участием Заслуженных артистов Императорских театров М. Н. Ермоловой и О. А. Правдина» (В. В. Нікітін у ролі Возного в п'єсі «Наталка Полтавка») (1916); «Курское Коммерческое Собрание. Украинская труппа А. Н. Николаенко» («Дві сім'ї» М. Кропивницького. Режисер – І. Садовський) (1917).

Ніс Степан Данилович (1829–1901) – український фольклорист, етнограф, письменник¹

Народився в с. Понори Конотопського пов. Чернігівської губ. (теп. Талалаївський р-н). Закінчив медичний факультет Київського університету (1854). Працював земським лікарем у різних містах України (1854–1864). Оператор Чернігівської лікарської управи (1858). Висланий до м. Білозерська Новгородської губ. (1864–1872). З 1872 р. працював лікарем у містах Чернігові, Городні, у Білорусії (м. Себеж), у Росії (м. Ярославль, м. Білозерськ, м. Єйськ). Служив лікарем у Болгарії (1883–1886).

Збирач пісень, приказок, прислів'їв, казок, які частково були опубліковані в «Черниговских губернских ведомостях» (1859–1860), збірниках А. Метлинського, П. Чубинського; етнографічних матеріалів з народної медицини, фітотерапії, народної кулінарії. Автор віршів, байок, оповідань, повістей з життя селян і козаків: «Хуртовина», «Шворин рід», «Про Конотіп» (1861), «Данько Грабина» (1868) та ін.

Опублікував дві науково-популярні брошури «Про хвороби і як їм допомогти» та «Ліки своєнародні з домашнього обиходу і в картинах життя» (1874–1884).

Фонд 2, 187 од. зб. (1790–1897)

Наукові і творчі матеріали

Науково-популярні статті і нариси:

«Напутство» (міркування релігійно-дидактичного характеру) (1858–1874); «Топографическое описание Черниговского наместничества Шафанского» (1858); «О народной медицине южноруссов и об употреблении горицвиту (Adonis Vernalis) против серозных скопле-

¹ Писав під псевдонімами Степан фон-Ніс, С. Волошин, Ст. Неймчин, Степан Щупалка-Неофітов, Степан Щупалка-Пустозвон, Стецько Святовид, Ст. Свинина, Дури Ефенді, Стецько Доля, Боян Ніс, Стецько Весна, Стецько Орангу-Танг, Поручик Николай Якимович Рубчик, Nos-Talgia, Черниш Степан, Буй Ніс та ін.

ний в брюхе (водянки)» (1859); «Откуда произошли газеты» (1859); «Врачебный характер города Белозерска (Новгородской губ.) и его окрестности уезда» (1866); «Архив судебной медицины» (1870); «Историко-статистический очерк проституции в Москве» (1871); про гру на музичних інструментах (1871); «Услужливый добряк опаснее врага» [про земську медицину] (1871); «Из заметок судебного медика. Судебно-медицинская практика» (Ярославська губ.) (1876); «По части эпидемиологии. Бассейн Белозерский. А. Цикл болезней перемежающихся. Трясучка» (1876); «Из уездной перспективы» (про санітарний стан в м. Люцин) (1879); «О поглощении русского языка немецким, или о похищении русского языка в самом присутственном месте – градским главою» (1881); «Следует ли составлять медико-полицейские акты или нет?» (1881); «В защиту врачей и науки» (1884); «Несколько слов по поводу водобоязни» (1886); «О допущении врачей в качестве поверенных у потерпевших насилия, увечия и смертельные поранения» (1886); «О Черниговском губернском съезде земских врачей и мое мнение о переустройстве земской медицины вообще в смысле удешевления и улучшения» (1887); «Что делать страждущим от наростания мозолей на ногах» (1889); «Памяти усопшего побратима однокашника Леонида Ивановича Глебова» (1893); «Музыка и пение – одно из могучих лекарств в душевно-нервных болезнях» (1894); «Влияние народного обычая на преграждение преступлений – детоубийства» (б. д.); вплив матеріальних і побутових умов на рівень захворюваності і тривалість життя (на прикладі Себезького пов. Вітебської губ.) (б. д.); «Гражданская тоска в смысле душевной болезни» (про виховання і підготовку дітей до певного роду занять) (б. д.); «Девственный огонь» (розвідка про народний побут) (б. д.); «Записка о земской медицине» (б. д.); «Истори-

ко-статистическое описание Кирилло-Белозерского мужского первоклассного монастыря» (б. д.); «К материалам, ревниво жаждущим преобразования в учреждениях медицинского ведомства» (б. д.); «К напечатанию о трудах общества Себезских врачей» (б. д.); «Наука под выправкой (генерал-майоров) администрации» (б. д.); «Несколько слов о Горжковском в дополнение на заметку Свидницкого» (б. д.); «Несколько слов о реставрации шинков» (б. д.); «Нужен ли исправникам другой глазомер и другое воспитание. Или и при этом хорошо оставаться?» (б. д.); «О влиянии времени на здоровье» (б. д.); «О народности в медицине (У каждого народа своя природа)» (б. д.); «О падеже скота в Черниговской губернии» (б. д.); «Очерк Себезской местности (Витебской губ.) в медико-топографическом отношении. Реферат к съезду врачей в Петербурге» (б. д.); «Последнее слово остается науке. Врач о кабаке» (б. д.); «Простонародный сборник лекарственных и хозяйственных растений» (б. д.); «Путешествие к родному пепелищу. Диссертация на магистра русского народоведения» (б. д.); словниковий матеріал (б. д.).

Фольклорні матеріали:

Пісні родинно-побутові, веснянки, щедрівки, весільні, казки, перекази (с. Понори Чернігівської губ.) (1852–1893); обрядові пісні (с. Понори, м. Седнів, м. Чернігів) (1856–1862, б. д.); думи, історичні пісні (с. Понори, Чернігівський пов., Конотопський пов.) (1857, б. д.); записи пісень різних жанрів з різних регіонів України (1858–1885, б. д.); «Пісні при сватанні та весіллі» (с. Понори) (1858); «Пісні і приказки до хрестин» (с. Понори) (1860); перекази (м. Чернігів) (1860); пісні різних жанрів (м. Конотоп) (1860); прислів'я (м. Ніжин) (1861); легенди (Сумщина) (1870–1871); пісні літературного походження, «увеселитель-

ные песни» (м. Білозерськ) (1871); «Произведения народного слова» (пісні, казки, перекази) (с. Понори) (1886); прислів'я, приказки, народні прикмети (м. Городня Чернігівської губ.) (1896–1897); «Казки» (б. д.); пісні (є мел.), приказки, казки (б. д.).

Етнографічні матеріали:

«Етнографічні матеріали». Зовнішній вигляд мешканців, домашній побут, одяг, хрестини, весілля, похорон, назви трав, їжа, домашнє начиння, чари, забавки, улиця, досвітки (с. Понори, Чернігівської губ.) (1852–1864). «Поварство України» (с. Понори Чернігівської губ.) (1854). «Этнография – село Понори. Отправления человеческого тела. Физиология». Родинний і громадський побут (родові зв'язки, побратимство, суспільні зв'язки, стосунки з «чужообщинниками», панами), поняття власності, позика; фізичні характеристики чоловіків, жінок, матеріальна культура, уявлення про явища природи, народні звичаї, промисли, ремісництво, народна педагогіка, релігійність, мораль, «скотні ліки» (ветеринарія) (с. Понори Чернігівської губ.) (1854–1886); «Наші люде». Етнографічні спостереження над різними соціальними і національними групами (українці, цигани, євреї, попи, пани, земські исправники), громадянське сільське право, домашній і суспільний побут (с. Понори, м. Чернігів) (1858–1873); ярмарка в с. Дейманівка (Сумщина) (1858); «Народна медицина» (с. Понори Чернігівської губ.) (1859–1874); народна медицина (народні погляди на хвороби, лікування та умови життя) (1863–1874); ліки, «скотні ліки» (ветеринарія) (м. С.-Петербург, м. Білозерськ Новгородської губ.) (1864–1867); «Особенности общественного быта» (1864); нотатки про зубні болі, лікування зубів у різних народів (1869–1880); «Сцены из народного быта. Русские святки в деревне» (м. Білозерськ Новгородської губ.)

(1869); «Деревенский суд» (1870); «Побут і звичаї сіл Клементіївка і Гусинці» (Сумщина) (1870–1871); матеріальна культура: одяг, житло, господарське знаряддя (1874); народна кулінарія (с. Понори Чернігівської губ.) (1874, б. д.); свята, обряди (1874–1876); про збір лікарських рослин (с. Понори Чернігівської губ.) (1875); нотатки про побут, про національні взаємини (1883–1897); «Перлы русской народной лікарні за кілька років» (1893); «Несколько слов о мирных промыслах» (про знахарів) (б. д.); «Одежа і місцеве убрання українців» (б. д.); «Перли народного лікування» (б. д.); «Цветник» (про збір лікарських трав) (б. д.).

Художні твори:

Вірші (1858–1894); «Федір Іошкович Швора» (оповідання) (1860); оповідання, повісті (1861–1885); «Исторические афоризмы» (1863–1894); «Данько Грабина. Приповість» (1868–1877, б. д.); «Картинки з поля, з посміху (по-нашому)» (1868–1869); оповідання, водевіль (1874–1895); «Хутор Миколаївка Миколая Миколайовича Цвіта. Переклад на українську мову, з додатком де чого од себе Степана Носа» (1887); «Приповість про ус, про музику і про голос Стецька Чорноусенка. Небилиця» (1891); «Бурсак» (п'єса) (б. д.); «Відгадайте, хто розумний, хто дурень. Билиця» (б. д.); вірші, байки, гумористичні вірші, сороміцькі вірші, оповідання та ін. (б. д.); «Два приятеля» (театральна сценка) (б. д.); «Піснєпенія» (віршовані твори) (б. д.); «Филиппики» (віршовані твори) (б. д.); «Як Юдка плаває у пана на помості або як Юдка из куколки перекинувся в павлика з ріжками» (б. д.).

Робочі матеріали до праць з історії, етнографії, мови, філософії: виписки, нотатки, замітки етнографічні, філософські, філологічні (1852–1893); розповіді учасників російсько-турецької війни. Виписки, но-

татки, замітки про різні історичні події (1853–1854); «Сведения относящиеся к обороне Севастополя» (1871); зведена таблиця російських князів, відомості про походження назв історичних місцевостей, вулиць, церковних споруд. Складено за описом міста Стара Руса 1625–1627 рр. (1873); «Брульоны этнографических исследований» (чернетки) (1874–1876); «Статейная черновая» (чернетка до статей «О чтении лекций при больницах», «О сахарных болезнях») (1882); «Дрібниця» (1883–1897); «Искорки» (дрібні нотатки) (б. д.); «О влиянии времени на здоровье» (б. д.).

Копії історичних матеріалів:

Листи Імператора Наполеона III, Імператора Миколи I, Олександра I, П. Погодіна (1853–1854); грамота Філарета, митрополита Київського і Галицького (1855); листи Іосифа, патріарха Московського і Всея Русі, до Афанасія, архімандрита Кирилова монастиря, про захоронення чудотворця Кирила 1650 р. (б. д.); листи М. М. Карамзіна, виписки з приватних листів про події російсько-турецької війни (б. д.); лист турецького султана Ахмета III до запорізьких козаків та відповідь козаків султану (б. д.); «Письмо преподобного Феодосия Углицкого к протопопу Иолину Белявскому 1695 г. июня 20 дня. Списано с подлинника» (б. д.).

Біографічні матеріали

Щоденник (1853); «О лицах, принадлежащих к фамилии Нос (18 столетия)» (1859); «Зловидения и грезы или записки старого поручика, смотрящего в капитаны» [щоденники] (1868); «Грезы и сновидения» [щоденники] (1868); «Сновидения и грезы» [щоденники] (1868); «Грезы и сновидения старого капитана, смотрящего в майорский чин» [щоденники] (1869);

«Сновидения и грезы» [щоденники] (1869–1880); «Родословное древо рода Нис» (1871); «Путешествия к родному пепелищу» [щоденники] (1874–1895).

Матеріали службової та громадської діяльності

«Медицинский отчет с 1 декабря 1865 г. по 1 декабря 1866 года. Город Белозерск (Новгородской губернии)» (1866); «Болезни города Белозерска и его уезда, с числом больных за 1870 г. (преимущественно имеющих источник в условиях развития бытовой жизни народа)» (1870); нотатки з лікарських питань (1877–1879); заяви, клопотання (1879); «Об отделах сельской медицины» (1880); «Себежский уезд (Витебская губ.) в медико-топографическом отношении. К годовому отчету 1879 г.» (1880); доповідні записки, звіти, рапорти: про утримання в'язниць, про лікарську практику, про епідеміологічний стан в м. Любеч, про медичний огляд робітників та умови їх праці на заводі з виробництва скла в м. Любеч, про якість продуктів, що продаються в заводських лавках, про порушення санітарно-гігієнічних правил перевезення м'яса на залізниці, про наближення холерної епідемії та запобігання захворюванню (1891–1897); доповідні записки про санітарно-гігієнічний стан різних верств населення м. Городні Чернігівської губ. і користь лазні (1891–1892); висновки медичного Департаменту з санітарно-гігієнічних питань в м. Городні Чернігівської губ. (1892); «Прошение» [губернатору Саратовському про призначення на посаду лікаря] (1892); звіт Чернігівському губернатору про виконання обов'язків земського лікаря на сторожовому пункті по холерно-санітарному відділку (1893); «Сведения о состоянии народного здравия по Городне» (1893); різні нотатки і замітки, пов'язані із службовою діяльністю (1895–1896, б. д.); «Годовой отчет по городу Городне Черниговской губ. за 1896 год, составленный по программе»

(1896); клопотання про підвищення в чині (1896); «Во-
врачебное отделение санитарной полиции» (про хо-
лерну епідемію) (б. д.); «К Петербургскому съезду вра-
чей» (б. д.); «Летучие заметки по части народной
практики земского врача» (б. д.); «Очерки служебной
деятельности по Городнянскому врачебно-тюремному
ведению» (б. д.); «По части эпидемиологии. Белозер-
ский бассейн» (б. д.); «Собранию городнянской сани-
тарно-исполнительной комиссии» (б. д.).

Листування

Адресати: Городнянська міська управа (1892); По-
лоцьке повітове поліцейське управління (1893); кан-
целярія повітового Предводительства дворянства
(1895) та ін.

Матеріали господарчо-майнового характеру

Список речей і книжок С. Д. Носа (1854–1863); роз-
писки за отримані гроші (1892); прохання про відпус-
тку й винагороду за працю (1893); розписки про по-
жертви навчальним закладам, банківсько-майнові за-
писи (1893); лист-прохання до Київського банку про
видачу вкладу (1894); прохання про оплату лікарської
праці в тюремному відділку (1894).

Матеріали інших осіб

Копії творів і матеріалів:

Вірші, байки, оповідання [П.] Артемовського,
[В.] Аскоченського, М. Вовченка, К. Думитрашка, П.
Каратигіна, О. Навродовського, Неводовського, І. Сер-
дюка, І. Сірича, С. Сологуба та ін. (1840–1891); «Раз-
говор дяди с племянником по восточному вопросу в
стихах на малороссийском языке Панфила Простоду-
мова» (1854); Гулак-Артемовський. «Воззвание на
Францию по случаю союза с Англиею в 1853 г. против
России по Восточному вопросу» (1855); «Историчес-

кие афоризмы» (1863–1894); Фенютин А. «Цветник
68 трав, к чему какая годна – от мудрецов. Копия ру-
кописи. Действительный член Ярославского губер-
нского статистического комитета А. Фенютин» (б. д.).

Колекційні матеріали

Зразки церковно-слов'янського письма (1790).

Фотографії

С. Д. Ніс з хлопчиком (фотокопія) [90-і рр.
XIX ст.].

Літ.: Бріцина О. Ю. Фольклорно-етнографічна ді-
яльність С. Д. Носа // Народна творчість та етногра-
фія. – 1980. – № 1. – С. 67–71; Коцюба О. Степан Ніс
(До 140-річчя від дня народження) // Народна твор-
чість та етнографія. – 1969. – № 3. – С. 55–57; Погре-
бенник Ф. Ніс Степан Данилович // УРЕ. – К., 1982. –
Т. 7. – С. 386.

НОВИЦЬКИЙ Яків Павлович (1847–1925) – фольклорист

Народився в с. Аули Катеринославського пов. Катери-
нославської губ. З 1865 по 1868 р. працював писарем у кан-
целярстві. У 1868–1871 рр. – наставник Вознесенської
школи. З 1871 по 1877 р. працював учителем у школах сіл
Іванівка та Ольгівка Маріупольського пов. У 1877 р. за по-
ширення українофільських ідей був звільнений з посади. З
1877 по 1878 р. – співробітник Чернігівського губернсько-
го земства. У 1881–1896 рр. працював секретарем Олександрівської
повітової шкільної ради. У 1896–1918 рр. – сек-
ретар повітового опікунства дитячих притулків. З 1883 по
1885 р. – учасник статистико-економічного обстеження Ка-
теринославського пов. та м. Олександрівська. З 1903 р. –

член Катеринославської вченої архівної комісії та дійсний член Катеринославського наукового товариства. У 1923 р. з ініціативи Я. Новицького відкрито Запорізький обласний історичний архів. Я. Новицький був членом Південно-Західного відділу Географічного товариства, Товариства любителів природознавства, антропології та етнографії при Московському університеті, Харківського історико-філологічного і Катеринославського наукового товариства дослідників природи, Катеринославської архівної комісії. З 1924 р. – член-кореспондент ВУАН.

Фонд 4, 166 од. зб. (1862–1923).

Див. також фонд 28, фонд 29, фонд 45.

Творчі матеріали

Фольклорні та етнографічні записи:

Родинно-побутові пісні: Олександрівський пов. (1871–1913); Маріупольський пов. (1874–1876, б. д.); Ананьївський пов. (1884, б. д.); м. Нікополь Катеринославського пов. (1894); Мелітопольський пов. (1885); м. Олександрівськ (1885); Катеринославський пов. (1888–1916); Павлоградський пов. (1894); Верхньодніпровський пов. (1903); м. Ростов (1928); м. Бахмач (б. д.); м. Батурич (б. д.); м. Бориспіль (б. д.); Волинь (б. д.); м. Гадяч (б. д.); Гадяцький пов. (б. д.); м. Гайсин (б. д.); Житомирський пов. (б. д.); Звенигородський пов. (б. д.); Золотоніський пов. (б. д.); м. Золотоноша (б. д.); Канівський пов. (б. д.); м. Ковель (б. д.); Конотопський пов. (б. д.); м. Коростень (б. д.); м. Коростишів (б. д.); Кролевецький пов. (б. д.); м. Липовець (б. д.); Липовецький пов. (б. д.); Лубенський пов. (б. д.); Остерський пов. (б. д.); м. Охтирка (б. д.); Прилуцький пов. (б. д.); Радомишльський пов. (б. д.); м. Рівне (б. д.); м. Сквиря (б. д.); Чернігівський пов. (б. д.); *рекрутські пісні:* Олександрівський пов. (1875–1891); *псалми:* Маріупольський пов. (1877); *великодні пісні:* Олександрівський

пов. (1878, 1884); *колядки, щедрівки:* Олександрівський пов. (1878, 1881, 1885, 1889, 1913); м. Олександрівськ (1912, 1915); Катеринославський пов. (1912–1915); Павлоградський пов. (1913); Харківщина (б. д.); *балади:* Маріупольський пов. (1876); Катеринославський пов. (1887, 1894, 1896); Павлоградський пов. (1894); м. Ростов (1928); *колискові пісні:* Катеринославський пов. (1876, 1886, 1887, 1913); Маріупольський пов. (1887); Олександрівський пов. (1880–1913); м. Батурич (б. д.); *перекази та легенди про запорізькі пам'ятники, могили, їх розкопки:* Олександрівський пов. (1884–1886, 1895, 1905); Катеринославський пов. (1901); *чумацькі пісні:* Олександрівський пов. (1884, 1886, 1887, 1894); Катеринославський пов. (1886, 1888, 1889); *про народну медицину:* Катеринославський пов. (1885); *історичні пісні:* Олександрівський пов. (1885–1888, 1913, б. д.); Катеринославський пов. (1887, 1894, 1896); Павлоградський пов. (1894); Мелітопольський пов. (б. д.); *приспівки:* Мелітопольський пов. (1885); Олександрівський пов. (1885–1888, 1913); Катеринославський пов. (1887, 1889); *гайдамацькі пісні:* Олександрівський пов. (1887–1888); м. Олександрівськ (1887, 1901); Катеринославський пов. (1888); *переказ «про Довгорука»* – м. Нікополь (1894); *замовляння Павлоградський пов. (1916); веснянки:* м. Ростов (1928); Харківщина (б. д.); *весільні пісні* (б. д.); *голошіння* [Харківщина] (б. д.); *про походження прізвищ Катеринославська губ. (б. д.); про походження назв міст і сіл Олександрівський пов. Катеринославської губ. (б. д.); дитячі ігри Катеринославська губ. (б. д.); казки Олександрівський пов. (б. д.); козацькі пісні* [Харківщина] (б. д.); *купальські пісні* [Харківщина] (б. д.); *обжинкові пісні* [Харківщина] (б. д.); *петрівчані пісні* Маріупольський пов. (б. д.); *троїцькі пісні* [Харківщина] (б. д.); *приказки* (б. д.).

Робочі матеріали до наукових праць:

Виписки із «Составных ревизских сказок» про ратуші і набір рекрутів (1816–1838); виписки з «Літературно-наукового вісника» про хор П. Д. Демуцького (1900); план-проспект праці «История города Старый и Новый Екатеринослав» (б. д.); нотатки про Олександрівську фортецю (б. д.); виписки до нарису «Флора Катеринослава» (б. д.).

Біографічні матеріали

Свідоцтво про склад сім'ї Я. П. Новицького (1858); похвальні грамоти (1862–1872); «Формулярний список про службу» (1865–1914); документи про право на вчителювання (1875); посвідчення дійсного члена Південно-Західного відділу Імператорського російського географічного товариства (1876); нотатки про народження і смерть родичів (1879–1914); рахунки, розрахункова книжка прибутків та видатків з пасіки, кредитна книжка, квитанції, членські квитки (1879–1916); адреси, телефони різних осіб (1887–1918); щоденники (1897–1899); копія заяви до Катеринославського Спархіального попечительства (1911); інформація про громадську діяльність (1914–1923); нотатки про догляд пасіки (1919); записки (список предметів, подарованих Запорізькому музею) (1922); заява в окружну міліцію (1925); список членів-засновників гуртка «Краєзнавство» та «Українознавство» (б. д.).

Листування

Адресати: Книжковий магазин Оглобліна (1914); Товариство поширення грамотності і ремесел в м. Єлисаветграді (1914); Харківське історико-філологічне товариство при Імператорському Харківському університеті (1913); невідомі особи (3; 1924, б. д.).

Кореспонденти: Анненков М. (2; 1877); Антепо-

вич О. (б. д.); Антонович В. Б. (4; 1883–1888); Бекетов А. М. (7; 1875–1879); Беренштам В. (1878); Беднов В. О. (12; 1907–1909); Белогор (2; 1885); Богданов (б. д.); Бунаков М. (1874); Гогоцька А. (1878); Євдокимов (5; 1910); Єгоров А. (3; 1877–1887); Заболоцький П. А. (9; 1899–1903); Загнибіда Є. (2; 1886–1887); Залюбовський Г. А. (8; 1882–1896); Залюбовський Л. А. (б. д.); Ісірович [М.] (1898); [Канпенецький П.] (1892); Кіришев Н. А. (11; 1885–1888); Коп П. (1917); Корсун (1912); Корф М. (7; 1881, 1883); Косовцов М. А. (б. д.); Красицький А. (1877); Лебединцев Ф. (4; 1884–1887); Лоначевський О. І. (2; 1888); Маркович Д. (1887); Матвеев А. (2; 1885); Миклашевський А. (1884); Новицький П. П. (5; 1877–1881); Падергін Д. (1902); Поль А. М. (1887); Промислов (1910); Русов О. (1892); Рябков П. (1914); Сидоров В. (1888); Синегуб Г. (1889); Сластіон О. Г. (1886); Соловійов С. В. (5; 1903–1905); Серединський М. К. (2; 1881); Срезневський І. (1877); Степаненко В. (3; 1911–1912); Степанов П. (10; 1880–1883); Сулькевич (1914); Сумцов М. (11; 1885–1913); Тарновський В. В. (3; 1887–1888); Тремсенко І. (1883); Федоров Н. В. (3; 1899); Фесенко І. О. (2; 1885–1886); Шейковський К. (1888); Яворницький Д. І. (8; 1884–1894).

Адміністрація Нікітського ботанічного саду (1877); Імператорське товариство любителів природознавства, антропології та етнографії (1889); книжковий і паперовий магазини В. Є. Алексеева (1914); книжковий, паперовий та іграшковий магазин І. А. Лавута (1910); книжковий, паперовий та іграшковий магазин М. Я. Оглобліна (3; 1911–1914); редакція газ. «Вестник Юга» (5; 1901–1902); редакція газ. «Днепровская молва» (б. д.); редакція газ. «Екатеринославские губернские ведомости» (11; 1887–1888); редакція газ. «Одесский вестник» (5; 1877–1887); редакція газ. «Приднепровье» (1897); редакція журн. «Киев-

ская старина» (5; 1887–1888); редакція журн. «Наблюдатель» (3; 1881–1887); редакція журн. «Народна школа» (2; 1881–1882); редакція збірника «Старый и новый Екатеринослав» (7; 1900–1902) та ін.

Матеріали інших осіб

«Аттестат» П. І. Новицького – дані про проходження служби у 1826–1831 рр. (1832).

Фольклорні записи:

Андрієвський [В.] Родинно-побутові та обрядові пісні (м. Бельськ, Седлецька губ.) (1928, б. д.); Березовський М. Родинно-побутові пісні (б. д.); Білецький [В.] Родинно-побутові пісні (м. Бориспіль) (б. д.); Вербицька М. Родинно-побутові пісні (Чернігівський пов.) (б. д.); Вербицький В. Родинно-побутові пісні (м. Синявка Сосницького пов.) (б. д.); Гулак-Артемівський. Балада (Черкаський пов.) (б. д.); Данилевська А. Пісні різних жанрів (Полтавщина) (б. д.); [Данилевський]. Ліричні пісні та колядки (б. д.); Димінський [А.] Родинно-побутові та жартівливі пісні, пісні про кохання, пісні до танців (б. д.); Дорошенко [Д.] Родинно-побутові пісні (б. д.); Ільницький Л. Родинно-побутові пісні (б. д.); Савченко [Ф.] «Збірничок Савченка» (дитячі пісні, забавлянки, колискові, великодні пісні, пісні до танців, козацькі та рекрутські пісні) (с. Соловіївка Радомишльського пов.) (б. д.); [Ільшевич]. Родинно-побутові пісні (Ушицький та Конотопський пов.) (б. д.); Кибальчич [Н.] Родинно-побутові пісні (Канівський та Козелецький пов.) (б. д.); [Косменко]. Родинно-побутові пісні (б. д.); Лавриненко [О.] Родинно-побутові пісні (Переяславський пов.), історичні пісні [с. Олишівка] (б. д.); Лоначевський [О.] Родинно-побутові пісні (м. Київ) (б. д.); Магер [В.] Родинно-побутові пісні (Канівський та Радомишльський пов.) (б. д.); Маркович [Д.] Родинно-побутові пісні, косарські пісні

(Радомишльський пов.) (б. д.); Ніс С. Родинно-побутові пісні (Харківська губ., м. Чернігів, Лубенський, Золотоніський, Прилуцький пов.), гребовецькі пісні (Конотопський пов.), бурлацькі пісні (Київ, Борщагівка) (б. д.); Ніс Ф. Гребовецькі та родинно-побутові пісні (б. д.); Новицький І. Родинно-побутові пісні (Прилуцький пов., м. Тараща), балади (Таращанський, Харківський, Чернігівський пов.) (б. д.); Панченко В. Родинно-побутові пісні (Київський пов.) (б. д.); Познанський [Б.] Родинно-побутові пісні (Звенигородський пов.) (б. д.); Руданський С. Весільні пісні (Поділля) (б. д.); Рудченко І. Родинно-побутові пісні (Гадяцький пов.) (б. д.); Синегуб [Г.] Родинно-побутові пісні, балади (м. Бориспіль) (б. д.); тексти пісень різних жанрів із збірки В. С. Гнилосирова (б. д.).

Фотографії

Я. П. Новицький (1913, б. д.); Д. І. Яворницький (1885); К. Графська (1896).

Краєвиди Дніпра, острів Хортиця, дніпрові пороги (1905, б. д.); пам'ятник О. М. Гладкому (1912); археологічні знахідки та інші пам'ятки старовини (б. д.).

Лит.: Абросимова С. Новицький Яків Павлович // Українські архівісти: Бібліогр. довід. – К., 1999. – Вип. 1. – С. 245–247; Білий В. В. Я. П. Новицький (1847–1925) // Зап. Іст.-філол. відділу УАН. – 1926. – Кн. 7/8; Бровко А. С., Бровко Б. А. Яків Новицький та його імениті предки. – Запоріжжя, 1997; Іваннікова Л. Постать Я. П. Новицького в історії української фольклористики кінця ХІХ–поч. ХХ ст. // Матеріали до української етнології: Зб. наук. праць. – К., 2003. – Вип. 6. – С. 162–172; Іваннікова Л. Фольклорна діяльність Я. П. Новицького: Автореф. дис. канд. філол. наук. – К., 1996. – 24 с.; Іваннікова Л. Яків Новицький і вивчення фольклору Катеринославщини // Народна

творчість та етнографія. – 1994. – № 5–6. – С. 35–41; Ляшко С. М. Новицький Я. П. // Українська бібліографістика: Зб. наук. праць. – К., 1996. – Вип.1. – С. 93–95; Турченко Ф. Г., Бровко Б. А. Я. П. Новицький – людина і краєзнавець // Репресоване краєзнавство. – К., 1991. – С. 56–59.

ПАВЛОВИЧ Юрій Юрійович (1872–1947) – художник, етнограф

Народився в м. Києві. Закінчив юридичний факультет Київського університету та Рисувальну школу М. І. Мурашка. З 1896 по 1918 р. – бухгалтер банку в Петербурзі. У 1903 р. приїздить до Києва, де знайомиться з М. Біляшівським. Налагоджує контакти з М. Сумцовим. У 1918 р. здійснює ряд експедицій до різних регіонів України. З 1928 р. – член ради Всеукраїнського етнографічного товариства, бере участь у діяльності Етнографічної комісії Української академії наук. У 30-х роках працює в Академії наук УРСР художником Інституту матеріальної культури. У 1929–1934 рр. – співробітник Кабінету антропології та етнології ім. Ф. Вовка. З 1944 по 1947 р. – співробітник Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР.

Фонд 39, 131 од. зб. (1894–1939).

Див. також фонд 1, фонд 6, фонд 8, фонд 14–2, фонд 14–9, фонд 43.

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«З літніх вражень художника-етнографа» (1928); «Поліський курінь» [1928]; «До питання про еволюцію ніжки в стільці й столі» (1929); «Вживання кошика та мішка (Матеріали до історії примітивного транспорту)» (б. д.); «До питання про еволюцію україн-

ського народного орнаменту» (б. д.); «Мисник» (б. д.); «Объяснительная записка к истории свайных поселков в рисунках» (б. д.); «Про шиття, носіння одягу і подібне» (б. д.).

Малюнки та зарисовки:

Зовнішній вигляд сільських хат (різні місцевості України) (1894–1938); півчі і молільники біля церкви (м. Київ) (1895); чоловічі та жіночі типи у різному одязі (м. Київ та інші місцевості) (1896–1930); чоловічі типи, споруди (м. Москва та інші місцевості) (1898–1927); чоловічі та жіночі типи (м. Пирятин, м. Полтава та Полтавська обл., с. Сосниця Чернігівської обл.) (1907–1908); споруди, предмети, краєвиди, постаті (м. Умань, м. Канів, м. Біла Церква, м. Тальне) (1912–1913); чоловічі та жіночі типи (м. Одеса) (1913); виробничі процеси; сцени з міського життя перших років радянської влади (м. Київ) (1919); зовнішній вигляд та плани хат, інтер'єр хати (печі), господарські будівлі, будівельні конструкції, архітектурні деталі, двори, ступа, терниця, токарний станок, сітка для носіння сіна (Миргородський пов., Полтавщина) (1923); краєвиди, різні споруди, господарчі предмети, сани та ярма, керамічні вироби, способи носіння різних господарських речей та предметів (1926–1932); вуличні сцени торгівлі, типажі торговців, старці, жебраки, безпритульні (м. Київ, Сінний базар) (1928); вуличні типи: люди під час праці, у побутових умовах (м. Київ, Львівська вул.) (1928); чоловічі, жіночі та дитячі типи, головні убори, взуття, споруди [с. Озеряни Чернігівської обл.] (1928); одяг, вишивки на рушнику, будівлі, чоловічі та жіночі типи (с. Кам'янка Запорізької обл.) (1929); чоловічі та жіночі типи (м. Кичкас Дніпропетровської обл.) (1929); чоловічі та жіночі типи, споруди, вишивки (с. Волоське Дніпропетровського р-ну Дніп-

ропетровської обл.) (1929–1930); чоловічі та жіночі типи, споруди, господарчі предмети (1929–1930); зовнішній вигляд господарських будівель, колодязів, будівельних конструкцій, архітектурних деталей, креслення, плани (с. Сушківка [Уманського р-ну Черкаської обл.] (1929–1930); «Київська виробничо-кооперативна артіль «Актив». Гудзикове виробництво. Цехи: I. Машиновий. II. Нашивальний. III. Інструментовий» (1931); «Київська виробничо-кооперативна артіль «Актив». Щіткове виробництво. Цехи: I. Волосяний. II. Втягування. III. Деревообробний» (1931); гриби, картопля, цвітіння картоплі, гілок, чоловічі та жіночі типи під час продажу-купівлі овочів, фруктів тощо (1932); краєвиди Дніпровського узбережжя (1937); чоловічі та жіночі типи (м. Миколаїв, м. Херсон, м. Кірово) [1940]; вуличне життя м. Києва періоду війни: чоловічі та жіночі типи, споруди, руїни споруд (1941); взуття (б. д.); вишивки на рушнику, одязі (б. д.); військові (б. д.); вішалки для горшків та відер (б. д.); зовнішній вигляд житлових і господарських будівель, загорож, хатнього господарського начиння, знарядь лову звірів (с. Дубечня, с. Жукин, с. Новосілки Вищедубечанського р-ну Київської обл., с. Хатки [Полтавщина]; с. Городниця, с. Мартинівка, с. Старосілля, с. Сушківка, с. Літки, с. Городок) (б. д.); дитяча гра в ножика, зовнішній вигляд хати, будівельні конструкції (с. Хатки [Полтавщина]) (б. д.); знаряддя виробництва шевця (б. д.); інтер'єр хати, мисники, полиці (б. д.); історичні споруди, окремі будинки, архітектурні деталі, церкви, циганські шатри, орнаменти, настінні розписи та мозаїки, ікони (б. д.); керамічні вироби: тарілки, миски, горшки, кухлі, глечики, куманці, кахлі та ін. (с. Межигір'я, Гуцульщина) (б. д.); злидарі, безпритульні (б. д.); надгробні хрести (б. д.); традиційні способи ношення: дітей, книжок та портфелів,

довгих речей, дров, коробок, кошика, «кошовки», мішка, пляшок, сокири, пилки, скла та дикту (б. д.); орнаменти різних народів (б. д.); печі (б. д.); писанки (б. д.); промислове виробництво, виробниче знаряддя (б. д.); процеси народної металургії (б. д.); ручна ступа (с. Замисловичі Олевського р-ну Житомирської обл.) (б. д.); скрині, столи, стільці, ослони, дивани (б. д.); чоловічі та жіночі типи та краєвиди Поволжжя (б. д.); хустки (б. д.); чоловічі та жіночі типи, краєвиди, споруди, узори (м. Київ (Дарниця), м. Москва, м. Сизрань, м. Пліски) (б. д.); чоловічі, жіночі та дитячі типи (Росія, Білорусія) (б. д.); орнамент (с. Шилівка Полтавської обл.) (б. д.); фрески Михайлівського і Софійського соборів (б. д.).

Малюнки на теми життя людей льодовикової та передльодовикової доби, бронзового віку, трипільської та шельської культури, палеоліту, неоліту та ін.) (1932–1937); «Краткая история свайных посёлков в рисунках» (1937–1939); малюнки на теми історії Київської Русі [1940]; дерев'яний та глиняний посуд північноамериканських індіанців (б. д.).

Матеріали інших осіб

[Ващенко]. «Зауваження з приводу використання історичних ілюстрацій художника Павловича в США» (1939).

Друковані матеріали

[Павлович Ю.] «Финские орнаменты для вышивания по полотну» (1894); Таранушенко С. «Хата по Єлисаветинському провулку під числом 35 в Харкові. Оміри та рисунки В. Траценка. Видання Комісії по вивченню українського деревляного будівництва Всеукраїнського комітету охорони пам'яток мистецтва і старовини» (1921); «Узори селянських хусточок з Полтавщини. Видання Ю. Павловича. Альбом виши-

вок» (б. д.); листівки із зображенням вишивок на рушниках (Полтавщина) (б. д.); поштові листівки із зображенням різних архітектурних споруд і краєвидів (м. Гадяч Полтавської обл.) (б. д.).

Репродукції портретів різних осіб (Марко Вовчок, М. Лисенко, О. Кобилянська, О. Олесь, І. Франко, О. Веселовський, М. Січинський та ін.) (б. д.).

Лит.: Борисенко В. К. Етнографічна спадщина художника Ю. Ю. Павловича // Народна творчість та етнографія. – 1988. – № 5. – С. 65–70; Борисенко В. К. Нариси з історії української етнології 1920-х–1930-х років. – К., 2002. – С. 27–35; Горшков Б. Київ в акварелях Ю. Ю. Павловича // Образотворче мистецтво. – 1982. – № 3. – С. 27–28; Історія в акварелі. Ю. Ю. Павлович (1872–1947) // Вісті з України. – 1998. – 12 лютого; Симоненко І., Пиваківська С. Видатний етнограф-дослідник // Київська правда. – 1945. – 8 липня.

ПЕТЛЯШ-БАРІЛОТТИ Олена Денисівна (Діонисівна) (1890–1971) – українська співачка (драматичне сопрано)

Народилася в м. Харкові. Мати – Марія Садовська – сестра М. К. Садовського, І. К. Карпенка-Карого та П. К. Саксаганського (брати Тобілевичі).

Навчалася у О. О. Муравйової в Києві (1910–1913) та А. Котоньї в Римі (1913–1916). Працювала в театрі М. Садовського в Києві (1906–1913), в оперних театрах Одеси (1916–1918, 1923–1924), Житомира (1921–1922), Києва (1926–1927). З 1927 р. співала на оперних сценах Саратова, Єревана, Казані та інших міст. У концертах широко пропагувала народні пісні та романси українських композиторів. З 1945 р. проживала в Києві, де займалася приватною педагогічною діяльністю.

Фонд 14 – колекція 2, 7 од. зб. (1954–1960).

Творчі матеріали

«Страницы моей жизни» (1954–1957); «Мое дитинство» (1958); «Незабутня давнина» (1958); «Сторінки минулого» (1958) – автобіографічні спогади про родину Тобілевичів та М. Заньковецьку.

Листування

Адресати: Родіна М. С. (2; 1960).

Афіші

Виступи О. Д. Петляш-Барілотті в м. Харкові (б. д.); в м. Херсоні (б. д.); в м. Одесі (б. д.).

Лит.: Вержбицька А. З родини корифеїв // Культура і життя. – 1967. – 20 серп.; Григоренко О. На початку оперного сезону // Театр – музика – кіно (Київ). – 1926. – № 45; Лисенко І. Словник співаків України. – К., 1997. – С. 232–233; Митці України. – К., 1992. – С. 452; Скоробагатько Н. Нотатки оперного концертмейстера. – К., 1973. – С. 57–58; Тобілевич С. Мої стежки і зустрічі. – К., 1957. – С. 412–413; Українські співаки у спогадах сучасників. Автор-упорядник І. Лисенко. – К., 2003. – С. 196–203.

ПРАВДЮК Олександр Андрійович (1926–1994) – фольклорист-музикознавець, композитор

Народився в м. Вінниці. Під час Великої Вітчизняної війни перебував на фронті. У 1947–1954 рр. навчався у Львівській державній консерваторії (у В. Стеценка). Закінчив аспірантуру при Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського АН УРСР

(1957). Захистив дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата мистецтвознавства (1961), доктора мистецтвознавства (1984).

Працював на посадах молодшого наукового співробітника відділу фольклористики (1957), старшого наукового співробітника (1963), провідного наукового співробітника відділу музикознавства (1984).

Автор праць з теорії та історії музики, музичної фольклористики («Ладові основи української народної музики» (1961), «Т. Г. Шевченко і музичний фольклор України» (1966), «Українська музична фольклористика» (1978), «Міжнаціональні зв'язки в музичному фольклорі» (1982). Брав участь у написанні багатотомної «Історії української музики», в підготовці окремих томів серії «Українська народна творчість» – «Весілля» (1970), «Рекрутські і солдатські пісні» (1974). Опублікував понад 150 брошур, статей з актуальних проблем розвитку і функціонування народної та професійної музики.

Фонд 52, 655 од. зб. (1914–1993).

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«Про деякі «відкриття» та «сенсації» (1966); «Пісні календарного циклу» (1967); «Пісенний фольклор в нових святах та обрядах» (1970); «125 років «Заповіту» Т. Шевченка» (1970); «Російсько-українсько-білоруські фольклорні зв'язки» (1972); «Проблема нотації народної музики на IX етномузикознавчому семінарі в Чародіце» (1973); «Музична фольклористика і науково-технічний прогрес» (1974); «Українська музична фольклористика (основні етапи розвитку та проблематика)» (1974); «Патріотично-виховний пафос пісень Великої Вітчизняної війни» (1976); «Национальное и интернациональное в истории одного напева» (1978); «Вопросы систематизации произведений народного музыкального творчества в трудах

К. В. Квитки» (1979); «Слово гніву народного» (передмова) (1979); «Украинская музыкальная фольклористика (основные этапы развития и проблематика)». Дисертація на здобуття вченого ступеня доктора мистецтвознавства (1979); «Етнофонія в творчості П. Чайковського» (1990); «Весілля» (вступна стаття до збірки) (б. д.); «Весільні звичаї» (додатки до передмови) (б. д.); «Вопросы нотации украинских народных песен» (б. д.); «Выдающийся ученый-фольклорист (к 100-летию со дня рождения К. В. Квитки)» (б. д.); «Диалектика национального та интернационального в музичному фольклорі» (б. д.); «Древнерусская основа одной семейно-бытовой песни и типологические методы ее исследования» (б. д.); «Древние и новые традиции в музыкальном фольклоре русско-украинско-белорусского пограничья» (б. д.); «Думи мої, думи (народні пісні на сл. Т. Шевченка)» (б. д.); «Етнофонія в музичному фольклорі і композиторській творчості» (б. д.); «Життєвий і творчий шлях К. В. Квитки» (б. д.); «Забутий збірник російських та українських пісень» (б. д.); «Завжди в строю, навечно – в арсеналі духовної зброї» (б. д.); «Издание словесно-музыкального фольклора в Украинской ССР на современном этапе» (б. д.); «Из записей «Стрелы» украинскими фольклористами» (б. д.); «Історичні аспекти вивчення пісенно-музичного фольклору» (б. д.); «Історичні пісні та думи про визвольну боротьбу українського народу під проводом Б. Хмельницького проти польської шляхти (1648–1654)» (б. д.); «Категориальный синтез в музыкальной фольклористике» (б. д.); «К. В. Квитка и вопросы классификации народного песенного творчества» (б. д.); «К вопросу о критериях современности в современном фольклоре» (б. д.); «Климент Квитка – визначний теоретик фольклору» (б. д.); «Кобзар» в музичному житті народу» (б. д.); «Лисенко – систематик пісенного фольклору»

(б. д.); [мелодична будова українських і російських історичних пісень про визвольну боротьбу] (б. д.); «Музична фольклористика (1959–1986)» (б. д.); «Музична фольклористика (від зародження до нашого часу)» (б. д.); «Музична фольклористика [1942–1958]» (б. д.); «Музична фольклористика і науково-технічний прогрес» (уривок) (б. д.); «Музичне життя села» (б. д.); «Музичний фольклор (1959–1986)» (б. д.); «Музичний фольклор в умовах науково-технічного прогресу» (б. д.); «Музичний фольклор в умовах науково-технічної революції» (б. д.); «Музыкальный фольклор белорусского и украинского Полесья» (б. д.); «Міжжанрова інтеграція в пісенному фольклорі» (б. д.); «Менталітет пісенного фольклору України» (б. д.); «Найдавніші згадки про народнопісенну творчість України» (б. д.); «Народна весільна драма на Україні» (б. д.); «Народна творчість» (народна творчість періоду Великої Вітчизняної війни та повоєнного часу) (б. д.); «Несколько слов об актуальных вопросах издания музыкального фольклора» (б. д.); «Нові фольклорні надходження в рукописні фонди ІМФЕ ім. М. Т. Рильського» (б. д.); «Питання періодизації пісенного фольклору в працях М. Грінченка» (б. д.); «Праці Ф. Колесси в світлі марксистсько-ленінської методології» (б. д.); «Проблеми видання музичного фольклору на VIII етномузикознавчому семінарі у Смоленіцах (ЧССР)» (б. д.); «Про фольклор, рок-н-ролл та зайвий суб'єктивізм» (б. д.); «Об условностях в терминологии» (уривок) (б. д.); «О коллективном и индивидуальном в массовом музыкальном творчестве Украины» (б. д.); «Особливості побутування східно-слов'янських патріотичних пісень в роки Великої Вітчизняної війни» (б. д.); «Рекрутські і солдатські пісні» (вступна стаття до збірки) (б. д.); «Родинно-обрядові пісні (весілля, голосіння)» (уривок) (б. д.); «Російсько-українські пісенні зв'язки як проб-

лема музичної фольклористики» (б. д.); «Слово и напев в свадебных песнях» (б. д.); «Состояние и перспективы междисциплинарного изучения песенного фольклора» (б. д.); «Сражающиеся песни» (вступне слово до збірки «Слово гніву народного») (б. д.); «Трудові пісні» (б. д.); «У истоков свадебных песен славян» (б. д.); «Українське народне весілля» (відомості про інформаторів у різних регіонах України. В співавторстві з М. М. Олійник) (б. д.); «Ф. А. Серве в России и на Украине» (б. д.); «Фольклорно-літературні зв'язки в поезії Шевченка і процесуальність народно-пісенної творчості» (б. д.); «Характерні особливості українського народного багатоголосся» (б. д.); «Художня самодіяльність та її зв'язки з фольклором і професійним мистецтвом» (б. д.).

Матеріали публіцистичного характеру з питань розвитку української культури, радіопередачі, анотації до них (б. д.); виписки з різних джерел, нотатки до тем: «Шевченко і музика», весілля, голосіння (б. д.).

Праці про кобзарів і кобзарство:

«В творчій уяві кобзарів» (1969); «Адамцевич – знаний і незнаний» (б. д.); «Визначніші кобзарі – бандуристи України усіх часів» (б. д.); «Духовні наставники народу, глашатаї правди і свободи» (б. д.); «Кілька віх з історії кобзарського мистецтва» (б. д.); «Кобзар Є. Адамцевич в Києві» (б. д.); «Кобзар Остап Вересай в колі питань музичної фольклористики» (б. д.); «Кобзар Остап Вересай і питання музичної фольклористики» (б. д.); «Кобзарське мистецтво в музично-естетичному вихованні молоді» (б. д.); «Кобзарь Егор Мовчан» (б. д.); «Листи Є. та Л. Адамцевичів. Підготовка до друку, вступна замітка та примітки» (б. д.); «Лірники» (б. д.); «Пам'яті Євгена Адамцевича» (б. д.); «Про стан кобзарства на сучасному етапі» (б. д.); «Українське кобзарство в діаспорі» (б. д.).

Пісні національно-визвольних рухів ХХ ст.:

«Душа стрілецької пісні» (б. д.); «Повстанські пісні» (б. д.); «Поетична уява стрілецьких пісень і сувородійсність життя» (б. д.); «Політичні частівки 20-х–30-х рр.» (б. д.); «Січові стрільці та їх пісні» (б. д.); «Співець стрілецької слави» (про Р. Купчинського) (б. д.); «Стрілецька пісня в системі жанрів пісенного фольклору» (б. д.); «Стрілецькі пісні як жанр музичного фольклору» (б. д.).

Збірники:

«Народні пісні Радянської України». Упорядкування, вступна стаття та примітки (1979); «Українські кобзарі, бандуристи і лірники. Упорядкування, вступна стаття, примітки» (1991); «Еротичні пісні в українському фольклорі. Упорядкування та вступна стаття. Вип. 1» (б. д.); «Еротичні пісні в українському фольклорі. Упорядкування та вступна стаття. Вип. 2» (б. д.); «Пісні та вірші з-за ґрат. Упорядкування, вступна стаття, примітки» (б. д.).

Рецензії:

Братюк П. Збірник (1968); Кауфман Н. «Болгарская многоголосная народная песня» (1968); Горковенко О. Автореферат дисертації (1970); Гижа О. «Українські народні пісні з Лемківщини» (1972); відгук на рецензію А. Іваницького про статтю О. Правдюка «Категоріальний синтез у фольклористиці» (1974); Инчин А. «Сила слова народного» (1975); «Пісні із Ходович» (1976); Єлатов В. І. Докторська дисертація (1977); Мироненко Я. «Музичний фольклор сіл Молдавії» (кандидатська дисертація) (1980); на записи народно-пісенної творчості з областей, надісланих до Обласного науково-методичного центру (1983); Чекановска А. «Музыкальная этнография. Методология и методика» (1983); на музично-

фольклористичні праці Л. Яценка (1988); Уманець В. «Шляхи розвитку мистецтва кобзарів-бандуристів» (1990); Хай М. «Народне виконавство Бойківщини» (дисертація на здобуття вченого ступеня кандидата мистецтвознавства) (1990); Білаш О. «Пісня – свідок історії» (б. д.); Білинська М. «Т. Г. Шевченко і музика» (б. д.); Бондаренко А. «Народні співи в циклі поезій Т. Г. Шевченка» (б. д.); Гуменюк А. «Інструментальна музика» (серія «Українська народна творчість») (б. д.); Дроздовський. «Страницы музыкальной жизни Севастополя» (б. д.); Калашник П. «Народно-песенные основы творчества В. Т. Борисова» (кандидатська дисертація) (б. д.); Колесниченко Ф., Матвієнко В. «Сімейний обряд весілля» (б. д.); Корчинський Ю. «Гомін Бойківщини» (б. д.); музично-фольклорні публікації журн. «Народна творчість та етнографія» (б. д.); Мурзіна О. Музикознавчі праці (б. д.); Стельмащук С. «100 українських народних пісень, записаних у с. Скородинцях на Тернопільщині» (б. д.); Хоменко В. «Русско-украинские фольклорные связи (на песенном материале Южного Урала)» (кандидатська дисертація) (б. д.); Штундер З. «Народно-ладові основи гармонії М. Лисенка» (кандидатська дисертація) (б. д.); Юсов О. «Музичний фольклор України» (б. д.); відповідь на відгук І. Земцовського (б. д.).

Експедиційні матеріали.

Фольклорні записи:

Волинська обл. – пісні родинно-побутові, весільні, постові, революційні, партизанські, косарська, колицькова, обрядові (колядки, щедрівки, веснянки, петрівочні, жнивні, купальські) (б. д.).

Дніпропетровська обл. (м. Кривий Ріг) – пісні весільні, жартівливі, жорстокі романси, солдатські, авторські, балада; пісні російські, білоруські – записи

від мігрантів з різних областей України, Білорусії, Росії (1970).

Закарпатська обл. – пісні родинно-побутові, жартівливі, обрядові, коломийки. Є німецькою та польською мовами (б. д.).

Івано-Франківська обл. – пісні родинно-побутові, жартівливі, колядки (б. д.).

Київська обл. – пісні на сл. Т. Шевченка, родинно-побутові, чумацькі, Великої Вітчизняної війни (1958); рекрутські, солдатські, родинно-побутові, студентська (1970); Білоцерківський р-н – пісні обрядові, весільні (б. д.).

Львівська обл. – пісні родинно-побутові, жартівливі, колядки (б. д.).

Полтавська обл. (Лохвицький, Гадяцький, Миргородський р-ни) – пісні родинно-побутові, весільні, обрядові, авторські (1972); партизанські, воєнні, родинно-побутові, авторські, обрядові (1975); обрядові, весільні, жорстокі романси, сучасні частушки, дума, балада (б. д.).

Рівненська обл. – пісні родинно-побутові, весільні, обрядові (колядки, щедрівки, веснянки, петрівочні, жнивні, купальські), косарська, постові, революційні, партизанські, колискова, жорстокі романси, сучасні частушки, балада, дума (б. д.).

Сумська обл. – пісні родинно-побутові, обрядові, воєнні, партизанські, авторські (1975).

Черкаська обл. – пісні на сл. Т. Шевченка, родинно-побутові, Великої Вітчизняної війни, чумацька (1958), родинно-побутові, рекрутські, солдатські, студентська (1970).

Чернігівська обл. – пісні родинно-побутові, весільні, обрядові, коломийки, жнивна, жорстокі романси, сучасна частушка, балада, дума, білоруська пісня (б. д.).

Хмельницька обл. (м. Кам'янець-Подільський) – пісні родинно-побутові, романси (1963).

Експедиції поза межами України:

Брестська, Мінська, Могильовська обл. БРСР – пісні родинно-побутові, весільні, обрядові, революційні, польські (б. д.).

Брянська, Смоленська обл. РРФСР – пісні родинно-побутові, весільні, обрядові, жорстокі романси, сучасні частушки, балада, дума ([1980-ті рр.]; б. д.).

Щоденники експедицій:

Полтавська, Сумська, Черкаська, Чернігівська обл. (1960); Київська обл. (1961); Івано-Франківська, Тернопільська обл. (1966–1967); Житомирська обл. (1975); Волинська, Рівненська обл. (1979); Київська, Полтавська, Черкаська обл. (б. д.).

Нотні розшифровки експедиційних матеріалів:

Брянська обл. [80-ті рр. ХХ ст.], Вінницька обл. (1964–1975, б. д.); Волинська обл. (1961–1975, 1989–1991, б. д.); Ворошиловградська (Луганська) обл. (1977–1980, б. д.); Гомельська обл. (б. д.); Житомирська обл. (1964–1975); Закарпатська обл. (б. д.); Запорізька обл. (б. д.); Київська обл. (1950–1981, б. д.); Львівська обл. (б. д.); Мінська обл. (1981); Полтавська обл. (1972, б. д.); Рівненська обл. (1950–1981, 1989–1991); Сумська обл. (1977–1980); Тернопільська, Херсонська, Хмельницька, Черкаська обл. (1961–1967, б. д.); Чернігівська обл. (б. д.).

Відгуки на праці О. Правдюка

Верьовка Г. Відгук на автореферат кандидатської дисертації [1961]; Дем'ян Г. Рецензія на працю «Стрілецькі пісні» та відповідь автора на рецензію (1992); Дмитренко М. Рецензія на рукопис монографії «Стрілецька пісня» (1992); Загайкевич М. Рецензія на статтю «Січові стрільці та їх пісні» (1990); Земцовський І. Рецензія на рукопис «Етнофонія в музичному фоль-

клорі та композиторській творчості» (б. д.); Іваницький А. Рецензія на статтю «Категоріальний синтез у музичній фольклористиці» (б. д.); Людкевич С. Рецензія на кандидатську дисертацію (1960); Мурадян М. Відгук на автореферат кандидатської дисертації (1961); Мурзіна О. Рецензія на монографію «Міжнаціональні зв'язки в музичному фольклорі» (1978); Нефед В. Відгук на автореферат кандидатської дисертації (1961); Омельченко А. «Книга про кобзаря» (1971); Орфеев. Відгук на дисертацію «Ладові основи української народної музики» (1961); Пилипчук Р. Про рукопис «Стрілецькі пісні» (1992); Таранов Г. Відгук на кандидатську дисертацію (1961); Хучуа П. Відгук на кандидатську дисертацію (1961); Шреєр-Ткаченко О. Відгук на статтю «Забутий збірник російських і українських народних пісень» (1974).

Матеріали службової і громадської діяльності

Угоди і листування з видавництвом «Музична Україна» (1986–1987); матеріали Ради ветеранів війни, праці, збройних сил ІМФЕ (1987–1989); «Проект положення про комісію музикознавства спілки композиторів України» (1990); статут, програма Християнсько-демократичної партії України (1992); звернення по допомогу до організацій і приватних осіб у виданні книги «Українські кобзарі, бандуристи, лірники» (1993); «Рекомендації розширеного пленуму республіканської ради з культурно-освітньої роботи Міністерства культури УРСР і наукової ради АН УРСР з проблеми «Народна творчість: методи вивчення і пропаганда» (б. д.).

Листування:

Кореспонденти: Адамцевич Є. (2; 1968–1969); Адамцевич Л. (2; 1978–1979); Акименко Ф. (1975); Арпа С. (1981); Бабкін Д. (1974); Байкова Т. (1965); Банін О. (1977), Бачинська Н. (12; 1966–1981); Бачин-

ський А. (2; 1964); Береговська Е. (1991); Бобрикова Т. (1988); Бордюг Н. (1988); Бугаєвич І. (5; 1987–1992); Бутник-Сіверський Б. (1978); Вандерлінден Е. (1965); Василенко О. (6; 1963–1990); Верещинський О. (3; 1986); Вертій О. (2; 1993); Виноградов В. (1963); Вишневська О. (2; 1985–1991); Вінко (1971); Власюк П. (1991); Волинець Н. (3; 1991); Гавриленко М. (2; 1965); Гнатюк В. (1992); Головка О. (1960); Гошовський В. (1961); Грабалова О. (1977); Гребенюк М. (4; 1991); Гринишин М. (1960); Гринчишин П. (1991); Гурін І. (2; 1975–1983); Гусєв В. (8; 1983–1987); Данилейко В. (1991); Данилко К. (1964); Данилов В. (1991); Дем'ян Г. (5; 1983–1987); Димнич Н. (1966); Дмитрів М. (1991); Добахова О. (1959); Долин Б. (1960); Дорошенко Л. (1960); Дубравін В. і Дубравіна В. (5; 1974–1983); Дутчак В. (1992); Дяченко М. (1963–1964); Жеплинський Б. (27; 1986–1993); Жоссан Н. (1985); Забочень М. (3; 1982); Заворотько В. (1971); Замлинський В. (1963); Здиховський А. (1964); Земцовський І. (14; 1965–1984); Зінчук М. (1987); Івлева Л. (2; 1973–1977); Кабачек М. (1989); Какалова Г. (2; 1973–1978); Канєвська Г. (2; 1973–1978); Каусєрова Р. (1965); Кауфман М. (6; 1972–1975); Кащєєва М. (3; 1973–1974); Кащук Н. (1989); Караматов Ф. (4; 1984); Кисельова О. (2; 1963); Кишенюк О. (5; 1991–1993); Климчук С. (1991); [Колбин] Д. (1977); Колесник (8; 1959–1960); Кох П. (18; б. д.); Крадер В. (3; б. д.); Ксенз (5; 1975–1987); Леонтєєва Е. (5; 1985–1992); Лещук Є. (2; 1990–1992); Лисий І. (5; 1989–1991); Литвин (1988); Литвиненко Ф. (1960); Людвіг М. (1992); Людкевич С. (1958); Мазєпа Л. (2; 1976–1977); Максим'юк С. (1993); Марученко І. (б. д.); Марценківський А. (1975); Марцинківський М. (1990); Матєщук О. (1991); Медведик П. (6; 1962–1990); Медвідський Б. (1990); Мельник О. (3; 1984); Мєсхішвілі Е. (2; 1989–1990); Мироненко Я.

(1986); Мицик В. (1971); Мишастий М. (2; 1959–1963); Можейко З. (2; 1974, б. д.); Мольнар М. (1961); Мороз М. (1991); Мразек Я. (2; 1971–1990); Мушинка М. (2; 1977); Нирко О. (2; 1988–1993); Нікітін С. (3; 1981); Новикова Л. (1983); Олійник О. (3; 1988–1989); Осадча Л. (15; 1983–1985); Остащенко А. (3; 1976–78); Ошуркевич О. (9; 1975–1992); Паночко М. (б. д.); Перетятко Н. (3; 1992–1993); Пляцек П. (1989); Поврозняк Й. (2; 1977); Подуфалий В. (6; 1991–1993); Полякова Н. (1993); Попова Т. (20; 1972–1981); Поріцький Ю. (3; 1973–1979); Правдюк О. [Т.] (2; 1985–1993); Присяжнюк Н. (2; 1966–1971); Приходько О. (6; 1962–1966); Притуляк П. (1988); Прокопів І. (1967); Пухов І. (1972); П'явка І. (1968); Рейци Т. (1977); Садоков Р. (1972); Садлаєва Т. (8; 1990–1993); Сидоренко В. (1963); Сис Т. (3; 1963–1965); Сінчало Б. (1973); Скалецький Р. (1962); Стельмащук С. (13; 1983–1993); Сурмай Д. (1966); Скрипка В. (1989); Стокман Д. (1973); Тарасенко В. (1966); Тавлай Г. (2; 1983); Тархан-Берега З. (2; 1972); Титовець О. (1984); [Тюнка] О. (4; 1984–1991); Уманець В. (1985); Фещук М. (4; 1981–1985); Фісун М. (7; 1988–1990); Хоменко В. (11; 1971–1993); Худик Г. (1992); Цапун Р. (5; 1988–1991); Чернишев І. (5; 1960); Черв'як Т. (1992); Чопик І. (1991); Чорний М. (1988); Шаповал І. (7; 1986–1987); Шевченко І. (б. д.); Шевченко С. (3; 1959–1960); Шевчук С. (1981); Шенталінська Т. (1975); Шепко Я. (1966); Штокалко Л. (6; 1991–1993); Яківчук А. (5; 1966–1987); Ямпольський П. (1963); Яремко Б. (2; 1987).

Будинок культури с. Пашківці (1988); вид-во «Музична Україна» (2; 1975–1987); вид-во «Советский композитор» (2; 1978); вид-во «Червона калина» (1991); Державна бібліотека СРСР ім. Леніна (1986); Державний музей ім. О. С. Пушкіна (1965); Державний історичний музей (1982); журн. «Літопис Червоної кали-

ни» (2; 1991, б. д.); журн. «Советская музыка» (1978); журн. «Советская этнография» (1984); Інститут історії, археології та етнографії АН Грузинської РСР (1971); Інститут музики Болгарської АН (Софія) (1965); Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка (2; 1991–1992); Королівська музична бібліотека консерваторії (Брюссель) (1965); Краєвий будинок народної творчості Краснодарського краю (1962); Ленінградський державний інститут театру, музики і кіно (5; 1975–1987); Літературний музей ім. Ф. Крейцвальда АН Естонської РСР (Тарту) (1977); Львівська державна консерваторія ім. М. В. Лисенка (1984); Музей-заповідник «Могила Т. Г. Шевченка» (1964); «Музфонд» (2; 1978); Наукова бібліотека Тартуського університету (Тарту) (1977); Національна бібліотека (Париж) (2; 1965); нотна бібліотека московської консерваторії (1965); Обласний будинок народної творчості м. Хмельницький (1967); Обласний державний архів м. Одеси (1965); Переяслав-Хмельницький державний культурний заповідник (1992); Правління Українського товариства охорони пам'яток історії та культури (2; 1988–1992); Публічна бібліотека ім. Салтикова-Щедріна (4; 1963–1977); «Пушкинський дом» (Ін-т російської л-ри) (1975); Роменський краєзнавчий музей (1993); Словацька академія наук (Братислава) (2; 1975–1977); Слов'янська бібліотека (Прага) (1965); Спілка композиторів СРСР. Всесоюзна фольклорна комісія (1990); Спілка композиторів СРСР (1990); Спілка композиторів України (2; 1978–1987); Центральний державний архів Естонії (1977); Українське телебачення (УТ-1) (1992); Управління культури Запоріжжя (1991).

Матеріали інших осіб

Особисті документи:

Особові справи та інші особисті документи членів кобзарського об'єднання (1948–1969); автобіографіч-

ні спогади Є. Адамцевича (1968); заяви кобзарів до кобзарського об'єднання України (1969–1971); автобіографії і біографії кобзарів та бандуристів: Є. Адамцевича, І. Бугаєвича, А. Гришина, Г. Гриштопи, В. Кабачка, В. Кальніна, Б. Кирдана, Л. Кобилянського, Г. Комаренка, О. Корнієвського, Й. Котелевця, О. Корецького, М. Корецької, В. Куриленка, О. Левадної, І. Лисого, А. Марути, Д. Піки, І. Яроша (1970–1989, б. д.); списки репертуару і програми виступів кобзарів Є. Адамцевича, А. Гришина, Г. Гриштопи, В. Кальніна, Л. Кобилянського, А. Марути, Є. Мовчана, А. Парфиненка, І. Рачка, Чуприни (1968–1972, б.д.); «Помер кобзар Є. Адамцевич» – некролог (1972); Корнієвський О. Трудова книжка, вітальні телеграми, грамоти, некролог та ін. (фотокопії) (1949–1988, б. д.); Фісун М. Біографічна замітка про Ю. Лазоренка (б. д.).

Фольклорні записи:

Василенко З. І. Родинно-побутові пісні (розшифровки) (1975–1977); Гусак В. Пісні різних жанрів. (1977); Дубравін В., Нікітін С. Пісня «Що з-за гори та вітер повіває» (розшифровки варіантів із Сумської обл.) (1980); Замлинський В. Пісні різних жанрів з Волині (1959); Зінчук М. Пісні різних жанрів з Чернівецької обл. (1975–1977); Іванюк М. «Весільні співанки с. Іспас на Покутті» (1966); Кишинський І. «Весілля у Диканці, що на Полтавщині» (1966–1967); Колесник М. «Збірка пісень на сл. Т. Шевченка» (1960); Лазоренко Ю. «Дума про бандуриста-партизана» (б. д.); Мовчан Є. Думи (є мел.) (1958); Парлаг М. «Свальба в с. Буковець Свалявського р-ну на Закарпатті» [1925]; Семанюк Н. «Покутське весілля із сіл Княже і Тучапи» (1958); Скалецький Р. «Весільні пісні. Зап. в с. Михайлівці Бершадського р-ну на Вінничині» (б. д.); Соколова О. Розшифровки з матеріалів Одеської консерваторії (1978); Федько І. «Запис весілля, зроблений на Воли-

ні» (1967); Чернишев І. «Збірник пісень на слова Т. Г. Шевченка. 1861–1961. Крюків» (1960); Штокал-ко Л. Коломийки (антирадянські) (б. д.); Яківчук А. Пісні часів Першої світової війни (1975).

Невідомі записувачі: пісні різних жанрів, голосіння, різдвяне дійство «Коза» та ін. (1935–1988, б. д.); нотні розшифровки експедиційних записів з Вінницької, Волинської, Житомирської, Рівненської обл. (пісні різних жанрів) (1964–1975, б. д.); обрядові пісні з Волинської, Житомирської, Рівненської, Черкаської, Чернівецької обл., Краснодарського краю (1959–1992).

Записи різних осіб народних пісень на сл. Т. Шевченка (є мел.) (1956–1963); пісні самодіяльних композиторів (1936–1988).

Рукописні збірники:

«Пам'ятник з польської неволі з Домб'я. 1919» (копія); Санік. «УПА нікому не вступа» (1946); Климчук С. Стрілецькі пісні (1991); Стельмащук С. Пісні 30-х–50-х рр. з Галичини (визвольні, протесту) (1991); Ткачук Л. Стрілецькі і повстанські пісні (є мел.) (б. д.).

Наукові і творчі матеріали:

Босак К., Матещук Ф. Спогади про заслання. Вірші (1991); Верещинська Д. «Кобзар Є. О. Адамцевич на Прикарпатті» (1984); Грица С. Й. Відзив на статтю П. Коха «До поширення української музики в Східній і Центральній Європі» (1974); Гуменюк А. І. Рецензія на статтю Коха П. (1978); Жеплинський Б. Нариси про історію кобзарства на Україні (1963–1985); Івлева Л. Про наукову діяльність О. Горковенко (1972); Кох П. «До поширення української музики в Східній і Центральній Європі» (нім. мовою) (1971–1974); Лисий І. Вірші, написані під час заслання в Хібіногорськ у 1930–1934 рр.; Лисий І. Примітки до нарису про

кобзаря О. Корнієвського (б. д.); Литвин М. Нариси про кобзарів (б. д.); Мартусь В. Про кобзарів (б. д.); Мовчан Є. Список репертуару (б. д.); Немирович І. Рецензія на збірник І. Шаповала про кобзарів-бандуристів (б. д.); Опанасенко І. Про кобзарів (б. д.); Остащенко А. І. Проспект кандидатської дисертації (1976); Поріцький Ю. «Про музику» (1974); Поріцький Ю. «Про мову, слово, пісню» (б. д.); Поріцький Ю., Трійндя І. Збірник сатиричних і жартівливих віршів і коломийок (б. д.); Хитрук В. Про кобзарів (б. д.); Шаповал І. Про кобзарів (б. д.); Штокалко З. Список репертуару (б. д.); невідомий автор. Передмова до видання фольклорних записів Т. Шевченка (б. д.); невідомий автор. Про мелос народної Шевченкіани, примітки до пісень на сл. Т. Шевченка (б. д.); різні автори. Вірші про кобзарів, лірників (б. д.).

Друковані матеріали

Береговская Э. «Моисей Береговский» (передмова до кн. М. Береговського «Еврейские народные напевы без слов» (б. д.); Власюк П. «Пісні над Тікичем» (1994); Воцула А. «Заповіт Т. Г. Шевченка» (б. д.); Гордієнко В. «Українські січові стрільці» (1990); Гусев В. «Фольклор как фактор взаимодействия современных культур восточнославянских народов» (1983); Данилейко В. «Вірші» (1991); Крижанівський Д. «Реве та стогне Дніпр широкий («Причина»)» (б. д.); Крип'якевич І. «Мала історія України» (1991); Микольський Ю. «Хто такі «бандерівці», «мельниківці» і «двійкарі» (1990); Мірчук П. «Українська Повстанська Армія 1942–1952 рр.» (1991); Правдюк О. «Українська музична фольклористика. Етапи розвитку та проблематика» (верстка) (1978); Січинський Д. «Матеріали до бібліографії діячів української культури» (1966); Степова В. «Нестор Махно» (1990); Тин О. «Завіщане» Т. Шевченка» (1914).

«Актуальные исследования в области фольклора и пути их внедрения в практику» (1986); «Весілля весни і літа (з досвіду використання народних традицій при проведенні свята Івана Купала)» (1973); «Запрошення» на вечір П. Тичини 1926 р. (копія); журн. «Бандура». 1980–1990 рр. (копії); «Історія УПА» (б. д.); «Леніна, партію славить Поліський край» (1970); «Песенная культура левобережного украинского Полесья как объект музыкально-этнографического исследования» (1987); «Програма до вистави М. Гоголя «Ревізор». Український драматичний гурток у Празі» (1962); «Український трубадур або зібрання українських та інших національних мелодій 1816». Уривок (фотокопія) (б. д.).

«А ми тую червону калину. Пісні української національно-визвольної боротьби» (1990); «Гей, мандрують пластуни» (1991); «Гей, там на горі Січ іде. Дзвони підгір'я. Вип. 8» (1991); збірник [«Ой у лузі червона калина»]. Верстка. Ноти (б. д.); збірник стрілецьких пісень (ноти) (б. д.); «І скажем правду в очі всім... Пісні української національно-визвольної боротьби» (1990); Лепкий Б. «До волі з неволі» (1991); «Ми йдемо в бій. Повний збірник пісень Романа Купчинського. Записав, упорядкував і зредагував Ігор Соневичський. 1977» (копія); «Ой у лузі червона калина. Українські січові стрільці у піснях» (1990); «Пісні українських січових стрільців» (1990); «Повік не зів'яне. Стрілецькі пісні Михайла Гайворонського» (1990); «Співаник УПА. Видання закордонних частин ОУН і Братства б[увших] вояків УПА ім. Св. Юрія Переможця. 1950» (копія); «Стрілецькі пісні на фортеп'яні зі словами. Уложив Я. Ярославенко. 1931» (копія); «Сурма. Збірник. Видання Червоної калини» (б. д.); «Сурма. Збірник воєнних пісень. 1922» (копія); «Сурма. Збірник пісень січових стрільців» (1990); «Співаник українських січових стрільців. 1918» (копія);

«Співаник українських січових стрільців» (1990); Чубинський П. «Ще не вмерла Україна» (1991); «Чуєш, брате мій... Стрілецькі пісні Левка Лепкого» (1990); Ярославенко Я. «Співаник Торбана. Вип. 1. 1927» (копія).

Вирізки з журналів «Музика», «Україна», газет «Культура і життя», «Друг читача» та інших про діячів української культури, пов'язаних з визвольними рухами або репресованих (С. Бандеру, М. Гайворонського, А. Крушельницького, Р. Купчинського, В. Кравченка, Л. Лепкого, Б. Лепкого, Г. Хоткевича та ін.) (1990–1993).

Афіші, буклети, програми (1962–1993).

Карти

Карта Полтавської обл. (б. д.).

Фотоматеріали

Кобзарі і лірники (копії фотографій) (9; кін. XIX – поч. XX ст.); українські народні хори (оригінали і фотокопії) (5; 1911–1920, б. д.); капела кобзарів м. Конотоп (копії) (18; 1914–1939, б. д.); колективні фото кобзарів (оригінали і копії) (15; 1940–1977, б. д.); фотографії співробітників ІМФЕ (22; 1959–1966, б. д.); індивідуальні фото кобзарів і лірників (38; 1966–1968, б. д.); похорон кобзаря Є. Адамцевича (5; [1972]); фото репресованих осіб (9; б. д.); діячі стрілецького руху, групові фото стрільців (копії) (15, б. д.); листівки на теми стрілецьких пісень (копії) (4, б. д.); фотографії пам'ятників січовим стрільцям (4; б. д.); музичні інструменти (4; б. д.); «Шевченкіана» (8; б. д.); репродукції до теми «Кобзарське мистецтво» (фотокопії репродукцій картин) (23; б. д.); експедиційні матеріали, художня самодіяльність (14; б. д.); жінки в народному святковому вбранні (2; б. д.); «Історія української музичної фольклористики (фотоко-

пії групових, індивідуальних фото митців, титули збірників та ін.) (46; б. д.); слайди фольклорно-етнографічних ансамблів (8; б. д.).

Лит.: Єфремова Л. Пам'яті дослідника фольклору Олександра Правдюка. // Народна творчість та етнографія. – 1994. – № 5–6. – С. 91–93.

ПРИВАЛОВ Микола Іванович (1868–1928) – музикознавець-етнограф, музикант, інструментознавець, диригент, композитор

Народився в м. Нижньому Тагілі (Росія). Закінчив у м. Санкт-Петербурзі Гірничий інститут (1895) та Археологічний інститут (1903). Зібрав колекцію народних інструментів у Заонежжі (Олонецька губ.) (1890). Брав уроки з теорії музики, гармонії та інструментовки у викладачів Петербурзької консерваторії В. Є. Савинського, М. Ф. Соловйова, В. Є. Лабинського. Був музикантом-виконавцем у Великоруському оркестрі (1896–1913). Під керівництвом В. В. Андреева займався пошуками старовинних російських інструментів, їх дослідженням та реставрацією. Одинадцять років був керівником свого власного оркестру народних інструментів. З 1899 р. викладав музично-теоретичні предмети в Імператорській гвардії в Петербурзі. У 1902 р. організував при Петербурзькому народному домі безоплатні музичні класи гри на народних інструментах і був їхнім керівником.

Доцент Археологічного інституту (музичний фольклор) (1908–1919). У 1914–1917 рр. – редактор журналу «Музыка и пение». Професор, проректор Одеської консерваторії, науковий співробітник Одеського археологічного інституту на кафедрі етнографії (1920–1922). У 1922–1923 рр. працював інструктором з художньої освіти у відділі народної освіти в Боровичах. Викладав у Ленінградському інституті музичної освіти (1923–1924). Очолював Третій музичний

технікум (Ленінград) (1923–1925). Викладав у Центральному музичному технікумі (Ленінград) (1926–1927). Керував оркестром російських народних інструментів. Одночасно виступав як музикант-виконавець (народні інструменти). Читав лекції в філармонії.

Автор опери «На Волзі» (постановка 1902 р., Санкт-Петербург) та музики до драматичних сцен. Написав самотелі гри на гусях та балалайці.

Фонд 8 – колекція 3, 15 од. зб. (1901–1939).

Див. також фонд 36.

Наукові та творчі матеріали

Наукові праці:

«Повествование кобзаря Григория Семеновича Кожушка о его последних странствиях» (1916); «Украинские кобзари, их творчество и музыкальные инструменты. Попытки историко-бытового исследования с XVI ст. до наших дней» (1926); нотатки до роботи про музичні інструменти – бандуру, кобзу та ін. (б. д.).

Доповіді, лекції:

«Украинская музыка и думы» (лекція) (1911); «Кобзарь Харьковской губернии Иван Ювич Кучугура-Кучеренко» (доповідь на засіданні Імператорського російського географічного товариства, відділення етнографії) (1913); «Доклад на заседании Императорского общества ревнителей истории «О современном положении слепцов-кобзарей» [1916].

Музичні твори:

«Українська кобзарська дума про Морозенка (Для голоса тенора, в сопровождении бандуры или фортепиано)» (1927); «Звукоподражание малорусской «лире». По фонографической записи Е. Линевой (дер. Столбовиха, Кременчугского у., Полтавской губ.)» (б. д.).

Записи репертуару кобзарів та лірників

Ведімка Павло Григорович, лірник (записи 1919 р.):

Тексти: жартівливі приспівки, «Вари, мати, вареничка», «Од села до села танці та музики», «Саврадим».

Гемба Олександр, кобзар, учень І. І. Кучугури-Кучеренка:

Строй бандури.

Тексти: «Ой, Морозе, Морозенко», «Вівати» (для діда, баби, молодиці) (б. д.).

Кожушко Григорій Семенович, кобзар (записи 1916 р.):

Строй бандури.

Тексти: «Оборона Почаївської Лаври» (псальма), «Про козака Байду», «Про козака Максима», «Не щечечи соловейко», «Стих Богородице» (псальма), «Стихъ о грешной душе» (псальма), «Чижикове весілля», «Чому жінки не старші чоловіків» (притча), «Явтух».

Ноти: «Духовний стих», «Козак Максим», «Не щечечи соловейко», «Осада Почаївської Лаври», «Чижикове весілля».

Кучугура-Кучеренко Іван Ювич, кобзар (записи 1913, 1927 рр.):

Строй бандури, строй для веселої пісні.

Тексти: «Дума про смерть батька-царя Олександра II», «Дума про смерть Богдана Хмельницького», «Гуцульський марш», «Ой сиди ти, мій чечоте», «Чечітка».

Ноти: «Дума про Морозенка», «Дума про Саву Чалого» (є текст), «Гуцульський марш», «Ой мамо, не можна нелюба любити» (є текст), «Ой не пьются пива-меди» (є текст), «Ой не шуми луже» (є текст), «Про смерть Богдана Хмельницького».

Біографічні матеріали

Заява ректору Державного музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка у Києві про надання кафедри та посади професора (1926); договір з Державним видавництвом України на видання книги «Українські кобзарі – їх творчість і музичні інструменти (Досліди історично-побутового дослідження від XVI століття до наших днів)» (1928).

Листування

Адресати: Грінченко М. О. (1926); Грудина Д. Я. [1920-ті].

Державне видавництво України [1928].

Кореспонденти: Гемба О. П. (12; 1913–1927); Горбенко (1926); Грінченко М. О. (3; 1926–1927); Грудина Д. Я. (4; 1926); Дзюбенко О. Т. (5; 1927–1928); Квітка К. В. (9; 1926–1927); Кожушка Г. С. (2; 1902, б. д.); Кравченко М. С. (2; 1902, б. д.); Кучугура-Кучеренко І. І. (19; 1912–1928); Литовченко Є. (2; 1928, б. д.); Славянов С. (1926); Соболь В. (2; 1928); Хоткевич Г. М. (2; б. д.) та ін.

Голова правління Товариства Владикавказької залізниці (1916); Державне видавництво України (6; 1928–1929); журнал «Природа и люди», Санкт-Петербург (б. д.).

Матеріали інших осіб

Кучугура-Кучеренко І. І. «Віват Миколі Івановичу» [Привалову] – текст, ноти (1913).

Фадеев Іоан, священик. «Чернец», старинний руский хоровод» (гра – опис, текст, ноти) [до 1916].

Листування:

Бабій А. до Привалової К. А. (2; 1929, б. д.); [Дзбановський] О. до Привалової К. А. (1929); Привалова К. А. до Ревуцького Д. М. (3; 1939).

Особисті документи:

Біографія кобзаря Г. С. Кожушка, написана сином, С. Г. Кожушком (1928); посвідчення І. І. Кучугури-Кучеренка, видане Мурафівською сільською радою Охтирської округи про участь у громадсько-політичній роботі (1925); «Почётный билет» Другої Всеросійської кустарно-промислової виставки, виданий І. Кучугури-Кучеренку (б. д.); «Прошение Кожушка Г. С. Государю Императору Всея Россіи» [складене М. І. Приваловим] (б. д.).

Друковані матеріали

Даниленко К. «Народний співець-кобзар Іван Іович Кучугура-Кучеренко» (1921); Ленський В. [Оповідання про запорозьку могилу], «Петроградская газета», № 101 (б. д.); Хоткевич Г. «К вопросу о цикле передвижных этнографических концертов» (1916); Яворський І. «Пора, пора!» Галицко-русский народный гимн» – партитура (б. д.).

Тексти листів султана турецького Мохаммеда IV та відповідь Івана Сірка та коша запорозького (б. д.).

Афіші та програми: «Скоморохова жена» (програма п'єси М. Привалова) (1908); концерт квартету цитристів за участю М. Привалова (програма) (1912); засідання Російського географічного товариства, відділення етнографії (запрошення) (1913); концерт кобзарів І. Кучугури-Кучеренка та Г. Кожушка (афіша і програма-об'ява) (1914); «Вечер старинной народной музыки» за участю М. Привалова – диригент оркестру та укладач програми (афіша) (1915); концерт «Народное Купальное игрище» під керівництвом М. Привалова (афіша) (1915); «Український вечір народних пісень і історичних дум», за участю кобзарів І. Кучугури-Кучеренка та П. Гащенка (програма) (1915); концерт кобзаря Г. Кожушка (програма-об'ява) [до 1917]; концерт

пам'яті Т. Г. Шевченка за участю хору під кер. Супруненка (афіша) (1917); хор ім. М. П'ятницького (рекламка з репертуаром та відгуками в газетах) [1927]; восьме музично-виконавче зібрання Музично-художнього товариства ім. М. Глінки, присвячене українській музиці (програма-запрошення) (б. д.); концерт Першої української художньої капели кобзарів (програма) (б. д.); концерт учнів Театральної школи А. С. Суворіна за участю кобзаря М. Кравченка (програма) (б. д.); Перша українська капела кобзарів (афіші) (б. д.); «Українська музика і думи» – реферат, виголошений М. Приваловим на засіданні «Громади» (оголошення) (б. д.) та ін.

Вирізки з газет:

«Биржевые ведомости», «Вечернее время», «Петроградская газета», «Огонёк», «Речь», «Северо-Западная железная дорога» та ін. на різні теми (1912–1919).

Фотографії

І. К. де Лазарі (1913); О. П. Гемба (1915); О. П. Гемба з [дружиною] (б. д.); Г. С. Кожушко (1923); І. І. Кучугура-Кучеренко з сім'єю (б. д.); І. І. Кучугура-Кучеренко та Л. Пестряков (б. д.); Є. Литовченко (б. д.); М. Успенський (б. д.); Г. Хоткевич (б. д.); В. К. Шевченко та невідомий бандурист (б. д.).

Ілюстративні матеріали

Фоторепродукції: О. Вересай (б. д.); М. В. Гоголь (б. д.); І. Гриценко (б. д.); П. Деревченко, І. І. Кучугура-Кучеренко та П. М. Гащенко (б. д.); М. Кравченко (б. д.); І. І. Кучугура-Кучеренко (б. д.); І. І. Кучугура-Кучеренко зі своїми учнями з Київського музичного училища (б. д.); М. В. Лисенко (б. д.); Г. Пархоменко (б. д.); С. Пасюга («пан-отець») та Г. С. Кожушко (б. д.); О. І. Рубець (б. д.); В. К. Шевченко (б. д.); Т. Г. Шевченко (б. д.); капела бандуристів (б. д.); хор ім. П'ятницького (б. д.).

Репродукції картин Ю. Брандта, І. Бродського, С. Васильківського, Заборовського, Зоценка, Г. Кондратенка, П. Левченка, В. Маковського, М. К. Пимоненка, І. Репіна, Н. Ткаченка, К. Трутовського, П. Шарварка та ін.

Репродукції та замальовки до теми про народні струнно-щипкові інструменти (б. д.).

Типажі українців та білорусів у народних костюмах (б. д.).

Лит.: Бабій А. Привалов М. І. // Національні архівні наукові фонди рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського НАН України. – ф. 36, од. зб. 508; Музыкальная энциклопедия. – М., 1978. – Т. 4. – С. 434.

ПРИЛИПКО Яків Павлович (1925–1978) – етнограф

Народився в с. Прохорівка Гельмязівського р-ну Полтавської обл. З 1945 р. по 1949 р. навчався на історичному факультеті Київського університету ім. Т. Г. Шевченка. Працював на посаді наукового співробітника відділу первісного суспільства та феодалізму Чернівецького державного історико-краєзнавчого музею. З червня 1950 р. по грудень 1950 р. – співробітник Інституту археології АН УРСР. У 1951 р. працював у капелі бандуристів УРСР. З 1957 р. по 1960 р. – аспірант Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР. З 1960 р. – співробітник відділу етнографії ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Досліджував етнокультурні зв'язки слов'янських народів. Кандидат історичних наук (1962), автор монографії «Етнокультурні зв'язки болгар і східних слов'ян (На матеріалі одягу)» (1964). З 1970 р. – член редколегії «Etnologia Slavica». Був головою Бюро секції пам'яток етнографії, фольклору, мови та літератури

Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури, членом науково-методичної ради по будівництву Музею народної архітектури і побуту в м. Києві, членом редколегії колективної монографії «Українці». 30 квітня 1973 р. Я. Прилипка безпідставно звільнили з ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. З 1974 р. працював в Інституті археології.

Фонд 14 – колекція 4, 263 од. зб. (1886–1982)
Див. також фонд 14–5.

Наукові матеріали

Статті:

«В полі зору етнографів – українсько-словацьке етнічне прикордоння» (1971); «Народний одяг у фондах Музею народної архітектури та побуту Української РСР» (1973); «Погребение девочки-скифянки и проблемы палеокостюмологии» (у співавторстві з Ю. В. Болтриком) (1976); «Одежда девочки-скифянки как составная часть материальной культуры народа. Принципы и методы исследования. Типология» (б. д.); «Проблеми карпатики в українському радянському народознавстві» (у співавторстві з В. Т. Зіничем) (б. д.).

Доповіді, виступи:

Доповіді на семінарах- нарадах Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури (1969, 1970); виступ з питань сучасної народної культури (б. д.).

Науково-ілюстративні і робочі матеріали, пов'язані з підготовкою розділу «Одяг» до «Регіонального історико-етнографічного атласу України, Білорусії, Молдавії»

Відповіді на програму-запитальник «Український народний одяг»:

Івано-Франківська обл.: [с. Кривопілля] Верховинського р-ну (1969); с. Устя Снятинського р-ну (1971, б. д.); с. Космач Косівського р-ну (б. д.); с. Розтоки Ко-

сівського р-ну (б. д.); с. Сукіль Долинського р-ну (б. д.); с. Шешори Косівського р-ну (б. д.).

Закарпатська обл.: с. Верхній Студений Міжгірського р-ну (б. д.); с. Ізки Міжгірського р-ну (б. д.); с. Келечин Міжгірського р-ну (б. д.); с. Пилицець Міжгірського р-ну (б. д.); с. Репинне Міжгірського р-ну (б. д.); с. Тюшка Міжгірського р-ну (б. д.).

Щоденники експедицій (з матеріалами про народний одяг, прикраси, зачіски; історико-етнографічна інформація про лоцманів, переселенців, організацію комун, колгоспів та ін.): до с. Прохорівка Драбівського р-ну Черкаської обл. (1964); с. Копачі Чорнобаївського р-ну, с. Межиріч Канівського р-ну Черкаської обл. та с. Ромашки Київської обл. (є малюнки) (1966); Київської та Одеської обл. (1967); Житомирської та Хмельницької обл. (1970).

Фотоальбоми експедицій:

Народний одяг, будівництво: Черкаська обл. (1963); Ізмаїльський, Кілійський, Болградський, Великомихайлівський р-ни Одеської обл. (1965); Київська, Черкаська обл. (1966, 1968); Запорізька обл. (1966); Миколаївська, Херсонська обл. (1968); Черновецький р-н Хмельницької обл. (1970); Івано-Франківська обл. (1971); Рахівський, Перечинський р-ни Закарпатської обл. (1971).

Малюнки, фотографії, фотокопії замальовок народного костюма та окремих предметів одягу, зроблених під час експедицій 1967–1971 рр.:

Верхній одяг: Вінницька обл. (1967, 1970); Кіровоградська обл. (1968, б. д.); Дніпропетровська обл. (1969); Полтавська обл. (1969); Донецька обл. (1970); Сумська обл. (1971); Харківська обл. (1971); Закарпатська обл. (1972, б. д.); Івано-Франківська обл. (1972, б. д.); незазначені області (б. д.).

Сорочки жіночі та чоловічі: Вінницька обл. (1967, 1970); Кіровоградська обл. (1968); Дніпропетровська обл. (1969); Полтавська обл. (1969); Донецька обл. (1970); Харківська обл. (1971); Закарпатська обл. (1972); Івано-Франківська обл. (1972); Львівська обл. (б. д.); Сумська обл. (б. д.); незазначені області (б. д.).

Спідниці, плахти, фартухи, пояси: Вінницька обл. (1967, 1970); Кіровоградська обл. (1968); Дніпропетровська обл. (1969); Полтавська обл. (1969); Сумська обл. (1971); Харківська обл. (1971).

Постоли: Львівська обл. (1972).

Штани («гачі», «гаті», «бачмаги», «холошні»): Дніпропетровська обл. (1972); Львівська обл. (1972); Закарпатська обл. (б. д.).

Очіпки: Харківська обл. (1971).

Хустки, брилі, шапки: Кіровоградська обл. (1968); Дніпропетровська обл. (1969).

Фотокопії малюнків і фотографій із друкованих джерел та архівних матеріалів:

Замальовки окремих елементів народного одягу: Снятинський р-н Івано-Франківської обл. (б. д.); замальовки пояса (б. д.); замальовки та креслення крою народного одягу з с. Шпилі Радомишльського пов. Київської губ. (б. д.); замальовки українського верхнього народного одягу (б. д.).

Чеський орнамент на тканих виробач початку ХХ ст. [1938]; болгарський народний одяг (б. д.); креслення та замальовки чеського народного одягу (б. д.); народні костюми (європейські країни) (б. д.); малюнки з видання [XVIII ст.] із зображенням представників різних етнічних та соціальних груп [Річ Посполита] (б. д.); малюнки із зображенням людей у народних костюмах [Західна Європа] (б. д.); народний одяг та прикраси. Марамарош (б. д.); орнаменти писанок та зображення дитячої іграшки [Польща] (б. д.).

Фотокопії рукописних текстів із архівних джерел з описами народного одягу:

«Одежда крестьян местечка [Сокирян] Хотинского уезда, Бессарабской губернии» (1890); «Описание одежды и обуви, а также производства полотна и сукон поселянами с. Бабали Измаильского уезда Бессарабской губернии» (1890); «Сведения, собранные в 1890 году об одежде, обуви, головных уборах и прочее крестьян с. Розважева Радомишльского уезда Киевской губернии» (1890); «Местечко Новоселица Хотинского уезда Бессарабской губернии» (1891); «Одежда [поселян] мужская и женская старинная (начала текущего столетия). Измаильский уезд Бессарабской губернии» (б. д.); «О крестьянских одеждах с. Чопович Радомишльского уезда Киевской губернии» (б. д.); «Описание крестьянской одежды, обуви, головных уборов и украшений, употребляемых в с. Красятычах Киевской губернии Радомишльского уезда» (б. д.); «Описание одежды и обуви, носимой в с. Слободзея Измаильского уезда Бессарабской губернии» (б. д.); «Описание одежды и обуви, употребляемых в с. Колибаш Измаильского уезда» (б. д.); «Описание одежд, носимых крестьянским населением с. Кислица на реке Прут Измаильского уезда Бессарабской губернии. Местное население молдаване» (б. д.); «Описание одежды, носимой крестьянами [с. Чишмекой] Измаильского уезда Бессарабской губернии» (б. д.); «Описание одежд, носимых крестьянами местечка Песчаной Золотоношского уезда Полтавской губернии» (б. д.); «Описание одежды с. Унгры Измаильского уезда Бессарабской губернии» (б. д.); «Сведения на вопросы Императорского общества любителей естествознания, антропологии и этнографии, состоящем при Московском императорском университете с. Лушаны Измаильского уезда, население которого состоит преимущественно из молдаван» (б. д.); «Сведения об одеж-

де, носимой местным населением, живущим в сёлах Прохоровской волости Золотоношского уезда» (б. д.); «Этнографические сведения по местечку Хабны Киевской губернии Хабновской волости» (б. д.).

Фотонегативи:

Експедиції до Київської, Черкаської, Хмельницької, Житомирської обл. (1963, 1966, 1970); описи та зображення одягу з друкованих та рукописних джерел (1968, 1969, б. д.); керсети, сорочки, вишивки (б. д.); таблиці до «Атласу народного одягу» (б. д.).

Робочі матеріали:

Записник з нотатками переважно бібліографічного характеру, описами одягу (з архівних джерел), зробленими в Польщі [1968]; виписки з друкованих джерел (б. д.); щоденникові нотатки та реєстр-коментар до відзнятих плівок експедицій до Черкаської обл. (Маньківський р-н), Миколаївської обл. (Баштанський р-н); Херсонської обл. (Цюрупинський р-н) (1968).

Відгуки та рецензії на праці Я. П. Прилипка

Гаген-Горн Н. Відгук на статтю «Одежда» до УРЕ (1962); Маслова Г. Відгук на статтю «Одежда» до УРЕ (1962); Токарев С. А. «Отзыв о работе Я. П. Прилипко «Общие черты в одежде болгар и восточных славян XIX–начала XX в. (историко-этнографическое исследование). Диссертация на соискание ученой степени кандидата исторических наук. Киев, 1962» (1962); Белецкий А. А. «Отзыв о реферате диссертации Я. П. Прилипко «Общие черты в одежде болгар и восточных славян XIX–начала XX в. (историко-этнографическое исследование). Москва, 1962, 27 страниц печатного текста» (1962); Зінич В. Т. «Я. П. Прилипко. Етнокультурні зв'язки болгар і східних слов'ян.

Вид-во «Наукова думка». – К., 1964. – 144 с.» (1964); Микитенко О. «Цікаве дослідження». Відгук на монографію «Етнокультурні зв'язки болгар і східних слов'ян» (б. д.); [Колектив авторів]. «Вклад украинских этнографов в осуществление ленинской национальной политики, строительство социализма и коммунизма» – відгук на монографію Я. Прилипка (б. д.).

Біографічні матеріали

Довідка-анкета (1960); посвідчення про складання кандидатських іспитів (1962); запрошення на Міжнародний конгрес антропологічних та етнографічних наук (1964); характеристика, видана відділом етнографії ІМФЕ ім. М. Т. Рильського (1972).

Матеріали службової діяльності

Довідка про наукове відрядження в Народну Республіку Болгарію (1957); виписка із наказу про відрядження Я. Прилипка в Народну Республіку Болгарію (1958); витяг з протоколу засідання відділу етнографії про преміювання молодшого наукового співробітника Я. Прилипка за планову роботу «Етнокультурні зв'язки болгар і східних слов'ян» (1964); звіт Я. Прилипка про роботу над «Регіональним історико-етнографічним атласом України, Білорусії, Молдавії» (1967, 1970); протоколи засідань Міжнародної комісії з вивчення культури населення Карпат та субкомісії народного мистецтва, ремесла та одягу (1968); звіт про відрядження до Чехословацької Соціалістичної Республіки (1971); «Заходи секції етнографії, фольклору, мови та літератури Республіканського правління Товариства з виконання постанови ЦК КП України «Про роботу Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури» та рішень II пленуму Республіканського правління Товариства» (1972); план роботи та заходи секції пам'яток етнографії, фольклору, мови та літера-

тури Українського товариства охорони пам'ятників історії та культури (1972, 1973); виступ Я. Прилипка на засіданні відділу етнографії з приводу виходу бібліографічного покажчика «Українське радянське карпатознавство» (1973); звернення до Б. Б. Патона про можливість пом'якшення міри покарання (1973); клопотання Я. Прилипка про допомогу в працевлаштуванні, надіслане В. В. Щербицькому (1973); листи до Голови Вченої Ради Московського державного університету ім. М. В. Ломоносова та Голови Всесоюзної атестаційної комісії Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти СРСР з проханням не анулювати вчений ступінь (1973); пояснення Я. Прилипка [директору ІМФЕ М. Сиваченку] про покажчик «Українське радянське карпатознавство» (1973); циркуляр з приводу видання журналу «Etnologia Slavica» (1973); нотатки керівника групи «Одяг» Я. Прилипка до відповіді на заяву В. Миронова, члена групи, у зв'язку з невиконанням ним планових завдань (б. д.).

Листування

Адресати: Пасічна В. П. (1954).

Кореспонденти: Велева М. (1963); Брук С. І. (1964); Вакарелскі Х. (1964); Козицька З. М. (б. д.).

Матеріали інших осіб

Bovdišová M. «Lüďový odev na Spiši» (1971–1972); Курочкін О. Щоденник експедиції до Миколаївської та Херсонської обл. (1968); Rybáriková A. «Lüďový odev v Olšavici» (б. д.); Stano P. «Výberová bibliografia národopisnej literatúry» (1968); Тиводар М. «Типи пасівницького господарства Закарпаття кінця ХІХ–20–30 років ХХ ст.» (б. д.); Невідома особа. Щоденник експедиції до Запорізької та Миколаївської обл. (1968).

Друковані матеріали

Прилипко Я. «Мова брата – мова рідна» (1958); Вакарелскі Х. «Художественное железо» (1959); некрологи (М. Рильський) (1964); Рейнфус Р. «Зі студій над народною культурою Лемківщини з обох сторін Карпат» (1966); «Український народний одяг. Програма-запитальник» (1969, 1971); Думка М. «Опис України Боплана» (1972); листівки-репродукції художніх творів із зображенням народного одягу (б. д.); листівки із зображенням пам'яток архітектури Польщі (б. д.); «Условные знаки для карт по одежде» (б. д.).

Карти

Ізюмський пов. Харківської губ. (1886); Куп'янський пов. Харківської губ. (1886); Старобільський пов. Харківської губ. (1886); «Стенная карта Европейской России с изображением народов и их промыслов» (1915); Катеринославська губ. та області війська Донського (1915); Катеринославська та Таврійська губ. (1920); «Административная карта Украины» (1925); Київська обл. (1958); Одеська обл. (1958, 1974); Україна та Молдавія (1965); Київська та Житомирська обл. (1968); Львівська обл. (1968); «Jugoslavie» (1968); Сумська обл. (1970); Тернопільська обл. (1970); Хмельницька обл. (1970); Миколаївська та Херсонська обл. (1971); Запорізька обл. (1975); Білорусія (б. д.); округи Болгарії (б. д.); «Polska Rzeczpospolita Ludowa» (б. д.); Харківська губ. та м. Харків (б. д.).

Фотографії

Я. П. Прилипко (1950, 1960, б. д.); Я. П. Прилипко з дружиною (1961, 1962); дружина та донька Я. П. Прилипка (1962); М. Т. Рильський (б. д.).

Сільські будівлі – Київська, Черкаська обл. (1966); учасники експедиції до Київської, Черкаської обл. (1966); ступа дерев'яна – Івано-Франківська обл.

(1972); археологічна експедиція КДУ – розкопки болгарського могильника (1974); архітектурні пам'ятки та інтер'єр (б. д.); житлові та господарчі будівлі (б. д.); «Замчище» на схилах р. Саврань біля сіл Рудницьке та Городище Піщанського р-ну Вінницької обл. (б. д.); об'єкти народної архітектури, житлові споруди, церкви – м. Бардіїв, Східна Словаччина (б. д.); плани будівель (б. д.); предмети побуту (б. д.); сільські будівлі – експонати Закарпатського музею народної архітектури (б. д.); церква кінця ХІХ–початку ХХ ст. у с. Пелагеївка Новобузького р-ну Миколаївської обл. (б. д.); церква у с. Прилуки (б. д.).

Фотоальбоми

Експурсія до північно-західної та центральної Словаччини (1967); Білгородська археологічна експедиція КДУ (1975).

Фотонегативи

Пам'ятники архітектури, типи народного житла Польщі (1969); зображення знарядь праці (б. д.); карта «Granice Karpackich grup etnicznych» (б. д.).

Лит.: Юсова Н. М. Яков Павлович Прилипко: історик, археолог, етнограф (1925–1978) // Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика. Зб. статей. – К., 2001. – Вип. 5. – С. 120–128.

ПЯСКОВСЬКИЙ Анатолій Володимирович (1896–?) – історик; збирач робітничого фольклору

Народився у м. Києві. У 1920-х рр. працював у Донбасі. У 1960-х рр. – в Інституті історії АН СРСР. Доктор історичних наук.

Фонд 26, 30 од. зб. (1919–1925).

Фольклорні та історико-статистичні матеріали

Пісні (робітничі, революційні, комсомольські), зап. в Донбасі та Ростовській обл. (1921–1927); відомості про шахти й копальні, на яких робив записи А. Пясковський (1923).

Друковані матеріали

Пясковський А. В. «Коллективная пролетарская поэзия (песни Донбасса)» (1927); Хмара В. В. «Пролетарская поэзия» (1922).

«Рабочая газета», № 192 (1924).

РОЗДОЛЬСЬКИЙ Осип Іванович (1872–1945) – фольклорист, педагог, перекладач

Народився в с. Доброводи на Тернопільщині. Закінчив в м. Броди гімназію (1890). Навчався в Львівському університеті на теологічному і філософському факультетах. Закінчив університет 1897 р. Працював викладачем гімназій у Коломиї, Перемишлі, Львові. Одним з перших в Україні почав записувати народні пісні на фонограф (1900). Організатор і керівник експедицій на Лемківщину, Галичину (1900–1902), Стрийщину (1908), Західне Поділля (1910), Тернопільщину, Львівщину (1909–1912). Під час експедицій на Наддніпрянську Україну (1914 р.) як австрійський підданий був примусово висланий углиб Росії і протягом 1915–1918 рр. перебував у Симбірську і Казані.

У 1918–1928 рр. викладав у Львівській академічній гімназії.

Дійсний член Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Києві (1914); Етнографічної комісії ВУАН (1926), Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові (1930).

Фонд 40, 121 од. зб. (1893–1940).

Записи фольклору

Пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, коломийки. Є мел. (с. Берлін, с. Боратин – пов. Броди, с. Кожичі – пов. Городок, с. Перемивки – пов. Жовква) (1893–1910, б. д.); пісні соціально-побутові, родинно-побутові (с. Бортне – пов. Горлиця) (1900); пісні весільні, календарно-обрядові, коломийки (с. Мечищів – пов. Бережани, с. Стратин – пов. Рогатин) (1900); пісні соціально-побутові, календарно-обрядові, весільні, коломийки, історичні, балади, польські пісні (с. Гринів, с. Коцурів – пов. Бібрка, с. Ражнів, с. Трійця – пов. Броди, с. Дорошів Великий – пов. Жовква, с. Нагірці – пов. Камінка Струмилова, с. Дунаїв, с. Утіховичі – пов. Перемишль) (1900–1901); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, жартівливі, колискові (с. Дошниця, с. Копань, с. Крамна) (1900–1901); пісні родинно-побутові, весільні, жартівливі, балади (с. Берест, с. Білцарьова, с. Богуша, с. Королева Руська – пов. Грибів, с. Поляни – пов. Кросно, с. Поточани – пов. Бережани, с. Серафинці – пов. Городенка) (1901); пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, коломийки, балади, лірницькі, російські та польські пісні (с. Рудне, с. Рісна Руська, с. Скнилів, с. Гряда, с. Любінь Малий, с. Малехів, с. Запитів, с. Підберезці, с. Поршна, с. Ременів – пов. Львів) (1901); пісні родинно-побутові, соціально-побутові, весільні, календарно-обрядові, коломийки, лірницькі, історичні (с. Дашава, с. Дуліби, с. Лисятичі – пов. Стрий, с. Орелець, с. Стецева – пов. Снятин) (1901); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, коломийки (с. Ражнів, с. Топорів, с. Трійця – пов. Броди) (1901); пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові,

весільні, календарно-обрядові, колискові, коломийки (с. Торське, с. Печорна, с. Лисівці – пов. Заліщики) (1901); пісні історичні, соціально-побутові, календарно-обрядові, коломийки, лірницькі. Є мел. (с. Джулин (Жулин), с. Завадів – пов. Стрий) (1901–1902); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, жартівливі, колискові, голосіння, прислів'я, розповіді, повір'я, звичаї (с. Зубрик, с. Вірхомля, с. Мала та ін. – пов. Новий Санч) (1901–1913, б. д.); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, балади, коломийки. Є мел. (с. Глинське, с. Крехів, с. Скварява – пов. Жовква) (1902); пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, колискові, балади, коломийки, лірницькі, польські пісні (с. Глібовичі, с. Серники, с. Стрілиська Старі – пов. Бібрка, с. Курівці – пов. Тернопіль) (1902); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, балади, коломийки. Є мел. (с. Богородчани Старі, с. Раковець, с. Саджава – пов. Богородчани) (1908); пісні родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, коломийки. Є мел. (с. Вербіж – пов. Львів, с. Стільське – пов. Жидачів) (1908); пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, балади, коломийки. Є мел. (с. Воля Велика – пов. Жидачів) (1908–1909, б. д.); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, весільні, коломийки, колискові. Є мел. (с. Луб'янки Нижні, с. Тарасівка – пов. Збараж, с. Присівці, с. Яцківці, с. Ярчівці, с. Сировари (Сервири) – пов. Зборів, с. Покропивна – пов. Тернопіль) (1909–1910); мелодії до пісень і коломийок з Борщівського, Жидачівського, Зборівського, Калуського пов. (1909–1914); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, жартівливі, лірницькі. Є мел. (с. Коцюбинці – пов. Гусятин, с. Чистилів – пов. Тернопіль) (1910); пісні історичні, лірницькі, со-

ціально-побутові. Є мел. (с. Худиківці – пов. Борщів, с. Хишевичі, с. Коропуж – пов. Рудки) (1910); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, весільні, коломийки. Є мел. (с. Соснів – пов. Підгайці) (1910); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, весільні. Є мел. (с. Білівці, с. Боришківці, с. Худиківці – пов. Борщів) (1910, б. д.); пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові, обрядові, коломийки, польські пісні (с. Чистилів – пов. Тернопіль) (1910); пісні соціально-побутові, історичні, родинно-побутові, календарно-обрядові, жартівливі (с. Сервири (Сировари), с. Яцківці – пов. Зборів) (1910); пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, коломийки. Є мел. (с. Монастирець – пов. Жовква) (1912); пісні соціально-побутові, історичні, родинно-побутові, календарно-обрядові, коломийки. Є мел. (с. Довга, с. Мошківці, с. Старе Село, с. Цвітова – пов. Калущ) (1912); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, жартівливі, балади, колиськові, псалми. Є мел. (с. Ропиця Руська, с. Рихвальд, с. Гладишів, с. Озірна, с. Смерковець – пов. Горлиця) (1912–1913, б. д.); пісні історичні, соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, жартівливі, весільні, лірницькі, коломийки. Є мел. (с. Кам'янка, с. Заднишівка, с. Новосілка, с. Пізнанка Гнила – пов. Скалат, с. Пальчинці – пов. Збараж) (1913, б. д.); пісні родинно-побутові, календарно-обрядові, весільні, жартівливі, коломийки, оповідання (с. Пізнанка Гнила – пов. Скалат) (1914); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові. Є мел. (с. Чертіж, с. Ляховичі, Зарічне, с. Лисків – пов. Жидачів) (1914); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, коломийки. Є мел. (с. Завій, с. Збора, с. Красна, с. Бережниця Шляхоцька, с. Войнилів,

с. Грабівка – пов. Калущ) (1914); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, весільні, історичні, балади, коломийки. Є мел. (с. Лука – пов. Заставна, с. Кліводин – пов. Кіцмань) (1914); пісні соціально-побутові, родинно-побутові. Є мел. (с. Шпичинці – пов. Сквиря; с. Патюти, с. Іржавець, с. Білейки – пов. Козелець) (1914, б. д.); пісні соціально-побутові, родинно-побутові, календарно-обрядові, весільні, історичні, балади, жартівливі. Є мел. (с. Лемеші, с. Оленівка, с. Олбин – Чернігівщина) (1914); пісні родинно-побутові, весільні, жартівливі, балади. Є мел. (с. Шуляки – Чернігівщина) (1915); пісні родинно-побутові, календарно-обрядові, весільні, жартівливі, коломийки. Є мел. (с. Папірня, с. Кобилово-локи, с. Слобідка – пов. Тербовля, с. Новосілка Язловецька – пов. Бучач) (1925); пісні родинно-побутові, весільні, календарно-обрядові, історичні, балади, колиськові, коломийки (с. Коровиця-Сама – пов. Любачів, с. Вороблячин, с. Передмістя – пов. Рава Руська, с. Прилбичі – пов. Яворів) (1936).

Сороміцькі приповідки (записані латинською абеткою) (б. д.); словниковий матеріал (виписки з різних джерел) (б. д.).

Чернетки фольклорних записів з с. Кожичі, с. Перемивки, с. Дунаїв, с. Плетеничі, с. Стратин – Львівщина, Станіславщина (1900, б. д.); с. Коцурів, с. Гринів – пов. Бібрка, с. Ражнів, с. Висоцьке, с. Корович, с. Крамна – пов. Любич, с. Грядя, с. Малехів, с. Скнилів, с. Першна – пов. Львів, с. Волчуги – пов. Городок, с. Микуличин, с. Надвірна, с. Стецева – пов. Снятин, с. Листівці, с. Печорна – Тернопільщина (1901, б. д.); с. Вишенька Велика – пов. Городок, с. Крехів, с. Глинське – пов. Жовква, с. Серники, с. Глібовичі, с. Стрільська, с. Стільське – пов. Бібрка, с. Жулин, с. Завадів – пов. Стрий, с. Корівці – пов. Тернопіль (1902,

б. д.); с. Саджава, с. Раковець – пов. Богородчани, с. Грабовець, с. Ляхівці, с. Воля Велика – пов. Жидачів, с. Вербовець – пов. Львів (1908); с. Воля Велика – пов. Жидачів, с. Озірна, с. Присівці, с. Ярчівці – пов. Зборів (1909, б. д.); с. Чистилів, с. Соснів – пов. Підгайці, с. Коцюбинці – пов. Гусятин, с. Білівці – пов. Борщів (1910, б. д.); с. Монастирець, с. Старе Село, с. Боянова – пов. Жидачів, с. Цвітова, с. Мошківці, с. Довга – пов. Калущ (1912, б. д.); с. Ропиця, с. Ропиця Руська, с. Рихвальд, с. Смерековець, с. Гладисів – пов. Горлиця (1912, б. д.); с. Кам'янка, с. Заднишівка, с. Пізнанка Гнила, с. Новосілка – пов. Скалат, с. Пальчинці – пов. Збараж (1913); с. Ляховичі, с. Зарічне, с. Чертіж – пов. Жидачів, с. Лисків, с. Бережниця Шляхоцька, с. Завій, с. Збора – пов. Калущ, с. Красне – пов. Самбір, с. Войнилів – пов. Станіслав, с. Білейки, с. Іржавець, с. Котів, с. Лемеші, с. Лихолітки, с. Патюти, с. Олбин, с. Оленівка, с. Опішня, с. Шпичинці, с. Шуляки (1914–1915, б. д.); с. Кобиловолоки, с. Папірня, с. Слобідка – пов. Тереховля, с. Новосілка Язловецька – пов. Бучач (1925); с. Передмістя, с. Завадів, с. Вербляни – пов. Львів (1935, б. д.); с. Прилбичі – пов. Яворів, с. Вороблячин – пов. Рава Руська, хут. Передмістя, хут. Романець – пов. Броди; Коровиця – пов. Любачів (1935, б. д.); с. Коровиця Сама, с. Передмістя (1936, б. д.); с. Верхнє Синьовидне, с. Далява, с. Смільна, с. Ріпчинці, с. Нижній Дорошів, с. Городище, с. Ісаїв, с. Опака, с. Тершаків – Західні регіони України (1937–1940, б. д.).

Лит.: Медведик П. Фольклористична діяльність О. І. Роздольського // Народна творчість та етнографія. – 1963. – № 3 – С. 89–91; Сокіл Г. П. Фольклористична діяльність Осипа Роздольського // Автореферат дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата філологічних наук. – К., 1996. – 24 с.

РУДЧЕНКО Іван Якович (Іван Білик, Іван Яковенко, Іван Кивайголова) (1845–1905) – фольклорист, етнограф, письменник, літературний критик

Народився в м. Миргороді на Полтавщині. З 1860 по 1865 рр. працював урядовцем у м. Гадячі та м. Полтаві. У 1865–1867 рр. був вільним слухачем історико-філологічного факультету Київського університету. Член Ради міністерства фінансів у Петербурзі. Друкувався в «Основі» та львівській «Правді». Займався перекладом творів з англійської та російської на українську мову.

Фонд 8 – колекція 1, 68 од. зб. (1855–1883).

Наукові та творчі матеріали

«Объяснение неудобопонятных южнорусских слов» до темы «Чумацтво» [1871]; «План издания «Южнорусских народных сказок» И. Я. Рудченка» (1880); аналіз джерел та бібліографії з теми «Чумацтво» (б. д.); «Чумацкие народные песни» (план збірки) (б. д.); «Чумак народный (по украинским песням)» (розвідка) (б. д.).

Фольклорні записи:

«Всяка всячина» – загадки (с. Будаївка Київського пов., [с. Кажанів] Остерського пов.) (1856); «Тетрадь для песен Малороссийских» (збірник родинно-побутових пісень) (1859); пісні різних жанрів (у т. ч. історичні) (Чернігівщина) (1882–1883, б. д.); веснянки (м. Бориспіль) (б. д.); замовляння (б. д.); колядки (Прилуцький пов., с. Війтове Переяславського пов.) (б. д.); оповідання про Потоцького (б. д.); «Приказки до шевців» (б. д.); чумацькі пісні із збірки «Чумацкие народные песни» (б. д.).

Етнографічні матеріали:

Поради з бджільництва (б. д.); «Бондарська справа» (замальовки знарядь з описами деталей) (б. д.);

«Борона» (б. д.); «Граблі» (б. д.); дані про народну медицину (б. д.); народна термінологія (назви явищ природи, орнаменту писанок, домашнього реманенту, рибальських знарядь, частин хати, частин воза, частин млина, частин печі, деталей чоловічого та жіночого одягу, жіночих прикрас, взуття, страв, ремесел, посуду, масті волів, хвороб, рослин, астрономічні та географічні назви). Полтавщина (б. д.); «Кожемняцька справа» (б. д.); народні звичаї (б. д.); «Плуг» (б. д.); прикмети (б. д.); «Рало» (б. д.); «Сани» (б. д.); «Справа возова» (б. д.); «Ступа» (б. д.).

«Маршрут» (план подорожі з м. Житомира до м. Овруча з окремими етнографічними нотатками) (б. д.).

Випуски: про чумацтво з праць Коховського В. «Опыт изучения войн Богдана Хмельницкого» (1862); Скальковського А. «История Новой Сечи» (б. д.) та ін.

З праць Ф. Буслаєва (б. д.); М. Добролюбова (б. д.); М. Костомарова (б. д.); М. Пирогова (б. д.); І. Срезневського (б. д.).

Із фольклорних матеріалів Ревякіна, К. Кибальчища, [Жоркішко], [О]. Лоначевського, Я. Новицького, Х. Панченка, П. Семиренка, В. Синегуба, П. Цвіта, А. Шевченка та ін. (1865, 1874, б. д.).

Матеріали інших осіб

Каменський Ф. «Систематический каталог растений Херсонской губернии Александрійского уезда, имеющих народные названия, связанных с поверьями или фактами из народной медицины и имеющих какое-нибудь техническое приложение» (1863).

Невідома особа. Щоденник (м. Кутаїсі) (1872).

Фольклорні та етнографічні записи:

Повір'я, приказки, прислів'я, загадки, скоромовки, народна медицина, опис гри з яйцем (Київська губ.)

(1864); загадки (м. Опішня) (б. д.); приказки (Полтавщина) (б. д.); сороміцькі загадки, приказки, прислів'я, народна фразеологія та пісні (Київська губ.) (б. д.).

Листування

Адресати: Невідома особа (лист із записами історичних пісень) (б. д.).

Кореспонденти: Державний банк (1874); Південно-Західний відділ Імператорського російського географічного товариства (1873).

Літ.: Бернштейн М. Д. Українська літературна критика 50–70-х років ХІХ ст. – К., 1959; Кирилук Є. П. Іван Білик // Українська література. – 1945. – № 12; Сиваченко М. Іван Рудченко як збирач і публікатор народних казок // Народна творчість та етнографія. – 1970. – № 5. – С. 12–28.

СВІТЛИЦЬКИЙ Григорій Петрович (1872–1948) – художник, педагог, музикант

Народився в м. Києві. Навчався в Київській рисувальній школі М. Мурашка (1886–1891), в Санкт-Петербурзькій академії мистецтв у М. Кузнецова, А. Куїнджі, І. Рєпіна (1894–1900). Учасник виставок Товариства передвижників (1916). Переїхав в Україну (1919), став одним із засновників нової художньої організації – «Асоціації художників Червоної України» (АХЧУ) (1919). Учасник виставок картин Товариства ім. А. Куїнджі (1928–1930), ювілейних виставок (1927–1946) та ін. Був музикантом. Ряд його художніх творів тематично пов'язані з музичними мотивами. Працював у жанрі композиційного пейзажу.

Народний художник УРСР (1946), професор Київського художнього інституту (1947).

Фонд 32, 63 од. зб. (1900–1948).

Творчі матеріали і матеріали педагогічної діяльності

«Памяти И. Е. Репина» (спогади) (1944); «План занятий по акварели на 2,5 года обучения для аспирантов. Институт аспирантуры» (1944); «Программа занятий по первому году. Рабочий план. Институт аспирантуры» (1944–1945); «Программа курса акварельной живописи для архитектурного класса. Художественный институт» (1945); «Выписка из индивидуального учебного плана подготовки аспиранта. Графика (рисунок, акварель, графическая композиция). Институт аспирантуры Академии архитектуры УССР (1946); «2-х годичный план занятий по живописи акварелью. Институт аспирантуры» (1946); «Программа по композиции. Задания. Мастерская пейзажной живописи. Киевский художественный институт» (1946); «Программа по композиции пейзажной живописи. Задания. Художественный институт» (1946); Майстерня пейзажного живопису. Лекційні нотатки методично-практичного характеру (1947, б. д.); «О картине «Arpasionata» (1947); завдання майстерні пейзажного живопису (1948); плани занять майстерні пейзажного живопису (1948); «Зарисовки по памяти. Построение занятий в мастерской пейзажной живописи художественного института» (б. д.); лекційні матеріали і нотатки до тем «Композиція», «Пейзаж» (б. д.); «Летние практические занятия для студентов пейзажной мастерской. План заданий пейзажной мастерской» (б. д.); «Пояснювальна записка до програми з акварелі на архітектурному факультеті художнього інституту» (б. д.); практичні рекомендації з виготовлення казеїнового ґрунту (б. д.); практичні рекомендації з живопису (б. д.); «Програми курсів образотворчої композиції кафедри образотворчих мистецтв Інституту аспі-

рантури, живопису (акварель) архітектурного факультету Київського художнього інституту кафедри образотворчих дисциплін факультету архітектурної майстерності. Архітектурне малювання» (б. д.); «Программа 4–5 курсов архитектурного факультета. Натюрморт. Пейзаж. Композиция. Интерьер» (б. д.); «Рабочий план по рисунку. Архитектурный институт» (б. д.); «Распределение часов работы в мастерской в течении дня. Живопись. Рисунок. Этюды. Композиция. Наброски» (б. д.); «Схематическая программа для практических занятий художественного кружка. Акварель. Дом архитектора» (б. д.).

Рецензія на дипломну роботу М. С. Ган «Материнство» (1947).

Чорнові записки до планів занять, лекційні нотатки (б. д.).

Відгуки на роботи Г. Світлицького

Книги відгуків на виставки картин Г. Світлицького (3; 1939).

Біографічні матеріали

Свідоцтво про надання звання художника (1900); свідоцтво про відрядження (1916); умова-договір про написання картин до поем Т. Шевченка [1935]; договір із Всеукраїнською картинною галереєю на написання десяти картин (1936); довідки про місцезнаходження картин (1938); список картин, що експонувалися в Державному українському музеї і акт повернення картин художнику (1939); заява на персональну пенсію (1939); автобіографії (1944–1946); «Краски и звуки, звуки и краски. Мои воспоминания» (1944); характеристика (1946); посвідчення про роботу в Академії архітектури УРСР (1946); витяг з протоколу ВАКу СРСР про надання звання професора (1946); «Записки из автобиографии. Автобиографические заметки» (б. д.).

Листування

Адресати: Гусятникова П. В. (1946).

Американські художники-українці (1944); Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнографії Академії наук УРСР (1947).

Кореспонденти: Гусятникова П. В. (1946); Попов Д. В. (1939).

Всесоюзний комітет з відзначення сторіччя від дня народження П. І. Чайковського (1940); Державний будинок-музей П. І. Чайковського (5; 1946); Державний український музей (1939); редакція журналу «Радянська музика» (1940); Спілка радянських художників СРСР (2; 1940, 1945).

Вітальні телеграми з нагоди присвоєння звання Народного художника УРСР (11; 1946).

Матеріали інших осіб

Листування:

Маршала О. до Світлицької Є. П. (1948).

Фотографії

Г. П. Світлицький (1894); Г. П. Світлицький з рідними (б. д.); групові фото з студентами і викладачами Академії мистецтв (б; б. д.); А. Кулешов (1896); А. Куїнджі (1906).

Друковані матеріали

Каталоги: [Каталог виставки картин на біблійні теми] [поч. ХХ ст.]; «Весенняя выставка в залах Императорской академии художеств» (1914); «Весенняя выставка в залах Императорской академии художеств» (1915); «Каталог осенней выставки картин «Товарищества художеств» в залах Императорского общества поощрения художеств» (1916); [Каталог выставки картин Товарищества ім. А. І. Куїнджі] (1917);

«Каталог Первой художественной свободной выставки произведений искусства» (1919); «Каталог Всеукраїнської ювілейної виставки» (1927); «Каталог выставки картин Общества имени А. И. Куинджи в залах О-ва поощрения художеств» (1928); «Каталог выставки Ассоциации художников Червоної України» (1928); «Каталог художньої виставки ХІ років Жовтня» (1928); «Каталог 8-й выставки картин Общества художников-индивидуалистов» (1929); «Каталог выставки картин Общества имени А. И. Куинджи в залах Академии художеств» (1929); «Каталог выставки картин Общества имени А. И. Куинджи в залах ВХУТЕИНА» (1930); «Виставка етюдів України та Молдавії» (1937); «ХХ Ювілейна виставка творів художників УРСР» (1938); «Друга виставка робіт київських художників» (1939–1940); «Друга осіння художня виставка» (1939); «Всесоюзная художественная выставка» (1940); «Художники старшего поколения РСФСР» (1940).

Афіші: літературно-музичні вечори за участю Г. Світлицького як скрипаля (1911, б. д.).

Лит.: Бутник-Сіверський Б. С. Григорій Петрович Світлицький. Нарис про життя і творчість. – К., 1958; Словник художників України. – К., 1973. – С. 205; Митці України. Енциклопедичний довідник. – К., 1992. – С. 518.

СЕРГІЙВ Микола Костянтинович (1904–1945) – краєзнавець, збирач фольклору, пропагандист атеїстичного світогляду

Народився в с. Томаківка на Дніпропетровщині. Навчався в Олександрівський чоловічій гімназії. Закінчив

Томаківську українську педшколу ім. Тараса Шевченка (1921). Учителював у школах Томаківського району (1921–1932). Спецкор і кореспондент газет «Войовничий безвірник», «Соціалістичне поле», «Красное Запорожье», «Радянське село», «Селянське життя», «Зоря», «Безбожник» (Москва), журналу «Безвірник» (1921–1932). Проводив активну антирелігійну пропаганду, інструктор обласної організації бюро Спілки войовничих безвірників (1933). Кореспондент-збирач історико-археологічного музею м. Дніпропетровська (1928), Запорізького округового Архівного управління (1929), уповноважений з охорони пам'яток матеріальної культури. Багаторічний кореспондент Д. І. Яворницького, помічник у його археологічних розкопках.

Фонд 30, 162 од. зб. (1856–1945).

Фольклорно-етнографічні та творчі матеріали

Фольклорні та етнографічні матеріали:

Пісні рекрутські, солдатські, веснянки, родинно-побутові, заробітчанські, п'яницькі, жорстокий романс, замовляння. Зап. в с. Томаківка (1919–1930); пісні родинно-побутові, жартівливі, дитячі, історичні, козацькі, чумацькі, бурлацькі. Зап. в с. Томаківка (1919–1923); «Народні українські пісні» (1921); «Приказки» (1921); лексичний матеріал до словника (1921–1934); «Словник народних висловів» (1921); пісні революційні, антирелігійні, партизанські (1923, б. д.); пісні родинно-побутові, весільні, ліричні з Полтавщини і Поділля, записані від матері (1928–1945); анекдоти, голосіння. Зап. в с. Кисличуватому та с. Томаківці (1930–1945); лексичний матеріал (1933–1945); «Загадки» (б. д.); замовляння, байки (б. д.); «Прислів'я та приказки» (б. д.); частівки (б. д.).

Одяг. Виписки із збірника Павликівського. Полтавський державний Музей. Т. 2. «Полтавщина» (1928).

Художні твори та інші творчі матеріали:

Вірші ліричні, антирелігійні, революційні (1921–1938, б. д.); філософські та ліричні нариси, нариси про історію с. Томаківка, спогади про колективізацію та боротьбу за владу Рад (1921–1930, б. д.); «Теми до літературного розробляння» (1922); переклади революційних пісень з російської мови (1928–1938).

[Сергіїв М. К.] «Останній день Паризької Комуни», картина на 1 дію (б. д.); [Сергіїв М. К.] «Суд над досвітками», п'єса на 1 дію (б. д.); [Сергіїв М. К.] «Юні революціонери», п'єса на 3 дії (б. д.).

Репертуар самодіяльного драматичного колективу с. Томаківка Томаківського р-ну Дніпропетровської обл. (1922–1923).

Матеріали педагогічної діяльності:

Навчальні програми, плани-конспекти з педагогіки та суспільствознавства (1926).

Біографічні матеріали

«Выпись из метрической книги» (1904), посвідка про народження (1904); «Ведомость об успехах, прилежании и поведении» (1915–1916); посвідка про навчання в учительській семінарії (1920); свідоцтво про закінчення педагогічної школи (1921); направлення до вищого навчального закладу (1922); посвідчення члена КСМУ (1922); довідка про відрядження на навчання до установ профосвіти (1924); контрольна картка кандидата партії (1924); лікарські довідки (1924–1927); посвідчення для поїздки в санаторій (1925); щоденники (1925–1943, б. д.); довідка безробітного (1927); довідки про інвалідність та призначення пенсії (1927); свідоцтво про непридатність до військової служби (1927); довідки про виробничий стаж (1928–1938); автобіографії (1929–1938); записні книжки (1929–1930); пенсійні посвідчення (1933–

1935); характеристики (1934–1938); тимчасове посвідчення особи (паспорт) (1937).

Матеріали службової діяльності

Посвідчення про відрядження (1922); мандат на проведення фінансово-податкової кампанії (1923); розписка про прийняття шкільного майна (1923); посвідчення вчителя (1924); «Інструкція архівним кореспондентам» (1927); «Посвідка кореспондента Запорізького округового архівного управління» (1929); посвідчення курсів підвищення кваліфікації вчителів-суспільствознавців (1930).

Матеріали громадської діяльності

Постанова про припинення вивчення в школах «Закону Божого» (1917); заяви про допомогу в т-во «Ара» (американське товариство допомоги голодуючим) (1921); мандат делегата окружного і районного з'їздів КСМУ (1922–1923); анкети, списки членів, посвідчення, статистичні дані євангелістської громади (1923–1929); виписки з Біблії, інших друкованих джерел, нотатки про релігію, питальник для віруючих, безвірницька вікторина (1923–1931, б. д.); делегатські квитки VII і VIII запорізької партконференції (1923–1924); запрошення священнослужителів на антирелігійні диспути (1923–1924); протоколи, плани, заяви, різні відомості, телеграми, план роботи сільбуду сільради Томаківського р-ну (1923–1941); посвідки сількора газет «Красное Запорожье», «Радянське село», «Войовничий безвірник», «Соцполе» (1924–1932, б. д.); членський квиток Міжнародної організації допомоги борцям революції (1924); анкети членів секти адвентистів (1926); статистичні дані та інші відомості про православні громади в Томаківському районі (1926–1933); анкети, різні відомості секти трясунів (1927–1931); відомості про видачу дозволів Тома-

ківським райадмінвідділом на хресні ходи релігійних громад (1927); записки, довідки, доручення, виборчі бюлетені (1927–1938); «Грамоты святейших патриархов Вселенского Константинопольского и Иерусалимского председателю священного синода Украинской православной церкви» (1928–1929); мандати делегата пленуму Центральної ради Спілки войовничих безвірників (1928–1961); мандати делегата районної конференції ЛКСМУ (1928–1931); «Посвідка «Дніпропетровського краєвого історико-археологічного музею» (1928); списки господарських витрат церковних громад (1928–1931); списки членів релігійних громад, анкети, відомості про церковні справи, релігійні рухи, християнські секти, замітки та ін. (1928–1931); список кореспонденцій, надрукованих безвірницьким осередком Томаківського р-ну в антирелігійній пресі (1928–1934); «Акт технического осмотра здания Старо-Благовещенской церкви с. Томаковка» (1929); анкети, звіти, плани, протоколи, облікові картки членів осередку безбожників (1929–1932); делегатська картка запорізької окружної конференції спілки «Безвірник» (1929); заяви селян с. Томаківка та с. Настасівка Томаківського р-ну про вихід з релігійних громад (1929–1932); матеріали окружного з'їзду Спілки безбожників (1929); підписні листи та графіки передплати на антирелігійну пресу (1929–1938); довідки, звіти проведення підписної кампанії і розповсюдження книжок антирелігійного змісту (1930–1931); антирелігійні дописи учнів Томаківської трудшколи в газети (1931–1932); дозвіл на перевірку релігійних громад Томаківського р-ну (1931); звернення до делегатів IV Всеукраїнського з'їзду спілки РОБОС (1932); посвідчення позаштатного інструктора обласного Бюро СВБ (1933); виписки з церковного літопису Любве-Софіївської церкви с. Настасівка (б. д.); плани антириздвяної та антивеликодньої кампаній осередків ЮВБ

(Юні бойовничі безбожники) та СВБ (Спілка бойовничих безбожників) (б. д.); список та особисті картки сількорів газ. «Бойовничий безвірник» (б. д.).

Листування

Адресати: Сергіїва Я. П. (2; 1924–1930); Сталін І. В. (1938); Чубенко Т. (б. д.); Яворницька С. Д. (б. д.); Яворницький Д. І. (4; 1933–1939); родичі (5; 1932–1946, б. д.); невідома особа (Ф. Ф.) (б. д.).

В. Б. [«Вісник безбожника» журн.] (б. д.); вид-во «Червоний шлях» (б. д.); Катеринославська філія Всеукраїнської спілки селянських письменників «Плуг» (2; 1924–1925); начальник Томаківського райвідділу НКВС (1937); райком РОБОС Томаківщини (1937).

Кореспонденти: Бараненко А. (2; 1939–1945), Колісник (б. д.); Матвієвський П. (1930); Махотка В. (1933); Маяцька (б. д.); Панч П. (6; 1924–1925); Проскура П. (3; 1939–1944); Сергіїва Г. Н. (3; 1927, б. д.); Сергіїва Я. П. (мати) (1939); Титов А. (7; 1934–1940); Уваров (4; 1929–1930); Чубенко Т. (1944); Яворницька С. Д. (2; 1939–1940); Яворницький Д. І. (10; 1928–1939).

Записки різних осіб (1921–1944, б. д.).

Агітпроп Томаківського райпарткому (1925); видавництво ЦК КП (б) У «Комуніст» (1938); газ. «Вісті» (1929); газ. «Зірка» (1924); газ. «Радянське село» (б. д.); газ. «Селянське життя» (4; 1928 та б. д.); газ. «Сільський театр» (б. д.); Дніпропетровська краєва комісія з охорони пам'ятників матеріальної культури та природи (1932); журн. «Безвірник» (2; 1929–1935); Запорізька округова рада спілки «Безвірник» (1929); Запорізький окружний виконком (2; 1927, б. д.); обласна організація бюро СВБ (Спілки бойовничих безбожників) (4; 1933, б. д.); обласний відділ народосвіти (1932); Окружне архівне управління м. Запоріжжя (2;

1929); Всеукраїнська спілка селянських письменників «Плуг» (5; 1924–1925); Управління зв'язку України (2; 1931); Центральна рада Спілки бойовничих безбожників СРСР (1930).

Матеріали господарсько-майнового характеру

Дозвіл на користування помешканням (1922); клопотання про виплату зарплати (1922); посвідчення на право володіння зброєю (1922); протокол про надання матеріальної допомоги (1927); лист про постачання продуктами харчування (1932); квитанції на підписку газет (1934); довідки про виплати зарплат і пенсій (1936–1939); книжка члена сільського споживчого товариства (1939–1940); розрахункова книжка для державної закупівлі молока (1939).

Матеріали інших осіб

Фольклорні і творчі матеріали:

Альбиковський М. «Ох та не люби двох». Жарт на 1 дію зі співами (б. д.); Альбиковський М. «Хамут та мазниця». Жарт на 1 дію (б. д.); Альбиковський М. «Як вирости роги у Пархома Тяхтія». Жарт на 1 дію (1922); Баран А. «Василько». Етюд на 2 картини (б. д.); Барановський. «Оказія з панпушкою». Жарт на 1 дію. (б. д.); Винниченко В. «Темна сила» (інсценізація В. Коваленка) (1924); Вілінська В. «Подруги». Сценка на 1 дію (б. д.); Кунах М. «Шкодливий Петрусь». П'єса на 1 дію (б. д.); О'Коннор, Сторожевський. «Переполох у сільській школі». Жарт на 1 дію (б. д.); уривки з п'єси невідомого автора «Новий Заюн» та «Сельская честь» (1923 та б. д.).

Молитви, євангелістські пісні та вірші. Є мел. (1900–1919, б. д.); антирелігійні та революційні твори Павленка С. та Бурлака С. Зап. в с. Томаківка (1923–1924); збірники віршів та оповідань дитячої секції при другому томаківському селянському клубі

ім. Т. Г. Шевченка (1923); ліричні та антирелігійні вірші різних осіб (1923–1932); авторські частушки, революційні пісні (1929–1932, б. д.); пісні родинно-побутові, рекрутські, весільні, колядки, щедрівки, веснянки, замовляння, забобони, ворожіння, казки. Зап. в с. Томаківка учнями трудшколи (1930, б. д.); дописи учнів Томаківської трудшколи в газети (1931–1932); антирелігійні перекази (б. д.); «В яких умовах і як народився сельбуд. Розповідь невідомого» (б. д.); спогади різних осіб про події 1905–1906 рр. (б. д.).

Особисті матеріали:

Атестат Я. П. Радченко (матері М. К. Сергіїва) (1902); «Постановление» Томаківського сільського сходу про закріплення землі за Ф. В. Стукан (1909); посвідчення К. І. Сергіїва (батька М. К. Сергіїва) (1915); довідки Я. П. Сергіївої (1926, б. д.); членська картка комітету незаможних селян Я. П. Сергіївої (1929).

Листування:

Лист Чернишева К. О. до Сергіїва К. І. (1913); листи невідомих (3; 1928–1931, б. д.).

Друковані матеріали

Оголошення Імператора Олександра II про шлюб його брата Великого князя Миколи Миколайовича (1856); Сергеев К. И. «Единство в основе космоса» (1913); Эварницкий Д. И. «Две поездки в Запорожскую Сечь Яценка-Зеленского, монаха Полтавского монастыря в 1750–1751 гг.» (1915); Манжура І. «Вірші. Вступна стаття П. Щукіна» (1917); Франчук І. «Як воювали Запорожці» (1917); «В боях и сечах. Первая конная запорожская дивизия червоных козаков» (1923); вирізки із газет з замітками та віршами М. Сергіїва та інших осіб, окремі календарні

аркуші (1924–1937); невідомий автор. «Колдун». Поема (б. д.).

Карти

«Генеральная карта Новороссийской губернии, разделённой на уезды. Сочинённая в 1774 году Иваном Исленьевым» [кін. ХІХ–поч. ХХ ст.]; карта кордонів Польщі на 1776 р., складена Річчі Заноні [кін. ХІХ–поч. ХХ ст.].

Образотворчі матеріали

Сергіїв М. К. Малюнки (олівець) (6; б. д.).

Фотографії

М. К. Сергіїв (1929–1932); М. К. Сергіїв з батьками (1910); М. К. Сергіїв з групами активістів-безвірників Томаківської 7-річної школи Дніпропетровської обл. (5; 1931–1932); М. К. Сергіїв серед учасників археологічних розкопок напередодні будівництва Дніпрельстану [30-ті рр. ХХ ст.]; Д. І. Яворницький [1937–1938]; невідома (Даша) (б. д.).

СПАСЬКА Євгенія Юріївна (1892–1980) – етнолог, дослідниця народного мистецтва.

Народилася в м. Ніжині. Закінчила історико-філологічний факультет Московських вищих жіночих курсів ім. Гер'є (1914). В 1921–1922 рр. працювала в Художньо-промислових майстернях Промсоюзу у Ніжині. В 1921–1922 рр. – співробітниця Кустарного відділу Сільгоспмузею і постійної промислової виставки в м. Києві. У 1934 р. вислана в м. Уральськ. У 1937–1938 рр. – інструктор з художнього промислу Казахстанського експорту, а також працює в артілі «Ковровщица» м. Алма-Ата. В 1938–1946 рр. – художній керівник у різних артілях ху-

дожнього промислу м. Семипалатинська. З 1946 до 1961 р. працювала на різних посадах в Управлінні з художнього промислу Казахської РСР, Інституті історії АН Каз.РСР, Державному центральному музеї та Державному педагогічному інституті ім. Абая в м. Алма-Аті.

Фонд 48, 74 од. зб. (1897–1966).

Див. також фонд 5, фонд 13, фонд 15, фонд 27, фонд 43.

Наукові та творчі матеріали

Наукові праці:

«Скатерті гетьмана Ів. Скоропадського (1646–1722) (Експонати Чернігівського Державного Музею)» (1926–1962); «До історії ніжинського золотарства (XIX в.)» (1926–1962); «Кролевець – опорний пункт художнього ткацтва на Україні» (з ілюстраціями) (1928–1960); «Промислова вишивка Київщини» (1929–1932); «Про рушники» (1932); «Семиреченские треногие котлы» (з ілюстраціями) (1946–1958); «Медные котлы в Казахстане» (1948–1951); «Алма-Атинские медные котлы» (1954); «Украинская вышивка» (1959); «Из истории кролевецкого ткачества» (1959); «История хозяйства кролевецких скупщиков Рындиных» (1966); «Рушник у побуті українського селянства» (б. д.).

Доповіді:

«Пузирьовський посуд (перший етюд з циклу «Чернігівське гончарство»)» (1926); «Описание печей в усадьбе Покорщина» (1927–1928); «Чергові технічні та орнаментальні зрушення в експортній вишивці УРСР» (тези) (б. д.).

Етнографічні та фольклорні записи:

Матеріали про вишиті рушники (записи, замальовки) Чернігівщина (1864–1921); список гончарів Чернігівщини, Сумщини (кол. Чернігівська губ.) (1918);

«Подорожі по Чернігівщині; уривки з щоденників, головним чином про гончарство чернігівське» (є замальовки верхнього одягу та головних уборів) (1921–1927); розповіді про паску, про відгодівлю кабана (1922); «Чернігівські набожники» (1925); «Рушник» (запис в с. Бежи Коростенської окр.) (1928); «Узоры женских крестьянских рубах Центральной Украины» (нотатки з ілюстраціями) (1931–1965); записи пісень та ігор уральських дітей (1935).

Випуски з архівів, друкованих джерел: список речей, які зберігаються в Остерському музеї (1955); про ткацтво в Кролеві в XVII–XVIII ст. (з «Румянцевской Генеральной описи Малороссии») (1965); про печі та кахлі Чернігівщини, Сумщини (б. д.); про орнамент (з архіву Д. М. Щербаківського) (б. д.).

Відгуки на наукові праці Є. Ю. Спаської

«Отзыв о работе «Волокитино» старшего научного сотрудника Академии художеств СССР А. Б. Салтыкова» (б. д.).

Біографічні матеріали

Автобіографія (1965); спогади про події 1915 р. (б. д.); перелік друкованих праць і рукописів, підготовлених до друку (б. д.).

Листування

Адресати: Затенацький Я. П. (1964).

Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Рильського АН УРСР (41; 1960–1966).

Кореспонденти: Боголюбова А. П. (3; 1926); Кравченко В. Г. (3; 1928).

Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Рильського (27; 1960–1966).

Матеріали інших осіб

Наукові праці:

Єгорова-Котлубай М. Л. «Марки порцелянової фабрики А. М. Миклашевського» (б. д.); Кибальчич А. «Минуле кролевецького ткацтва» (1933).

Листування:

Прибильська Є. Г. до Новицької М. О. (2; 1947); Собачко-Шостак Г. до Новицької М. О. (2; б. д.).

Фотографії

Альбом фотографій Є. Ю. Спаської (1915–1916); Є. Ю. Спаська [1930, 1959]; Є. Ю. Спаська і Г. Собачко-Шостак (1920); П. Власенко і Г. Собачко-Шостак (1920); П. Власенко (1936); О. О. Екстер-Григорович (9; б. д.); Є. Прибильська на виставці селянського мистецтва СРСР у Берліні (1924); Є. Прибильська (2; б. д.); А. Семиградова (б. д.); А. Семиградова і сестри Прибильські (б. д.).

Маєток А. Семиградової (б. д.) та ін.

Друковані матеріали

«Народне мистецтво Галичини і Буковини» (1919).

Карти

«Карта кустарных промыслов Черниговской губ., составлена инженером-технологом М. А. Пакульским» (1897).

Ілюстративні матеріали

Узори вишивок («Рисунки для вышивок», «Украинские народные вышивки» та ін.) (1883–1899); узори вишивок з додатків до журналів «Модный свет», «Родина» (1887–1910); зразки оригінальних вишивок «цветного гафта» та малюнки, зняті з вишивок. Північна Галичина (1916–1917); «Народне вбрання Гали-

чини» (альбом) (1919); «Гончарство. Керамічні вироби Чернігівщини, Полтавщини, Поділля» (альбом) (1920–1930); узори вишивок, друковані в різних виданнях (Ю. М. Дремлюги, М. Карагодіна та ін.) (1920–1930); «Панські та селянські печі Чернігівщини» (альбом) (1921–1927); «Кахльові печі в садибі Покорщина, Козелець, Чернігівщина» (альбом) (1927); «Вироби художньо-текстильного експорту» (альбом) (1929–1933); «Виставка художніх вишивок та ткацтва» (альбом) (1929–1933); «Шльонський гончарний круг» (1929); «Виставка художньої промисловості в Сільськогосподарському музеї» (альбом) (1930); «Гаптування, вишивки» (альбом з поясненнями) (1930); «Зображення вишивок непрозорого шиття» (альбом) (1930); «Зразки вишивок прозорого шиття» (альбом) (1930–1932); «Кахлі. Москва, Київ, Сумщина, Чернігівщина, Харківщина» (альбом) (1930); «Кролевецьке ткацтво» (альбом) (1939–1960); «Крепостной фарфоровый завод А. М. Миклашевского в с. Волокитино» (альбом) (б. д.); «Настінні розписи, орнаменти, аплікації, вишивки та ін.» (альбом) (б. д.); «Остерський краєзнавчий музей. Будинки поміщика Галагана, кахельний візерунок» (альбом) (б. д.); «Рушниковые швы. Киевщина» (альбом) (б. д.); фотовідбитки малюнків народної художниці Г. Собачко-Шостак (б. д.).

Лит.: Білокінь С. І. Мистецтвознавча діяльність Є. Ю. Спаської // Народна творчість та етнографія. – К., 1983. – № 6. – С. 64–67; Борисенко В. К. Нариси з історії української етнології 1920–1930 років. – К., 2002. – С. 61–63; Кара-Васильєва Т. Українська вишивка на зламі століть // Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ–поч. ХХ ст. – К., 2000. – С. 135–152, 228–230; Скрипник Г. А. Етнографічні музеї на Україні. Становлення і розвиток. – К., 1989. – С. 134; Спаська Є. // Словник художників Ук-

раїни. – К., 1973. – С. 185–186; Шудря Є. Всім серцем на Десні... (зі спадщини дослідниці народного мистецтва Євгенії Спаської) // Народна творчість та етнографія. – 2000. – № 5–6. – С. 73–75; Шудря Є. Подвижниці народного мистецтва. – К., 2003. – С. 36–38.

СТЕПОВИЙ (Акименко) Яків Степанович (1883–1921) – композитор, педагог, музичний діяч

Народився в м. Харкові. З 1895 по 1902 рр. працював у придворній співацькій капелі в Петербурзі. У 1914 р. закінчив Петербурзьку консерваторію. З 1919 р. завідував музичною секцією Всеукраїнського музичного комітету мистецтв при Наркомосі УРСР, був керівником театру «Музична драма» та державного вокального ансамблю. Брав участь у створенні симфонічного оркестру ім. М. В. Лисенка, Державного струнного квартету народної консерваторії.

Фонд 25, 83 од. зб. (1892–1921)

Див. також фонд 18, фонд 36.

Творчі матеріали

Інструментальні твори:

Для фортепіано: [Фуги] (1908); «Первые мысли робкого музыканта» («Тихая молитва», «Минувшее»). Збірка прелюдів (1910); «Prélude» (1911); «Prélude (f-moll)» (1912); «Du Conte de neige du petit roi Loca. Из снежной сказки маленького короля Лока. Пять миниатюр для фортепиано» («Petite Valse» – «На свежем воздухе», «Prélude» – «Тихая молитва»; «Prélude» – «Минувшее», «Quasi Danse» – «Прыгающий козлёнок», «Petite Poème» – «Грустный конец») (1913); «Prélude (A-Dur)» (1914); «Prélude (e-moll)» (1914); «Rêverie» (фотовідбиток) (1914); «Prélude (a-moll)» (1918); «Prélu-

de (d-moll)» (1918); «2 сюїта « (1920); «Andante для фортепіано D-Dur» (б. д.); «Andante для фортепіано (h-moll)» (б. д.); «Два танці для фортепіано. Deux Danses pour Piano» (б. д.); «Козак Нечай (марш)» (б. д.); прелюд «Спите полумёртвые увядшие цветы» (сл. К. Бальмонта) (б. д.); «Прелюдія» (пам'яті Т. Г. Шевченка)» (б. д.); «Скерцо» (б. д.); «Tempo di Marcia для фортепіано про Нечая» (б. д.); «Chanson» (б. д.).

Для інструментальних ансамблів: «Melodie pour violino et piano (petit)» (б. д.); «Прелюдія» (пам'яті Т. Г. Шевченка), аранжування для струнного квінтену (б. д.); п'еса для віолончелі та фортепіано (б. д.).

Хори:

«Херувимская песнь». Для чотирьохголосного мішаного хору а capella» (1899); «Арфами, арфами» (сл. П. Тичини) (б. д.); «Наша славна Україна» (сл. В. Самійленка). Гімн-марш для мішаного хору з супроводом фортепіано» (б. д.).

Вокальні ансамблі:

«Ой на горі ромен цвіте» (дует)» (1920); «Вічний революціонер» (сл. І. Франка). Квартет» (б. д.); «В нічку беззоряну» (сл. [Г.] Чупринки). Октет» (б. д.); «Гетьте, думи» (сл. Лесі Українки). Квартет» (б. д.); «Заповіт» (сл. Т. Шевченка). Квартет» (б. д.); «Засідатель» («Гнався постом засідатель...») (сл. С. Руданського). Тріо» (б. д.); «На тім світі» (сл. М. Кузьменка). Тріо» (б. д.); «Ой нема, нема» (сл. Т. Шевченка). Тріо» (б. д.); «Чумак з мазницею» («Чи в Києві, чи в Полтаві») (сл. С. Руданського). Тріо» (б. д.).

Солоспіви:

«Больно мне слышать». Романс для голосу та фортепіано» (1904); «Что-то вроде чего-то (Пикантная страничка из настоящей войны, отдел санитарный)»

(сл. І. Зантаневського) (1916); «Зацвіла в долині» (сл. Т. Шевченка). Романс для баса та фортепіано» (1917); «Гетьте, думи» (сл. Лесі Українки). Для меццо-сопрано та фортепіано» (б. д.); «Дихають тихо акації ніжно». Для голосу» (б. д.); «Зимою» (сл. О. Олеся). Для високого голосу та фортепіано» (б. д.); «Зіронька вечірняя» (сл. М. Вороного). Романс для голосу та фортепіано» (б. д.); «Не беріть із зеленого луку верби» (сл. О. Олеся). Для голосу та фортепіано» (б. д.); «Ні, не співай пісень веселих» (сл. О. Олеся). Для голосу та фортепіано» (б. д.); «Ой поля» (сл. О. Кониського). Для басу та фортепіано» (б. д.); «Рубіни» (сл. М. Вороного). Для високого голосу та фортепіано» (б. д.); «Серенада». Романс до п'єси «Чорт і шинкарка» (б. д.); «Спите полумёртвые увядшие цветы» (сл. К. Бальмонта). Романс для середнього голосу» (б. д.); «Степ» Романс для баритона з супроводом симфонічного оркестру. Партитура» (б. д.); «Як почуєш в ночі» (сл. І. Франка) (б. д.).

Оркестровки:

Шуберт Ф. «Grand sonate». Оркестровка та партитура для симфонічного оркестру (1908); «Ноктюрн» – оркестровка для опери М. Лисенка (б. д.).

Обробки народних пісень для хору:

«Народні пісні на мішаний хор (перший десяток)» («А по-під терен», «А в нашої перепілоньки», «А в тому саду», «Ой чиє то поле», «А в середу родилася», «Вітер, вітер коло хати», «А мій милий умер, умер», «А все гори зелененькі», «Ой у полі жито», «А у саду голубець гуде») (1921); «Народні пісні для мішаного хору (другий десяток)» («Бігло, бігло козенятко», «Посіяла руту м'яту», «Ой сивая зозуленька», «Не стій, вербо, над водою», «Ой устану раненько», «Вже вечір, вечір», «Ой руду-ду», «Пряду, сокочу», «Котилася ясна зоря з неба», «Був собі журавель») (1921);

«Народні пісні (для мішаного хору) третій десяток» («Ой ніхто ж там не бував», «Побратався сокіл», «Перепеличенька повдовіла», «Ой, діду мій, Пархоме мій», «Коли б мені ступка та жорна», «Літав комар», «Ой дзвони дзвонять», «Музики на весіллі», «Тихо, тихо Дунай воду несе», «Ой щіт, щітка маленька») (1921); «Народні пісні (для мішаного хору) (четвертий десяток)» («Ой у полю, полю», «Ой зима, зима», «Світи, місяцю», «Помощу кладочку», «Ой на горі пшениченька», «Вчора була суботонька», «Ой на морі синьому», «Хміль лугами», «Ой літає соколонько», «Чорні очі, пора спати») (1921); «Народні пісні для мішаного хору – (п'ятий десяток)» («Ой варила горлиця лободу», «На горі біла глина», «Тече вода, бережечки зносити», «Ой казала мати волів заганяти», «А я вчора із вечора», «А в неділю рано-пораненьку», «Ой з-за гори шумить гуде», «Плаче бідний чоловік», «Ой п'яна, я п'яна», «Сивий голубочку») (1921).

Обробки народних пісень для ансамблів:

«А в нашої перепілоньки». Мішаний квартет» (б. д.); «А по-під терен». Мішаний квартет» (б. д.); «Задумала вража баба». Квартет» (б. д.); «Може ми, гості, вам надокучили (бурсацька пісня)» (б. д.); «Ой з-за гори чорна хмара стала». Квартет» (б. д.); «Ой перепеличка». Квартет» (б. д.); «Ой у лузі, в лузі червона калина». Гармонізація для вокального тріо» (б. д.); «Сидить дід на печі». Секстет» (б. д.). «Чи це ж тая криниченька». Чоловічий квартет» (б. д.).

Чернетка обробки для дуету «Лугом іду, коня веду» (б. д.).

Чернетки обробок для квартетів: «А в неділю рано-поранененьку та ще сонце не сходе», «А все гори зелененькі», «А в середу родилася», «А мій милий умер, умер», «А по-під терен», «А у саду голубець гуде», «А я вчора із вечора», «Був собі журавель», «Було літо»,

«Вже вечір, вечір», «Вітер, вітер коло хати», «В нічку беззоряну», «Вчора була суботойка», «Грицю, Грицю, до роботи», «Дарувала Катерина», «Жайворонок», «Коли б мені ступка та жорна», «Літав комар», «Музики на весіллі», «На городі біла глина», «Над річкою бережечком», «Ой важу», «Ой варила горлиця лободу», «Ой дзвони дзвонять», «Ой діду мій», «Ой з-за гори чорна хмара стала», «Ой зіма, зіма», «Ой із-за гори та буйний вітер віє», «Ой йшло, бігло козенятко», «Ой казала мати», «Ой літає соколонько», «Ой любив та кохав», «Ой на горі пшениченька», «Ой на морі, на синьому», «Ой наступила та чорна хмара», «Ой ніхто ж там не бував», «Ой п'яна я п'яна», «Ой руду-дуду», «Ой сивая зозуленька», «Ой у лузі», «Ой у полі жито», «Ой у полі льон зелений», «Перепеличенька повдовіла», «Плаче бідний чоловік», «Побратався сокіл», «Помощу кладочку», «По-під тереном стежечка», «Посіяла руту-м'яту», «Пряду, сокочу», «Розлилися круті бережечки», «Світи, місяцю», «Сивий голубочку», «У Марусі хата на помості», «У містечку Богуславку», «Хмара», «Хміль лугами», «Ходила Тетяна», «Ходить сорока», «Чайка», «Чорні очі, пора спати», «Що посеред двора» (б. д.).

Обробки народних пісень для фортепіано:

«Збірник народних українських пісень» («А Боже мій милий», «А в неділю рано-пораненьку», «А в неділю рано у всі дзвони дзвонять», «А в неділю, саме у м'ясниці», «А все гори зелененькі», «А в середу родилася», «А до мене Яків приходив», «А ката-воркота», «А мій милий умер, умер», «А ні їсти, а ні пити», «А по-під терен», «А тепера мені воля», «А я в батька єдиниця», «А я роду не такого», «Був у мене муж», «Вітер, вітер коло хати», «Чайка») (1914).

«Гей козак, зовусь я Доля» (1914); «Максим Козак» (б. д.); «Про Харька» (б. д.); «Про Нечая» (б. д.);

«Ой не гаразд запорожці» (б. д.); «Ой на горі та жінці жнуть» (б. д.); «Ой у Києві та на городищі» (б. д.); «Ой у лузі та і при березі» (б. д.); «Ой в городі на росточі» (б. д.).

Чернетки обробок народних пісень: «А в нашої перепілочки», «А в тому саду», «Зажурилась Україна», «Ішов козак», «Ой в Єрусалимі рано задзвонили», «Про Байду», «Про Морозенка», «Соловейку рябенький» (б. д.).

Обробки народних пісень для голосу та фортепіано:

«Пісні для одного голосу» («А Боже мій милий», «А в неділю пораненьку», «А в неділю рано у всі дзвони дзвонять», «А все гори зелененькі», «А в середу родилася», «А до мене Яків приходив», «А ката-воркота», «А мій милий умер, умер», «А ні їсти, а ні пити», «А по-під терен», «А тепера мені воля», «А я в батька єдиниця», «А я роду не такого», «Було літо, було літо та стала зима», «Вітер віє коло хати», «Де ж ви були дві черниченьки», «Закотилося яснее сонечко», «Калиномалино», «Козак молоденький», «На городі біла глина», «Ой дівчина по гриби ходила», «Ой йдуть ляшки на три пляшки», «Ой кум до куми залицявся», «Ой ти місяцю», «Ой удово, вдово», «Ой як по садочку похажати», «Під яблонькою під солодкою», «Плаче бідний чоловік», «Стороною дощик іде», «Чайка», «Як виїхав та королевич»). Копія (б. д.); «Прийшла у церкву стара баба» для басу та фортепіано. В тональностях C-Dur та D-Dur» (б. д.); чернетки-ескізи обробок народних пісень (б. д.) та ін.

Шкільні хори та дитячі пісні:

Шкільні хори, чернетки дитячих пісень, що ввійшли до збірок: «Волошки» («А в нашому селі», «Вилітали орли», «В небі воронки вьються», «Діва Марія церкву строїла», «Задумала вража баба», «Ішли дівки

через двір», «Коли б мені, Господи», «Ой гарнесенька хатина», «Ой горе тій чайці», «Ой з-за гори чорна хмара встала», «Ой ішли козаченьки», «Ой любив та кохав», «Ой Морозе та Морозенку», «Ой на горі та жінці жнуть», «Ой на річці на Ордані», «Ой перепеличка», «Ой сивая та і зозуленька», «Ой сів Христос та вечеряти», «Ой у полі при дорозі», «Ой учора із вечора», «Ой ходить царенко», «Ой час-пора до куріня», «Ой черчику та горобчику», «Пливе човен води повен», «Сунуться, сунуться хмари», «Та знов защебетала», «Тече вода», «Тихо та любо надворі», «Туман ярмом», «Чи дома, дома», «Ще роса з житів не спала» (б. д.); «Кобзар» («Було колись в Україні», «Б'ють пороги», «Вінок», «Вітер в гаї не гуляє», «Вітер віє», «Думи мої», «Єсть на світі доля», «Ішов кобзар до Києва», «На розпутьті кобзар сидить», «Нехай гнеться лоза», «Перебендя», «По діброві вітер віє», «Породила мати сина», «Прощай, світе!», «Світає», «Сонце гріє», «Тече вода в синє море», «Човен», «Чорна хмара з-за лиману» (б. д.); «Проліски» («Бреде бурлак», «Гей, з-за гори, гей, із-за крутої», «Гей, по морю, морю синьому», «Гнався постом засідатель», «Грицю, Грицю, до роботи», «Добрий вечір тобі, пане-господарю», «Дуб до дуба нахилився», «Засвітали козаченьки», «Із-за гори сніжок летить», «Максим козак», «Мокро і темно», «На Йордані тиха вода стояла», «Нещаслива Україна», «Ой із-за гори та буйний вітер віє», «Ой на горі вогонь горить», «Ой саду, саду», «Ой сяду я край віконця», «Ой там музика», «Ой тещенько, моя матінко», «Ой учора орав», «Ой ходила дівчина бережком», «Ой що ж бо то та й за ворони», «Ох і не стелися хрещатий барвінку», «Ох ішов я вулицею раз, раз», «Ой чумаче, чумаче», «Прийшла в церкву стара баба», «Розгулявся Дунай», «Розлилися круті бережечки», «Сидить дід на печі», «Тихий сон ходе», «У ніч водохрестну», «Ходив-походив місяць по небі», «Чи в Києві, чи в

Полтаві», «Чи дома, дома бідна вдова», «Ягіл-ягілочка», «Ясна зброя», «Я молодий веселий птах», «Я бачив як вітер березку зломив») (б. д.).

Навчальні матеріали

«Записи по інструментовці. Обсяг інструментів» (б. д.); «Перестановки домажорного тризвука у всіх виглядах. Задача по гармонії» (б. д.); «Поліфонічні справи. Фуги» (б. д.).

Біографічні матеріали

Медична довідка (1892); «Свидетельство об успехах в науках» (1897/1898); виписки з щоденника (1900); паспортна книжка, видана Санкт-Петербурзькою поліцією (1908); програма авторського концерту (1912); свідотцтво про закінчення консерваторії Санкт-Петербурзького відділення Імператорського російського музичного товариства (1914); договір Я. Акименка із ВУКМУЗК на видання його творів (1919); список творів (б. д.).

Матеріали інших осіб

Інструментальні твори Ф. Акименка (відбитки друкованих видань):

«Elegia» (1902); «Idylle» (1902); «Romance» (1902); «Barcarola» (1909); «Canon» (1909); «Consolation» (1909); «Danse des bergères» (1909); «Divertissement» (1909); «Etude» (1909); «Impromptu» (1909); «L'Aveu» (1909); «La plainte d'une fleur» (1909); «Les adieux» (1909); «Les cascades» (1909); «Le steppe» (1909); «L'Improvisateur du village» (1909); «Minuetto» (1909); «Morceau religieux» (1909); «Pièce enfantine» (1909); «Petite marche» (1909); «Près de la source» (1909); «Rendez-vous» (1909); «Sérénade» (1909); «Valse des libellules» (1909); «Danse rustique» (1912); «Doux rêve» (1912); «Valse» (1912); «Berceuse» (1924);

«Pastorale» (1924); «Près du berceau» (1924); «Rêve» (1924); «Tendre idylle» (1924); «Vision» (1924); «Bandouriste (Le musicien aveugle)» (1926); «Chant de fête» (1926); «Choumé...(Sous la pluie printanière)» (1926); «Gouzoulka (L'Improvisateur dans la Montagne)» (1926); «Mak-steppe (Ronde dans un champ de coquelicots)» (1926); «Svyata (Fête dans Montagne)» (1926); «Six pièces faciles pour piano («Jeu du faune»; «Songe paisible»; «Sous le ciel de Venise»; «Ronde des gnomes»; «Les clochettes»; «Dans la campagne»)» (1939).

Lim.: Він житиме в пісні: До 110-ї річниці від дня народження Я. С. Степового // Календар знаменних і пам'ятних дат. – К., 1993. – С. 10–15; Степанченко Г. Я. Степовий. – К., 1987. – 47 с.; Філенко Т. Ю. Серед нових поколінь: Вшанування 100-річчя з дня народження Я. Степового // Народна творчість та етнологія. – 1984. – № 3. – С. 91–93.

СТІЛІАНУДІ Олександр Миколайович (1868–1948) – художник, педагог

Народився в м. Одесі. Навчався в Одеській рисувальній школі (1885–1890). Закінчив Петербурзьку академію мистецтв (1895). Один із засновників і незмінний секретар Товариства південно-російських художників. З 1895 р. викладав малювання, креслення в середніх навчальних закладах Одеси; з 1936 р. – в Одеському будівельному інституті.

Фонд 21, 137 од. зб. (1880–1948).
Див. також фонд 20.

Матеріали творчої та педагогічної діяльності

Програма з малювання в художній школі (1943);
«Материалы к истории методики преподавания рисо-

вания» [1944–1947]; доповідь про підручники з малювання (1948); виступ про викладання графіки в технічних школах (б. д.); «Краткий обзор постановки преподавания рисования в различные эпохи» (б. д.); нотатки з історії мистецтва (б. д.); нотатки про грецьку скульптуру, В. Сурикова та ін. художників (б. д.); «Советы начинающим художникам» (б. д.).

Бібліографічні нотатки, виписки з різних джерел з питань філософії, історії, мистецтва, педагогіки (б. д.).

Біографічні матеріали

Повідомлення Одеського товариства красних мистецтв про обрання О. Стіліануді членом комісії із завідування Міським музеєм красних мистецтв (1920); анкета для членів художньої ради при відділі мистецтв Окрполітосвіти (1926); квиток члена Художнього товариства ім. К. Костанді (1929); посвідка Одеського окружного відділу профспілки працівників мистецтв у зв'язку з клопотанням про пенсію (1929); заява до оргбюро художників (1934); посвідчення, видані Одеським прикордонним загоном про дозвіл малювати в парках Ланжерон, Люсдорф, Куяльник та ін. (1935–1937); перелік художніх робіт О. Стіліануді (б. д.).

Матеріали службової та громадської діяльності

Нотатки про працю в школі Остромнецького, розклад, списки учнів (1900–1903); доповідь про пересувну виставку 1910 р. (1910); проект організації Спілки художників [1917]; таблиця виставок за 1890–1919 рр. [1919]; документи про організацію виставки творів Т. Я. Дворникова (1926); протокол та екзаменаційна відомість Одеського інституту інженерів морського флоту (1947); проект художньої студії (б. д.).

Листування

Адресат: Мітковицер П. В. (1922).

Кореспонденти: Кіпен О. А. (1927); Светлов О. (б. д.); Шварц П. (1929).

Образотворчі матеріали

Малюнки М. Гіпариса, племінника О. М. Стіліану-ді (1906–1928), малюнки учнів (б. д.).

Фотографії

Художні твори, що експонувалися на дев'ятій виставці Товариства південно-російських художників 1898 р. (22 фото).

Друковані видання

Каталоги художніх виставок, музеїв:

«Каталог картин французской выставки 1891 г. в Москве» (1891); «Указатель Английской художественной выставки. Петербург, 1898» (1898); «Выставка французского искусства в Петербурге в 1898 г.» (1899); «Выставка художественных произведений современных иностранных художников. Одесса» (1904); «Сто лет французской живописи» (1912); «Выставка XXVII, картин Товарищества южно-русских художников» (1917); «Галерея старинной живописи. Одесский государственный художественный музей» (1924); «Выставка картин музейного фонду. Одесский державный художний музей» (1926); «Выставка АРМУ» (1927); виставка «10 років Жовтня» (1927); «Выставка детской книги и детского творчества Японии» (1928); «Всеукраїнська художня виставка» (1930–1931); «Выставка этюдов та малюнків одеських художників» (1936); виставка етюдов художників України та Молдавії (1937); «Выставка творів П. Г. Волокідіна (1877–1936). Список творів» (1937); «Юбилейная, XX (1917–1937) выставка произведений художников УССР» (1938); «Бершадский Юлий Рафаилович. 45-летие художественной деятельности. 1893–1938» (1939);

«Вторая отчётная выставка художников г. Одессы» (1940); «Посмертная выставка произведений художника В. Х. Заузе» (1941); «Официальная выставка живописи, скульптуры, графики и керамики румынских и русских художников. Одесса.» (б. д.).

Каталоги музейних колекцій та виставок у Парижі:

Бурнан Е. (1914); Бутлер Т. (1913); Бюссей С. (1913); Герен Ш. (1913); Гранцов В. (1912); група «Незалежні» (1913); Камілло І. (1913); Кросс Анрі Едмон (1913); Маневич А. (1913); Марке А. (1913); Матісс А. (1913); Персон А. (1913); Ренуар О. (1913); Терликовський В. (1913); Тіссо Ж. (1894); французькі пастелісти (1896).

Гравюри Дрезденської галереї (б. д.).

Маніфести, програми, правила, статuti:

«Условия приёма учеников и программа преподавания искусств и наук в училище живописи, ваяния и зодчества при Московском художественном обществе» (1889); «Устав Товарищества южно-русских художников» (1894); «Программа по русской истории. Программа библейских картин» (1895); «Отчёт по устройству вечера 28 декабря 1895 г. в пользу недостаточных учеников Одесской рисовальной школы» (1896); звернення Київського літературно-артистичного товариства до художників (1904–1905); «Извлечение об учителях и учительницах рисования и черчения» (1904); звернення Товариства південно-російських художників до навчальних закладів (1911); «Правила выставок внепартийного общества художников» (1912); «Manifeste futuriste a Montmartre» (1913); «План Государственного Эрмитажа с указателем зал» (1928).

Газети, журнали:

«Искусство и художественная промышленность», № 23, журн. (1900); «Montjoie!» (про XXX Салон неза-

лежних художників), № 3, газ. (1914); «Моряк», газ. (1921); «Солнце», № 57, журн. (1911).

Вирізки з газет і журналів з матеріалами про виставки, художників тощо (1883–1947).

Лит.: Стіліануді Олександр Миколайович // Словник художників України. – К., 1973. – С. 220.

ТАНЦЮРА Гнат Трохимович (1901–1962) – збирач фольклору

Народився в с. Зятківці Гайсинського пов. Подільської губ. Закінчив Зятковецьку семирічну школу й педагогічні курси у м. Гайсині. Працював учителем та вихователем у школах і дитячих будинках на Вінниччині (з 1921 р.). Навчався в Харківському музично-драматичному інституті (з 1928 р.), який залишив через хворобу, і повернувся вчителювати на Вінниччину. Заочно закінчив мовно-літературний факультет Вінницького інституту соціального виховання (1932). Працював учителем мови й літератури в с. Клебань Тульчинського району та в м. Гайсині. Перші записи фольклору (з 1917 р.) надсилав до Етнографічної комісії ВУАН. Свій досвід збирача фольклору узагальнив у праці «Записки збирача фольклору» (К., 1958). Записи Г. Танцюри від видатного носія фольклору Явдохи Зуїхи з с. Зятківці були видані у серії «Українська народна творчість».

Фонд 31, 68 од. зб. (1917–1964).

Див. також фонд I, фонд 6.

Розвідки. Фольклорні та етнографічні матеріали

Розвідки:

«Зятківці. Історико-етнографічний нарис» [1950–1962]; «Зятківці. Історико-соціологічні нариси. Т. 2. Зятківці за доби соціалізму» [1950–1962];

«Риси нового у побуті колгоспного села» (1962); «Видатний носій української народної творчості Явдоха Зуїха» (б. д.).

Записи фольклору:

«Жінка в народних піснях»¹ (1917–1936); «Народні пісні про кохання і розлуку» (1917–1939); «Народні пісні про розбій, убивство, отруєння та інше» (1917–1930); «Нещасне материнство (покритка) в народних піснях» (1917–1936); «Весілля в селі Зятківцях» (пісні, опис обряду) (1918–1930); «Дитячий фольклор» (є мел.) (1918–1950); «Замовляння» (1918–1929); «Колядки, щедрівки та інше» (1918–1928); «Лірницькі пісні» (є мел.) (1918–1921); «Молодощі-любощі. Фольклорна збірка» (1918–1936); «Народні пісні про бідних і багатих» (є мел.) (1918–1933); «Обрядові пісні: веснянки, купальські, колядки й щедрівки» (1918–1921); «Похоронні пісні» (є мел.) (1918–1921); «Чумацькі народні пісні» (1918–1929); «Гумор і сатира в народних піснях» (1919–1944); «Історичні народні пісні» (1919–1929); «Мама в народних піснях» (1919–1929); «Наймитські і бурлацькі пісні» (1919–1924); «Народні пісні, відомі в літературі» (1919–1926); «Народні рекрутські пісні» (1919–1928); «Польські народні пісні» (є мел.) (1920); «П'яниці в народних піснях» (1920–1929); «Колискові народні пісні» (є мел.) (1922, б. д.); «Пісні народні» (пісні до родин і хрестин) (1922–1926); «Радянський фольклор» (1945–1956); «Мелодії до весільних пісень» (мелодії весільних пісень, танцювальні мелодії та ін.) (б. д.); «Мелодії народних пісень» (б. д.); «Народні прислів'я та поговірки» (б. д.); «Обжинкові» (є мел.) (б. д.); «Приказки, гри з маленькими дітьми»

¹ Тут і далі не вказуємо місце запису матеріалів, оскільки переважна більшість їх походить із с. Зятківці, і лише окремі – з інших сіл Гайсинського р-ну (повіту).

(б. д.); «Українські народні загадки» (б. д.); «Українські народні пісні, які проспівала Явдоха Зуїха. Записав і впорядкував Гнат Танцюра» (є мел.) (б. д.).

Етнографічні матеріали:

«Анімістичний світогляд (Всякі вірування). Зібрав у с. Зятківцях Г. Т. Танцюра» (1918–1929); вірування, уявлення, заборони, прикмети, легенди (1918–1930).

Рецензії та відгуки на праці Г. Т. Танцюри

Довженко В. «Відгук на роботу Гната Танцюри «Весілля в селі Зятківцях» (1950); Калина З. М. «Рецензія на збірку мелодій весільних пісень (обрядових і необрядових), зібраних і занотованих Гнатом Танцюрою в с. Зятковцях на Вінничині» (1947); Родіна М. С., Шварцман М. А. «Доповідна записка» (характеристика матеріалів Г. Танцюри) (1950); Сухобрус Г. С. «Рецензія на збірник фольклорних записів Г. Танцюри під назвою «Весілля в селі Зятківцях» (Гайсинський р-н Вінницька обл.)» (1947); Сухобрус Г. С. «Рецензія на рукописний збірник «Українські народні загадки», зібрав і упорядкував Г. Т. Танцюра» (1950); Ткаченко Ф. Д. «Фольклорні матеріали Г. Т. Танцюри» (1950); Чистов К. В., Анохина Л. А., Шмелёва И. Н. «Рецензія на брошуру Г. Т. Танцюри «Риси нового у побуті колгоспного села». Об'єм 3,5 п. л. Рукопись» (1964).

Біографічні матеріали

«Умова» (про передачу матеріалів Г. Танцюри до ІМФЕ) (1950); довідка про збирацьку фольклорно-етнографічну діяльність Г. Танцюри [1962].

Листування

Адресати: Гуслистий К. Г. (1957); Рильський М. Т. (1962); Родіна М. С. (2; 1950, 1962).

Кореспонденти: Родіна М. С. (1950).

Листування інших осіб

Кузнецов [М.] до Рильського М. Т. (1962).

Листування установ щодо клопотання Г. Т. Танцюри про призначення йому персональної пенсії (1962); про встановлення у с. Зятківці меморіальної дошки (б. д.).

Лит.: Дмитренко М. К. Збирачі народних перлин. – К., 1989. – С. 8–30; Дмитренко М. К. Перлина українського весілля // Гнат Танцюра. Весілля в селі Зятківцях. – К., 1998. – С. 5–8; Пісні Явдохи Зуїхи: Записав Гнат Танцюра / Упоряд., вступ. стаття і прим. В. А. Юзвенко, М. Т. Яценка. – К., 1965; Українська радянська енциклопедія. – К., 1984. – Т. 11. – С. 137.

ФЕМЕЛІДІ Володимир Олександрович (1905–1931) – композитор, диригент

Народився в м. Одесі. Навчався в Одеському залізничному технікумі (1920) та на історичному факультеті Одеського університету (1921). Займався історією, археологією, живописом, літературою. У 1924 р. залишив університет і вступив до Одеського музично-драматичного інституту. Навчався на двох факультетах – композиторському й диригентському. У роки навчання створив фортепіанні й вокальні мініатюри, камерно-інструментальні та вокальні твори, концерт для скрипки з оркестром, концерт для фортепіано з оркестром, вокально-симфонічні поеми «Ундіна» (на сл. В. А. Жуковського) та «Лукомор'я» (на сл. О. С. Пушкіна), вокально-оркестрову сцену «Біля приказних воріт» (на сл. О. Толстого), «Ювілейну симфонію» (1927), «Класичну симфонію № 2» (1928), вокальний цикл «Вісім пісень на єврейські теми» (1928) та ін. Вступив до творчої майстерні Всеукраїнського товариства революційних музик (ВУТОРМ) (1928).

Уперше виступив як диригент у концерті-звіті студентів диригентського класу проф. Т. А. Столярова та студентського симфонічного оркестру (1928). Був запрошений на посаду диригента Одеського оперного театру, де була поставлена його опера «Розлом» (за п'єсою Б. Лавреньова), у прем'єрі якої В. Фемеліді виконував одну з ролей (1929).

Автор балету «Карманьола» (прем'єра у 1930 р. в Одеському театрі опери і балету), радіо-опери «Панцирник «Потьомкін» (1931), незакінчених опер «Буревісник» та «Цезар і Клеопатра».

Фонд 17, 23 од. зб. (1926–1930).

Творчі матеріали

Опери:

«Опера «Разлом» – партитура, клавір, окремі ескізи (1928, 1929); «Пляс из оперы «Разлом», II действие» – оркестрові партії (1929); фрагменти із незавершеної опери «Цезар і Клеопатра» – партитура, клавір (1930); «Шествие легионов» – оркестрові партії, перекладення для фортепіано (1930–1931); «Песенка Клеопатры» – оркестрові партії, перекладення для голосу та фортепіано (1930–1931).

Балет:

«Балет «Карманьола» – план балету, партитура, клавір (1928–1930); «Гавот из балета «Карманьола» (1930); «Менуэт из балета «Карманьола» (1930); «Менуэт из балета «Карманьола» – перекладення для фортепіано (1930); «Сюита из балета «Карманьола» – партитура (1930).

Симфонічні твори:

«Юбилейная «Октябрьская симфония» – партитура, окремі оркестрові партії (1927); «Классическая симфония» – неповна партитура (1928).

«Концерт F-Dur для скрипки с аккомпонементом ор-

кестра» – партитура, перекладення для скрипки з фортепіано (1926); «Концерт h-moll для рояля с оркестром» – партитура, перекладення для двох фортепіано (1926); «Скрипичный концерт» – оркестрові партії (1926); «Поэма для голоса и оркестра «Лукоморье» – партитура, текст, окремі оркестрові партії, перекладення для голосу та фортепіано (1927); «Поэма для голоса и оркестра «Присказка» – партитура (1927–1928); «Шутейная сцена «У приказных ворот» – партитура, перекладення для голосів і фортепіано (1927).

Камерно-інструментальні твори:

«Соната «Romantique» – для фортепіано (1927).

Камерно-вокальні твори:

«Три романса для сопрано и камерного ансамбля – «Звезда Маир», «Элегия», «Весна монастырская» (1927).

Фотографії

В. О. Фемеліді (1930).

Лит.: Гнатів Т. Володимир Фемеліді. – К., 1974; Митці України. – К., 1992. – С. 602; Музыкальная энциклопедия. – М., 1978. – Т. 5. – С. 446.

ЯВОРНИЦЬКИЙ Дмитро Іванович (1855–1940) – історик, археолог, етнограф, фольклорист, письменник

Народився в с. Сонцівка (тепер с. Борисівка Харківської обл.). 1888 р. закінчив історико-філологічний факультет Харківського університету, в якому і залишився працювати при кафедрі російської історії. У 1885–1891 рр. – викладач історії та літератури в середніх навчальних закладах Петер-

бурга. З 1892 р. до 1895 р. – молодший чиновник особливих доручень для історико-топографічного вивчення краю при туркестанському генерал-губернаторі в Ташкенті. З 1897 р. – приват-доцент Московського університету. З 1902 р. до 1933 р. очолював Музей старожитностей Катеринославської губ. (тепер Дніпропетровський історичний музей ім. акад. Д. І. Яворницького). У 1925–1929 рр. – викладач і завідуючий кафедрою українознавства в Інституті народної освіти в Дніпропетровську. З 1927 р. – відповідальний керівник постійного археологічного нагляду й археологічних розкопок на території будівництва Дніпрогесу.

Член Московського археологічного товариства (1906), член-кореспондент УАН (1924), академік УАН (1929), доктор суспільних наук (1937).

Фонд 8 – колекція 2, 91 од. зб. (1850–1958).

Див. також фонд 1, фонд 4, фонд 8, фонд 11, фонд 14, фонд 15, фонд 30.

Наукові і творчі матеріали

Наукові праці:

«Про історію збирання та дослідження української народної пісні» (1940); «Історія Запорізького краю» (фрагменти) (б. д.); «Українське кобзарство» (б. д.).

Матеріали до біографії Т. Г. Шевченка (1933).

Фольклорно-етнографічні записи:

Думи (1850–1916); «Вільні матроси» (1857–1920); пісні (є мел.) різних жанрів (1861–1939); «Український простолод у його творчості» (1870–1939); приказки (1878–1940); «Українські думи і пісні» (збірник) (1940); загадки (б. д.).

Матеріали археологічних розкопок (нотатки, описи знахідок) біля с. Попасне Новомосковського пов. (1903); біля с. Михайлівськ Олександрівського пов. (1914); кургану «Розкопана могила» (б. д.).

Лекції:

Плани й тези лекцій зі світової історії та історії Росії (б. д.).

Біографічні матеріали

Посвідчення (1884–1929); «Дело о принятии в число приват-доцентов Московского университета магистранта Дм. Яворницкого» (фотокопія) (1896–1907).

Матеріали службової та громадської діяльності

Умова ДВУ з Яворницьким Д. І. про створення словника української мови (1924); звіти про наукову роботу (1925); список різних осіб та їх адреси (б. д.).

Листування

Адресати: Коцюбинський М. (копії) (3; 1901–1904). Історико-філологічний відділ УАН (1930).

Кореспонденти: Попова К. (б. д.); Сирота Є. Р. (б. д.); Чапля В. (1940).

Всеукраїнський археологічний комітет при УАН (1926); Ювілейний комітет при УАН (1927).

Матеріали інших осіб

Листування Яворницької С. Д.:

Кореспонденти: Бодянський О. В. (3; 1940–1941); Бойко М. (1940); Воблий К. (б. д.); Ворожейкін Н. Ю. (2; 1939); Живодер А. П. (3; 1941); Леонтович Н. В. (3; 1940–1941); Миколенко М. (1940); Михайловська П. (1940); Овсієнко Є. М. (4; 1940–1941); Павленко М. (б. д.); Полонська-Василенко Н. (5; 1933–1940); Чередниченко В. (5; 1940–1941); Шараєва Ф. (1940); Шубинський І. В. (6; 1941); Щербина А. П. (1940); Яким'юк Д. І. (1941) та ін.

Академія наук УРСР. Бібліотека (1941); редакція газети «Советская Украина» (1940).

Фотографії

Д. І. Яворницький з різними особами (5; б. д.); Н. Н. Мизарський (б. д.); проф. Н. А. Петровський (1936); С. Д. Яворницька (б. д.).

Види Дніпра, дніпрові пороги, скелі (8; 1905–1935).

Друковані матеріали

«Subskription-Prospekt» (1811); Грен А. «Краткое изложение основ шариата» (1892); «Очерки народных обычаев кумыков Терской области» (1892); газети «Русский художественный листок», «Северный курьер» (1900), афіші (1904–1909); Ростовцев М. І. «Давно минуле нашого півдня» (1916); Кравцов П. «Вода и жизнь» (1922).

Карти, плани

«Копия части карты Генерального штаба съёмки» (1893); «Карта Одесского уезда и одесского градоначальства» (б. д.).

Загальний план скель «Три стоги» нижче с. Кичкас Запорізької обл. (б. д.).

Ілюстративні матеріали

Портрет Д. Яворницького (офорт В. В. Мате) (б. д.).

Ілюстрації, вирізані з журналів (1893); Д. І. Богуш. Малюнки (1955–1958); запорізькі могильні хрести (б. д.); зображення порогів, дніпрових скель (б. д.); плани археологічних розкопок та замальовки знахідок (б. д.).

Лит.: Академія наук України. Персональний склад, 1918–1993. – К., 1993. – С. 158–159; Видатні вчені Національної академії наук України. Особові архівні та рукописні фонди академіків і член-кореспондентів у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського. 1918–1998. Путівник. – К., 1998. –

С. 92–95; Вчений-подвижник. Життєвий шлях та літературна спадщина відомого на Придніпров'ї археолога, історіографа, краєзнавця та етнографа Д. І. Яворницького: Матеріали наук.-практ. конф., присвяченої 135-річчю з дня народження вченого 26–27 жовтня 1990 р. /Укл. В. М. Бекетова. – Дніпропетровськ, 1991. – 80 с.; Дмитро Іванович Яворницький Бібліогр., складена І. М. Гапусенком. – К., 1969. – 60 с.; Історія Академії наук УРСР. – К., 1967. – С. 473–474; Скрипник Г. А. Етнографічні музеї України. Становлення і розвиток. – К., 1989. – С. 50–57, 149–150, 204; Чабан М. П. Сучасники про Д. І. Яворницького. – Дніпропетровськ, 1995. – 204 с.; Шубравська М. Д. І. Яворницький. Життя, фольклористично-етнографічна діяльність. – К., 1972. – 252 с.; Яворницький Дмитро Іванович // Українська радянська енциклопедія. – К., 1985. – Т. 12. – С. 487.

ЯЦИНЕВИЧ Яків Михайлович (1869–1945) – композитор, диригент, піаніст

Народився в м. Білій Церкві. Загальну освіту одержав у Київській духовній семінарії (1890), музичну – в музичній школі Блуменфельда в Києві, композиції навчався в класі М. Лисенка. Спільно з М. Лисенком організував українські хори і працював у капелі М. Лисенка в Києві (1891–1904). Служив на різних посадах в окрузі водяних і шосейних шляхів (1898–1920). Диригент студентських хорів Київського університету і Політехнічного інституту (1900–1912). Учасник музичного товариства «Боян» у Києві (1905). Завідувач музичною частиною театру М. Садовського «Троїцький народний дім» (1906–1917). Інструктор Всеукраїнського музичного комітету Наркомпросу, диригент Державної капели ім. М. Лисенка (1919). Учитель в с. Гуляники Київського пов. (1920–1921), працював у закладах народної

освіти м. Одеси й одночасно – керівник капели Хорового товариства ім. М. Лисенка (1926–1931), викладач фортепіанної гри, керівник вокального ансамблю, піаніст, лектор у культурно-освітніх організаціях м. Запоріжжя (1935–1938). Музичний керівник Обласного національного ансамблю адигейської пісні і танцю в м. Майкоп (1939), учитель музики в філіалі обласної музичної школи аулу Кошехабль Адигейської автономної області (1940). Останні роки життя (1943–1945) працював в артілі «Передовик» Краснодарського краю.

Фонд 19, 29 од. зб. (1899–1958).

Творчі матеріали

Інструментальна музика:

«Український танок для 4-х бандур» (б. д.).

Фортепіанні твори: «Спомин», «Елегія», «Юнацький марш», вальси, польки, марші (1900–1922).

Солоспіви: «Гей співці» (сл. Вдовиченка), «Гаї шумлять» (сл. П. Тичини), «Великий шлях» (сл. В. Алешка), «10-річчя Жовтня» (сл. В. Алешка), «Земле, моя всеплодюча мати» (сл. І. Франка), «Реве-гуде негодонька» (сл. Лесі Українки), «Твої очі, як те море» (сл. І. Франка), «Свято Жовтневої революції» (1919–1928, б. д.).

Хорові твори: «Вечір» (сл. Чайченка), «Колискова пісня» (сл. О. Маковея), «Весною» (сл. Самійленка), «Літня ніч» (сл. О. Романової), «Думи мої» (сл. Т. Шевченка), «Садок вишневий коло хати» (сл. Т. Шевченка), «Човен» (сл. Т. Шевченка), «Якби мені черевики» (сл. Т. Шевченка), «Хмарка» (сл. П. Гая), «Гімн пісні» (сл. І. Франка), «Гремить» (сл. І. Франка), «Гімн 1 Травня» (сл. В. Алешка), «Пісня комунарів» (сл. Атаманюка), «Слався» (сл. П. Тичини), «В нас міць» (сл.

Атаманюка), «До закордонних робітників» (сл. Супруненка), «Юнацький марш», «На новому полі. Комунівський заспів» (сл. І. Яременка), «Колгоспівська-комсомольська» (сл. М. Зісмана), «Жалібний марш», «Пісня боротьби», «Свято Жовтневої революції», «Слава великому першому травневі» (1919–1929, б. д.).

Ораторія «Скорбна мати» (сл. П. Тичини) – партитура, клавір (1926. б. д.).

Незавершені хорові твори:

«Туча», «Ночной зефир», «В поле чистом», «Цыганочка» (сл. О. Пушкіна) (б. д.); «Воевода-мороз», «Песня Мороза» (сл. М. Некрасова) [20-ті рр. ХХ ст.]

Для хору і солістів: «Гімн пісні» (сл. І. Франка) (1926–1928); «Слався» (сл. П. Тичини) (1926); «Гімн 1 Травня» (сл. В. Алешка) (1929); «Колискова. Пісня батрачки» (сл. Лесі Українки) (б. д.).

Обробки народних пісень для хору:

«Народные произведения в обработке Яциневича». Пісні родинно-побутові, історичні, колядки, веснянки, весільні, стрілецькі, чумацькі, жартівливі з с. Гуляники (Уляники), с. Лісовичі, с. Острійки, с. Трипілля, с. Щучинка на Київщині, збірників П. Демущького, Конощенка, Хведоровича (1920–1924, б. д.); обробки народних пісень для хору а capella, для хору і соліста, хору, квартету. Пісні родинно-побутові, історичні, колядки, танкові, жартівливі, весільні («Вінчання з народними мелодіями») (1923–1935, б. д.).

Вокальні ансамблі:

«Нова Республіко, гряди» (квартет) (1927); «Червона калино» (дует) (1928, б. д.); «Пісня доярок-комсомолок» (дует) (1935); «На новому полі (до колективізації села). Комунівський заспів» (квартет) (б. д.); «Хмарка» (квартет) (б. д.) «Літня ніч» (квартет) (б. д.).

Музика до кінофільмів («Кіномузика»):

«Елегія» (1922); «Тобі дарую. Кінодума на 6 частин» (1929); «Колискова» – клавір (б. д.); «Мрії, спогади, думи» (б. д.); «Ноктюрн» (б. д.); «Розлука» (б. д.); «Ліричний момент» (б. д.).

Музично-драматичні твори:

«Весняна казка» – уривки з опери, картина друга (1927–1929); «Айшет», оперета в 3-х діях (незавершена) (кінець 30-х–поч. 40-х рр. ХХ ст.).

Відгуки на творчість Я. М. Яциневича (в друкованих виданнях)

«Волынь» (1904); «Киевская мысль» (1907, 1912); «Рада» (1907); «Украинская жизнь», Москва (1912); «Известия», Одеса (1925–1928); «Вечерние известия», Одеса (1926–1928); невідома газета Адигейської автономної області (1940) та ін. Усього 29 відгуків.

Біографічні матеріали

Посвідчення диригента Державної капели ім. М. В. Лисенка (1919); посвідчення особи (1919); автобіографія та заява до фольклорної комісії УАН (1921); тимчасове свідоцтво на проживання (1923); посвідчення про роботу диригентом студентського хору Київського університету в 1900–1912 рр. (1924); довідка про роботу при Округовій інспектурі народної освіти м. Одеси (1926); довідка про службу в 1898–1916 рр. при окрузі шляхів Управління водозливів Дніпрового басейну (1926); посвідчення про роботу в 1906–1917 рр. завідувачем музичною частиною в театрі М. Садовського «Троїцький народний Дім» (1929); довідка про роботу в трудшкoлі м. Одеси (1931), довідка про роботу в Одеському інституті народної освіти викладачем співів (1931); довідка про роботу з 1899 по 1920 рр. в Окрузі водяних і шосейних шляхів в.о. помічника столоначальника

(1933); членський квиток № 395 ВСЕУКОМДРАМ (Всеукраїнське товариство драматургів, композиторів і сценаристів) (1933); довідка ВСЕУКОМДРАМУ про роботу в 1891–1904 рр. в капелі М. Лисенка (1933); довідка про роботу при культбазі Дніпрогесу піаністом (1935); довідка про роботу при клубі Дніпроенерго викладачем фортепіанної гри і керівником вокального ансамблю (1937); довідка про роботу в Будинку художньої самодіяльності піаністом і лектором (1938); довідка про роботу при піонерському клубі Дніпровського алюмінієвого заводу (1938); посвідчення педагога філіалу обл. муз. школи в аулі Кашехабль Адигейської автономної області (1940); довідка про роботу в артілі «Передовик» Петропавловського району Краснодарського краю (1944); списки творів (1958, б. д.); список біографічних документів (неповний) (б. д.).

Листування

Кореспондент:

Перша державна капела УРСР «Думка» (1930).

Матеріали інших осіб

Листівка Стеценка К. до Павловського М. І. (1908); список матеріалів, надісланих Яциневич І. І. до Павловського М. І. (б. д.).

Друковані матеріали

Твори Я. М. Яциневича:

«Хорові твори. Серія 1» («Сусідка. Галицька військова пісня», «А гила-гилочка. Веснянка», «Ой шум ходе по діброві. Веснянка», «Ой Лимане. Історична пісня про полонення татарами дружини гетьмана Богданка», «До місяця. Текст Г. Чупринки», «Доярочка. Текст Б. Юрківського», «Роси, роси, дощичку. Текст О. Олесья», «Вечір. Текст П. Гая», «Хмарка. Текст Чайченка», «Ми рухом відважним. Італійська») (1930); «Хорові твори. Се-

рія 2» («Хмарка», «Хай літають вітри», «Риемо, риемо», «До закордонних робітників», «Гімн 1 Травня», «Гей, юнаки!», «Свято Жовтневої революції», «Жалібний марш», «Кооперативний гімн», «До праці», «Залізна сила. Італійська революційна») (1930).

Програми, афіші:

Програми літературно-музичних вечорів, присвячених пам'яті І. Котляревського, М. Лисенка, Марка Вовчка, Т. Шевченка (Полтава, Київ) (1903–1919); програми концертів хорів студентів Київського політехнічного інституту, Київського університету, Київського студентського хору (Київ, Ніжин, Чернігів, Бердичів) (1903–1906); концерт відомих київських артистів (1910); програма концерту за участю Л. Курбаса, М. Вороного, Л. Гакебуш (Київ) (1919); програми концертів Українського вокального ансамблю (Київ) (1919); програма концерту Одеської української капели ім. М. Лисенка (1926); програми олімпіад художньої самодіяльності (Дніпропетровськ, Одеса) (1935, б. д.); афіша обласного національного ансамблю Адигейської пісні і танцю (Майкоп) (1939).

Фотографії

Я. М. Яциневич (1902); Я. М. Яциневич з родиною М. І. Павловського [1920-і рр.]; Ф. П. Левицький (1886); хор М. Лисенка (1897).

Пам'ятник П. Ніщинському (1911).

Образотворчі матеріали

«Чорна рада». Малюнки до хроніки 1663 р. П. Куліша. Зроблено худ. Ждахою» (1899).

Лит: Мистецтво України. Біографічний довідник. Українська енциклопедія. – К., 1997. – С. 682; Українська радянська енциклопедія. – К., 1985. – Т. 12. – 2-е вид. – С. 531.

ПОКАЖЧИКИ

<http://www.ethnolog.org.ua>

Іменний покажчик

- А. К. 125
Абацієв І. І. 160
Абашев-Константинов-
ський А. Л. 18
Абрамович В. 153
Абрамович П. Н. 153
Абрамович Ю. 153
Авраменко В. 95
Авраменко М. С. 91
Авраменко С., кобзар 95
Авраменкова Д. 208
Авсєєнко В. Г. 103
Агін О. О. 113
Адамцевич Є. О., кобзар 253,
258, 262, 263, 266
Адамцевич Л. 253, 258
Адельгейм Р. 228
Азадовський М. 164
Айвазовський І. 101
Акименко Ф. С. 258, 315
Акименко (Степовий) Я. С.
76, 78, 89, 92, 94, 95, 97,
308–316
Аксаков І. 165
Аксакова Н. С. 176
Александров А. 216
Александров В. 90
Александров В. С. 118, 119,
120
Александрова 216
Александрова Л. 90
Александровський В. 92
Алексенко 216
Алексєєв В. Є. 241
Алексєєв М. 109
Алексєєв М. П. 115
Алексєєва С. П. 133
Алешко В. 330, 331
Алешо О. Г. 4, 13–15
Алпатов М. В. 193
Алчевська Х. 86, 160
Алчевський Г. О. 86, 92
Алчевський І. О. 92
Альбиковський М. 225, 301
Альошин П. Ф. 109, 116
Альошин Я. Г. 217
Альтані Н. 95
Андрєєв В. В. 267
Андріанопольська І. П. 91,
175
Андрієвський В. 49, 50, 70,
242
Андрієвський І. 199
Андрієвський О. 142
Андрій Мечиславович 21
Андрійчук В. 153
Андрусак Я. 49
Андрухів І. 50
Анненков М. 240
Анохіна Л. А. 322
Антепович О. 240
Антонов А. В. 92
Антонов Д. 109
Антонов Д. Ю. 153
Антонов П. 153
Антонов С. М. 124
Антонович А. 165
Антонович В. 67
Антонович В. Б. 103, 211,
212, 241
Антонюк П. 50
Апостолов Л. 28
Араратян В. 86
Аркас М. 160, 226

- Арпа С. 258
 Артемовський П. 236
 Артюхов 216
 Артюхов В. Є. 212
 Артюхов Я. В. 211, 212
 Артюхова 216
 Артюхова А. В. 109, 113
 Архимович Б. О. 17
 Архимович Л. Б. 17
 Аршаниця А. 50
 Аскоченський В. 236
 Атаманюк 330
 Атаманюк В. 89
 Афанасій, архимандрит 234
 Афанасій, священик 208
 Афанасьєв В. А. 102, 192
 Афанасьєв-Чужбинський О. 87
 Ахматський Г. Н. 221
 Ахмет III, турецький султан 234
 Ахшарумов Д. 92, 93
 Бабанич Є. 50
 Бабенко В. 113
 Бабицька Н. 208
 Бабич Г. 109
 Бабій А. 90, 270
 Бабій О. 50
 Бабкін Д. 258
 Баб'юк В. І. 191
 Багалій Д. 97
 Багашевич В. 50
 Багговут 162
 Багриновський М. 163
 Бажалук М. 50
 Бажан М. 167, 171
 Бажанський П. 92
 Базилевич В. 109, 112
 Базилевченко Г. 40
 Бай А. (див. Біжкович О. С.)
 Байдаченко І. 208
 Байкова Т. 258
 Байкова Т. Л. 114
 Бакалов А. І. 153
 Балагуц М. 153
 Балева Н. 157
 Балика А. 50
 Балицький Ю. 49
 Балковенко М. 168
 Балюк І. 50
 Бальмонт К. 310
 Бандера С. 266
 Банін О. 258
 Баран А. 301
 Бараненко А. 300
 Баранович Л. 35
 Баранович О. І. 153
 Барановська Л. В. 153
 Барановський 301
 Барановський І. 153
 Барановський П. П. 15–23, 79, 85, 97
 Барановський Ю. П. 22
 Барвінок Ганна (Жуліш-Білозерська О. М.) 30, 97, 160
 Барвінський В. О. 77, 84, 85, 86
 Барвінський О. 93
 Барияк Р. 50
 Барницький А. 97
 Баричко В. 51
 Бартош В. 185, 189
 Бартош В. М. 189
 Бартош Г. Я. 185
 Бартош Є. 185, 186
 Бартош Є. Ф. 184, 185, 189
 Бартош (Туманська) Є. 188
 Бартош І. 189
 Бартош І. Я. 189
 Бартош Й. Я. 184
 Бартош М. Я. 184, 185, 186, 188
 Бартош Н. Я. 189
 Бартош Я. 185, 186
 Бартош Я. І. 185
 Бартош Я. Я. 184, 185, 186, 189
 Бартоши 183, 185, 186
 Барь О., лірник 142, 143
 Бахтєєв 182
 Бачинська Н. 258
 Бачинський А. 258
 Беатрикс Л. 216
 Безвенглинський Б. П. 113
 Безродний Я. 208
 Бекетов А. М. 241
 Белза І. Ф. 18, 19, 22, 93
 Белонін П. 153
 Бендеровський А. 85
 Бенжамен Констан 126
 Бенуа О. М. 103, 108, 193
 Бенцель В. П. 153
 Береговська Е. 259, 264
 Береговський М. 264
 Березов І. Г. 128
 Березовський М. 242
 Беренштам В. 241
 Беркут Л. М. 211
 Берлад Л. 51
 Бернандт Г. Б. 139
 Бершадський Ю. Р. 318
 Берштам В. Л. 211, 212
 Бетховен Л. 133
 Бех В. 153, 157
 Бех І. М. 153, 157, 158
 Бех-Казчук В. 153
 Бешко А., кобзар 31
 Беднов В. О. 241
 Белінський В. 26
 Белкін 90
 Белогор 241
 Белогриц-Котляревський Л. 128
 Белявський І., протопоп 234
 Биковець М. 85
 Бичихін С. С. 153
 Бичко В. 169
 Бібик А. 175
 Бібіков 216
 Біжко (Бежко) М. 25, 28
 Біжкович О. С. 4, 7, 23–29
 Білаш О. 255
 Білецька В. 144
 Білецька В. Ю. 153
 Білецька М. 64
 Білецький А. О. 278
 Білецький В. 51, 242
 Білецький О. 51
 Білий В. В. 153, 211, 212
 Білик М. 51
 Білинська М. 255
 Білінський С. 51
 Біловус М. 208
 Білозерська В. І. 39, 40
 Білозерський В. М. 30, 39, 40, 43
 Білозерський І. 41
 Білозерський М. Д. 41, 43
 Білозерський М. М. 4, 6, 7, 29–45
 Білозерський Н. 41
 Білозерський Н. М. 41
 Білоусов Г. Ф. 217
 Білошицький Я. Ф. 153
 Білоштан Я. 171
 Біляшицький А. 211
 Біляшівський М. Ф. 109, 211, 212, 244
 Більчинський Л. А. 17
 Біхельман М. Л. 124
 Благадирка Лукеря 207

- Блатрин 216
 Блуменфельд 329
 Бобрикова Т. 259
 Бобринецький Т. Є. 225
 Богаєвський 27, 216
 Богдан Наум 208
 Богданов 241
 Богданов Ф. 76
 Богдашева П. М. 84
 Боголюбова А. П. 305
 Боголюбова Н. П. 189
 Богомолець О. О. 84, 108
 Богуславова О. 154
 Богуславський К. Є. 86
 Богуславський П. 113
 Богуславський Ф. Т. 41
 Богуш Д. І. 328
 Бодуен-де-Куртене Я. 67, 97
 Бодянський О. 154
 Бодянський О. В. 327
 Бодянський О. М. 43, 165
 Бодянський Ф. 51
 Бойко М. 327
 Бойченко Хведор, лірник 197
 Бокс Ю. 51
 Бокшенко М. 109
 Болтенко М. 154
 Болтрик Ю. В. 274
 Бондар О. 200
 Бондаренко Хрисантій 204
 Бондаренко А. 255
 Бондаренко С. 203
 Бондаренчиха Мотря (Гнатиха) 199, 201, 204, 207
 Бондарчук 154
 Боплан 281
 Бордюг Н. 259
 Борейко М. А. 153, 154
 Боржковський В. В. 154
 Борин Б. 171
 Борисов В. Т. 255
 Борисов Є. 51
 Борковський О. 94
 Боровик В. Г. 154, 161
 Боровик Р. В. 161
 Боровиківна (Боровик) Г. В. 161
 Боровикова (Боровик) О. А. 161
 Боровиковський В. 106
 Боровський Ф. 41
 Бородай В. 192
 Бородайкевич К. 51
 Бородайкевич П. 51
 Бородін В. 86
 Босак К. 263
 Боссе Г. А. 227
 Бохенська Є. 51
 Бочаров М. 227
 Бочков Д. 113
 Бояновський П. 224
 Брандт Ю. 273
 Брасюк П. 154
 Братанович 27
 Братюк П. 254
 Брахман Я. 92
 Брейтгоф 216
 Бременко 113
 Брескін 85
 Брижко Д. П. 216
 Брижник 203
 Брикович В. 51
 Брікнер О. 67
 Брілінг Г. 109, 113
 Бродський А. Д. 92
 Бродський І. 273
 Брокгауз Ф. 39
 Бронська Є. 227
 Брук С. І. 280
 Бруні Н. 213
 Брюллов К. П. 222
 Бугаєвич І. 259, 262
 Будка М. 51
 Буйницький А. Н. 154
 Букович І. 176
 Булаховський Л. 22
 Булка О. 51
 Бунаков М. 241
 Бунін І. О. 102
 Бунт М. 51
 Бурлаєнко І. 209
 Бурлака С. 301
 Бурлака Ф. 125
 Бурлюк Д. Д. 213
 Бурнан Е. 319
 Бурчак-Абрамович М. О. 154
 Буслаєв Ф. 290
 Бутковська Н. 109
 Бутлер Т. 319
 Бутник С. Д. 113
 Бутник-Сіверський Б. С. 27, 259
 Бутович А. В. 211
 Бучинський М. 52
 Бушак І. 51
 Буше 103
 Буштримиха О. 195, 200, 202, 205
 Бювар І. 39
 Бюссей С. 319
 Бялер Н. Я. 194
 Вагілевич І. 49
 Вайнтрауб Л. 125
 Вайнштейн М. І. 109, 113
 Вакарелські Х. 280, 281
 Вакуловський І. М. 216, 218
 Валицька М. Т. 227
 Вандерлінден Е. 259
 Ванченко-Писанецький К. І. 226
 Варавва О. 90, 125
 Василевська Л. О. (Дніпрова Чайка) 176, 179
 Василевський А. 176
 Василенко В. 97
 Василенко З. І. 17, 262
 Василенко М. П. 184
 Василенко О. 259
 Василенко С. 77
 Василенко Степан 198, 204
 Васильєв І. 86
 Васильєв-Святошенко М. Т. 226
 Васильківський С. І. 211, 273
 Василько (Миляєв) В. С. 45-47, 113, 170, 171
 Васильчук М. М. 100
 Васютинський 112
 Васьчиха П. 208
 Вахнюк М. 49
 Вахнянин А. 92, 94
 Вахтеров 117
 Вашкевич Г. С. 211, 213
 Ващенко 247
 Вдовиченко 330
 Ведель А. Л. 92, 119
 Ведімка П. Г. 269
 Ведмеденко М., лірник 197
 Вейле К. 14
 Велева М. 280
 Велисовський В. 225
 Величко 35
 Величко В. 103
 Веліонський 211
 Веллер Г. 85
 Венгжегин М. 94
 Венгрженовський С. 176
 Венгринович Р. 64
 Вербицька М. 242
 Вербицький В. 242

- Вербицький М. 189, 226
 Вересай О. (Лабза), кобзар 95, 118, 196, 253, 272
 Веретельник А. 52
 Вереша В. 210
 Верещака Савелій, лірник 197
 Верещинська Д. 263
 Верещинський О. 259
 Вериківський М. І. 79, 86, 89, 90, 92, 95
 Вернигора, кобзар 199
 Вертій О. 259
 Верховинець В. 86
 Верьовка Г. Г. 86, 92, 257
 Веселовська Ю. 52
 Веселовський О. 248
 Ветухов О. В. 119, 153, 154
 Видюченко Хванасій (Видюк), лірник 197
 Видюченкова В. 198, 204
 Виезжаєв Р. І. 114
 Винниченко В. 301
 Виноградов В. 126, 259
 Виноградський І. Д. 211, 216
 Виноградський Ю. 113
 Виноградський Ю. С. 144
 Вирва К. 208
 Вишневіська О. 259
 Віжевіська К. 154
 Віктор Северянович 119
 Вікторівський В. 154
 Вілінська В. 301
 Вінко 259
 Віннер А. В. 195
 Вінчалов П. І. 157
 Вірська 217
 Вісмонт 85
 Власенко П. 306
 Власюк П. 259, 264
 Воблій К. 327
 Вовк (Волков) Ф. К. 13, 70, 154, 180, 184, 189, 213, 223
 Вовк Г. 52
 Вовк Г., кобзар 197, 199, 205, 206, 207
 Вовк Явдоким 204
 Вовченко М. 236
 Вовчок Марко (Вілінська М. О.) 248, 334
 Вовчук І. 52
 Возняк М. 97
 Воїнов В. 112
 Войнова Н. 216
 Войновський М. 52
 Войтенко В. 124
 Войтинцев 221
 Волинець Н. 259
 Волков О. Д. 124
 Волков П. 154
 Волкова З. 154
 Волненський 39
 Волокідін П. Г. 318
 Волошин А. 177
 Волошин О. 94
 Волошин О. Ф. 175
 Волошин Я. 113
 Волошинський І. 52
 Волянський Є. І. 177
 Вончицька Є. 52
 Ворзар Н. 114
 Воробйов 77
 Воробйов А. М. 22
 Воробйов П. М. 92
 Ворожейкін Н. Ю. 327
 Вороний М. 87, 88, 95, 310, 334
 Воронько П. М. 124, 136
 Воскобойников, священик 214
 Воскресенський Н. М. 85
 Воцула А. 264
 Воячек Ф. І. 226
 Врановський Ф. 216
 Врона І. 194
 Врубель М. О. 101, 105, 190, 191
 Вуйцик С. 192
 Вундт В. 18
 Гавдуник П. 52
 Гаврилей Є. 52, 70
 Гавриленко М. 259
 Гаврилов А. 216
 Гаврилюк А. 52
 Гаврилюк Н. 109
 Гавриш А. 87
 Гаген-Горн Н. 278
 Гаєвіська О. Я. 211, 213
 Гаєвіський С. 97
 Гай П. 330, 333
 Гайворонський М. 85, 86, 265, 266
 Гайда П. В. 87, 92
 Гайдай М. П. 17, 92, 149, 154
 Гайдук Ничипір 199
 Гаккебуш Л. 334
 Гаккебуш С. 113
 Галабуцька О. 125
 Галаган 307
 Галайко Н. 211, 213
 Галлой Ж. 216
 Галушка Т. 70
 Галюн І. П. 113
 Гамченко С. С. 153, 154
 Ган М. С. 293
 Ганенко 52
 Ганець С. 113
 Ганкалюк М. М. 157
 Гарасимчук Р. 90
 Гаркуша 182
 Гарматій Л. 52
 Гарматюк А. 52
 Гарньє Ш. 192
 Гатцук (Козюра) Г. В. 166
 Гауш О. Ф. 109
 Гащенко П. М. 271, 272
 Гейне Г. 69
 Гейчиха О. 208
 Гельман Р. Б. 112
 Гемба О. П., кобзар 269, 270, 272
 Георгієв А. Д. 177
 Герасименко В. Я. 85
 Герасименко К. 90
 Герасимович В. 52
 Герасимчук 158
 Герасимчук Ю. 154
 Гербовський А. Ф. 154, 158, 160
 Герен Ш. 319
 Геринович В. О. 154
 Геринович В. П. 52
 Геродот 152
 Герстацер 189
 Гете В. 87
 Гец Л. 109
 Гижа О. 254
 Гинківська О. М. 154
 Гиря Демид 209
 Гіляров С. 109
 Гіндсбург С. Л. 90
 Гіпарис М. 318
 Гладиш М. О. 154
 Гладка М. 154
 Гладкий (Малий) М. 154
 Гладкий М. 161
 Гладкий О. М. 243
 Гладков О. М. 109
 Глазунов А. В. 227
 Глезер О. М. 109
 Глейзеров 169

- Глинка 118
Глинка Г. 49, 52
Глібов Л. І. 230
Глінка М. І. 133
Глобенкова Палажка 203
Гловачевський-Юрчук А. 53
Глушков П. Г. 77
Гнатенко А. Г. 204
Гнатенко К. 202
Гнатківна У. 200
Гнатюк В. 259
Гнатюк В. М. 47–68, 85, 95,
142, 144, 154
Гнатюк В. Я. 153, 154
Гнатюк Ф. 153
Гнедич П. 118
Гнилосиров В. С. 243
Гнойовий П. 209
Говдя П. 192
Говикович А. 64
Говорущенко А. П. 213
Говяда 194
Говядовський М. 154
Гоголь М. В. 41, 265, 272
Гогоцька А. 241
Гозенпуд А. 87
Голинський М. 92
Голлербах Є. Ф. 109, 112
Головацький Я. Ф. 39, 49, 118
Головко О. 259
Голубець М. 112
Голяк І. М. 154, 158
Гольденблум М. А. 92
Гольдфаден А. 225
Гольдоні К. 167
Гольштейн Д. 213
Гомик І. 97, 144
Гоморак М. 64
Гонтарюк І. 53
- Гончар Г. 200
Гончар Т. (Миколаївський),
кобзар 198, 199, 204, 206,
207
Гончаренко Г., кобзар 141, 143
Гончаров 124
Гопцус 93
Горбалюк М. О. 154
Горбань М. В. 211, 213
Горбенко 270
Гордєєв Д. 109
Гордієнко В. 264
Гордієнко П. 53
Горжковський 231
Горковенко О. 254, 263
Горленко В. 53, 70
Горленко В. П. 71, 184, 198,
211, 213, 216
Горницький П. 53
Горнунг Л. В. 109
Горова Н. 213
Городицький Ф. 176
Городовенко М. О. 92
Городовенко Н. 95
Городський Я. 135
Горький М. 118
Готвань С. П., лірник 143
Гошовський В. 259
Грабалова О. 259
Грбар І. 107, 193
Грабенко А. 53, 94, 122
Грабенко-Конощен-
ко А. М. 175, 177
Гранцов В. 319
Графська К. 243
Гребенюк М. 259
Греков П. 27
Грен А. 328
Грибачов М. 169
- Грибіник Савка 201
Григор'єв Г. І. 109
Григоренко В. 169
Григоренко Г. 176
Григорієв Є. 122
Григорій, отець 67
Григорович О. І. 213
Грималєв В. 53
Гриневич І. 216
Гринишин М. 259
Гринчишин П. 259
Грица С. Й. 263
Гриценко Хведір (Холодний),
кобзар 196, 197
Гриценко І. 272
Гриценкова К. 203
Гришин А., кобзар 262
Гришко В. 64
Гришко О. Л., кобзар 142, 143
Гриштопа Г., кобзар 262
Грищенко О. 53
Грищенкова О. 206
Гріг Е. 126
Грінченко Б. Д. 4, 68–73, 88,
95, 103, 118, 136, 164, 175,
226
Грінченко М. 70, 154
Грінченко М. О. 5, 18, 73–99,
252, 270
Грінченко Н. 70
Гродзинська В. М. 211, 216,
217
Гродзинський А. 124
Громович 53
Грудина Д. Я. 270
Грудін В. 77, 87
Грушевська К. М. 67, 97, 142,
144, 153, 154, 211, 213
Грушевський Г. І. 175, 177
- Грушевський Г. С. 94, 175
Грушевський М. С. 98, 144,
152, 153, 154, 211, 213
Грушевський С. 129
Грушкевич З. 53
Губиха М. 199
Гугняк Н. 53
Гудвил Ю. Л. 153
Гудков В. М. 154
Гуєнко С. Г. 154
Гужва П. М. 211
Гузь П., кобзар 198
Гулак-Артемівський 236, 242
Гулак-Артемівський С. С. 77,
122, 125, 126, 228
Гулак-Артемівський Я. 90, 119
Гулак-Артемівський Я. (Хма-
ра) 90
Гулак-Артемівський Я. П. 93
Гумай А. 213
Гуменюк А. І. 255, 263
Гуменюк М. 53
Гупало К. 202
Гура П. (Гуринь), кобзар 198
Гургенбеков А. 216
Гурин І. 259
Гурков 85
Гуров Л. 87
Гусак В. 262
Гусєв В. 259, 264
Гуслистий К. Г. 27, 322
Гусятникова П. В. 294
Гутиря П., лірник 197
Гутовський Є. 53
Гуторович А. 169
Гутул Ю. 53
Гушалеви І. 226
Гущин А. С. 115
Гюго В. 69, 167

- Грезент В. 207
 Давиденко І., лірник 199
 Давидов І. 67
 Дажук К. В. 194
 Далькевич М. 213
 Данилевич В. 113
 Данилевська А. 242
 Данилевський 242
 Данилевський Г. 165
 Данилейко В. 259, 264
 Даниленко К. 271
 Даниленко К. В. 211, 213
 Даниленко Марко (Пелех),
 кобзар 198
 Данилко К. 259
 Данилов В. 97, 259
 Данильченко Н. 70
 Данковська Р. 97
 Даньківська Р. 113
 Дараган П. 213
 Дахнович А. 113
 Дахновський О. 109
 Дацевич А. 216
 Даценкова В. 207
 Дашкевич 119
 Двигубський Я. 216
 Дворник Ларивон 208
 Дворников Т. Я. 317
 Дем'ян Г. 257, 259
 Демидчук Х. 154
 Демуцький П. Д. 4, 78, 92, 94,
 97, 99–101, 177, 240, 331
 Денисенко Г. 70
 Денський 77
 Дерев'яно О. 53
 Держановський В. 95
 Деркач В. 54
 Дерлиця Т. 54
 Джонс С. 228
- Дзбановський Е. 109
 Дзбановський О. 270
 Дзбановський О. Т. 92, 97
 Дзевульський Е. 90
 Дзюбенко О. Т. 270
 Дикарев М. О. 67
 Дикарева В. 49
 Димінський А. 242
 Димінський О. А. 128
 Димнич Н. 259
 Дідик М. 87
 Дложевський С. 109, 113
 Дмитренко В. 225
 Дмитренко М. 257
 Дмитрів М. 259
 Дмитрієв М. 213
 Дмитрієва І. Д. 216
 Дмитро Дмитрович 21
 Дмитрук Н. 153, 154, 158, 161
 Дніпрова Чайка (Василевська
 Л. О.) 160
 Добахова О. 259
 Добровольський С. 87
 Добролюбов М. 290
 Доброхольський О. 54
 Добужинський М. 112
 Довгий М. 213
 Довгополий Євстахвій, лірник
 198
 Довжанський В. 158
 Довженко В. Д. 22, 93, 322
 Додатко О., лірник 95
 Доленга-Ходаковський З. 62,
 146, 164
 Долин Б. 259
 Долматовський Є. 169
 Дольд-Михайлик Ю. 125
 Дольницький А. 54
 Доманицький В. 54, 97, 103
- Домантович А. І. 70
 Домбир П. (Уласенко), кобзар
 199, 205
 Домбровський Л. А. 154
 Домогацький В. 112
 Донець М. І. 96, 227
 Донченко Н. 169
 Донченко О. І. 124
 Дорошенко 70
 Дорошенко Д. 242
 Дорошенко Л. 259
 Дорошенко М., лірник 196, 197
 Дорошенко Н. 49
 Дорошенко П. 67
 Дорошкевич Г. 109
 Дохман А. Д. 212
 Доценко М. 85
 Драган М. 97
 Драгоманов М. П. 103, 118,
 175, 211, 213, 216
 Дривченко (Деривченко) П.,
 кобзар 143, 272
 Дремлюга Ю. М. 307
 Дригавка П., кобзар 198
 Дробенко Р. 54
 Дробнер М. Б. 21
 Дроздов-Миклашевський С. Л.
 154
 Дроздовський 255
 Дубина М. З., кобзар 143
 Дубравін В. 259, 262
 Дубравіна В. 259
 Дубровін М. 227
 Дубровська-Трикулівська Н.
 176
 Дубровський В. 109, 154
 Дубровський В. В. 211
 Дудка М. 54
 Дудка Микита 198, 204
- Думитрашко К. 236
 Думка М. 281
 Дурново Г. 185
 Дутчак В. 259
 Дученко І. 158
 Дученко І. А. 154
 Дучимінська О. 54
 Дуяневич Г. 154
 Дюбур А. Ф. 216, 217
 Дятлов Д. 18
 Дяченко В. 133
 Дяченко В. П. 91
 Дяченко М. 259
 Дяченко М. М. 109
 Евенбах Є. 109
 Егіз Б. І. 101–103
 Егіз О. І. 102
 Егіз С. І. 102
 Ейнгерн В. О. 39
 Екстер-Григорович О. О. 306
 Еллан В. 88
 Ендик Д. 54
 Ентеліс М. 169
 Ерастов С. 154
 Ерделанович І. 67, 144
 Ернст М. 108, 109
 Ернст Ф. Л. 5, 7, 8, 9, 104–116
 Еттінгер П. 109
 Євдокимов 241
 Євдошук К. 158
 Єгоров А. 241
 Єгорова-Котлубай М. Л. 306
 Єгоровська Л. П. 112
 Єлатов В. І. 254
 Єлютін В. П. 22
 Ємченко А. І. 19
 Єрисова В. 112
 Єрко А. Ф. 191
 Єрмолова М. Н. 228

- Єрофеев А. Г. 124
Єрофіїв (Єрофеев) І. Ф. 54, 92, 116–120, 144
Єршов А. 109, 128
Єршов І. 227
Єфименко П. С. 127, 129, 165, 216
Єфремов С. 126, 154
Жадан Терешко (Дирда) 198, 209
Жаровова А. 216
Жданов С. 92
Жданова 216
Жданович Я. 109
Ждаха А. 177, 334
Жеплинський Б. 259, 263
Живодер А. П. 327
Жила А. 54
Жилкінська 85
Житецький П. 95
Жінкін Н. П. 67, 97, 144
Жолтовський П. М. 154, 211, 213
Жоссан Н. 259
Жук М. І. 109
Жуковська М. 154
Жуковський В. А. 323
Журавський Й. 70
Журавченко М. 128
Журбас А. Ф. 213
Журбас В. В. 211, 213
Журлива О. 135
Забіла В. 54
Заблоцький А. 70, 158
Заболоцький П. А. 241
Заборовський 273
Забочень М. 259
Забродський В. П. 154
Заворотько В. 259
Загайкевич М. 257
Заглада Н. 97, 152
Загнибіда Є. 241
Загорний К. 135
Загоскін М. 165
Зайцева В. 85
Заклинський Б. 49, 54, 62
Заклинський Р. 49, 93, 109
Залеський О. 91, 97
Залізник М. 93
Залюбовський Г. А. 241
Залюбовський Л. А. 241
Замичковський І. 227
Замлинський В. 259, 262
Занозінський Є. 193
Заноні Р. 303
Зантаневський І. 310
Заньковецька М. К. 46, 120, 227, 249
Запара Євлампій (Бондаренко) 202
Запорожець О. 204
Зарецький А. 213
Заркевич М. 18
Засядько М. 213
Затворницький В. 158
Затенацький Я. П. 192, 194, 305
Заузе В. Х. 319
Захожай А. 208
Збитковський І. 55
Здиховський А. 259
Зелениця Я. С. 154
Зеленін Д. 153, 154
Зелинський М. 171
Зелінський Гаврило, кобзар 199, 205
Зельонов П. 113
Земцовський І. 255, 257, 259
Зентфлеген В. 154
Зеров М. 109
Зимін 120
Зібер Н. 97
Зіневич В. І. 211, 213, 222
Зінич В. Т. 274, 278
Зінченко І. 210
Зінченко М. (Павлуха) 202
Зінченко М. П. 21
Зінченко П. 203
Зінченко Т., кобзар 198, 203
Зінченкова Пріська 209
Зінченкова Лукерія 209
Зінчук М. 259, 262
Зіньківський Т. 70
Зіньківський Т. А. 154
Зісман М. 331
Зноско-Боровський О. Ф. 87
Зобченко І. (Зобка) 199
Зозуля І. 71
Зозуля М. 209
Золотарьов В. А. 76, 77, 78, 85, 86, 92
Зорін 194
Зоровий М. 87
Зоценко 273
Зубарів М. І. 108, 109
Зубрицький М. 55
Зуїха Явдоха 320, 321, 322
Зуммер В. М. 108, 109, 114
Івакін Ю. 194
Іван Сергійович 125
Іван Федорович 102
Іваненко 158
Іваненко Д. 67
Іваненко О. 154
Іваницький А. 254, 258
Іваницький Ф. 177
Іванова А. 194
Іванчук О. 55
Іванюк М. 262
Івлева Л. 259, 263
Івченко Д. 201
Ігнатович В. 109
Ідзиковський І. 95
Ієвлева А. 216
Іліодор, ієромонах 162
Ілюченко Г. П. 154
Ільницький Л. 177, 242
Ільяшевич 242
Індиченко В. 209
Інчин А. 254
Іосиф, патріарх 234
Ісаєвич 128
Ісаков А. 168
Ісаков С. К. 109
Ісаковський М. 135, 169
Ісірович М. 241
Ісленьєв І. 303
Іщенко І., кобзар 199, 206
Іщенко П. 154
Йориш В. Я. 5, 120–126
Йорк-Головліна Г. Б. 154, 163
Йосипенко 46
Кабачек М. 259
Кабачок В., кобзар 262
Кабин В. 64
Кавалерідзе І. П. 18, 125
Каверін В. 168
Кавос К. 90
Кагаров Є. Г. 154, 161
Казанче Падус 25
Казмирук А. 154
Кайдашенко Є. 216
Какалова Г. 259
Калачевський М. М. 87, 92
Калашник П. 255
Калениченко Л. П. 84, 85, 191, 194

- Калина З. М. 322
Калита А. 55, 71, 175, 177
Калита Л. 92
Калитинська М. 192
Калістратенко М. 93
Калішевський Я. 92
Калний О., кобзар 142, 143
Калнишевський П. 199
Калужницький-Петрусевич 39
Кальнін В., кобзар 262
Камбурлій А. А. 216, 220
Камбурлій Є. 216
Камбурлій К. 216
Каменецький Г. О. 216
Каменський Ф. 290
Каменський Ю. А. 153
Камілло І. 319
Камінський 113
Камінський В. 67, 106
Камінський В. А. 153, 154
Кандиба Е. С. 213, 217
Каневська Г. 259
Каневський 171
Канерштейн 91
Канпенецький П. 241
Капельгородський П. 122
Капій М. 55
Капустянський І. 213
Карабут Д. 55
Карагодін М. 307
Караматов Ф. 259
Карамзін М. М. 234
Карасьов Н. 87
Каратигін П. 236
Кардашевський В. 216
Кардін С. І. 216
Кармаза Г. 49, 67
Кармазін Г. 55, 234
Кармалюк (Кармелюк) У. 65, 117, 118, 119, 165
Карпенко А. 216
Карпенко А. С. 171
Карпенко-Карий І. К. (Тобілевич І.) 46, 225, 227, 248
Каруновський І. 216
Касьянов П. 154
Катанін Є. І. 194
Катерина П 186
Каусерова Р. 259
Кауфман Л. С. 92
Кауфман М. 154, 259
Кауфман Н. 254
Кац З. 170
Кацнельсон А. 135
Кацюба І. М. 211
Кащеєва М. 259
Кащук Н. 259
Квач Н. 67
Квачевська О. О. 128
Квачевський Г. 217
Кваченко П. М. 217
Квітка К. В. 67, 84, 85, 91, 97, 153, 154, 251, 270
Квітка-Основ'яненко Г. Ф. 168, 200
Келарєв Г. 217
Кесельман Р. А. 154
Кибальчич А. 306
Кибальчич К. 290
Кибальчич Н. 242
Кибкало А. 207
Кинах Г. 55
Кирдан Б. 262
Киришнер А. 154
Киселиця Л. 55
Кисельов О. 169
Кисельова О. 259
Кислюк Е. В. 154
Кишенюк О. 259
Кишинський І. 262
Кишинський Ф. 217
Кізь Т. 64
Кіпен О. А. 318
Кіришев Н. А. 241
Кіс В. 55
Кістяківський О. Ф. 4, 7, 126–130, 180, 189
Кістяківський Ф. 128
Кіт М. 55
Кіткевич І. І. 217, 218
Кішка С. 199, 209
Кладковий М. 87
Клименко А. С. 154
Клименко П. 97
Климентова-Муромцева М. М. 175
Климов Є. 102
Климчук С. 259, 263
Клінгер В. 14
Клопотов К. М. 109
Клочко І. 93
Клоччиха Варька 199, 206
Клюфас І. 64
К. Н. 179
Кнорозовський І. 97
Коберський 64
Кобзар І. 67
Кобиланка О. 198, 203, 205
Кобилянська О. 144, 167, 168, 248
Кобилянський Л. 97, 177
Кобилянський Л., кобзар 262
Кобринська Н. 94, 144
Ковалевська В. 135
Ковалевський Г. 122
Ковалевський Я. 56
Коваленко В. 301
Коваленко Г. 71, 213
Коваленко І. 113
Коваленко К. 200
Коваленко О. 87
Коваленська Н. М. 109
Коваль Герасим 207
Коваль Л. А. 154
Ковальський Л. 64
Ковальський О. 68
Ковальчук В. 56
Кодацька О. 206
Кожевников Б. 87
Кожена О. 124
Кожушко Г. С., кобзар 268, 269, 270, 271, 272
Кожушко С. Г. 271
Козаченко В. 109
Козин С. (Конотопський) 204
Козицька Г. 93
Козицька З. М. 139, 280
Козицький П. О. 77, 78, 80, 85, 88, 89, 92, 93, 124, 125, 130–139
Козицький С. 177
Козій Т. 56
Козловський М. 87
Козуб С. 154, 155
Козубовський Ф. А. 113, 155
Колбин Д. 259
Колесник 259
Колесник І. М. 155, 158
Колесник М. 262
Колесниченко Ф. 255
Колесса О. 144
Колесса Ф. М. 4, 67, 77, 94, 97, 98, 140–145, 160, 252
Колісник 300
Коломийченко О. І. 18

- Коломієць Нестор 207
 Коломієць М. 213
 Колтоновський П. 178
 Коляда М. 76, 77
 Коляда Ю. 93
 Комаренко Г., кобзар 262
 Комарницький М. 56
 Комаров М. Ф. 95, 153, 155, 160
 Комарова Л. 155
 Комаровський 217
 Комаровський М. М. 211, 213
 Конашевич 109
 Конашевич В. 114
 Кондратенко Г. 273
 Кондратюк П. 158
 Кондратюк П. В. 155
 Кондратьєв 217
 Кондратьєв С. Д. 85
 Кониський К. М. 211, 213
 Кониський О. 95, 97, 310
 Коннор де О. 175
 Коновал І. 50, 56
 Кононенко А. 217
 Конощенко 331
 Констан Ж. 101, 103
 Константинов П. 155
 Константиновський А. Є. 217
 Коп П. 241
 Копа-Овдієнко А. 217
 Копач І. 145
 Копержинський К. 97
 Копиця Д. 79
 Корабльова О. 90
 Корецька М. 262
 Корецький О., кобзар 262
 Коркішко 290
 Корнелі 217
 Корнейчик-Севастьянов Г. А.
 160
 Корнилович М. 97, 113, 155
 Корнієвський О., кобзар 262,
 264
 Корнійчук О. 167, 168
 Корольова М. 135
 Коронний І. М. 211, 213
 Коропов Г. 93
 Короткевич А. 128
 Короткий А. 56
 Корсун 241
 Корф М. 241
 Корчак-Чепурківський 217
 Корчинський В. Г. 161
 Корчинський Ю. 255
 Корчмарьов К. 124
 Коряков В. І. 213
 Косач О. П. 95, 213
 Косенко А. 124
 Косенко В. 76, 77, 87, 91, 94, 97
 Косенко О. С. 124
 Косменко 242
 Косовцов М. А. 241
 Костанді К. К. 101, 102, 103
 Костанді М. К. 113
 Костенко В. Г. 76, 77, 85, 97
 Костенкова О. 209
 Костинський С. І. 227
 Костів І. 56
 Костомаров М. 87, 164, 165,
 290
 Костюк Г. С. 19
 Кость Нечипорович 93
 Котелевець Й., кобзар 262
 Котляревська М. Є. 109
 Котляревський 165
 Котляревський І. П. 160, 167,
 195, 201, 221, 222, 223,
 225, 334
 Котонь А. 248
 Коутс А. 227, 228
 Кох П.-Ж. 259, 263
 Кохивадос А. 217
 Коховський В. 290
 Коцан О. 56
 Коцарова Р. 22
 Коцик І. 56
 Коципінський 87
 Коцюбинський М. 71, 94, 151,
 155, 160, 175, 327
 Коцюбинський Х. 161
 Кочубей 155
 Кошевий О. 194
 Кошиць О. А. 56, 87, 89, 173,
 178
 Кошубинський А. 56
 Кравцов П. 328
 Кравченко В. Г. 4, 145–163,
 165, 266, 305
 Кравченко Г. 64
 Кравченко І. (Крюковський),
 кобзар 196
 Кравченко І. І. 163–166
 Кравченко М., кобзар 99, 142,
 143, 272
 Кравченко М. 155
 Кравченко М. В. 161, 163
 Кравченко М. С. 270
 Кравченко О. 109
 Кравченко О. Г. 153
 Кравченко (Орловська) О. М.
 153, 161
 Кравченко П. 176
 Кравченко Платон, кобзар
 142, 143
 Кравченко П. Г. 153
 Крадер В. 259
 Крайник Никандр 209
 Крайниченко В. В. 170, 171,
 172
 Крамської І. М. 217, 221
 Красиниха Г. 208
 Красицький А. 241
 Красицький Ф. С. 175,
 211, 213
 Красса-Арзаманова Л. В. 103
 Крачковський М. І. 153
 Кремсдорф А. С. 155
 Крестинський Г. 113
 Кржижанек С. 155
 Криворучко М. 155
 Кривоусів В. І. 92
 Кривцов М. 213, 217
 Крижанівська В. 169
 Крижанівська Н. О. 170, 171,
 172
 Крижанівський Б. В. 166–172
 Крижанівський Д. 264
 Крижанівський І. Б. 170, 171,
 172
 Кримський А. Ю. 94, 108, 160
 Крип'якевич І. 112, 195, 264
 Крицевий О. 171
 Крицький М. 71
 Кричевський В. 112
 Кричевський М. 109
 Кромкін В. 213
 Кропивницький М. Л. 90, 94,
 95, 96, 167, 178, 223, 224,
 225, 226, 227, 228
 Кросс А.-Е. 319
 Крушельницький А. 56, 266
 Крушинський П. М. 217
 Ксенз 259
 Куба Л. 94
 Кугушев Г. 170
 Кудаш С. 139
 Кудиб І. 56
 Кудлай І. 71

- Кудрицький М. П. 155
 Кудрявцев І. М. 217
 Кузеля З. 56
 Куземський О. 64
 Кузнецов І. С. 217
 Кузнецов М. 291, 323
 Кузнецов М. Д. 211, 213
 Кузнецов Н. С. 217
 Кузнецов С. 87
 Кузнецова М. 217
 Кузнець (Кузнецов) Архип 204
 Кузюпівна Лизавета 207
 Кузьмак М. 50
 Кузьменко З. (Сокура), лірник 196
 Кузьменко І., лірник 96
 Кузьменко М. 309
 Куїнджі А. 103, 291, 294
 Куклярський 56, 178
 Кулешов А. 294
 Кулик В. П. 155
 Кулик Мусій (Гордієць), кобзар 197
 Куліцький К. 119
 Куліш О. М. (Барвінок Ганна) 41, 95
 Куліш П. О. 29, 32, 40, 41, 42, 43, 49, 94, 136, 164, 165, 196, 334
 Кульженко В. С. 211
 Кульчицька О. 110, 112
 Кунах М. 301
 Кунік Є. 64
 Куниця К. М. 155
 Кунічиха Васи́лія (Дмитриха) 201, 202
 Кунцевич І. 110
 Купала Янка (Луцевич І. Д.) 136
 Купер Е. 228
 Купровський Ч. 56
 Купчанка І. 56
 Купчинський Р. 254, 265, 266
 Курбас О. С. 46, 334
 Курдиновський З. 87
 Куриленко В., кобзар 262
 Курило О. Б. 155
 Курилович З. 56
 Куропатенко Л. 171
 Курочка А. (див. Прихідченко А.)
 Курочкін О. В. 280
 Кугасевич А. М. 155
 Кутенюк І. 169
 Кутувий Яким 199
 Кухач-Кох Ф. 175
 Кучер В. 118
 Кучеренко (Кучугура-Кучеренко) І. І., кобзар 96, 143, 198, 212, 213, 268, 269, 270, 271, 272
 Кучерук П. 158
 Кучугура О. 207
 Кушлейко С. І. 213
 Кушлянська О. С. 212, 213
 Кушлянський Федот 209
 Кушнер М. 213
 Кушнерик Ф., кобзар 95
 Кушнір В. 94
 Лабинський В. Є. 267
 Лавренцов Б. 324
 Лавриненко О. 242
 Лавров Ф. І. 85
 Лавут І. А. 241
 Лагодовська О. Ф. 155
 Лазарев В. М. 193, 194
 Лазаревський І. І. 108, 110
 Лазаревський О. 42
 Лазарі де І. К. 272
 Лазоренко Касьян 210
 Лазоренко К. Я. 213
 Лазоренко С. 217
 Лазоренко Ю. 262
 Ланська Н. 227
 Лапинський Л. 87
 Лапшинський Г. М. 88, 92
 Ларін Б. О. 155
 Лауфер А. 85
 Лашкевич О. С. 213
 Лебединець А. Д. 96
 Лебединцев П. 193
 Лебединцев Ф. 39, 43, 241
 Лебедь Д. 56
 Левадна О. 262
 Левенець 217
 Левинський В. 50, 57
 Левитенець П. 217
 Левитська Л. 110
 Левитський А. 93
 Левицька В. І. 193, 195
 Левицька Н. 57
 Левицький А. 217
 Левицький Д. 105
 Левицький І. 94
 Левицький М. 57, 88
 Левицький О. 94, 178
 Левицький Ф. В. 46
 Левицький Ф. П. 334
 Левін Я. 87
 Левінсон І. М. 125
 Левітський Б. П. 92
 Левченко М. 39
 Левченко П. 273
 Левченко П. О. 112
 Левчук В. 208
 Лега-Долгополов Б. С. 128
 Легкий Л. С. 155
 Лезін Б. 97
 Лейченко Г. 169
 Леманн Я. 192
 Ленський В. 271
 Ленцівський (Ленчевський) Л. С. 50, 57, 153, 155, 158
 Леонтович А. 19
 Леонтович М. Д. 78, 86, 88, 131, 132
 Леонтович Н. В. 327
 Леонтовський Г. 217
 Леонтєва Е. 259
 Лепкий Б. 94, 97, 265, 266
 Лепкий Л. 266
 Лесаж 118
 Лесік І. 155
 Лесютевич В. 110
 Лещук Є. 259
 Лимар Никихвор 202
 Лимар І. Г. 203
 Лимар І. Н. 201
 Лимарева М. 203
 Линьова Є. 268
 Липа І. 71
 Липа І. Л. 155
 Липська 110
 Липська О. 175
 Лисавцов К. 67
 Лисенко М. В. 5, 49, 76, 77, 78, 79, 83, 88, 90, 91, 94, 95, 119, 122, 125, 131, 132, 133, 162, 170, 172–179, 180, 213, 217, 227, 248, 251, 255, 272, 310, 329, 333, 334
 Лисенко О. М. 17, 19, 22, 79, 83, 94, 176
 Лисенко Р. О. 17
 Лисий І., кобзар 259, 262, 263

- Лисинецька К. 57
Лисько Ф. 57
Литвин 259
Литвин М. 264
Литвиненко М. Є. 212, 213
Литвиненко П. (Юрченко) 202, 203
Литвиненко Ф. 259
Литвинов В. 189
Литвинов В. П. 187
Литвинов М. О. 186, 189
Литвинов О. 186, 187, 189
Литвинов О. Є. 186
Литвинов О. О. 186, 187
Литвинов П. О. 187, 188
Литвинова (Бартош) П. Я. 4, 128, 180–190
Литвинова А. О. 189
Литвинова В. 189, 217
Литвинова М. 189
Литвинова М. М. 187
Литвинова М. П. 184
Литвинова Н. 189
Литвинова Н. О. 113
Литвинови 186, 187
Литовченко Є. 270, 272
Литовченко Ю. 110
Лихошерстов І. 186
Личков Л. С. 165
Ліберер 160
Лібрик М. 57
Лівчук Анна 208
Лінде Е. Д. 33
Ліндфорс М. 71
Ліницька Л. П. 46
Ліпман 155
Ліпник Я., лірник 31
Лісовий С. 88
Л. К. 124
- Лобачов Г. 78
Лобода 175
Лобода А. 67
Лободовський 178
Логвинов А. 189
Лоначевський О. І. 241, 242, 290
Лопатинський Я. 88
Лоранс Ж.-П. 101
Лосенко О. П. 118
Лосев В. І. 227
Луговський Б. 97
Луканюк М. 64
Лукаш Созон 200
Лукашевич П. 33, 71, 73
Лукомський В. 110, 112
Лукомський Г. 114
Лукомський К. П. 110, 113
Лук'янов В. І. 153, 155, 158
Лук'янов Г. 213
Лучицька К. 227
Любачівський П. 57
Любименко О. О. 155
Любинець В. 64
Людвіг М. 259
Людкевич С. 78, 88, 91, 94, 97, 131, 258, 259
Люмінарський В. 228
Лютницька Г. 155
Лютницька Л. 155
Лютницький А. У. 153, 155
Ляторовська Л. 57
Ляторовська М. 57
Лятошинський Б. М. 17, 19, 22, 76, 78, 92
Ляшенко І., кобзар 198
Львович Г. В. 94
Льетус А. Д. 217
М. Г. 42
- Магадин Трихон, кобзар 196, 197
Магдій М. І. 93
Магер В. 242
Магрело П. 159
Мазаракі С. А. 212, 213
Мазепа І. 222
Мазепа Л. 259
Майборода П. І. 17
Майка А. 50, 57
Майковська З. 49
Майкопар С. 18
Макаренко М. О. 108
Макарій, патріарх 26
Маковей О. 145, 155, 160, 161, 330
Маковецький (Малинка) І., кобзар (див. Малинка І.)
Маковський В. 273
Максанін К. 228
Максименко М. 204
Максимов В. 227
Максимова В. А. 217
Максимович Г. З. 155, 159
Максимович І. К. 216
Максимович М. 33, 49, 73, 164, 165, 176
Максимович О. М. 213
Максимчук А. В. 155
Максим'юк С. 259
Малемоненкова Горпина 204
Малеча Н. 67, 97, 144
Малинка І. (Маковецький), кобзар 198, 199
Малинка О. 180
Малицька К. 57
Малишев І. 155
Мальченко В. 113
Мамолат Є. С. 190–195
- Мамолат О. Є. 194
Мамонтов Я. 124, 125
Маневич А. 319
Манжос Л. 217
Манжура І. 49, 58, 164, 302
Манько Г. Я. 96, 124
Мар'яненко І. 45
Маргулян 124
Марке А. 319
Маркевич Г. І. 175, 213
Маркова Є. 217
Маркович Д. 155, 241, 242
Маркович Д. М. 94
Маркович М. О. (Марко Вовчок) 39, 58
Маркович О. В. 39, 42, 58
Маркович О. М. 180
Маркович Я. М. 44
Мartiнов М. 217
Мartiнович А. К. 201, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221
Мartiнович Б. 218, 219
Мartiнович Б. Є. 214
Мartiнович В. Д. 214, 216, 217, 218, 219, 220, 221
Мartiнович Василь Д. 214, 215, 221
Мartiнович Г. 214
Мartiнович Д. (Пташнікова) 218
Мartiнович Д. І. 199, 206, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221
Мartiнович Євген Д. 200, 214, 217, 218, 219, 221
Мartiнович Євлампія Д. 214, 215, 216, 217, 219, 221, 222

- Мартинович Єлизавета 214, 219
 Мартинович І. Є. 214
 Мартинович Іван 219, 220
 Мартинович Ігор 219
 Мартинович Ізабелла 219
 Мартинович Й. І. 214, 218, 219
 Мартинович К. 219
 Мартинович М. 214, 218
 Мартинович М. Й. 219
 Мартинович О. Д. 214, 215, 216, 217, 218, 219, 222
 Мартинович Олександр 219
 Мартинович О. М. 214
 Мартинович П. Д. 4, 99, 178, 195–224
 Мартинович Павло Д. 214, 215, 218, 219, 221, 222
 Мартинович С. І. 214, 218
 Мартинович Семен І. 219, 220
 Мартинович Степан І. 220
 Мартинчук П. 50, 58
 Мартович Л. 58
 Мартусь В. 264
 Марусь М. 71
 Марута А., кобзар 262
 Марученко І. 259
 Марценківський А. 259
 Марцинківський М. 259
 Марченко В. 218, 220
 Маршала О. 294
 Маршинський А. С. 155
 Масленикова-Лисенко К. М. 175
 Маслов С. 119
 Маслова Г. 278
 Матвеев А. 241
 Матвієвський П. 300
 Матвієнко В. 255
 Матвієнко В. А. 18
 Матвіїв В. 64
 Мате В. В. 328
 Матейко К. І. 27
 Матецький І. Б. 218, 220
 Матещук О. 259
 Матещук Ф. 263
 Матісс А. 319
 Матушевський Ф. П. 155
 Махно Н. 264
 Махотка В. 300
 Махулько-Горбачевич 67
 Мацієвич 58
 Мачтет Г. А. 153, 155
 Мащенко 212
 Маяцька 300
 Медведєв К. П. 218, 220
 Медведик П. 259
 Медведівна О. 58
 Медвідський Б. 259
 Мейтус Ю. С. 76, 77, 85
 Меллер В. 110
 Мельгунов Ю. 94
 Мельник О. 58, 259
 Мельников Л. 71
 Мендельсон Ф. 90
 Менко В. К. 212, 213
 Мержинський А. 39
 Меркулов Т. М. 220
 Месхішвілі Е. 259
 Метлинський А. Л. 29, 32, 33, 42, 73, 118, 164, 229
 Мефедова Ф. В. 155
 Мигаль 58
 Мигаль Хведір 195, 200
 Мизарський Н. Н. 328
 Микасов 119
 Микитенко О. 279
 Микиша М. В. 17, 18, 92
 Миклашевський А. 241
 Миклашевський А. М. 306, 307
 Микола Миколайович, Великий князь 302
 Микола І 187, 234
 Миколаєвич Я. 58
 Миколаївський Т. (Гончар), кобзар 199, 205
 Миколенко М. 327
 Микольський Ю. 264
 Мирний Панас (Рудченко П. Я.) 160, 172, 223
 Мировець В. 97
 Мироненко Я. 254, 259
 Миронов В. 280
 Мисько Ф. 58
 Митрохін Д. 110, 112
 Михайлів 92
 Михайло Михайлович 113
 Михайлов К. М. 134
 Михайлов М. 88
 Михайлов Ю. 110
 Михайлович В. 58
 Михайловська П. 327
 Михайловський А. Г. 220
 Михайлюк Ю. 58
 Михалков С. 169
 Михальчук 77
 Михновський А. 71
 Мицик В. 260
 Мишастий М. 260
 Мізюн Г. 168
 Мільке 155
 Мільківський П. І. 159
 Мірчук П. 264
 Мітковицер П. В. 317
 Мішківська Т. 110, 112
 Міяковський В. 97
 Мова Д. М. 227
 Мовчан Є. Х., кобзар 79, 95, 253, 262, 264
 Мовчанівський 155
 Могилянська С. Н. 27
 Могильницька Я. 168, 169
 Модзалевський Б. Л. 113
 Модзалевський В. 110
 Можаровські-Обаріуси 148
 Можейко З. 260
 Мозалевський І. 110
 Мойсеева Є. (Хомичівна) 200
 Молчанов А. 110
 Мольєр Ж.-Б. 183
 Мольнар М. 260
 Моргалевський І. 110, 112
 Мордовець Д. 94
 Моркотун Н. С. 129
 Мороз В. 71
 Мороз М. 260
 Морозенко П. 170
 Морозов В. П. 22
 Морозов Н. 160
 Морозова І. С. 171, 172
 Морозовська Х. 201
 Морозовський М. Я. 212, 213
 Москалець Ф. 42
 Мохаммед IV, турецький султан 271
 Мочульський М. 64, 67
 Моценков О. 159
 Мразек Я. 260
 Муравйова О. О. 248
 Мурадян М. 258
 Муратова Є. 110
 Мурашко Є. К. 110
 Мурашко Є. М. 212, 213
 Мурашко М. 110
 Мурашко М. І. 105, 212, 213, 244, 291

- Мурашко О. 105
 Мурзакович Н. 39
 Мурзіна О. 255, 258
 Мусяченко Пилип 209
 Мусоргський М. П. 76, 90, 91, 94, 126
 Муха А. І. 17
 Мушинка М. М. 260
 Муякі М. І. 218, 220
 Муякі С. Д. 218, 220
 Мхекаковець 185
 М'яковський М. Я. 95
 М'ясогутов 139
 Н. І. Т. 176
 Навродовський О. 236
 Навроцький В. 58
 Нагорний М. 79, 91, 97
 Назаревич Ю. 144
 Назаренко В., «стиховничий» 199, 207
 Наполеон III 234
 Нарбут В. 110, 113, 114
 Нарбут Г. 105, 108, 112, 113, 114, 115
 Науменко В. 97
 Науменко В. П. 212
 Наумова Л. 228
 Наумович Я. 59
 Нахабін В. М. 124
 Небольсін П. В. 129
 Неводовський 236
 Неводовський Г. 71
 Негруб М. 209
 Неєдли З. 97
 Неєзе Е. М. 112
 Нежданова А. В. 227
 Нейолов В. 220
 Неказаченко М. 97
 Некрасов М. 222, 331
 Некрій К. 207
 Нельговський А. П. 212
 Нельговський Ю. 194
 Немирович І. 264
 Немирович-Данченко В. 103
 Неміш Д. 59
 Немоловська О. І. 155
 Нерадовський П. І. 110, 112
 Нефед В. 258
 Нехода І. 136
 Нечипор П. 59
 Нечипоренко В. 205
 Нечипоренко М. 71
 Нечуй-Левицький І. С. 95
 Нижанківський О. 94
 Нирко О. 260
 Нідерле Л. 67
 Нікітін (Проворов) В. В. 224–228
 Нікітін С. 260, 262
 Нікітіна М. О. 227, 228
 Ніколаєв О. О. 113
 Ніколаєнко А. Н. 228
 Нілус П. 102
 Ніс С. Д. 4, 49, 165, 229–237, 243
 Ніс Ф. 243
 Ніщинський П. 90, 176, 227, 228, 334
 Новиков К. 165
 Новикова Л. 260
 Новицька М. О. 155, 306
 Новицький І. 243
 Новицький О. 110, 115
 Новицький П. І. 242
 Новицький П. П. 241
 Новицький Я. П. 4, 49, 164, 237–244, 290
 Новосадський Б. І. 124
 Новоселицька В. 155
 Новосельський А. 41
 Ноздрунов Б. 18
 Номис М. 30, 73
 Носаль М. 155
 Носков В. С. 161
 Нотгафт Р. 110
 О'Коннор 301
 Оббаріус І. В. 155
 Обихвост А. Г. 208, 212
 Овсієнко Є. М. 327
 Овчинников В. П. 227
 Огієвський В. 22
 Огієнко І. 67, 91
 Оглоблін М. Я. 240, 241
 Огоновський О. 95
 Огородникова С. К. 155
 Одоєвський В. 165
 Окулевич Л. І. 102
 Оладченко Афанасій 205
 Олександр Тихонович 94
 Олександр I 186, 234
 Олександр II 222, 302
 Олена Яківна 189
 Олесь Олександр (Кандиба О. І.) 79, 88, 89, 248, 310, 333
 Олеховська М. 213
 Олеховський М. О. 212, 213, 216, 220
 Олійник А. 59
 Олійник М. 64
 Олійник М. М. 253
 Олійник О. 260
 Ольховський А. 79
 Ольшанська П. 220
 Ольшанський К. 214, 218, 219, 220
 Омельченко А. 258
 Омельченко В. 113
 Омельченко Т. 114, 213
 Омелянець Т. В. 212
 Онацький Н. 113
 Онипко Д. І. 212, 218
 Онищук А. 59, 67, 144, 152
 Онопа Т. Ф. 17
 Опалайківна О. В. 155
 Опанасенко І. 264
 Опара Г. 88
 Опариєва Одарка 209
 Опришко М. В. 85, 95
 Орищук Ю. 59
 Орловська О. 159
 Орловський 59
 Орловський М. 153, 155
 Орловський О. М. 153, 155
 Орфєєв 258
 Осадча Л. 260
 Осінна Федоська 203
 Остащенко А. І. 260, 264
 Остен-Сакен 43
 Островий С. 169
 Отто І. 178
 Охримович С. 144
 Охримович М. 59
 Охримович С. 97
 Ошуркевич О. 260
 Павелко Павло 204
 Павелко Петро 209
 Павелко Я. 203
 Павелчиха М. 202
 Павленко М. 327
 Павленко П. 167
 Павленко С. 301
 Павленко Ф. М. 155
 Павленкова Вустя (Рукавиш-никова) 201
 Павлик М. 59, 94, 145
 Павлик Ю. 50

- Павликівський 296
 Павлій П. Д. 22, 84, 85
 Павлович А. Н. 212, 213
 Павлович Ю. Ю. 5, 244–248
 Павловський М. І. 333, 334
 Павловський О. 178
 Падергін Д. 241
 Пакульський М. А. 306
 Палецький А. С. 155
 Паліашвілі З. П. 91
 Палій С. 200, 202
 Палійчук І. 59
 Палладін О. В. 22
 Пальчинський А. Б. 94
 Панас М. 59
 Паночко М. 260
 Панч П. 300
 Панченко В. 243
 Панченко Х. 290
 Панькевич І. 67, 97, 144
 П. А-ч (див. Куліш П. О) 32, 41
 Панькевич Ю. 68
 Парацак Ф. 64
 Парлаг М. 262
 Партицький Й. 94
 Парфименко А., кобзар 262
 Пархоменко Г. 272
 Пасічна В. П. 280
 Пасталюк В. 204
 Пастернак Я. 59, 67, 97
 Пасхалов 90
 Пасюга С. А., кобзар 143, 272
 Патинська Б. 155
 Патон Є. О. 22, 280
 Паторжинський І. С. 131
 Пацевич І. І. 94
 Пашкевич О. 39
 Пашковський К. (Пашко) 200
 Пеленський Є. 97
 Пеленський Є. Ю. 144
 Пелехін М. 110
 Первенцев О. 167
 Первомайський Л. 168
 Перейма Т. 59
 Перепелюк В. М., кобзар 79, 84
 Пересада І., лірник 197
 Перетятко Н. 260
 Переходенко М. 200
 Персон А. 319
 Пестряков Л. 272
 Петлиця Хведір (Дніпровський) 210
 Петляш-Барілотті О. Д. 248–249
 Петр В. 80, 88
 Петрашенкова Явдоха 201
 Петренко Н. 153
 Петренко Ф. А. 218, 220
 Петров А. 67
 Петров В. П. 80, 85, 143, 144, 155
 Петровська В. 59
 Петровський М. 39
 Петровський Н. А. 328
 Петрук Ф. М. 155, 159
 Петруняка-Лоначевський О. І. 118, 119
 Петрусевич К. 129
 Петрушевич І. 145
 Пилипенко Б. 110
 Пилипенко Явдоха 142
 Пилипчук Р. 258
 Пимоненко М. К. 273
 Пирогов В. 128
 Пирогов М. 290
 Піаніда Б. 194
 Півень А. 67
 Півень Ф. 59
 Підгірний М. 50, 59
 Підгорський 64
 Підручний С. 59
 Піка Д., кобзар 262
 Пирський А. В. 218
 Піщанський О. Й. 212, 213
 Пліній 27
 Плоткін Г. 135, 136
 Плющ О. Ф. 191, 194
 Пляцек П. 260
 Поврозняк Й. 260
 Погодін П. 234
 Погоненко Х. О. 155
 Погорський Ю. 88
 Подолук Ф. 59
 Подрябінніков Т. З. 153, 155, 160
 Подставний С. Є. 220
 Подуфалий В. 260
 Познанський Б. 94, 175, 178, 243
 Покровський Н. 220
 Полетика В. 184
 Полівка І. 67
 Поліщук (Лавринович) К. 155
 Поліщук Я. 86
 Полонська-Василенко Н. 327
 Полотай М. П. 93
 Полташевський М. 155
 Полунець Г., лірник 197
 Полфіоров Я. 97
 Полякова Н. 260
 Полянський Ю. 64
 Поль А. М. 241
 Пономаренко Явтух 199
 Пономарчук Х. М. 155
 Пономарьова Є. М. 176, 178
 Попадич Ф. М. 88, 92
 Поплавська П. 59
 Поплавський О. 110
 Поплавський С. 60
 Попов Д. В. 294
 Попов І. 67
 Попов П. М. 80, 85, 91, 155, 161, 212
 Попова 218
 Попова В. А. 178
 Попова К. 327
 Попова Т. 260
 Попович О. 94
 Поповський Е. О. 160
 Порицький О. 18
 Поріцький Ю. 260, 264
 Порскалов В. В. 187, 188, 189
 Порскалова (Бартош) М. Я. 184, 188, 189
 Порскалови 188
 Портянчиха О. 208
 Порубаєв П. 110
 Поскръбишев Д. 189
 Поспішіл Ф. 67
 Посполітакі С. І. 213
 Потапенко В. 227
 Потапчук Я. 153
 Потапчук Я. Ф. 155, 159
 Потебня О. 118, 178
 Правдін О. А. 228
 Правдюк О. А. 249–267
 Правдюк О. Т. 260
 Прахов А. В. 113
 Преображенський А. 97
 Пржевальський М. М. 27, 39
 Прибильська Є. Г. 306
 Прибильські 306
 Привалов М. І. 85, 90, 92, 267–273
 Привалова К. А. 270
 Придаткевич П. 64

- Придаткевич Р. 77
 Прилипка Я. П. 5, 6, 273–282
 Прилипченко К. І. 220
 Пристай М. 60
 Присяжнюк Н. 260
 Притуляк П. 260
 Приходченко Артем (Журочка), кобзар 199, 205
 Приходченко І. (Ходченко, Дзюба) 201, 202
 Приходько І. 209
 Приходько О. 260
 Приходько П. 204
 Пришляк І. 64
 Прокопенко З. 167, 168
 Прокопенкова Настя 209
 Прокопів І. 260
 Прокоф'єв О. 169
 Проліско 159
 Промислов 241
 Проскура П. 300
 Прохазка Л. 94
 Прохницька А. І. 191
 Прохорович П. 225
 Проценко Г. С. 133
 Процик М. 64
 Процюк Й. 60
 Прус В. У. 155, 159
 Пуздрач С. Д. 148, 161
 Пулинець О. 172
 Пулюй І. 94
 Пухов І. 260
 Пуччіні Д. 90, 126
 Пушкін О. С. 69, 87, 89, 91, 323, 331
 Пчілка Олена (Косач О. П.) 85, 94, 97, 160, 178
 П'явка І. 260
 Пясковський А. В. 7, 282–283
- Рабінерсон А. 110
 Радзієвський 77
 Радзієвський М. 88
 Радуба І. 207
 Радцель Ф. 152
 Радченко М. 199, 209
 Радченко М. Л. 213
 Радченко С. К. 204, 212, 213, 218, 220
 Радченко Я. П. 302
 Размеров П. Д. 218, 220
 Размерова А. А. 218, 220
 Разуваєва Є. 213
 Рак О. 60
 Рафе Є. М. 102
 Рахманінов С. В. 77, 95
 Рачок І., кобзар 262
 Раєвський А. Н. 19
 Ревакович Т. 60
 Ревуцький Д. М. 79, 91, 93, 95, 270
 Ревуцький Л. М. 17, 76, 77, 85, 88, 91, 92
 Ревякін 290
 Рейда І. 64
 Рейнфус Р. 281
 Рейци Т. 260
 Ремесникова О. І. 212, 213
 Ремишевський В. 155
 Ренуар О. 319
 Реріх Б. 114
 Рещенко Єпихван 205
 Резанов В. 113
 Рєпін І. Ю. 101, 102, 105, 212, 213, 273, 291, 292
 Ржегорж Ф. 97
 Риб Є. 73
 Рибак В. О. 155
 Рибарж А. Й. 212, 218, 220
- Рибун А., кобзар 199
 Рибчук І. 60
 Риженко 212
 Риженко Я. 113
 Рильський М. Т. 21, 22, 87, 88, 122, 125, 281, 323
 Рильський Т. Р. 178
 Римський-Корсаков М. А. 126, 173
 Риндіна Н. 125
 Риндіни 304
 Ришківський П. М. 155
 Різник М. 88
 Рклицький М. 72
 Родіна М. С. 3, 171, 249, 322
 Родкевич Н. 129
 Рожавська Ю. Г. 88
 Рожалін В. 139
 Рождественська К. 50, 60
 Розанов П. 125
 Розанов Я. 113
 Роздольський О. І. 6, 60, 283–288
 Розін Г. П. 22
 Рольке П. 222
 Романенко Ананій 207
 Романенкова Настя 200
 Романов Т. 85
 Романова А. 85
 Романова О. 64, 330
 Романовський 220
 Романюк М. 60
 Ромаскевич М. 130
 Ромашкевич Ф. 72
 Росинський М. 220
 Россіні Д. 126
 Россоха Тимохвій 203
 Росткович 60
 Ростова М. 227
- Ростовцев М. І. 328
 Рохтанова Є. 220
 Роццахівський М. 144
 Рубець О. І. 272
 Рубін П. Г. 153
 Рубінштейн М. 90
 Рубльов Г. І. 192
 Руда В. 153, 156, 159
 Руданський С. 88, 122, 243, 309
 Руденко 76
 Руденко О. 60, 64
 Руденко С. І. 23
 Руденська Р. І. 85
 Рудик І. А. 212
 Рудинський М. 106
 Рудченко А. Я. 212
 Рудченко І. Я. (Іван Білик, Іван Яковенко, Іван Кивай-голова) 5, 243, 289–291
 Рудченко П. (Панас Мирний) 95, 213
 Рудюк В. 156
 Рулін О. М. 212
 Русов А. 72, 213
 Русов О. 95, 97, 241
 Русов С. 95
 Русова Р. 213
 Русова С. 97
 Рябков П. 241
 Рябчук Л. Л. 156
 Рябчукова Л. 159
 Рязановський Ф. А. 151
 Ряппо А. 110
 Сабуров 181
 Савак І. 60
 Савинський В. Є. 267
 Савицький І. 60
 Савченко О. І. 156

- Савченко Ф. 153, 165, 242
 Садівничий П. 88
 Садлаєва Т. 260
 Садовська М. 248
 Садовський І. 64
 Садовський М. К. 45, 46, 96, 175, 228, 248, 329, 332
 Садоков Р. 260
 Сайко К. 200
 Саксаганський П. К. 96, 97, 248
 Салтиков А. Б. 305
 Салчаник В. 64
 Салько А. Н. 129
 Самарин Ю. 110
 Самійленко В. 88, 178
 Самойленко П. А. 218, 220
 Самойлович О. Л. 175
 Самойлович-Женішин Ф. П. 175
 Самуїл, архімандрит 113
 Саник 263
 Санківська Є. 156
 Сапеляк І. 60
 Сапожников М. І. 110, 125
 Сапрук Т. 64
 Сапун Іван 209
 Сапун І. А. 213
 Сарафанов 103
 Сарду В. 46
 Сармовський І. 199
 Сасин Г. І. 218
 Сафонов А. 168
 Сафонов О. 220
 Сахновський А. 213
 Свенцицька А. 97, 144
 Свенцицька В. І. 195
 Свенцицький 60
 Свенцицький О. 226
 Светлов О. 318
- Свидницький 231
 Свистун В. 60
 Свідерська Є. 156
 Світлицька Є. П. 294
 Світлицький Г. П. 291–295
 Седлецький А. Ф. 220
 Селезінка В. М. 172
 Селіванов О. О. 102
 Селінов В. І. 106, 113
 Селіхов А. 220
 Семанюк Н. 262
 Семененко П. 60
 Сементківський С. К. 156
 Семенчик М. 113
 Семенюк 60
 Семерда А. 148, 161
 Семиградова А. 306
 Семиренко П. 290
 Сениця П. І. 78, 88, 92
 Сенчик Я. 60
 Сенчуков С. 220
 Сеньченко Єхвим 208
 Серве Ф. А. 253
 Сергіїв І. 213
 Сергіїв К. І. 302
 Сергіїв М. К. 7, 295–303
 Сергіїва Г. Н. 300
 Сергіїва Я. П. 300, 302
 Сергій Олексійович 114
 Серговський А. Н. 94
 Серговські 94
 Сердюк І. 172, 236
 Серєда А. 108, 110
 Серєв О. М. 97, 117
 Сибильов М. 113
 Сиваченко М. 280
 Сивлев М. 156
 Сидоренко В. 260
 Сидоренко Г. 203
- Сидоров В. 241
 Сизов Ю. 67
 Симикин 110
 Симиренко С. Н. 129
 Симонов К. 168
 Симонович Є. 156
 Синегуб В. 290
 Синегуб Г. 241, 243
 Синило Д., лірник 198
 Сирота Є. Р. 327
 Сис Т. 260
 Сичов Н. І. 193
 Сідлецький М. 159
 Сікорський В. 89
 Сімович В. 143
 Сінчало Б. 260
 Сінченко Г. 169
 Сірич І. 236
 Сірко І. 271
 Сітницький М. 64
 Сіцінський Е. 113
 Сіцінський Є. 119
 Січинський 110
 Січинський В. 113
 Січинський Д. 264
 Січинський М. 248
 Скалецький Р. 260, 262
 Скальковський 49
 Скальковський А. 290
 Скиталець С. 227
 Склярєнко С. 105
 Скоба А. Я., лірник 142, 143
 Скобликов Н. 84
 Сковорода Г. С. 135, 206
 Скоропадська П. І. 187
 Скоропадський І. 304
 Скочковський Л. 156
 Скрипка В. 260
 Скрипка О. І. 156
- Скубай Ф. А. 212, 213
 Скубій І. М., лірник 142, 143
 Славін 85
 Славінський М. Є. 117
 Славянов С. 270
 Сластїон О. Г. 97, 99, 143, 197, 212, 214, 218, 219, 220, 221, 241
 Сливка Осип 208
 Слобода І. 61
 Слободенюк П. М. 156
 Слуцький 220
 Слюсаренко О. 160
 Смекалін В. 77, 92
 Сметана Б. 131
 Сметана Е. 176, 178
 Смиков В. 67
 Смірєнний В. 189
 Сміян С. 170, 171
 Снегірьов І. 165
 Снежинська М. Т. 212, 214
 Сніжинська Л. 208
 Сніжинська М. 208
 Собачко-Шостак Г. 306, 307
 Собецький Д. 220
 Собінов Л. В. 227
 Соболев В. 270
 Сокаленко С. О. 212, 214
 Сокіл Трохим 206
 Соколов В. 95
 Соколов І. І. 117
 Соколов Ю. М. 84
 Соколова О. 262
 Солєніченко П. Г. 220
 Соловйов М. Ф. 267
 Соловйов С. В. 241
 Соловйова В. М. 156
 Сологуб С. 236
 Сологуб Ф. 61

- Соневецький І. 265
 Сорока 110
 Сосновський М. І. 212
 Сосюра В. 89, 135, 136
 Софонович 36
 Сочинський В. А. 212, 214
 Сошальський Н. 220
 Спаська Є. Ю. 110, 113, 144,
 152, 153, 156, 184, 190,
 303–308
 Спаський І. Ю. 110, 156
 Сподинюк Л. О. 156
 Срединський М. К. 241
 Срезневський І. 33, 49, 241,
 290
 Стадник П. 61
 Стайничий О. 61
 Сталін І. Ф. 300
 Старицька-Черняхівська Л.
 87, 90
 Старицький М. П. 94, 97, 160,
 168, 176, 180, 223, 225, 226
 Стародуб 225
 Стасов В. В. 94, 132
 Стеблянка О. І. 85
 Стебницький П. 156
 Стельмащук С. 255, 260, 263
 Степаненко В. 72, 241
 Степаненко П. 159
 Степанов П. 241
 Степанова-Шевченко Н. О. 228
 Степова В. 264
 Степовий Я. С. (Акименко)
 76, 78, 89, 92, 94, 95, 97,
 308–316
 Стеранко С. 61
 Стернюк Б. 61
 Стефаник В. 156, 160, 161
 Стефанович С. 113
 Стефановський І. 61
 Стеценко В. 249
 Стеценко В. К. 91
 Стеценко Є. 94
 Стеценко К. Г. 76, 78, 89, 90,
 94, 95, 131, 226, 333
 Стеценко П. 97
 Стеценко Ф. 156
 Стешенко І. 88
 Стешенко І. М. 175, 212, 214,
 222
 Стешенко Я. 110
 Шешко Ф. 85, 97
 Стіліануді О. М. 9, 316–320
 Стокман Д. 260
 Столяр М. З. 156, 159
 Столяров Т. А. 324
 Сторожевський 301
 Стороженко О. 225
 Стояновська М. К. 85
 Стравинський Ф. 228
 Стражеско М. Д. 22
 Стратон 26
 Стрельбицький Е. 129
 Стрижевський І. 178
 Стрийська І. 61
 Студзинський О. 89
 Студитський А. 28
 Студієць Ф. 169
 Стукан Ф. В. 302
 Субота А. 61, 67
 Суботін Т. 61
 Суворін А. С. 272
 Судовщиков 61
 Суктоль Д. 125
 Сулькевич 241
 Сумароков 91
 Сумин С. 64
 Сумцов М. 97, 117, 241, 244
 Супрун О. 135
 Супруненко 272, 331
 Суриков В. 317
 Сурмайд Д. 260
 Суханова М. Є. 212
 Сухобрус Г. С. 95, 322
 Сьора 103
 Тавлай Г. 260
 Талалаєвський М. 87, 169, 170
 Талалай Г. 199
 Танашевич Л. М. 119
 Танський І. 41, 42
 Танцюра Г. Т. 166, 320–323
 Тарабаниха Настя (Хошиха)
 198, 204
 Таражин З. 139
 Таран І. І. 214
 Таранов Г. 258
 Таранушенко С. А. 110, 113,
 115, 156, 161, 212, 214, 247
 Тарасевський П. 61, 67
 Тарасенко В. 260
 Тарасенко М. Л. 153, 156
 Тарасенко П. 195
 Таргоні Ф. Ю. 156
 Тарновський В. В. 241
 Тархан-Береза З. 260
 Твардовський О. 136, 169
 Твіган П. 220
 Телевна А. 209
 Тележинський С. 89
 Теплий-Гарячий В. В. 156
 Теремець П. 72
 Тереховка К. М. 218, 220
 Терещенко М. 135
 Терещенко (Терещенко-
 ва) С. М. 113, 144
 Терликовський В. 319
 Терпиловська Л. 112
 Терцо-Виноградський 103
 Тесленко Прокіп, лірник 199,
 206
 Теслер Д. Я. 92
 Тесля Т. 156
 Тетеря П. 222
 Тиводар М. 280
 Тимченко Є. К. 156
 Тимченко Х. П. 217
 Тин О. 264
 Тис С. 61
 Титов А. 165, 300
 Титовець О. 260
 Тиховський П. І. 156, 161
 Тихонов В. 168
 Тичина П. 88, 95, 131, 135,
 136, 265, 330, 331
 Тичиніна Є. П. 219
 Тишкевич 76
 Тишкевич-Азважин-
 ський С. П. 89, 92
 Тищенко Параска 206
 Тищинський А. 72
 Тищук А. 156
 Тіссо Ж. 319
 Тіц М. 89
 Ткаченко Н. 273
 Ткаченко Ф. Д. 322
 Ткаченко, кобзар 198
 Ткачук 159
 Ткачук Ликерія 208
 Ткачук Л. 263
 Тобілевичі 248, 249
 Товстюк В. 89
 Токарев С. А. 278
 Толкачов З. 194
 Толочинова О. 189
 Толстой Л. 18, 103, 117
 Толстой О. 227, 323
 Томашевський А. М. 228

- Томашівський С. 156
Топоровський Б. І. 156, 161
Траценко В. 247
Тремсенко І. 241
Третяк Р. Т. 156
Третяков В. 225
Трильовський Г. 62, 64
Трійндя І. 264
Тройницька М. А. 113
Тройницький С. М. 110, 113
Трофимов Л. 62
Троцька Н. Я. 185
Трубецька М. В. 114
Трутовський К. 97, 273
Труш І. 94, 145
Тукалевський П. 200
Тулуб А. 42
Тульчів І. 227
Тума Юхим 199, 206
Туманська Є. 189
Туманська Ф. Г. 188
Туманський М. 188, 189
Туманський Ф. О. 185, 188
Туманські 183, 188
Турбойський Н. І. 90
Туркало К. 62
Тутковська І. 135
Тучайський 62
Тушнова В. 169
Тюленев М. О. 156
Тюнка О. 260
Уваров 300
Удод І. К. 228
Ужик І. 169, 171
Українка Леся (Косач Л. П.)
87, 88, 160, 309, 310, 330,
331
Уманець В. 255, 260
Уралов 227
Усаченко Є. Є. 179
Усенко П. 135
Усов Н. 102
Успенський М. 272
Устименко Хома 203
Уткін Й. 168
Ухач-Охорович К. 97, 160
Ушинський 117
Фабріціус І. В. 113
Фадєєв І., священник 270
Файнтух Я. 89
Фандюкова Є. 204
Фатов Н. Н. 91
Федоренко А. П. 220
Федоренко П. С. 156
Федоров А. М. 103
Федоров Н. В. 241
Федорова Ю. В. 156
Федоров-Давидов А. А. 110
Федоровський 49
Федоровський О. 223
Федюк Д. 62
Федько І. 262
Фельдман М. 156, 158
Фемеліди В. О. 5, 323–325
Фенютин А. 237
Феодосій (Углицький) 234
Фесенко І. О. 241
Фефер Я. 89
Фещенко І. А. 156
Фещук М. 260
Філарет, митрополит 234
Філатов К. 67
Філатов-Волгін 114
Філянський І. М. 179
Фіндейзен Н. 97
Фісун М. 260, 262
Фоменко М. 211
Фоняков А. П. 220
Фортуна Л. 124
Франко І. 79, 83, 87, 89, 97,
126, 133, 145, 168, 248,
309, 310, 330, 331
Франц Францевич 113
Франчук І. 302
Фридрих 156
Фріде М. 161
Фурдін Ю. 192
Футорянський С. 92
Хавхалюк М. 156
Хай М. 255
Хайкін Б. Е. 124
Ханенко Л. Н. 191
Ханенко М. 44
Харкевич А. 19
Харків В. 91
Харов'юк Д. 50, 62
Харук С. 62
Харченко Н. 113
Хатха 25
Хведоренко В., кобзар 199, 205
Хведорович 331
Хемич М. 64
Хижинський Л. С. 110, 114
Химич Ю. 194
Хитрук В. 264
Хмара В. В. 283
Хмара М. 79, 88
Хмельницький Б. 251, 290
Хміль І., кобзар 199, 205
Хобчук О. М. 156
Ходаковський З. 62, 146, 164
Ходосов А. А. 156
Ходотов Н. Н. 227
Ходченко І. (див. Приходчен-
ко І.)
Холодний (Гриценко) Хведір,
кобзар 99, 199
Холодний П. І. 212, 214
Холостенко Є. 115
Хоменко А. 156
Хоменко В. 255, 260
Хоменко Г. С. 189
Хорошун В. 218, 221
Хоткевич Г. М. 91, 94, 160,
164, 212, 214, 266, 270,
271, 272
Хохлич К. Л. 214
Хохлов К. П. 135
Хрущов М. С. 139
Худик Г. 260
Хучуа П. 258
Цапун Р. 260
Цар М. 62
Царієва С. 221
Цвіт П. 290
Центаровський В. 160
Цертелев М. 33, 119
Циммерман Г. 95
Цинковський І. 169
Цинколовський М. М. 156
Циркунова М. 124
Цигляр Я. 89
Цюра, бандурист 96
Чабанюк В. 89
Чайківський 92
Чайковський П. І. 77, 89, 91,
123, 133, 134, 251, 294
Чайченко 330, 333
Чалий К. 214
Чапля В. 327
Чахурська С. 160
Чекан С., лірник 197, 201
Чекановська А. 254
Чекотилина Т. 156

- Человников 113
 Чепіна Б. Я. 221
 Чепуренко Онисій 206
 Черв'як К. Г. 156
 Черв'як Т. 260
 Череватий Д. 64
 Чередниченко В. 327
 Черненко К. 202
 Чернецький С. 62, 94
 Чернишев І. 260, 263
 Чернишев К. О. 302
 Чернишевський М. 26
 Чернявський Б. 62
 Чехівський В. 93
 Чигиринець Б. 93
 Чигиринська С. 62
 Чикаленко Є. Х. 156, 212, 214
 Чистов К. В. 322
 Чистяков П. П. 101, 195
 Човновий П. Г. 85, 89
 Чопик І. 260
 Чорний М. 260
 Чубатий М. 62
 Чубенко Т. 300
 Чубинський П. П. 49, 73, 118,
 127, 164, 229, 266
 Чубук-Подольський 94
 Чудновська М. 62, 72
 Чудновський С. І. 91
 Чуж С. 156
 Чукін Д. 212, 214
 Чукла М. 62
 Чупрей І. 63
 Чуприна, кобзар 262
 Чупринка Г. 309, 333
 Шаблювський Є. 106, 108
 Шамурин З. 106
 Шамшал В. І. 102
 Шамшал С. М. 102
 Шангін С. 63
 Шаповал І. 260, 264
 Шапорін Ю. 126
 Шапошников К. 97
 Шаравара І. 63
 Шараєва Ф. 327
 Шараєвський Н., єпископ 107
 Шарварко П. 273
 Шарге І. Б. 212
 Шарм 218
 Шаровський 89
 Шатилюк І. Ф. 156
 Шахматов О. О. 153, 156
 Шац 123
 Шашкевич М. 141
 Шварц П. 318
 Шварцман М. А. 322
 Шведов В. І. 212, 221
 Швець К. Н. 91
 Шевелєв Б. 72
 Шевирьов С. 165
 Шевченко А. 290
 Шевченко А. А. 85
 Шевченко В. К. 272
 Шевченко І. 260
 Шевченко О. 156
 Шевченко П. 64
 Шевченко С. 260
 Шевченко С. С. 170, 171
 Шевченко Т. Г. 30, 76, 77, 78,
 79, 86, 87, 88, 92, 96, 105,
 106, 117, 131, 132, 136,
 142, 168, 173, 194, 201,
 223, 227, 228, 250, 251,
 253, 255, 261, 262, 263,
 264, 266, 272, 293, 309,
 310, 326, 330, 334
 Шевчук С. 260
 Шейковський К. 49, 241
 Шейнін Є. П. 92
 Шекерик-Доників П. 50, 63
 Шекспір В. 167
 Шенрок В. 95
 Шенталінська Т. 260
 Шепко Я. 260
 Шептурівна Мотря 209
 Шеремет А. О. 218, 221
 Шеремет М. 135
 Шереметьєвська К. В. 212,
 214, 221
 Шереметьєвський В. І. 212,
 214, 221
 Шероцький (Широцький) К.
 В. 106, 193
 Шестов, кобзар 89
 Шиланчук О. 156
 Шимчук Д. 63
 Ширяєв М. О. 214
 Шишацький-Ілліч О. П. 39,
 41, 42
 Шіллер Ф. 69, 167
 Шкрубитько А., лірник 197
 Шлемко Ю. 64
 Шмельова І. Н. 322
 Шміт Ф. І. 110, 193
 Шобатенко С. 159
 Шобатенко С. Я. 156
 Шоломій І. 72
 Шолпо Є. А. 22
 Шор С. 110
 Шостакович Д. Д. 17, 77, 228
 Шость Гнат 203
 Шпарук В. 159
 Шпинай Л. 89
 Шпікула С. 50, 63
 Шпітерс Г. 97
 Шпіцер С. 63
 Шпраг 64
 Шреєр-Ткаченко О. 258
 Шрейдер Є. 39
 Штепа К. 113
 Штефан 63
 Штогаренко А. Я. 17
 Штокалко Л. 260, 263
 Штокалко З. 264
 Штундер З. 255
 Штурман А. 102
 Шуберт Ф. 310
 Шубинський І. В. 327
 Шуликов І. В. 162
 Шульга М. 64
 Шульгіна Л. 144
 Шумада Н. 3, 27
 Шут А., кобзар 31
 Щавинський В. О. 110
 Щепкін М. 96
 Щепотьєва М. 156
 Щербаківський В. М. 212, 214
 Щербаківський Д. 63
 Щербаківський Д. М. 116, 119
 Щербань М. 198, 204
 Щербань О. Н. 22, 23
 Щербина А. П. 327
 Щербина В. 110
 Щербина В. Я. 156
 Щербина І. 209
 Щербицький В. В. 280
 Щиголева О. М. 227
 Щукін П. 302
 Юдіна В. В. 85
 Юмудський М. М. 212, 214
 Юнак М. І. 194
 Юрківський Б. 333
 Юрко Г. В. 20, 21
 Юрмас Я. 97
 Юрчак С. 63
 Юрченко М. 225

Юсов О. 255
Юсупов 27
Юхименко Терентій, лірник
198
Юхимчук Г. І. 156
Юцевич Є. О. 17, 18, 89, 91
Яблоновський 175
Яблоновський В. 63, 179
Яворницька С. Д. 300, 327, 328
Яворницький Д. І. 5, 73, 118,
156, 164, 214, 241, 243,
296, 300, 302. 303,
325–329
Яворський І. 271
Яворський О. 50
Яворський Ю. 67
Яким'юк Д. І. 327
Яким'юк Ю. 63
Яківчук А. 260, 263
Яковенко Харлампій, лірник
199
Яковлев Г. 67
Яковлев З. 204
Якубовська М. 214
Якубський О. В. 156
Ямпольський П. 260
Янковський В. 129
Яновська Л. О. 94
Яновський Б. 76, 125
Яновський Мефодій 209
Януш-Польський М. 170
Яременко І. 331
Яременко Р., «стиховничий»
197
Яремич С. 113
Яремко Б. 260
Ярославенко Я. 265, 266
Ярош І., кобзар 262
Ярошевська Феодосія 200
Ярошевська Ф. І. 221
Ярошевський С. 89
Яструбецький І. 129
Яценко М. Т. 46
Яценко-Зеленський, монах
302
Яциневич І. І. 333
Яциневич Я. М. 5, 329–334
Яцкевич Л. 63
Яцків М. 64
Ященко 153
Ященко Л. 255
Bovdišová M. 280
Gebethner 44
Krelage E. H. 44
Mersmann H. 142
Prusievich O. 106
Rabinerson I. 110
Rybáriková A. 280
Skalnicova O. 21
Šebek G. 228
Stano P. 280
Triest A. 222
Wolf 44

Географічний покажчик¹

Азія 26
Алма-Ата, місто 304
Ананьїв, місто Херсонської губ. 177
Ананьївський пов. 238
Андріївчичі, село Звягельського пов. 159
Андріївчичі, село Новоград-Волинського пов. Волинської губ. 148
Андріївка, село. Поділля 118
Андрушівка, село Київської губ. 174
Бабалі, село Ізмаїльського пов. Бессарабської губ. 277
Бабин, село Косівського пов. 50, 65
Багата, село Новомосковського пов. 58
Багатирка, село Таращанського пов. 177
Багачка, село Хорольського пов. Полтавської губ. 142
Байрак, село Полтавського пов. 209
Баламутівка, село Сквирського пов. Київської губ. 54
Балта, село Ямпільського пов. 71
Бандрів, село Ліськівського пов. 55, 65
Баннос, село Ізюмського пов. 58, 66
Баранівка, село Перемишльського пов. 63
Бардіїв, місто 282
Баришівка, село Переяславського пов. 71
Баришівка, село Троянівського р-ну Житомирської окр. 149
Батурин, місто 34, 238, 239
Батятичі, село Жовківського пов. 52, 56
Бахмач, місто 238
Башкирія 24, 25, 26, 28
Баштанський р-н Миколаївської обл. 278
Бедриковець, село 58
Бердичів, місто 58, 162
Бердичівська окр. 158, 159
Бердичівщина 165
Бердянка, село Харківської губ. 71
Бердянський пов. 147
Берегомети, село Кіцманського пов. 56
Бережани, село Бережанського пов. 61

¹Покажчик сформовано лише за фольклорними та етнографічними матеріалами «Путівника» та матеріалами розділів «Карти»

Бережанський пов. 178
Бережниця Шляхоцька, село Калуського пов. 286, 288
Березань, місто 71
Березняки, село Черкаського пов. 55, 56, 178
Берест, село Грибівського пов. 284
Берлін, село Бродівського пов. 60, 284
Бессарабія 73
Бежи, село Коростенської окр. 149, 150, 157, 158, 159, 305
Бельськ, місто Седлецької губ. 242
Біла Церква, місто 63, 174, 178, 245
Білейки, село Козелецького пов. 287, 288
Білівці, село Борщівського пов. 286, 288
Білозерка, село. Херсонщина 118
Білозерськ, місто Новгородської губ. 232
Білорусія 24, 247, 256, 281
Білоцерківці, село Лохвицького пов. Полтавської губ. 200
Білцарьова, село Грибівського пов. 284
Біляївка, село Одеського пов. 177
Більша Михайлівка, село Новомосковського пов. 58
Бобринець, село Єлисаветградського пов. Херсонської губ. 55, 174
Богданів, село 182
Богданівка, село Брацлавського пов. Подільської губ. 129
Богодухів, місто 58, 69
Богодухівський пов. Харківської губ. 69, 174
Богуща, село Грибівського пов. 284
Бойківщина 55, 65, 143
Болгарія 281
Болградський р-н Одеської обл. 275
Болехівський пов. 51
Боратин, місто 60
Боратин, село Бродівського пов. 284
Борзна, місто 34, 58, 70
Борзнянський пов. Чернігівської губ. 32, 33
Бориспіль, місто 71, 174, 177, 238, 242, 243, 289
Боришківці, село Борщівського пов. 286
Борки, село Зміївського пов. Харківської губ. 199
Борки, село. Чернігівщина 72
Боровиця, село Чигиринського пов. 174
Борок, село Хорольського пов. Полтавської губ. 177
Бортне, село Горлицького пов. 284

Бортне, село Городоцького пов. 60
Борщівка, село. Київщина 174, 243
Борщівський пов. 57, 285
Боянова, село Жидачівського пов. 288
Братениця, село Харківської губ. 69
Брацлавщина 165
Брестська обл. 257
Бриків 161
Брисі, село Лохвицького пов. Полтавської губ. 177
Британи, село Борзнянського пов. Чернігівської губ. 72, 165
Бровахи, село. Полтавщина 72
Бростурів, село Косівського пов. 58
Брянська обл. 257
Бубни, село Лохвицького пов. Полтавської губ. 196, 197
Бубнівка, село Гайсинського пов. Поділля 144
Буда, село Чернігівського пов. 62
Буда, село. Коростенщина 118
Будаївка, село Київського пов. 289
Будераж, село Дубнівського пов. 177
Будзанів, село Тербовлянського пов. 50, 53
Будилів, село 63
Будища, село Кролевецького пов. 174
Бузівка, село Таращанського пов. 177
Буковець, село Свалявського р-ну. Закарпаття 262
Буковина 52, 59, 60, 66
Бухара, місто 26
Буців, село Перемишльського пов. 56, 58, 59
Бучач, село Бучацького пов. 55
Бушковичі, село Перемишльського пов. 65
Валківський пов. Харківської губ. 178
Валтошова, село 143
Василівка, село Брацлавського пов. Подільської губ. 129
Васильків, місто 49
Васильківський пов. Київської губ. 174
Васильківський р-н Київської обл. 93
Васьковичі, село Золочівського пов. 57
Вацовичі, село Дрогобицького пов. 59
Велеснів, село Монастирського пов. 62
Велика Вишенька, село Городоцького пов. 287
Велика Данилівка, село Харківського пов. 69, 72

Велика Снітинка, село Васильківського пов. 177
Велике Озеро, хутір Охтирського пов. 178
Великий Дорошів, село Жовквинського пов. 284
Великі Лісівці, село Сквирського пов. 148
Великі Мошки, село Овруцького р-ну Коростенської окр. 159
Великомихайлівський р-н Одеської обл. 275
Веприк, село Гадяцького пов. Полтавської губ. 178
Вербиця, село Жовквинського пов. 62
Вербівці, село Теремовлянського пов. 50, 54
Вербіж, село Львівського пов. 285
Вербляни, село Львівського пов. 288
Вербова, село Олександрівського пов. 58
Вербовець, село Звенигородського пов. Київської губ. 51
Вербовець, село Львівського пов. 288
Вереміївка, село Градизького р-ну Харківської обл. 93
Вереміївка, село Золотоніського пов. 200
Вертіївка (Веркіївка, Верхіївка), село Ніжинського пов. Чернігівської губ. 52, 70, 73
Верхнє Синьовидне, село 288
Верхні Землянки, хутір 202
Верхній Студений, село Міжгірського р-ну Закарпатської обл. 275
Верхньодніпровський пов. 238
Веселе, село. Таврія 118
Виблі, село. Чернігівщина 62, 72
Видинів, село Снятинського пов. 51, 62
Виженка, село Вижницького пов. 51
Винники, село 57
Виноград, село Коломийського пов. 63
Висоцьке Вижнє, село Турківського пов. 56
Висоцьке, село Любицького пов. 287
Виступовичі, село. Коростенщина 150
Виськи, село 72
Вихторів, село Станіславського пов. 55
Вищий Булатець, село Лубенського пов. 177
Війтове, село Переяславського пов. 289
Вільхи Мазовецькі, село Рава-Руського пов. 55
Вільхівка, село Городенківського пов. 62
Вільця, село Сокальського пов. 63
Вільшаниця, село Товмацького пов. 50
Вільшанка, село Васильківського пов. 178

Вінниця, місто 56
Вінницька обл. 93, 257, 263, 275, 276
Вінниччина 93
Вірхомля, село Новосанчівського пов. 285
Вовків, село Перемишлянського пов. 66
Вовчанський пов. Харківської губ. 178
Вовчківці, село Снятинського пов. 52
Войнилів, село Калуського пов. 286
Войнилів, село Станіславського пов. 288
Волинка, село Чернігівської губ. 147
Волинська губ. 42, 115, 162
Волинська обл. 255, 257, 263
Волинь 55, 57, 58, 66, 73, 148, 149, 165, 238, 262, 263
Волиця, село Рава-Руського пов. 53
Волове, село 48
Волокитине, село 307
Волосівці, село Летичівського пов. 176
Волосянка, село Сколівського пов. 60, 62
Волоське, село Дніпропетровського р-ну Дніпропетровської обл. 245
Волоща, село Самбірського пов. 59
Волчуги, село Городоцького пов. 287
Воля Велика, село Жидачівського пов. 66, 285, 288
Воля Жлиська, село 143
Волянщина (Воленське), село Житомирського пов. 147
Вороблячин, село Рава-Руського пов. 287, 288
Ворожба, село Лебединського пов. 58
Воронежчина 61
Воронезька губ. 41
Воронезька обл. 93
Вороньки, місто 196
Вороньків, село Переяславського пов. Київщина 56, 174
Ворошиловградська (Луганська) обл. 257
Вотилівка, село 179
Вотська автономна область 98
Врянці, село Мглинського пов. 42
Вулька Гамулецька, село 58
Вулька Сушенська, село Кам'янецького пов. 58
Гаврилівці, село Кам'янецького пов. Подільської губ. 174, 178
Гавронці, село Полтавського пов. 208

Гадяцький пов. 197, 238, 243
Гадяцький р-н Полтавської обл. 256
Гадяч, місто Полтавської обл. 58, 165, 238, 248
Гайсин, місто. Поділля 54, 238
Галицьке, село Кременчуцького пов. 174
Галич, село 51, 58
Галичина 15, 35, 58, 73, 263, 306
Гальчинці, село. Поділля 14
Ганнусівка, село. Станіславщина 52
Гатне, село Київської губ. 53, 66
Герцеванівка, село Новомосковського пов. 198
Гладишів, село Горлицького пов. 286, 288
Гладковичі, село Овруцького пов. Коростенської окр. 148, 149
Глинськ, місто 71
Глинське, село Жовквинського пов. 285, 287
Глібів, село 51
Глібів, село Скалатського пов. 59
Глібовичі, село Бібрського пов. 285, 287
Глоси, село Єлисаветградського пов. Херсонської губ. 179
Глухів, місто 34
Глухівський пов. Чернігівської губ. 129, 147, 172
Гола Пристань, село Таврійської губ. 177
Голови, село 52, 63
Головно, село Володимирського пов. 177
Голубичок, село Борщівського пов. 51
Гомельська обл. 257
Городниця, село 246
Горішні Ляшки, село Бібрського пов. 52
Горішній Ясенів, село Косівського пов. 66
Горлицький пов. 143
Городисловичі, село. Львівщина 59
Городище (Градизьк), місто 71
Городище, село 288
Городище, село Піщанського р-ну Вінницької обл. 282
Городня, місто Чернігівської губ. 232
Городок, село 246
Горохолина, село Богородчанського пов. 55
Гоцулова, село Тираспільського пов. Херсонської губ. 179
Грабівка, село Калуського пов. 287
Грабовець, село Жидачівського пов. 288

Грабовець, село Сколівського пов. 59
Град, село Львівського пов. 54
Грибард, село Марамароського пов. 55
Грибівський пов. 143
Григорів, село Рогатинського пов. 51
Григорівка, село Харківської губ. 178
Гриненки, село Брацлавського пов. Подільської губ. 129
Гринів, село Бібрського пов. 284, 287
Гринівці, село 57
Гринівці, село. Станіславщина 52
Гриньки, село Кременчуцького пов. 174
Грунь, село Зіньківського пов. Полтавської губ. 174, 178
Гряда, село Львівського пов. 284, 287
Гуляники (Уляники), село. Київщина 331
Гумниська, село 56
Гуничі, село Овруцького пов. 147
Гура-Роша, село Аккерманського пов. Бессарабської губ. 174
Гусинці. Сумщина 233
Гусівка, село. Чернігівщина 72
Гути, село Брацлавського пов. Подільської губ. 129
Гуцульщина 143
Далешів, село Городенківського пов. 52, 62
Далява, село 288
Данилівка, село 198
Дахнівка, село. Черкащина 174
Дашава, село Стрийського пов. 284
Дашів, село Липовецького пов. Київщина 93
Двірець, село Троянівського р-ну Житомирської обл. 118, 148
Дейкалівка, село Зіньківського пов. 197
Дейманівка, село. Сумщина 232
Демидівка, село. Рівненщина 53
Демківка, село Брацлавського пов. Подільської губ. 129
Денеші, село 160, 165
Денисів, село. Тернопільщина 53
Джулин (Жулин), село Стрийського пов. 285
Джулинка, село Гайсинського пов. Подільської губ. 129
Джурин, село Чортківського пов. 50
Джурків, село Городенківського пов. 61
Дзиглівка, село 197
Дидьова, село Турківського пов. 56

Диканька, село. Полтавщина 262
Димер, місто 31
Діброви, село Перемишльського пов. 52
Дідковичі, село. Волинь 158
Дмитрове, село Кам'янецького пов. 66
Дніпропетровська обл. 275, 276
Дніпропетровщина 149
Добаничі, село Перемишльського пов. 61
Добренька, село 208
Добровідка, село Чортківського пов. 60
Довга, село Калуського пов. 286, 288
Довгополе, село Косівського пов. 66
Долішній Нінів, село Болахівського пов. 63
Домб'є, село 263
Донбас 283
Донецька обл. 275
Дорогиничі, село Володимирського пов. 55
Дорошинці, село Ніжинського пов. 72
Дошниця, село 284
Драгасимів, село Снятинського пов. 59
Дрогобич, місто 57
Дрогобиччина 49, 50, 62, 66
Дроговижі, село Жидачівського пов. 60
Дроздівка, село. Чернігівщина 72
Дубечня, село Вищедубечанського р-ну Київської обл. 246
Дубляни, село Самбірського пов. 66
Дубрівка, село Барашівського р-ну 159
Дударі, село Канівського пов. 178
Дуліби, село Стрийського пов. 284
Дунаїв, село Перемишльського пов. 284, 287
Дунаївці, село. Поділля 118
Європа 26
Європейська Росія 98
Єзупіль, село 58
Жаб'є, село Косівського пов. 51, 53, 63
Жаборинці, село Звягельського пов. 174
Жаборічка, село 174
Жеведь, село Чернігівського пов. 69
Желдець, село Жовквинського пов. 66
Животівка, село Таращанського пов. Київської губ. 177

Жидачівський пов. 285
Житомир, місто 58, 148, 159, 160, 162, 165, 290
Житомирська обл. 93, 149, 257, 263, 275, 278, 281
Житомирська окр. 158, 159
Житомирський пов. 147, 158, 238
Житомирщина 63, 71, 159
Жовнин, село 178
Жовнівка, село Бережанського пов. 61
Жукин, село Вищедубечанського р-ну Київської обл. 246
Жуків, село. Тернопільщина 56
Жуківка, село. Чернігівщина 72
Жулин (Джулин), село Стрийського пов. 287
Журавиця, село Станіславського пов. 50
Журавки, село Богородчанського пов. 55
Журавне, село Охтирського пов. 178
Жураки, село Тербовлянського пов. 66
Забріддя (Забрийдє), село Житомирського пов. 148
Завадів, село Львівського пов. 285, 288
Завадів, село Стрийського пов. 287
Завій, село Калуського пов. 286, 288
Задарів, село Бучацького пов. 63
Заднишівка, село Скалатського пов. 286, 288
Закарпатська обл. 256, 257, 275, 276
Закарпаття 49, 141, 280
Залісся, село Борщівського пов. 53
Залуків, село 58
Замисловичі, село Олевського р-ну Житомирської обл. 247
Замулинці, село Коломийського пов. 52
Запитів, село Львівського пов. 284
Запоріжжя 208
Запорізька обл. 257, 275, 280, 281
Зарічне, село Жидачівського пов. 286, 288
Заруддя, село Дубнівського пов. 177
Застав'є, село. Тернопільщина 54
Західна Україна 24, 27, 57, 58, 59, 66
Зачепилівка, село 199, 201, 202, 203, 206
Збараж, місто. Тернопільщина 51, 59, 64
Збора, село Калуського пов. 286, 288
Зборівський пов. 285
Збурівка, село Таврійської губ. 174, 177

Звенигородка, місто 70
Звенигородський пов. 238, 243
Звягель, місто 174, 177
Звягельський пов. 147
Зелена, село. Станіславщина 65
Зелениця, село Надвірнянського пов. 59
Землянка, село Глухівського пов. Чернігівської губ. 181
Зіньківський пов. 196
Зіньківщина, слобода 197
Златополь, місто. Київщина 174
Злотники, село Підгаєцького пов. 65
Зміїв, місто Харківської губ. 174
Зміївський пов. 69
Зозулинці, село. Тернопільщина 54
Золотоніський пов. Київської губ. 174, 238, 243
Золотоноша, місто 49, 238
Зубрець, село Бучацького пов. 53
Зубрик, село Новосанчівського пов. 285
Зубрики, село 61
Зятківці, село Гайсинського р-ну Вінницької обл. 166, 320, 321, 322
Іваниківка, село Богородчанського пов. 51
Іванинці, село Летичівського пов. Подільської губ. 174
Іванівка, село 158
Іванівка, село Тербовлянського пов. 55
Іванівці, село Жидачівського пов. 53, 57, 66
Іванівці, село Коломийського пов. 60, 66
Івано-Франківська обл. 256, 257, 275, 276
Ізки, село Міжгірського р-ну Закарпатської обл. 275
Ізмаїльський пов. Бессарабської губ. 277
Ізмаїльський р-н Одеської обл. 275
Ізюмський пов. Харківської губ. 281
Іржавець, село Козелецького пов. 287, 288
Ісаїв, село 288
Ісайки, село Канівського пов. 178
Ісакове, село Зміївського пов. 70
Іскорость, село 157, 158, 160
Іспас, село. Покуття 262
Кажанів, село Остерського пов. 289
Казахстан 28

Казьонна, село Коростишівського р-ну 158
Каїри, село Одеського пов. 63, 66, 179
Калантаїв, село Херсонської губ. 174, 178
Калуський пов. 50, 285
Кам'янецький пов. 28
Кам'янець-Подільський, місто Хмельницької обл. 256
Кам'янка, село 174, 201, 205, 207
Кам'янка, село Запорізької обл. 245
Кам'янка, село Скалатського пов. 286, 288
Кам'янка, місто Чигиринського пов. 178
Камінка Струмилова, село Камінецького пов. 52, 55
Канів, місто 245
Канівський пов. 238, 242
Капустинці, село Золочівського пов. 64
Карабіївка, село 65
Карабіївка, село Старокостянтинівського пов. 57
Карабіївка, село Теофіпольського р-ну 158
Караїми, село 57
Карапиші, село Одеського пов. 63
Кардашівка, село Брацлавського пов. 174
Карпилівка, село 49
Карпівка, село Зміївського пов. 63
Карпівка, село Могилівського пов. Подільської губ. 174
Карпівці, село Подільської губ. 176
Кастанівка, село Звенигородського пов. Київської губ. 51
Катеринівка, хутір 201
Катеринославська губ. 70, 162, 239, 281
Катеринославський пов. 238, 239
Катміс, село Городищенського пов. Мордовія 130
Кашперівка, село Бердичівського пов. 177
Кегичівка, село Костянтиноградського пов. 201
Келечин, село Міжгірського р-ну Закарпатської обл. 275
Київ, місто 34, 49, 73, 176, 178, 242, 243, 245, 246, 247, 307
Київська губ. 32, 41, 42, 98, 290, 291
Київська обл. 93, 149, 256, 257, 275, 278, 281
Київський пов. 243
Київщина 51, 65, 70, 93, 100, 174
Киргизія 24
Кислиця, село Ізмаїльського пов. Бессарабської губ. 277
Кисличувате, село 296

Кичкас, місто Дніпропетровської обл. 245
Кичкас, село Запорізької обл. 328
Кілійський р-н Одеської обл. 275
Кірове, місто 246
Кіровоградська обл. 275, 276
Климентіївка. Сумщина 233
Кліводин, село Кіцманського пов. 287
Кліщинці, село Золотоніського пов. 178
Княже, село. Покуття 262
Кобаки, село Косівського пов. 53, 66
Кобиловолоки, село Тербовлянського пов. 287, 288
Ковель, місто 238
Кожичі, село Городоцького пов. 60, 284, 287
Козел, село Чернігівського пов. 62
Козелець, місто 307
Козелецький пов. Чернігівської губ. 42, 50, 242
Козини, село Станіславського пов. 50
Колесники, село Ніжинського пов. Чернігівської губ. 70
Колибаш, село Ізмаїльського пов. Бессарабської губ. 277
Колинці, село. Станіславщина 52
Колодяжне, село. Волинь 159
Колоколин, село Рогатинського пов. 61
Коломийщина 60
Комарів, село Станіславського пов. 55
Комликівка, село 208
Конотоп, місто 231
Конотопський пов. 231, 238, 242
Консуловка, село Херсонського пов. 72
Копань, село 284
Копачі, село Чернобаївського р-ну 275
Копичинці, село Чортківського пов. 60, 63
Копища, село Олевського р-ну 159
Кордишівка, село Брацлавського пов. 177
Корівка, село Збарзького пов. 59
Корівка, село Старокостянтинівського пов. 57
Корівці, село Тернопільського пов. 287
Корнів, село Городенківського пов. 52, 62
Коровиця, село Любачівського пов. 288
Коровиця-Сама, село Любачівського пов. 287, 288
Корович, село Любичького пов. 287

Королева Руська, село Грибівського пов. 284
Королівка, село Сквирського пов. Київської губ. 53, 174, 177
Королівка, село. Станіславщина 52
Короп, місто 42
Коропець, село Бучацького пов. 48, 49
Коропів Хутір, село Зміївського пов. 71
Коропуж, село Рудківського пов. 51, 286
Коростенщина 159, 165
Коростень, місто 160, 238
Коростишів, місто. Житомирщина 61, 159, 238
Корчин, село Сколівського пов. 144
Косів, село Жидачівського пов. 66
Косів, село Чортківського пов. 50, 60
Космач, село Косівського р-ну Івано-Франківської обл. 57, 274
Космирин, село Бучацького пов. 50, 52
Костичинці, село Гусятинського пов. 60
Костільники, село Бучацького пов. 53, 55
Костянтиноград, місто 199, 200, 201, 202, 204, 209, 210
Костянтиноградський пов. 69
Котельва, село Охтирського пов. 178
Котів, село 288
Котузів, село Підгаєцького пов. 58
Котюжинці, село 57
Котюржинці, село Острянського пов. 65
Коцурів, село Бібрського пов. 284, 287
Коцюбинці, село Гусятинського пов. 51, 285, 288
Крампа, село Любичького пов. 284, 287
Красилівка, село Борзнянського пов. Чернігівської губ. 32
Красна Лука, село Гадяцького пов. 198
Красна, село Калуського пов. 286
Красне, село Золочівського пов. 66
Красне, село Самбірського пов. 288
Красний Колядин, село Конотопського пов. 70
Краснодарський край 25, 263
Красносілка, село Чигиринського пов. 56, 178
Красносільці, село 51
Красносільці, село Золочівського пов. 64
Красносільці, село. Тернопільщина 64
Красятичі, село Радомишльського пов. Київської губ. 277
Кременчуцький пов. Полтавської губ. 147, 174

Крехів, село Жовківського пов. 52, 285, 287
Криве, село Камінко-Струмилівського пов. 66
Криве, село Сквирського пов. 177
Кривий Ріг, місто Дніпропетровської обл. 255
Криволянка, село Камінецького пов. 52
Кривопілля, село Верховинського р-ну Івано-Франківської обл. 274
Кривополи, село 68
Криворівня, село 60
Кролевець, місто. Сумщина 53, 306, 307
Кролевецький пов. 238
Крошня, село Черняхівського р-ну Житомирської обл. 159
Крупичполе, село Борзнянського пов. Чернігівської губ. 41
Круті Горби, село Таращанського пов. 178
Крюків, село 263
Кубань 24, 25, 26, 27
Куземка, село. Звенигородщина 209
Куликівка, село. Чернігівщина 72
Куп'янський пов. Харківської губ. 174, 281
Курівці, село Тернопільського пов. 285
Курники, село Яворівського пов. 62
Кутинці, село. Станіславщина 52
Кутія, село 62
Кухарі, село Радомишльського пов. Київської губ. 178
Кухтин, село Ніжинського пов. Чернігівської губ. 70
Кучерівка, село Глухівського пов. Чернігівської губ. 129
Ладизинські Хутори, село Гайсинський пов. Подільської губ. 129
Ладичин, село 57
Лалашівка, село 203, 205
Ланівка, село. Дніпропетровщина 150
Ласківці, село Тербовлянського пов. 66
Левківка, село 202, 203
Левківщина 207
Лекидзина, село 176
Лелюхівка, село Кобеляцького пов. Полтавської губ. 142
Лемеші, село. Чернігівщина 287, 288
Лемешівка, село Пирятинського пов. Полтавської губ. 56, 178
Лемківщина 143, 144
Летичівський пов. 62
Липівське, село Золотоніського пов. 179

Липовець, місто 238
Липовецький пов. Київської губ. 93, 174, 238
Лисанівці, село. Поділля 60
Лисівці, село Заліщицького пов. 285
Лисків, село Жидачівського пов. 286
Лисків, село Калуського пов. 288
Листівці, село. Тернопільщина 287
Лисянка, село 128
Лисянка, село Звенигородського пов. 179
Лисятичі, село Стрийського пов. 284
Литанівка, село Гайсинського пов. Подільської губ. 176
Лихолітки, село 288
Личкове, село 210
Лісники, село. Київщина 93
Лісняки, село Київського пов. 55
Лісняки, село Полтавської губ. 178
Лісовичі, село. Київщина 331
Літки, село 246
Літки, село. Чернігівщина 71
Ліщин, село Бібрського пов. 51, 66
Ліщин, село Житомирського пов. 147
Логове, село. Курщина 61
Лопатинці, село 71
Лопатичі, село Олевського р-ну Коростенської окр. 158
Лотівка, село Заславського пов. Волинь 53
Лохвиця, місто 196
Лохвицький пов. Полтавської губ. 128
Лохвицький р-н Полтавської обл. 256
Лубенський пов. Полтавської губ. 66, 174, 238, 243
Лубни, місто 58
Лугинки, село Овруцького пов. 147
Лугинки, село. Коростенщина 118
Лука, село Заставнівського пов. 287
Лука-Немирівська, село Подільської губ. 177
Лучинці, село 56
Лушани, село Ізмаїльського пов. Бессарабської губ. 277
Любар, село Звягельського пов. 174
Любинці, село 51
Люботин, село Валківського пов. Харківської губ. 58, 178
Лютенька, місто Гадяцького пов. 197

Ляхівці, село Богодухівського пов. 66
Ляхівці, село Жидачівського пов. 288
Ляховичі, село Жидачівського пов. 286, 288
Львів, місто 51, 59, 63
Львівська обл. 256, 257, 276, 281
Львівщина 28, 54, 58, 61, 66
Майдан Пасічі, село 64
Майкоп, місто 53
Македони, село 49
Мала, село Новосанчівського пов. 285
Мала Лалашівка, слобода 209
Мала Лука, село Скалатського пов. 61
Мала Обазівка 205
Мала Перещепина, село 208
Мала Тернівка, село Гайсинського пов. 177
Мале Хащувате, село Гайсинського пов. 177
Малехів, село Львівського пов. 284, 287
Малий Любінь, село Львівського пов. 284
Малі Бабчинці, село Ямпільського пов. Подільської губ. 177
Малі Круті, село Подільської губ. 177
Мануйлівка, село Новомосковського пов. 58
Маньківський р-н Черкаської обл. 278
Марамарош 276
Маріупольський пов. 238, 239
Марківці, село. Станіславщина 52
Мартинівка, село 200, 203, 246
Мартинівка, село Канівського пов. 72
Мартове, село Вовчанського пов. Харківської губ. 178
Мачухи, село Полтавського пов. 197, 198
Маячка, село Полтавської губ. 174, 178, 198
Маячка, село Дніпровського пов. Таврійської губ. 177
Мединова Слобода, село Овруцького пов. 177
Межигір'я, село. Гуцульщина 246
Межиріч, село Канівського р-ну Черкаської обл. 275
Мелені, село Радомишльського пов. 177
Мелітопольський пов. 238, 239
Мервичі, село Жовківського пов. 66
Мерефа, слобода 198
Мечищів, село Бережанського пов. 284
Миколаїв, місто 246

Миколаїв, місто («над Дністром») 144
Миколаївка, село 198, 203
Миколаївка, село Олександрівського пов. 58
Миколаївська обл. 275, 280, 281
Микуличин, село Снятинського пов. 287
Микуличі, село Володимирського пов. 177
Миргородський пов. Полтавської губ. 245
Миргородський р-н Полтавської обл. 256
Миропілля, село Звягельського пов. 174
Михайлівка, село 72, 200
Михайлівка, село Бершадського р-ну. Вінничина 262
Михайлівка, село Брацлавського пов. Подільської губ. 129
Михайлівськ, село Олександрівського пов. 326
Михайловка, село Павловського пов. Воронежської губ. 178
Мишурич Ріг, село. Дніпропетровщина 150
Мізяків, село. Поділля 118
Мінська обл. 257
Містюківка, хутір Полтавського пов. 204
Могильовська обл. 257
Модрин, село 62
Мокре, село Звягельського пов. 148
Молдавія 281
Монастирець, село Жидачівського пов. 288
Монастирець, село Жовківського пов. 286
Москва, місто 245, 247, 307
Мостпанів (Мосьпанове), село Зміївського пов. 73
Мотовилівка, село 49
Мочари, село Ліськівського пов. 56
Мошківці, село Калуського пов. 286, 288
Мрин, село Ніжинського пов. Чернігівської губ. 70
Мурафа, слобода Богодухівського пов. Харківщина 58, 198
Мшана, село 60
Мшанець, село Тербовлянського пов. 66
Нагаїв, село Яворівського пов. 54
Нагірці, село Камінко-Струмилівського пов. 284
Нагоряни, село 59
Надвірна, село Снятинського пов. 287
Наманган, місто 26
Недри, село Переяславського пов. Полтавської губ. 129
Немишля, хутір Харківського пов. 69, 72

Ненадиха, село Таращанського пов. 177
Нетеребка, село Канівського пов. 60
Нивки, село Городницького пов. 71
Нижнє Синьовидне, село 50
Нижні Луб'янки, село Збаразького пов. 285
Нижній Дорошів, село 288
Нижня Лукавиця, село Стрийського пов. 63
Нижня Рожанка, село 50
Нижня Сироватка, село Сумського пов. 71, 72
Низький Ташлик, село Гайсинського пов. 177
Никонівка, село Житомирського пов. 147
Ніжин, місто. Чернігівщина 34, 174, 231
Нікополь, місто Катеринославського пов. 238, 239
Нова Водолага, село. Катеринославщина 69, 72
Нова Ушиця, село Подільської губ. 70
Новгород-Сіверський пов. 182
Новий Кропивник, село Тербовлянського пов. 66
Нововеличківська, станиця. Краснодарський край 25, 28
Новоград-Волинський пов. 178
Новоселиця, місто Хотинського пов. Бессарабської губ. 277
Новосілка Язловецька, село Бучацького пов. 287, 288
Новосілка, село Скалатського пов. 286, 288
Новосілки, село Вищедубечанського р-ну Київської обл. 246
Новосілки, село Рівненського пов. 177
Носівка, село Ніжинського пов. Чернігівської губ. 70
Обазівка (Абазівка), село 208
Обознівка, село Єлисаветградського пов. Херсонської губ. 177
Ображіївка, село 42
Обухів, місто 54
Овруцький пов. 147, 149
Овруч, місто 290
Овруччина 159
Одеса, місто 174, 245
Одеська обл. 275, 281
Одещина 65
Одринка, село Валківського пов. 178
Ожидів, село Новозолочівського пов. 62
Озеряни, село 55
Озеряни, село Товмацького пов. 62
Озеряни, село Чернігівської обл. 245

Озірна, село Горлицького пов. 286
Озірна, село Зборівського пов. 288
Олбин, село. Чернігівщина 287, 288
Олександрівка, місто Сосницького пов. Чернігівської губ. 40
Олександрівка, село. Чернігівщина 72
Олександрівськ, місто 238, 239
Олександрівський пов. 238, 239
Олександрійський пов. Херсонської губ. 290
Олександрія, село Херсонського пов. 63
Олексіївка, село Олександрівського пов. 58
Оленівка, село Борзнянського пов. Чернігівської губ. 32, 287, 288
Оленівка, село Козелецького пов. Чернігівської губ. 42
Олеськ 54
Олешня, село Чернігівського пов. 71
Олишівка, місто Козелецького пов. Чернігівської губ. 42, 242
Ольхівці, село Канівського пов. 174
Ольшана, село Богодухівського пов. 58
Ольшанка, село Таращанського пов. 177
Опака, село 288
Опішня, село 288, 291
Орелець, село Снятинського пов. 66, 284
Оріхівщина, хутір Полтавської губ. 53
Оріхівщина, село Лубенського пов. 55
Оршів, село Снятинського пов. 55
Оситняжка, село Херсонської губ. 177
Остерський пов. Чернігівської губ. 33, 50, 238
Острів, село Бережанського пов. 62
Острійки, село. Київщина 331
Острог, місто 58
Острозький пов. 147
Отаки, село Хотинського пов. 56
Охільки, село Прилуцького р-ну Чернігівської обл. 93
Охрімівці, село Збаразького пов. 59
Охтирка, місто Харківської губ. 178, 238
Павлоградський пов. 238, 239
Паволоч, село. Київщина 66
Палагичі, село 57
Пальчинці, село Збаразького пов. 286, 288
Панахес, аул 25

Папірня, село Теробовлянського пов. 287, 288
Парасковіївка, село 199, 206
Пасіка, село Зміївського пов. 63
Патюти, село Козелецького пов. 287, 288
Педашка, село. Полтавщина 204
Пелагеївка, село Новобузького р-ну Миколаївської обл. 282
Переволока, село Бучацького пов. 50
Перегинське, село. Станіславщина 51
Передмісте, село Львівського пов. 288
Передмістя, село Рава-Руського пов. 287
Передмістя, хутір Бродівського пов. 288
Перемивки, село Жовквинського пов. 284, 287
Перечинський р-н Закарпатської обл. 275
Перешори, село Ананївського пов. 177
Перецепине, село 199, 202, 203
Переяслав, місто 34, 49
Переяславський пов. 242
Першна, село Львівського пов. 287
Петрівка, село 197, 198, 202, 203, 206, 207, 209, 210
Петрівка, село Прилуцького пов. 54
Петрове, село Олександрівського пов. Херсонської губ. 209
Печеніжин, село 63
Печеніжин, село Чортківського пов. 53
Печорна, село Заліщицького пов. 285, 287
Пикуличі, село Перемишльського пов. 56
Пилипець, село Міжгірського р-ну Закарпатської обл. 275
Пирятин, місто 58, 245
Пистинь, село Косівського пов. 57, 59
Письмачівка, село. Катеринославщина 118
Підберезці, село Львівського пов. 57, 62, 284
Підбірці, село Львівського пов. 60
Підгайчики, село Коломийського пов. 63
Підгір'я 143
Підгородне, село Новомосковського пов. 198
Підкарпатська Русь 142
Підкарпаття 141, 144
Підляштя 61
Підмихайлівці, село Рогатинського пов. 53
Пізнанка Гнила, село Скалатського пов. 286, 288
Піски, село Лубенського пов. Полтавської губ. 179

Пісочна, село 55
Піщана, село Золотоніського пов. Полтавської губ. 277
Піщане, село Кременчуцького пов. 202
Плесяни, село 62
Плетеничі, село 287
Плехів, село. Чернігівщина 71
Плисків, село Липовецького пов. 175
Пліски, місто 247
Плоске, село. Чернігівщина 70
Поволжжя 99, 247
Погорільці, село Перемишлянського пов. 65
Поділля 50, 59, 62, 63, 65, 72, 73, 243, 296, 307
Подільська губ. 64, 71, 115, 158, 162
Подільський пов. 28
Подусільна, село Перемишлянського пов. 55
Покошичі, село Чернігівської губ. 175
Покровське, село Новомосковського пов. 58
Покропивна, село Тернопільського пов. 285
Полісся 244
Полове, село Кам'янецького пов. 58
Полонне, село 175
Полствин, село Канівського пов. 61, 72
Полтава, місто 58, 197, 245
Полтавська губ. 31, 32, 41, 42, 98, 197
Полтавська обл. 93, 245, 256, 257, 266, 275, 276
Полтавський пов. 196
Полтавщина 51, 52, 53, 65, 70, 100, 242, 247, 290, 291, 296, 307
Поляни, село Кроснівського пов. 284
Польща 35, 276, 281
Понори, село Чернігівської губ. 165, 231, 232, 233
Понорниця, село Чернігівської губ. 175
Попасна, слобода Богучарівського пов. Воронежчина 61, 64
Попасне, село Новомосковського пов. 326
Попівка, село 200, 202, 203, 209
Поплавники, село 58
Попове, село Кобеляцького пов. 175
Поручин, село Бережанського пов. 66
Поршна, село Львівського пов. 284
Посіч, село Богородчанського пов. 55
Поточани, село Бережанського пов. 284

Пражів, село 150
Прилбичі, село Яворівського пов. 287, 288
Прилуцький пов. Полтавської губ. 70, 147, 238, 243, 289
Присівці, село Зборівського пов. 66, 285, 288
Прокоповичі, село 160
Проскурів, місто 70
Просяне, слобода Валківського пов. 198
Прохорівка, село Драбівського р-ну Черкаської обл. 275
Прохорівська вол. Золотоніського пов. 278
Пруси, село Самбірського пов. 53
Пужники, село Бучацького пов. 48, 49
Пужники, село Гусятинського пов. 66
Пурхівка, село Олександрівського пов. 58
Путятинці, село Рогатинського пов. 61
Рагівка, село Липовецького пов. 175
Радехів, село Камінка-Струмилівського пов. 66
Радилів, село Володимирського пов. 177
Радогоща, село. Коростенщина 118
Радодуби, село Чортківського пов. 60
Радомишль, місто 58, 179
Радомишльський пов. Київської губ. 177, 238, 242, 243
Ражнів, село Бродівського пов. 284
Ражнів, село Любицького пов. 287
Раковець, село Богородчанського пов. 285, 288
Раковець, село Городенківського пов. 62
Раковець, село Солотвинського пов. 55
Раковець, село Чортківського пов. 60
Раранче 53
Рахівський р-н Закарпатської обл. 275
Ревуха, село Київської губ. 54
Ревухи, село Сквирського пов. 118
Ременів, село Львівського пов. 61, 284
Репинне, село Міжгірського р-ну Закарпатської обл. 275
Ржищів, місто 208
Рижани, село 160
Риманів, село 143
Рихвальд, село Горлицького пов. 286, 288
Рівне, місто 238
Рівненська обл. 256, 257, 263
Рівненщина 54, 64

Ріпки, село. Чернігівщина 72
Ріпчинці, село 288
Рісна Руська, село Львівського пов. 284
Річ Посполита 276
Рогатин, місто 61, 175
Родванки, село жупи Земплинської 144
Рожен, село 51
Розважів, село Радомишльського пов. Київської губ. 277
Роздол, село Жидачівського пов. 60, 66
Розношинці, село 51
Розношинці, село Збаразького пов. 52
Розношинці, село Золочівського пов. 64
Розношинці, село. Тернопільщина 64
Розтанне, село Яслівського пов. 56
Розтоки, село Косівського р-ну Івано-Франківської обл. 274
Романець, село Бродівського пов. 288
Романівка, село 178
Романівка, село Сквирського пов. 175
Ромашки, село Київської обл. 275
Рошиця Руська, село Горлицького пов. 286, 288
Рошиця, село Горлицького пов. 288
Росія 247, 256
Росія Європейська 98, 99, 115, 162, 281
Ростов, місто 238, 239
Ростовська обл. 283
Руди, село Бібрського пов. 63
Руді, село Камінецького повіту 52
Рудка, село. Чернігівщина 72
Рудне, село Львівського пов. 284
Рудники, село Снятинського пов. 66
Рудницьке, село Піщанського р-ну Вінницької обл. 282
Рудольфсдорф, село Снятинського пов. 62
Русанів, село Остерського пов. 73
Русов, село Снятинського пов. 53
Руська Поляна, село Черкаського пов. 147
Рябуж, село. Полтавщина 175
Ряське, село Костянтиноградського пов. 197, 199, 209
Саджава, село Богородчанського пов. 285, 288
Салтів, село Борщівського пов. 66
Самбір, місто 50, 56

Санкт-Петербург, місто 232
Сапогів, село. Галичина 63
Сапогів, село Борщівського пов. 64
Сапогів, село. Поділля 57
Сасів, село Золочівського пов. 55
Свидівок, село Черкаського пов. 55
Свитазів, село Сокальського пов. 60
Северинівка, село Брацлавського пов. 177
Седнів, місто 72, 231
Селевине, село Херсонської губ. 178
Семаковець, село Городенківського пов. 52
Семенівка, село Костянтиноградського пов. 69
Серафинці, село Городенківського пов. 284
Середнє, село Калуського пов. 50
Середня Азія 25, 26
Серники, село Бібрського пов. 285, 287
Сигнаївка, село Звенигородського пов. 178
Сидорівка, село Канівського пов. Київської губ. 129
Сидорівка, село. Київщина 64
Сизрань, місто 247
Синявка, місто Сосницького пов. 242
Синяківка, село 51
Синяківка, село Чортківського пов. 60
Синьгурі, село Троянівської вол. 158
Сировари (Сервири), село Зборівського пов. 285, 286
Сілець, село Терехівського пов. 66
Сільці, село 62
Сільці, село Камінецького пов. 52
Сінків, село Кам'янецького пов. 66
Сіровки, село Городнянського пов. 50
Скаржинка, село Єлисаветградського пов. 179
Скварява, село Жовківського пов. 285
Сквира, місто 53, 238
Скіфія 99
Скнилів, село Львівського пов. 284, 287
Сковородки, село. Волинь 118
Скоморохи, село Волинської губ. 158
Скорики, село 51
Скорики, село Збарзького пов. 66
Скотарка, хутір 201, 202, 203

Скочище, село. Київщина 159
Скурче, село Володимирського пов. 177
Слобідка, село Терехівського пов. 287, 288
Слобода Ахтова, село Херсонської губ. 175
Слободзея, село Ізмаїльського пов. Бессарабської губ. 277
Слободинці, село Житомирського пов. 159
Смерековець, село Горлицького пов. 286, 288
Сміла, місто 69, 71, 175
Смільна, село 288
Смоленська обл. 257
Снитище, село Овруцького пов. 147
Снятин, місто 63
Снятинський р-н Івано-Франківської обл. 276
Сокиринці, село 196
Сокиринці, село Могилівського пов. 28
Сокиряни, містечко Хотинського пов. Бессарабської губ. 277
Соколівка, село Косівського пов. 66
Соловіївка, село Радомишльського пов. 242
Сологубівка, село Липовецького пов. 175, 178
Солоницівка, село Харківського пов. 69
Солотвин, село Бердичівської округи 158
Солотвин, село Бердичівського р-ну 157
Солунів, село 56
Сомівка, село 209
Сороки, село Коломийського пов. 52
Сорокошичі, село. Чернігівщина 71
Сороцьке, село Скалатського пов. 60, 61
Сорочинці, село 178
Сорочинці, село Полтавської губ. 142, 175
Сосниця, село Чернігівської обл. 245
Соснів, село Підгаєцького пов. 286, 288
Софіївка, село 209
Ставище, село Таращанського пов. 177
Станишівка, село. Житомирщина 149, 160
Станіслав, місто 63
Станіславщина 56, 59, 60, 65, 66
Станкова, село 56
Старе Село, село Жидачівського пов. 288
Старе Село, село Калуського пов. 286
Старий Збарж, село Золочівського пов. 64

Старий Лисець, село Богородчанського пов. 51
Старий Салтів, село Вовчанського пов. 69, 72
Старі Богородчани, село Богородчанського пов. 55, 285
Старі Валки, село Валківського пов. Харківської губ. 204
Старі Стрільська, село Бібрського пов. 285
Старобільський пов. Харківської губ. 281
Старосілля, село 246
Старосілля, село Остерського пов. Чернігівщина 144
Стебник, село 62
Стенжаричі, село Володимирського пов. 178
Стецева, село Снятинського пов. 284, 287
Стільське, село Бібрського пов. 287
Стільське, село Жидачівського пов. 285
Столбовиха, село Кременчуцького пов. Полтавської губ. 268
Стоянів, село Камінецького повіту 52
Стратин, село Рогатинського пов. 284, 287
Стрільська, село Бібрського пов. 287
Стрільники, село Ямпільського пов. 70
Ступки, село. Полтавщина 72
Сукіль, село Долинського р-ну Івано-Франківської обл. 275
Сумська обл. 256, 257, 262, 275, 276, 281
Сумщина 51, 231, 304, 307
Суськ, село Рівненського пов. 60
Сухостав, село Гусятинського пов. 66
Сушківка, село 246
Сушківка, село Уманського р-ну Черкаської обл. 246
Таврійська губ. 281
Тайки, село 160
Тальне, місто 245
Таранівка, село Зміївського пов. 71
Тарасівка, село Збаразького пов. 285
Тарасівка, село Звенигородського пов. Київської губ. 56, 175, 178
Тараща, місто 243
Таращанський пов. 243
Татариновичі, село Овруцького пов. 177
Теклівка, село Скалатського пов. 61, 66
Телепине, село Чигиринського пов. 69
Тернівка, село Черкаського пов. 69, 175, 176
Тернопільська обл. 257, 281

Тернопільщина 65, 66, 175
Тершаків, село 288
Тетірка, село Житомирської окр. 159
Товстенке, село 48
Товстенке, село Гусятинського пов. 51, 54, 60
Токарівка, село 205
Токи, село Збаразького пов. 51
Томаківка, село. Дніпропетровщина 296, 297, 302
Топорів, село Бродівського пов. 284
Торло, село 55
Торське, село Заліщицького пов. 285
Трибухівці, село Бучацького пов. 50, 63
Трипілля, село 93, 331
Трійця, село Бродівського пов. 284
Троєщина, село. Чернігівщина 71
Троковичі, село Черняхівського р-ну Житомирської обл. 149, 158
Тростянець, місто Брацлавського пов. Подільської губ. 176, 177, 178
Тростянець, село Охтирського пов. 178
Тростянець, село Снятинського пов. 55, 65
Троянів, місто 150
Трудовач, село Гологірського пов. 56
Трудовач, село Гусятинського пов. 66
Трудовач, село Золочівського пов. 64
Трудовач, село. Львівщина 64
Трускавець, село 62
Трьомсинівка, село Богодухівського пов. 58
Тульча, місто 70
Турівці, село 65
Тустань (Тустани), село Галицького пов. 51, 62
Тучапи, село. Покуття 262
Тюшка, село Міжгірського р-ну Закарпатської обл. 275
Тяпче, село Долинського пов. 54
Угорська Русь 48, 142
Угорщина 48
Узбекистан 24
Україна 25, 35, 115, 162, 256, 281. 305, 306
Улянівка, село 203
Умань, місто 176, 245
Унгри, село Ізмаїльського пов. Бессарабської губ. 277

Урмань, село Бережанського пов. 61
Устя, село Снятинського р-ну Івано-Франківської обл. 274
Утіховичі, село Перемишльського пов. 284
Уфимський кантон Башкирської АРСР 25
Ушицький пов. 242
Фастів, місто 49
Хабни, село Київської губ. 278
Харків, місто 61, 207, 247, 281
Харківська губ. 31, 32, 42, 243, 281
Харківська обл. 275, 276
Харківський пов. 69, 243
Харківщина 50, 51, 53, 66, 70, 71, 239, 307
Хатки, село. Полтавщина 246
Херсон, місто 246
Херсонська губ. 15, 178
Херсонська обл. 257, 275, 280, 281
Херсонщина 52, 66, 100
Хитар (Хітар), село Стрийського пов. 48
Хишевичі, село Рудківського пов. 286
Хмельницька обл. 256, 257, 275, 278, 281
Хмільник, місто 129
Холмщина 61
Холоїв 54
Хомутець, село Радомишльського пов. 118, 119
Хорол, місто 196
Хорошів, село Харківського пов. 69
Хрестище, село 197, 198, 204, 209
Худиківці, село Борщівського пов. 286
Худіївка, село Полтавського пов. 204
Худобинці, село Зборівського пов. 66
Хухра, село Охтирського пов. 178
Цвітова, село Калуського пов. 286, 288
Церковиці, село Козелецького пов. 41
Цибулів, село 72
Цибулівка, село Подільської губ. 28
Цюрупинський р-н Херсонської обл. 278
Чаповичі, село 159
Чекна, село Луцького пов. 175
Чемеровецький р-н Хмельницької обл. 275
Чепліївка, село Глухівського пов. 175

Черкаси, місто 162
Черкаська обл. 256, 257, 263, 275, 278
Черкаський пов. 147, 242
Черкащина 65, 165
Чернецьке, село Охтирського пов. 55, 178
Черник, село Надвірнянського пов. 59
Черниківці, село 51
Черниця, село 55
Чернівецька обл. 262, 263
Чернівці, місто 58, 60
Чернігів, місто 34, 69, 175, 231, 232, 243
Чернігівська губ. 30, 31, 32, 33, 34, 40, 41, 65, 98, 115, 129,
130, 182
Чернігівська обл. 256, 257
Чернігівський пов. Чернігівської губ. 42, 71, 238, 242, 243
Чернігівщина 31, 50, 51, 57, 60, 63, 66, 70, 72, 289, 304, 305,
307
Черніїв, село Станіславського пов. 55
Чернятка, село Гайсинського пов. Подільської губ. 129
Черняхів, село Канівського пов. 179
Черняхів, село Київського пов. 55
Черняхівка, село 49
Чертіж, село Жидачівського пов. 286, 288
Чехи, село Бродівського пов. 53
Чигиринський пов. 147
Чистилів, село Підгаєцького пов. 285, 288
Чистилів, село Тернопільського пов. 285, 286
Чистогори, село Сяноцького пов. 144
Чишкею, село Ізмаїльського пов. Бессарабської губ. 277
Чоповичі, село Радомишльського пов. Київської губ. 277
Чопра, село. Буковина 55
Чорноморія 175
Шахівка, село 197, 200, 206, 207, 208
Шебикіно, село. Курщина 61
Шелудьківка, село Зміївського пов. 63
Шешори, село Косівського р-ну Івано-Франківської обл. 62
Шилівка, село Полтавської обл. 247
Шкалонівка, село 206
Шкляри, село 143
Шкуруїнська, станиця 59

Шляхова, село Гайсинського пов. Подільської губ. 129
 Шмиглі, хутір. Полтавщина 197
 Шпилі, село Радомишльського пов. Київської губ. 276
 Шпичинці, село Сквирського пов. 287, 288
 Шпола, місто. Київщина 71
 Шукайвода, село Уманського пов. 66
 Шуляки, село. Чернігівщина 287, 288
 Шулганівка, село. Тернопільщина 60
 Шумськ, село Житомирського пов. 147
 Щирці, село повіту Богородчани 51
 Щучинка, село. Київщина 331
 Югославія 281
 Юженець, село Кіцманського пов. 60
 Юринівка, село Новгород-Сіверського пов. 41
 Яблунів, село Канівського пов. 72
 Яворівці, село 57
 Яланець, село. Поділля 60
 Ямниця, село Станіславського пов. 58
 Янишівка, село 175
 Янів, село Гайсинського пов. 177
 Янкевичі, село. Волинь 58
 Ярківці, село Переяславського пов. 31
 Ярунь, село 175
 Ярчівці, село Зборівського пов. 285, 288
 Ясенів, село. Львівщина 53
 Ясинці Масьові, село Турківського пов. 55, 66
 Яцківці, село Зборівського пов. 285, 286

Зміст

Передмова (<i>Довженок Г. В.</i>).....	3
Список скорочень	10
Фонди:	
Алешо О. Г. (<i>Стефанович С. П.</i>)	13
Барановський П. П. (<i>Луганська К. М.</i>)	15
Біжкович О. С. (<i>Ситник С. В.</i>)	23
Білозерський М. М. (<i>Довженок Г. В.</i>)	29
Василько (Міляєв) В. С. (<i>Стефанович С. П.</i>)	45
Гнатюк В. М. (<i>Новійчук В. І.</i>).....	47
Грінченко Б. Д. (<i>Новійчук В. І.</i>)	68
Грінченко М. О. (<i>Луганська К. М.</i>)	73
Демуцький П. Д. (<i>Рубан О. В.</i>)	99
Егіз Б. І. (<i>Рубан О. В.</i>)	101
Ернст Ф. Л. (<i>Довженок Г. В.</i>)	104
Єрофіїв І. Ф. (<i>Новійчук В. І.</i>)	116
Йориш В. Я. (<i>Довженок Г. В.</i>)	120
Кістяківський О. Ф. (<i>Стефанович С. П.</i>)	126
Козицький П. О. (<i>Ситник С. В.</i>)	130
Колесса Ф. М. (<i>Довженок Г. В.</i>)	140
Кравченко В. Г. (<i>Рубан О. В.</i>)	145
Кравченко І. І. (<i>Новійчук В. І.</i>)	163
Крижанівський Б. В. (<i>Луганська К. М.</i>)	166
Лисенко М. В. (<i>Луганська К. М.</i>)	172

Литвинова (Бартош) П. Я. (<i>Стефанович С. П.</i>)180
Мамолат Є. С. (<i>Рубан О. В.</i>)190
Мартинович П. Д. (<i>Стефанович С. П.</i>)195
Нікітін (Проворов) В. В. (<i>Луганська К. М.</i>)224
Ніс С. Д. (<i>Новійчук В. І.</i>)229
Новицький Я. П. (<i>Ситник С. В.</i>)237
Павлович Ю. Ю. (<i>Ситник С. В.</i>)244
Петляш-Барілотті О. Д. (<i>Стефанович С. П.</i>)248
Правдюк О. А. (<i>Новійчук В. І.</i>)249
Привалов М. І. (<i>Стефанович С. П.</i>)267
Прилипко Я. П. (<i>Ситник С. В.</i>)273
Пясковський А. В. (<i>Довженок Г. В.</i>)282
Роздольський О. І. (<i>Новійчук В. І.</i>)283
Рудченко І. Я. (<i>Ситник С. В.</i>)289
Світлицький Г. П. (<i>Новійчук В. І.</i>)291
Сергіїв М. К. (<i>Новійчук В. І.</i>)295
Спаська Є. Ю. (<i>Рубан О. В.</i>)303
Степовий (Акименко) Я. С. (<i>Ситник С. В.</i>)308
Стіліануді О. М. (<i>Довженок Г. В.</i>)316
Танцюра Г. Т. (<i>Довженок Г. В.</i>)320
Фемеліді В. О. (<i>Стефанович С. П.</i>)323
Яворницький Д. І. (<i>Рубан О. В.</i>)325
Яциневич Я. М. (<i>Новійчук В. І.</i>)329
Іменний покажчик (<i>Рубан О. В.</i>)337
Географічний покажчик (<i>Рубан О. В.</i>)375

Науково-довідкове видання

ПУТІВНИК

по особових фондах Архівних наукових фондів рукописів
та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М. Рильського НАН України

Відповідальний редактор *Г. А. Скрипник*

«Путівник» підготували: *Г. В. Довженок, К. М. Луганська,
В. І. Новійчук, О. В. Рубан, С. В. Ситник, С. П. Стефанович*
Загальна редакція *Г. В. Довженок*

Редактор *В. І. Чумак*
Комп'ютерна верстка *Е. Є. Мільченко*
Комп'ютерний набір: *Л. В. Ліхньовська, О. В. Рубан,
С. В. Ситник, С. П. Стефанович*

Підписано до друку
з оригінал-макета 20.12.2005
Формат 60x90/16
Папір офс. №1
Гарнітура Шкільна
Друк офсетний.
Ум.-друк. арк. 25,5
Обл.-вид. арк. 19,7
Зам. 91

Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології
ім. М. Рильського НАН України
м. Київ, вул. Грушевського, 4
Свідоцтво: серія ДК №1831 від 07.06.2004 р.

СПД КВК, м. Київ, Проспект Миру, 6. Тел. 237-88-74

П 90 **Путівник** по особових фондах Архівних наукових фондів рукописів та фонозаписів Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського/НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; Відп. ред. Г. А. Скрипник, заг. ред. Г. В. Довженок. – К., 2005. – 408 с.

ISBN 966-02-3864-9

У «Путівнику» містяться дані про 43 особові фонди українських вчених, митців, діячів культури – етнологів, фольклористів, мистецтвознавців, композиторів, художників, театральних діячів. Серед документів – рукописи наукових і творчих праць, фольклорно-етнографічних матеріалів фондоутворювачів, листування, біографічні матеріали та матеріали їхньої службової та громадської діяльності.

«Путівник» розрахований на дослідників й усіх, хто цікавиться українською культурою.

ББК 79.3: 92_л6